

Міністерство освіти і науки України
Український інститут науково-технічної і економічної інформації

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА

**Стан розвитку науки і техніки, результати наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності, трансферу технологій
за 2015 рік**

Київ – 2016

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
1 СТАН НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ І ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВОЇ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	9
1.1 Наукові організації.....	9
1.2 Кадровий потенціал.....	11
1.3 Фінансування наукової і науково-технічної діяльності.....	15
2 ПОКАЗНИКИ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ НАУКОВОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ.....	20
2.1 Обсяги бюджетного фінансування наукової сфери.....	20
2.2 Фінансування ДіР.....	23
2.3 Фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази.....	26
2.4 Інші роботи.....	29
3 АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДіР.....	32
3.1 Кількісні показники ДіР та отриманих результатів.....	32
3.2 Стан впровадження результатів наукових досліджень і розробок.....	35
3.3 Публікаційна діяльність.....	39
3.4 Патентна активність.....	41
4 РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ НАУКОВИХ РОБІТ ЗА НАПРЯМАМИ БЮДЖЕТНИХ АСИГНУВАНЬ.....	44
4.1 Фундаментальні дослідження.....	44
4.2 Прикладні ДіР.....	58
4.3 Розробки за державними цільовими науковими та науково-технічними програмами.....	70
4.4 Розробки найважливіших новітніх технологій.....	76
4.5 Програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва.....	78
5 ІННОВАЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ ТА ТЕХНОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ У МІЖНАРОДНИХ ПОРІВНЯННЯХ.....	82
6 ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ.....	93
6.1 Інноваційна активність промислових підприємств.....	93
6.2 Напрями інноваційних витрат промислових підприємств.....	95
6.3 Фінансування інноваційної діяльності.....	97
6.4 Освоєння та впровадження нових технологій.....	99

7 РЕАЛІЗАЦІЯ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	105
7.1 Бюджетне фінансування інноваційної діяльності.....	105
7.2 Бюджетні витрати за видами інноваційної діяльності.....	107
7.3 Бюджетне фінансування інноваційної діяльності за стратегічними та середньостроковими пріоритетними напрямками інноваційної діяльності загальнодержавного рівня.....	109
7.3.1 Бюджетне фінансування інноваційної діяльності за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності.....	109
7.3.2 Фінансування інноваційної діяльності у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня	113
7.4 Основні результати здійснення трансферу технологій.....	123
ВИСНОВКИ.....	132
Додаток А	
Розподіл видатків державного бюджету України у сфері науки за головними розпорядниками бюджетних коштів у 2015 р.	138
Додаток Б	
Розподіл видатків загального фонду державного бюджету України у сфері науки за бюджетними програмами у 2015 р.	140
Додаток В	
Динаміка фінансування науки України за загальним і спеціальним фондами державного бюджету у розрізі напрямів бюджетних асигнувань	146
Додаток Г	
Основні показники результативності ДіР, проведених у 2015 р., за напрямками бюджетного фінансування	147
Додаток Д	
Зведені дані про стан виконання ДЦНТП у 2015 р.	149
Додаток Ж	
Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за розпорядниками і напрямками інноваційної діяльності у 2013 – 2015 рр.	151
Додаток К	
Перелік середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у рамках стратегічних пріоритетів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2012 № 294.....	154
Додаток Л	
<i>Таблиця 1.1</i> Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії" за розпорядниками бюджетних коштів у 2013 – 2015 рр.	158

<i>Таблиця 1.2</i> Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2015 р.	160
<i>Таблиця 2.1</i> Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки" за розпорядниками бюджетних коштів у 2013 – 2015 рр.	164
<i>Таблиця 2.2</i> Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2015 р.	166
<i>Таблиця 3.1</i> Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій" за розпорядниками бюджетних коштів у 2013 – 2015 рр.	169
<i>Таблиця 3.2</i> Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2015 р.	171
<i>Таблиця 4.1</i> Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" за розпорядниками бюджетних коштів у 2013 – 2015 рр.	174
<i>Таблиця 4.2</i> Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом інноваційної діяльності "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2015 р.	177
<i>Таблиця 5.1</i> Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" за розпорядниками бюджетних коштів у 2013 – 2015 рр.	180

<i>Таблиця 5.2</i> Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2015 р.	182
<i>Таблиця 6.1</i> Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" за розпорядниками бюджетних коштів у 2013 – 2015 рр.	183
<i>Таблиця 6.2</i> Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2015 р.	185
<i>Таблиця 7.1</i> Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" за розпорядниками бюджетних коштів у 2013 – 2015 рр.	187
<i>Таблиця 7.2</i> Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2015 р.	189
Додаток М	
Основні напрями та результати трансферу технологій у 2013 – 2015 рр.	191

ВСТУП

Серед основних тенденцій розвитку світової економіки у XXI столітті виділяють зростаючу роль науково-технічного прогресу у забезпеченні конкурентоспроможності національних економік, тому прискорений розвиток науково-технічної й інноваційної сфер діяльності набуває стратегічного значення.

Усі реформи в організаційних структурах управління наукою пов'язані з пошуком шляхів підвищення ефективності інвестування у дослідження. Своїми рішеннями держави намагаються запроваджувати нові стимули для підвищення результативності витрат на наукову діяльність, а також формувати більш дієві системи генерування знань, їх розповсюдження у суспільстві та продуктивного впровадження в економічній діяльності.

Створення сприятливих умов для розвитку та підвищення ефективності наукової й інноваційної діяльності є пріоритетним завданням державної науково-технічної й інноваційної політики розвинених країн світу. Одним з головних фінансових інструментів і основною формою прямої державної підтримки наукової й інноваційної діяльності у цих країнах залишається бюджетне фінансування.

Як свідчать роботи багатьох видатних економістів сучасності, результати науково-технічної діяльності та інноваційні технології, які базуються на впровадженні нових знань, є одним із головних ресурсів, що визначає темпи економічного зростання країни. Моніторинг виконання завдань і оцінювання отриманих результатів за допомогою системи показників і індикаторів розглядається у провідних країнах світу як важлива складова ефективної науково-технічної політики.

Результати вітчизняної наукової, науково-технічної й інноваційної діяльності, здійсненої у 2015 р., наводяться в Аналітичній довідці за такими показниками:

- кількісна оцінка наукових організацій і кадрового забезпечення наукової сфери України;
- фінансове забезпечення наукової сфери України (за джерелами, секторами діяльності і науки, видами наукових робіт, напрямками бюджетного фінансування, розпорядниками бюджетних коштів, у т.ч. у розрізі пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки);
- кількісна оцінка виконуваних і завершених наукових та науково-технічних робіт у звітному році (за джерелами фінансування, напрямками бюджетного фінансування, розпорядниками бюджетних коштів);
- кількісна оцінка створення та впровадження наукової (науково-технічної) продукції, отриманої за результатами виконуваних у звітному році робіт (за видами продукції, напрямками бюджетного фінансування, розпорядниками бюджетних коштів, пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки);
- кількісна оцінка забезпечення безперервності етапів (видів) наукового процесу (за фундаментальними та прикладними дослідженнями за рахунок базового фінансування);

– кількісна оцінка публікаційної діяльності (за джерелами фінансування, видами друкованих праць, секторами науки, напрямками бюджетного фінансування, розпорядниками бюджетних коштів);

– кількісна оцінка патентної діяльності (за джерелами фінансування, галузями наук, напрямками бюджетного фінансування, розпорядниками бюджетних коштів);

– фінансове забезпечення інноваційної сфери України (за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності та середньостроковими пріоритетними напрямками інноваційної діяльності загальнодержавного рівня);

– кількісна оцінка стану провадження інноваційної діяльності та трансферу технологій, створених повністю або частково за рахунок коштів державного бюджету.

Показники щодо організаційного та кадрового забезпечення наукової сфери, загального фінансування та результативності наукових робіт, виконаних за рахунок усіх джерел, а також стану інноваційної діяльності в промисловості аналізуються за даними Державної служби статистики України.

Показники бюджетного фінансування і результативності наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності та діяльності у сфері трансферу технологій, здійсненої за рахунок державного бюджету, аналізуються за даними головних розпорядників бюджетних коштів, що надаються згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1084, постанови Кабінету Міністрів України від 12.03.2012 № 294 та наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 11.01.2012 № 10, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 30.01.2012 за № 146/20459.

Основними напрямками бюджетних асигнувань на науку, за якими здійснюється аналіз, є:

– фундаментальні дослідження (у тому числі за рахунок грантів Державного фонду фундаментальних досліджень);

– прикладні дослідження і розробки;

– державні цільові наукові і науково-технічні програми та наукові частини державних цільових програм (ДЦНТП);

– розробки найважливіших новітніх технологій за державним замовленням;

– програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва;

– фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази;

– інші напрями фінансової підтримки сфери наукової і науково-технічної діяльності.

Основні результати інноваційної діяльності та трансферу технологій аналізуються за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності у розрізі напрямів інноваційної діяльності та форм придбання (передання) технологій та за середньостроковими пріоритетними напрямками інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у розрізі напрямів інноваційної діяльності.

Показники щодо результативності наукової, науково-технічної й інноваційної діяльності за 2015 рік не враховують дані по низці наукових установ та вищих навчальних закладів, що розташовані на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим, у м. Севастополі та в зоні проведення антитерористичної операції.

1 СТАН НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ І ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВОЇ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

1.1 Наукові організації

За даними Державної служби статистики України, у 2015 р. кількість організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, становила 978 одиниць.

Розподіл організацій за секторами науки показує, що найбільша кількість наукових установ належить до галузевого сектору (480 установ, що становить 49,1% від загальної кількості) та академічного сектору (303 установ, що становить 31,0% від загальної кількості) (рис. 1.1).

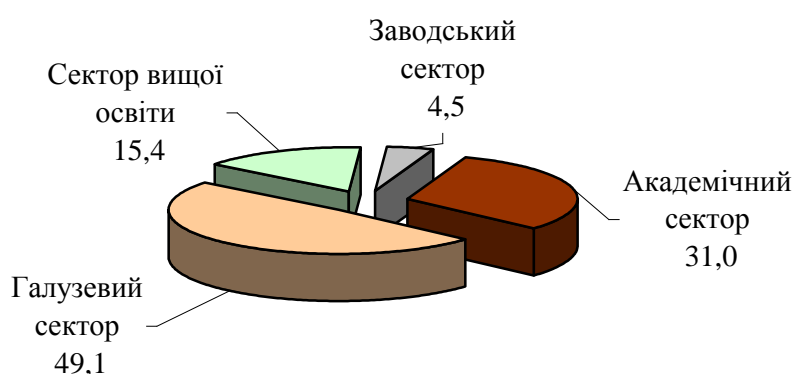

Рис.1.1. Розподіл організацій за секторами науки у 2015 р., %

Розподіл організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, за секторами діяльності свідчить, що найбільші частки таких організацій (44,3% та 40,3%) належать до державного та підприємницького секторів відповідно (рис 1.2).

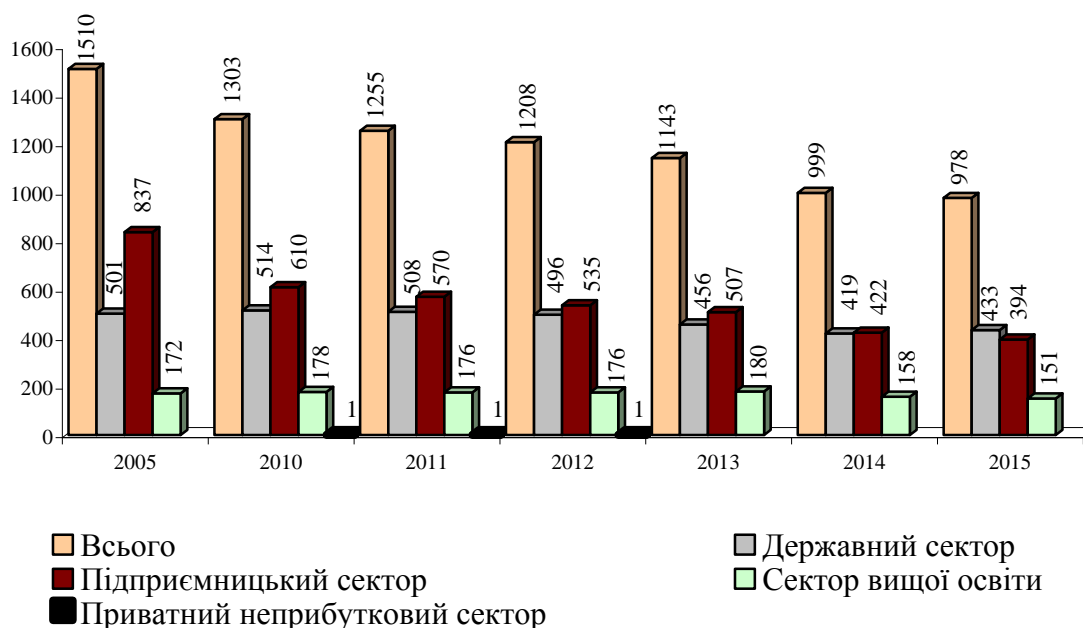

Рис. 1.2. Динаміка кількості організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, за секторами діяльності, од.

Тенденція щорічного зменшення кількості організацій, які здійснюють науково-технічну діяльність (рис.1.3), супроводжується збереженням майже незмінної структури їх розподілу за галузями наук: найбільші майже однакові частки (близько 38%) припадають на природничі і технічні науки, найменша частка – на гуманітарні науки (близько 5 %) (рис.1.4).

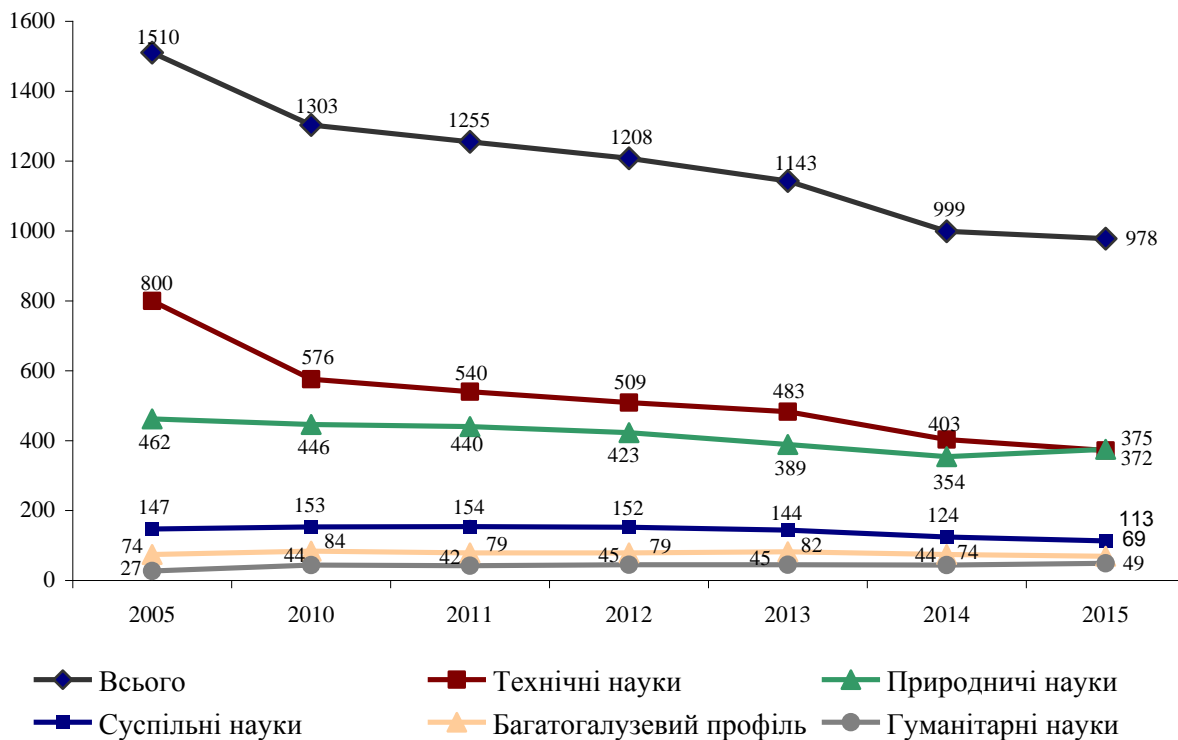

Рис. 1.3. Динаміка кількості організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, за галузями наук, од.

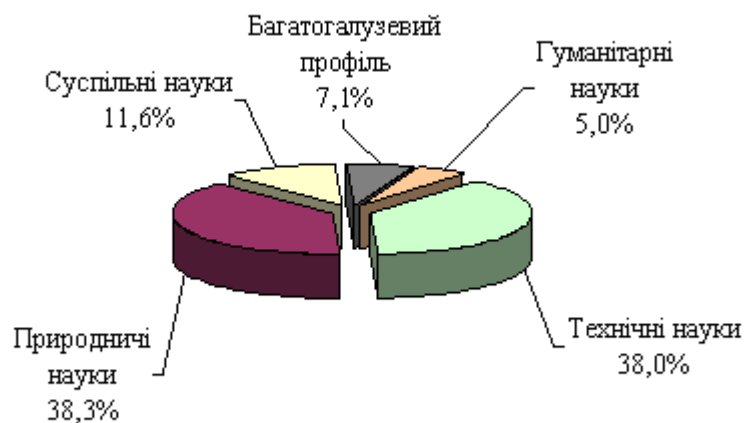
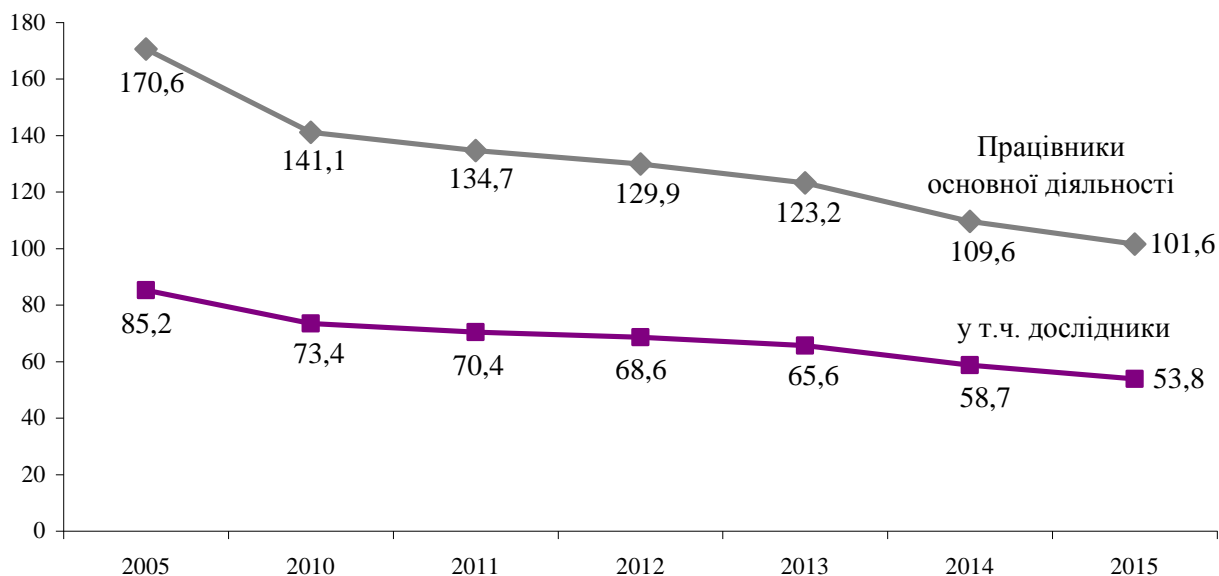

Рис. 1.4. Розподіл організацій за галузями наук у 2015 р., %

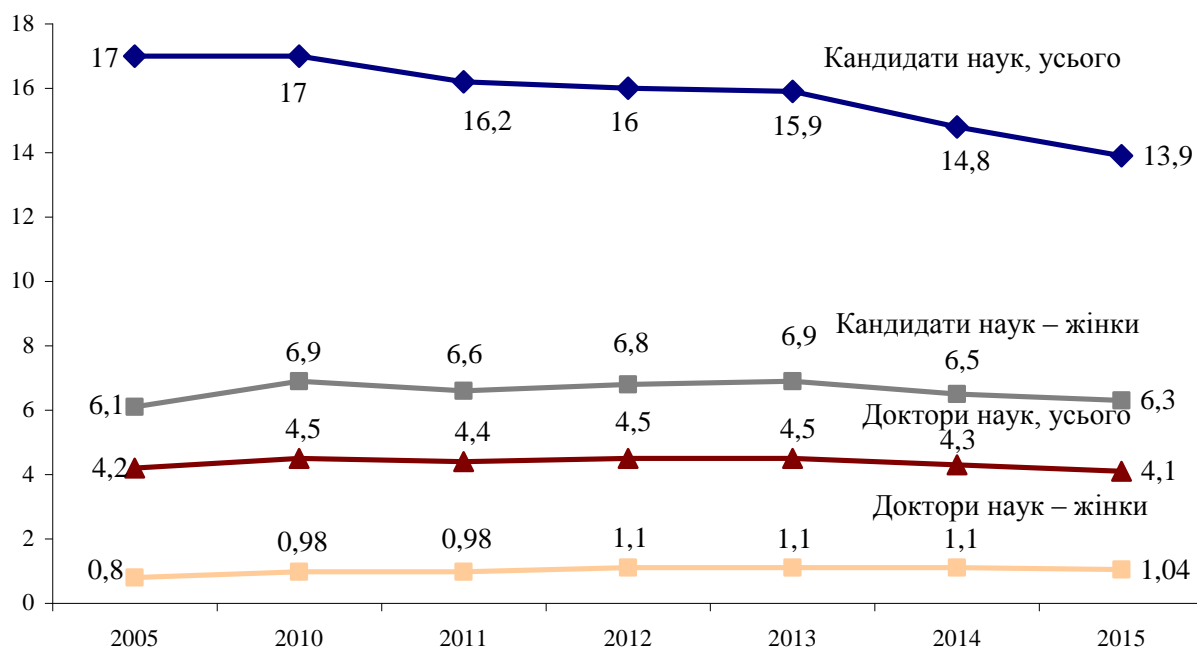
1.2 Кадровий потенціал

Важливим ресурсним показником вважається чисельність кадрів, зайнятих у сфері досліджень і розробок. Як і у попередні роки, у 2015 р. продовжувалась тенденція скорочення загальної чисельності працівників організацій, які виконували наукові та науково-технічні роботи. З 2005 р. кількість працівників організацій, що здійснюють наукову і науково-технічну діяльність, скоротилася на 40,4%, у т.ч. дослідників – на 36,9% (рис. 1.5).

Рис. 1.5. Динаміка чисельності працівників організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, тис. осіб

Чисельність фахівців з науковими ступенями докторів і кандидатів наук становила 18 тис. осіб (рис 1.6).

Рис.1.6. Динаміка чисельності виконавців наукових та науково-технічних робіт з науковими ступенями, тис. осіб

При загальній тенденції скорочення чисельності виконавців наукових досліджень і розробок (дослідників, техніків і допоміжного персоналу) структура кадрового забезпечення за категоріями персоналу залишається практично незмінною (понад 50% – дослідники, близько 10% – техніки, понад 18% – допоміжний персонал) (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Розподіл працівників наукових організацій за категоріями

Категорії персоналу	2014 р.		2015 р.	
	Осіб	% до загальної кількості	Осіб	% до загальної кількості
Працівники основної діяльності, <i>у тому числі:</i>	109636	100	101598	100
дослідники, з них:	58695	53,5	53835	53,0
доктори наук	4256	7,3	4120	7,7
кандидати наук	14718	25,1	13813	25,7
техніки	10709	9,8	10029	9,9
допоміжний персонал	20128	18,4	19057	18,7
інші	20104	18,3	18677	18,4

Найбільша кількість виконавців наукових досліджень і розробок припадає на галузі технічних (48,6% від загальної кількості працівників основної діяльності) і природничих наук (37,7%) (рис. 1.7).

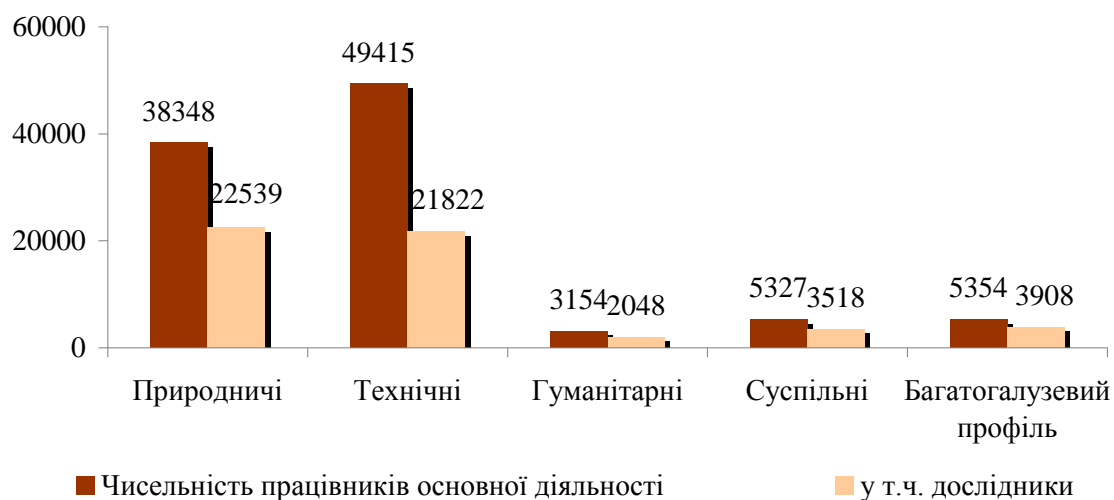

Рис. 1.7. Розподіл працівників основної діяльності організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, за галузями наук у 2015 р., осіб

Переважна більшість дослідників із науковими ступенями працює в галузі природничих наук: докторів наук – 62,5% (36,3% з них – у сфері фізико-математичних наук), кандидатів наук – 55,8% (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

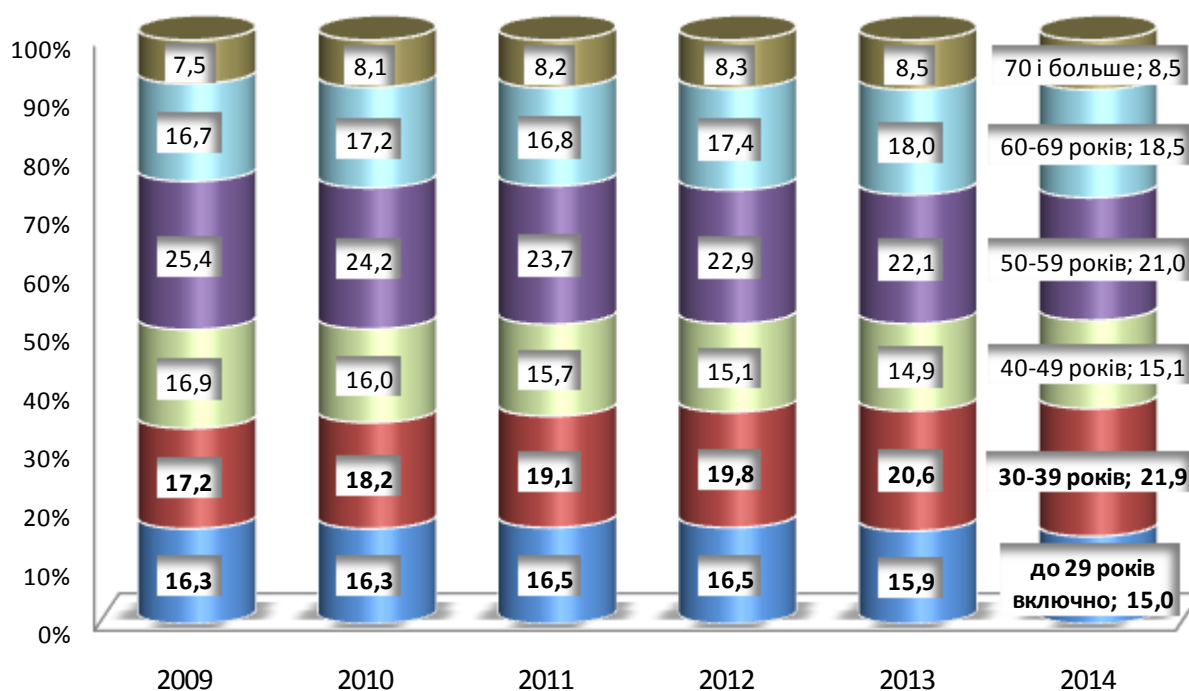
**Розподіл дослідників з науковими ступенями
за галузями наук у 2015 р.**

Галузі наук	Доктори наук		Кандидати наук	
	Осіб	%	Осіб	%
Природничі науки	2577	62,5	7705	55,8
Технічні науки	662	16,1	2570	18,6
Гуманітарні науки	209	5,1	758	5,5
Суспільні науки	436	10,6	1364	9,9
Багатогалузевий профіль	236	5,7	1416	10,2
Всього	4120	100	13813	100

За секторами діяльності найбільша питома вага дослідників із науковими ступенями (37,8%) від кількості виконавців наукових та науково-технічних робіт припадає на сектор вищої освіти, на державний сектор – 35,0%, на підприємницький сектор – 3,0%.

Як і у попередні роки, переважна більшість дослідників із науковими ступенями працює в організаціях державного сектору економіки – 87,7% загальної чисельності докторів і 78,7% – кандидатів наук. В організаціях підприємницького сектору працюють 3,2% докторів і 6,8% кандидатів наук від загальної кількості дослідників з науковими ступенями; у секторі вищої освіти – 9,1% і 14,5%.

Складною залишається ситуація щодо вікової структури науковців. І хоча у 2015 р. найбільш чисельною серед українських дослідників є вікова група від 30 до 39 років, майже половину дослідників мають вік 50 років і старше. Протягом 2010 – 2015 рр. спостерігається тенденція зниження питомої ваги вікової групи від 50 до 59 років та зростання питомої ваги вікової групи 30–39 років (рис. 1.8).

Рис. 1.8. Вікова структура дослідницького потенціалу України, %

У 2015 р. 46,3% дослідників становили жінки. Вищою за середню в Україні була питома вага жінок-дослідників у державному секторі (49,8%) та секторі вищої освіти (48,7%) (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Розподіл дослідників за віком і секторами діяльності у 2015 р., осіб

Показник	Всього	До 29	30-39	40-49	50-59	60-69	70 і більше
Всього,	53835	7577	12196	8691	11157	9840	4374
у т.ч. жінки, %	46,3	44,8	51,2	54,4	50,4	38,7	25,9
Державний сектор	30687,0	3420	6855	5253	6383	5714	3062
у т.ч. жінки, %	49,8	52,7	55,9	59,1	52,5	40,7	28,4
Підприємницький сектор	17876,0	3296	3987	2521	3847	3226	999
у т.ч. жінки, %	39,6	34,4	42,1	45,0	47,3	35,0	18,0
Сектор вищої освіти	5272,0	861	1354	917	927	900	313
у т.ч. жінки, %	48,7	52,8	54,7	53,7	48,4	39,2	25,9

За галузями наук найбільша частка жінок припадає на гуманітарні науки (68% від загальної кількості дослідників) та суспільні науки (64,1%). При цьому найбільш чисельними є вікові групи: у гуманітарних науках – від 30 до 60 років (близько 70%), у суспільних – до 50 років (більше 67%).

Таблиця 1.4

Розподіл дослідників за віком і галузями наук у 2015 р., осіб

Показник	Всього	До 29	30-39	40-49	50-59	60-69	70 і більше
Всього	53835	7577	12196	8691	11157	9840	4374
у т.ч. жінки, %	46,3	44,8	51,2	54,4	50,4	38,7	25,9
Природничі науки	22539	2641	5199	3770	4689	4084	2156
у т.ч. жінки, %	49,5	52,5	54,8	58,4	51,1	41,3	29,3
Технічні науки	21822	3724	4535	3038	4528	4264	1733
у т.ч. жінки, %	37,4	34,4	40,0	42,0	45,2	32,9	20,1
Гуманітарні науки	2048	209	498	478	448	306	109
у т.ч. жінки, %	68,0	65,1	71,1	69,9	70,5	63,4	54,1
Суспільні науки	3518	442	950	811	701	455	159
у т.ч. жінки, %	64,1	68,1	69,7	67,1	65,9	52,7	28,3
Багатогалузевий профіль	3908	561	1014	594	791	731	217
у т.ч. жінки, %	50,1	51,2	56,0	62,8	50,6	38,9	21,7

1.3 Фінансування наукової і науково-технічної діяльності

Обсяг фінансування наукової і науково-технічної діяльності в Україні за рахунок усіх джерел у 2015 р. становив 12223,16 млн. грн., у тому числі за рахунок державного бюджету – 4254,49 млн. грн. Частка коштів державного бюджету у загальному обсязі фінансування становила 34,8% (рис. 1.9).

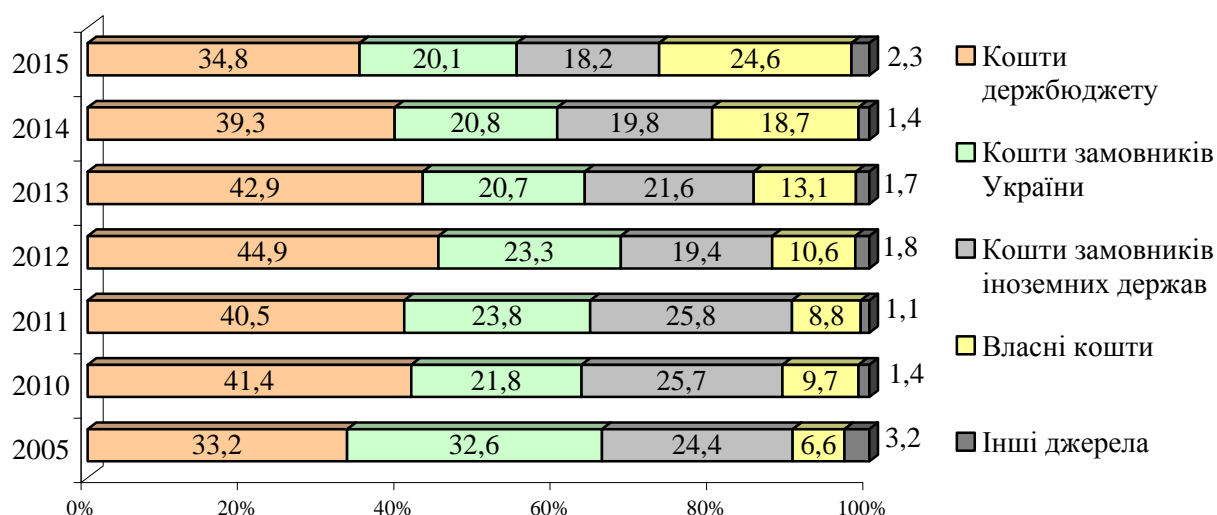
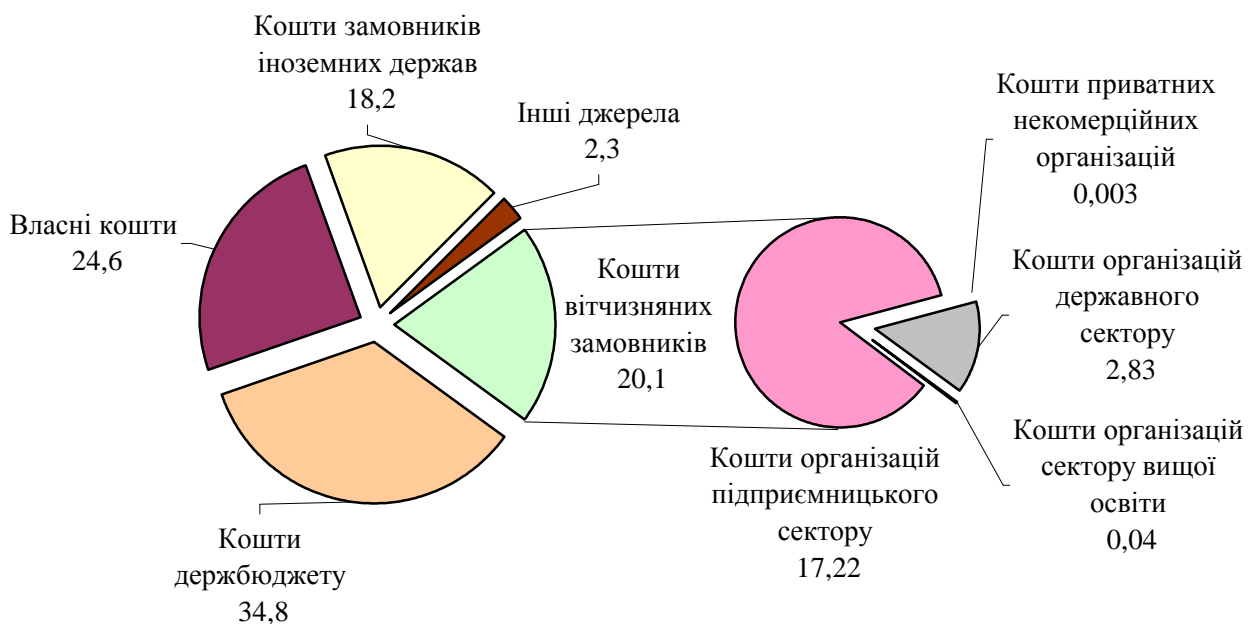

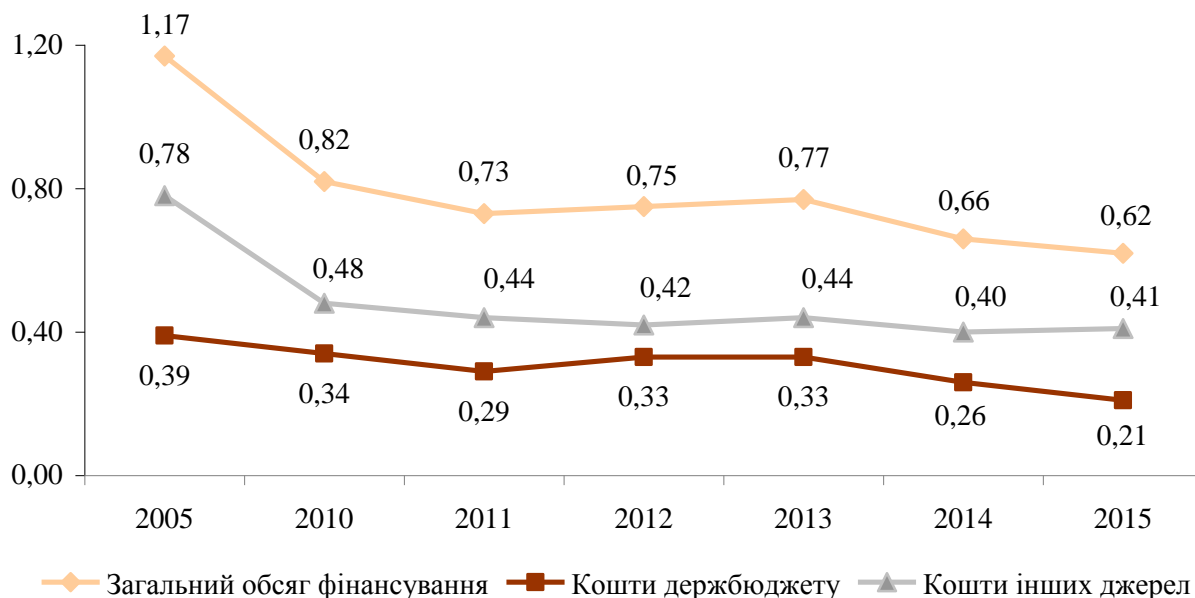
Рис. 1.9. Динаміка структури фінансування наукової і науково-технічної діяльності за джерелами, %

У структурі коштів вітчизняних замовників найбільшу частину становили кошти організацій підприємницького сектору (рис. 1.10).

Рис. 1.10. Розподіл загального обсягу фінансування наукової і науково-технічної діяльності у 2015 р. за джерелами і секторами діяльності, %

Наукоємність ВВП (видатки на науку за всіма джерелами у відсотках до ВВП) у 2015 р. становила 0,62% (рис. 1.12).

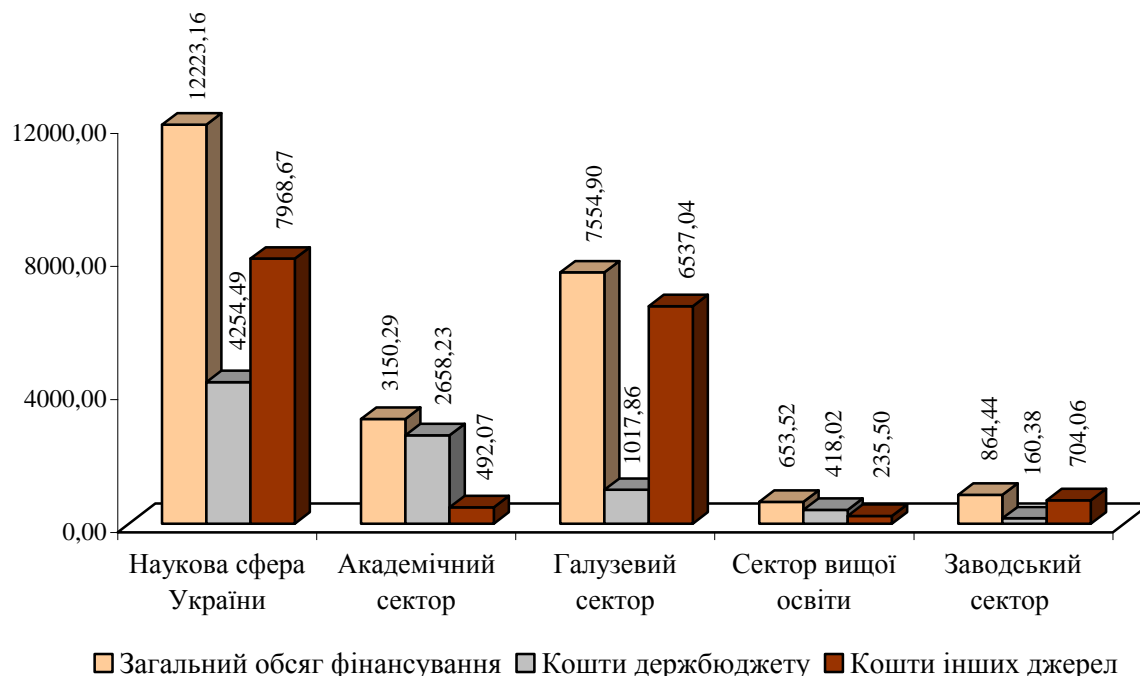
Рис. 1.11. Динаміка наукоємності ВВП, %

За даними 2014 р., частка обсягу витрат на наукові дослідження та розробки у ВВП країн ЄС-28 у середньому становила 2,03%. Більшою за середню частка витрат на дослідження та розробки була у Фінляндії – 3,17%, Швеції – 3,16%, Данії – 3,05%,

Австрії – 2,99%, Німеччині – 2,87%, Бельгії – 2,46%, Словенії – 2,39%, Франції – 2,26%; меншою – у Чорногорії, Румунії, Кіпрі, Латвії та Сербії (від 0,36% до 0,77%).¹

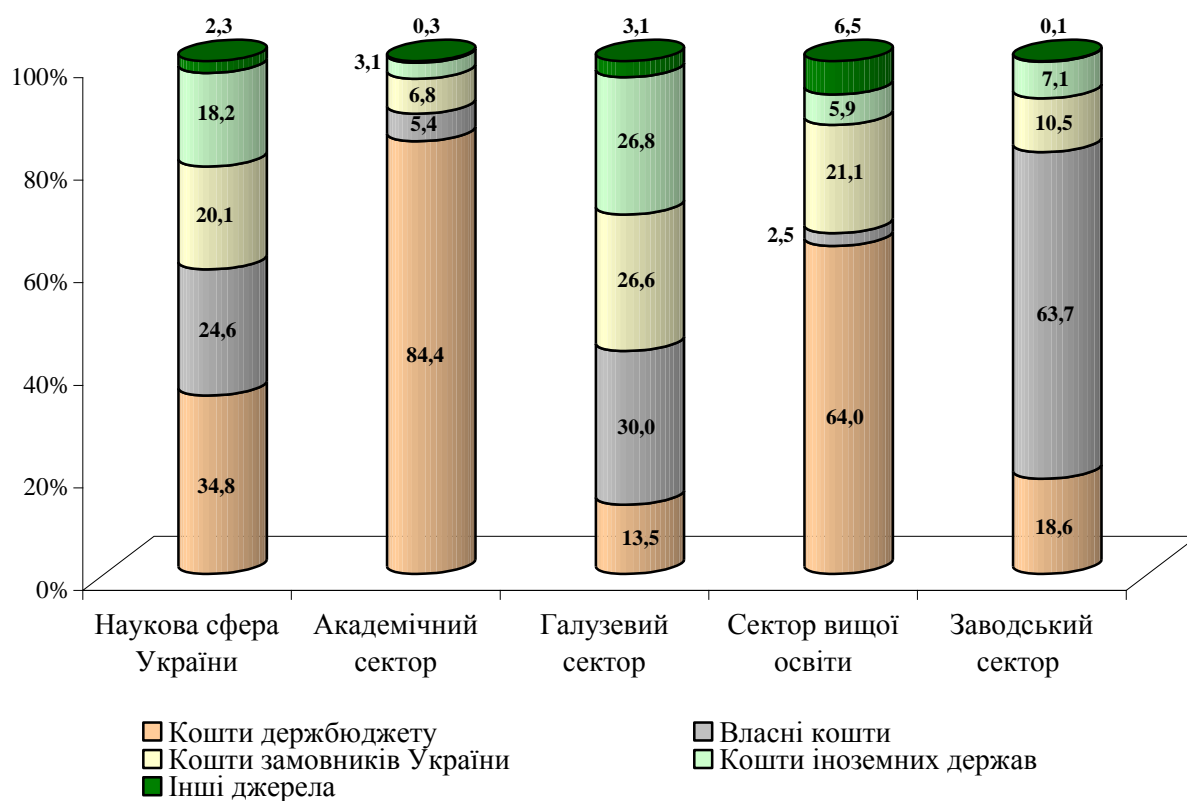
За секторами науки найбільші обсяги загального фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт припадали на організації галузевого і академічного секторів науки (61,8 і 25,8% відповідно), найменші – організації заводського сектору (7,1%) та сектору вищої освіти (5,3%) (рис. 1.12).

Рис. 1.12. Фінансування наукової і науково-технічної діяльності у 2015 р. за секторами науки, млн. грн.

При цьому академічний сектор та сектор вищої освіти в основному фінансувалися за рахунок державного бюджету (84,4% та 64,0% відповідно), заводський сектори – за рахунок власних коштів (63,7%) (рис. 1.13).

¹ Gross domestic expenditure on R&D (GERD) % of GDP
http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=t2020_20&language=en

Рис. 1.13. Структура фінансування наукової і науково-технічної діяльності за джерелами і секторами науки в 2015 р., %

Розподіл фінансування за видами робіт і секторами науки свідчить, що у 2015 р. найбільші частки обсягів фінансування фундаментальних досліджень (83,5%) припадають на академічний сектор, прикладних досліджень та науково-технічних розробок – галузевий (49,2% та 82,9% відповідно) (табл. 1.5).

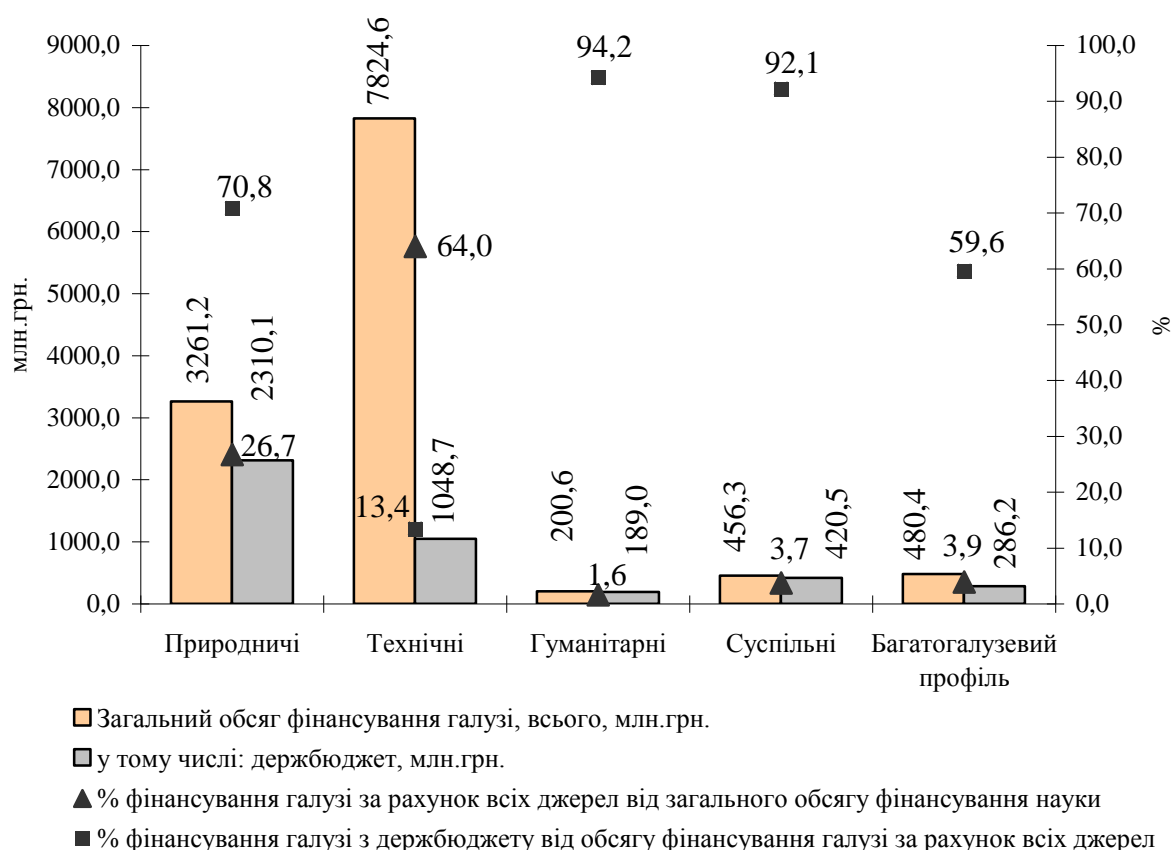
Таблиця 1.5

Фінансування досліджень і розробок за видами робіт і секторами науки

Вид робіт	Рік	Одиниця виміру	Всього	У т.ч. за секторами науки			
				Академічний	Галузевий	Вищої освіти	Заводський
1	2	3	4	5	6	7	8
Фундаментальні дослідження	2015	млн. грн	2460,24	2055,15	185,40	219,53	0,16
		%	100,0	83,53	7,54	8,92	0,01
	2014	млн. грн	2452,01	2142,43	117,21	192,37	0
		%	100,0	87,37	4,78	7,85	0

1	2	3	4	5	6	7	8
Прикладні дослідження	2015	млн. грн	1960,60	725,22	965,09	268,84	1,45
		%	100	37,00	49,22	13,71	0,07
	2014	млн. грн	1882,74	814,77	805,74	260,47	1,76
		%	100	43,28	42,80	13,83	0,09
Науково-технічні розробки	2015	млн. грн	6581,06	200,45	5455,5	102,26	822,85
		%	100	3,05	82,90	1,55	12,50
	2014	млн. грн	5152,76	203,72	4044,58	88,02	816,44
		%	100	3,95	78,49	1,71	15,85

У структурі розподілу витрат за галузями наук найбільшу питому вагу мають технічні науки (64%), у той час як частка фінансування з державного бюджету у загальному обсязі витрат на цю галузь становить 13,4%. Найбільші ж частки бюджетних коштів у загальному обсязі витрат на галузь припадають на гуманітарні та суспільні науки (відповідно 94,2% та 92,1%) (рис. 1.15).

Рис. 1.14. Фінансування наукової і науково-технічної діяльності у 2015 р. за галузями наук

2 ПОКАЗНИКИ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ НАУКОВОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ

2.1 Обсяги бюджетного фінансування наукової сфери

Бюджетне фінансування залишається одним із головних фінансових інструментів науково-технічної та інноваційної політики економічно розвинутих країн, основною формою прямої державної підтримки інноваційного розвитку.

Загальні видатки державного бюджету України у 2015 р., спрямовані на фінансування наукової сфери за 48 бюджетними програмами 28 головних розпорядників бюджетних коштів – замовників наукових робіт, становили:

за планом – 5659,04 млн. грн., у т.ч. 3960,19 млн. грн. або 70% за рахунок загального фонду; 1698,85 млн. грн. або 30% – спеціального фонду;

профінансовано – 5290,66 млн. грн., з них із загального фонду – 3926,39 млн. грн. (74,2% від профінансованого обсягу), спеціального – 1364,27 млн. грн. (25,8%).

Аналіз розподілу загального обсягу фінансування наукової сфери за головними розпорядниками бюджетних коштів свідчить, що найбільші обсяги видатків на фінансування наукової сфери мали п'ять розпорядників бюджетних коштів – усього на них припало майже 89% видатків (4705,23 млн. грн.) (табл. 2.1, додаток А).

Таблиця 2.1

Найбільші обсяги бюджетного фінансування наукової сфери у розрізі головних розпорядників бюджетних коштів

Назва головного розпорядника бюджетних коштів	Обсяг фінансування		у тому числі:	
	Всього, млн. грн.	% у загальному обсязі фінансування наукової сфери	за загальним фондом, млн. грн.	за спеціальним фондом., млн. грн.
НАН	2851,83	53,90	2292,23	559,60
МОН	745,65	14,09	510,53	235,12
НААН	674,58	12,75	366,51	308,07
НАМН	329,16	6,22	251,20	77,96
НАПН	104,01	1,97	101,05	2,96
Інші розпорядники	585,43	11,07	404,87	180,56
Наукова сфера в цілому	5290,66	100,00	3926,39	1364,27

Видатки на науку за рахунок загального фонду у розрізі бюджетних програм розподілені таким чином (додаток Б):

– 2202,06 млн. грн. (56,08%) за бюджетною програмою КПКВК 6541030 "Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури

та наукових об'єктів, що становлять національне надбання, забезпечення діяльності наукових бібліотек", НАН;

– 360,28 млн. грн. (9,18%) за бюджетною програмою КПКВК 2201040 "Дослідження, наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами та державним замовленням, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка наукової інфраструктури, наукової преси та наукових об'єктів, що становлять національне надбання, забезпечення діяльності Державного фонду фундаментальних досліджень", МОН;

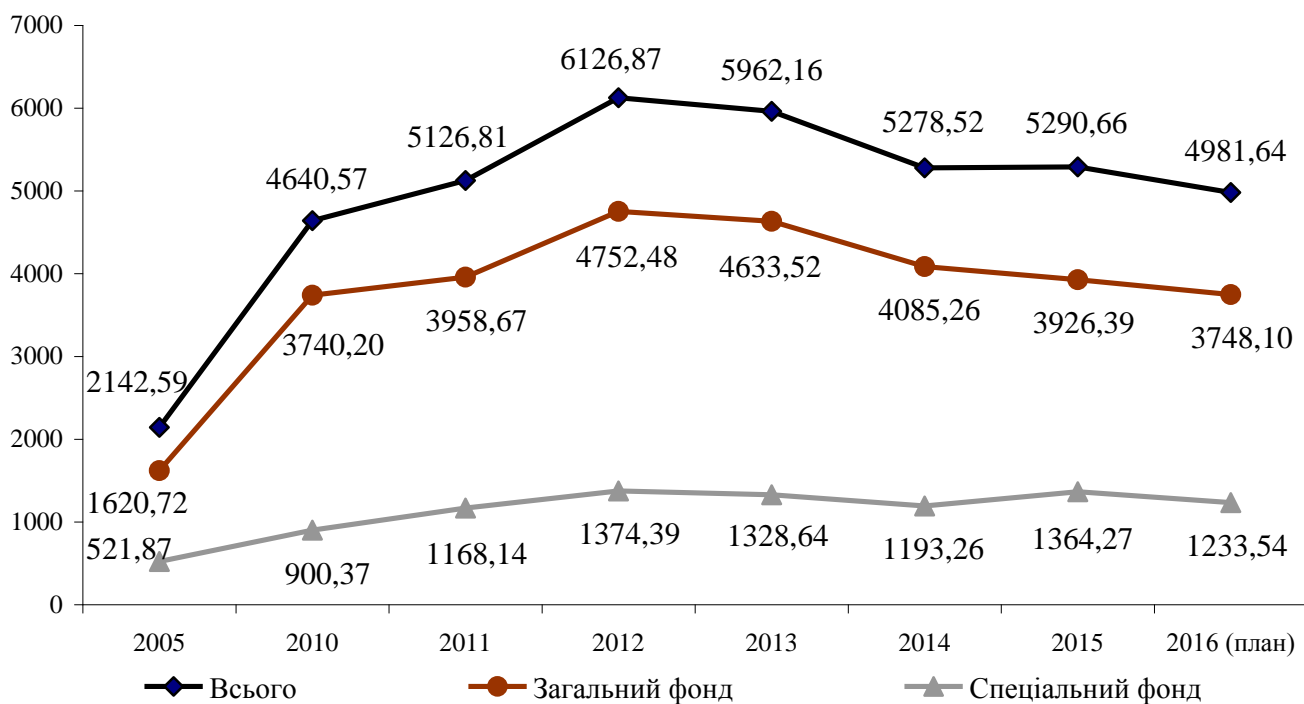
– 347,22 млн. грн. (8,84%) за бюджетною програмою КПКВК 6591060 "Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері агропромислового комплексу, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка технічного забезпечення наукових установ, розвитку наукової інфраструктури та об'єктів, що становлять національне надбання", НААН;

– 239,72 млн. грн. (6,11%) за бюджетною програмою КПКВК 6561040 "Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері профілактики і лікування хвороб людини, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та об'єктів, що становлять національне надбання", НАМН;

– 88,85 млн. грн. (2,26%) за бюджетною програмою КПКВК 6551030 "Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері педагогічних наук, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та об'єктів, що становлять національне надбання", НАПН.

Таким чином, 82,47% видатків на науку за рахунок загального фонду витрачено в рамках п'яти бюджетних програм (у 2014 р. – 82,58%).

Динаміку бюджетного фінансування наукової сфери представлено на рис. 2.1 (додаток В).

Рис. 2.1. Динаміка бюджетного фінансування наукової сфери, млн. грн.

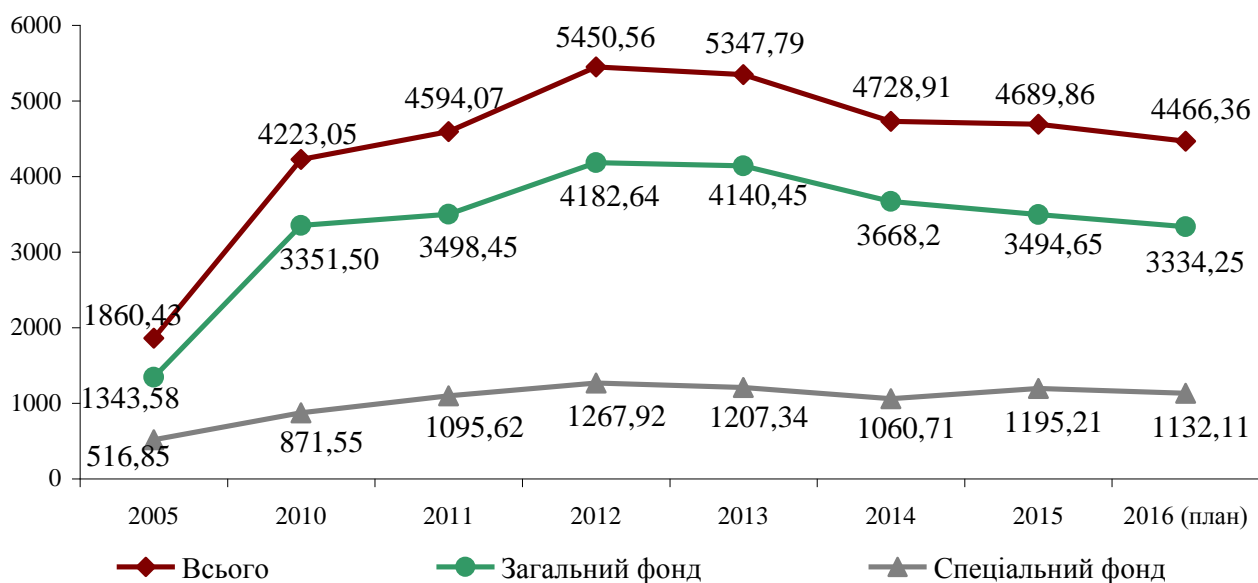
За напрямками бюджетного фінансування науки за рахунок загального фонду кошти розподілено таким чином:

на наукові дослідження і науково-технічні розробки (далі – ДіР) у цілому припало 89,0% (2014 р. – 89,8%) від загального обсягу бюджетного фінансування науки, зокрема: фундаментальні дослідження – 58,42% (2014 р. – 58,58%), прикладні ДіР – 28,49% (2014 р. – 30,04%), дослідження і розробки за державними цільовими науковими і науково-технічними програмами (ДЦНТП) – 1,1% (2014 р. – 1,05%), роботи за державним замовленням (розробки найважливіших новітніх технологій) – 0,83% (2014 р. – 0,04%), програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва – 0,16% (2014 р. – 0,09%);

частка фінансової підтримки розвитку наукової інфраструктури становила 5,32% (2014 р. – 4,5%), інших робіт – 5,68% (2014 р. – 5,7%).

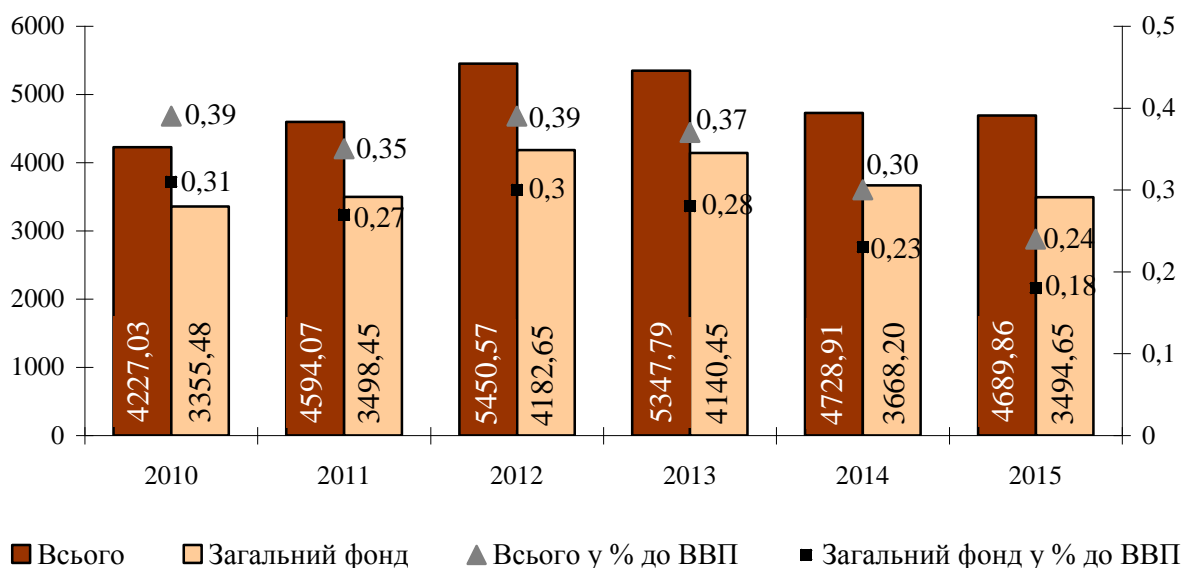
2.2 Фінансування ДіР

В Україні загальний обсяг бюджетних витрат на ДіР у 2015 р. становив 4689,86 млн. грн., з них 74,5% за рахунок загального фонду (рис. 2.2, додаток В).

Рис. 2.2. Динаміка бюджетного фінансування ДіР, млн. грн.

Обсяг бюджетних витрат на виконання ДіР у 2015 р. у відсотках ВВП становив 0,24%, частка фінансування ДіР, виконаних за рахунок загального фонду – 0,18% ВВП (рис. 2.3).

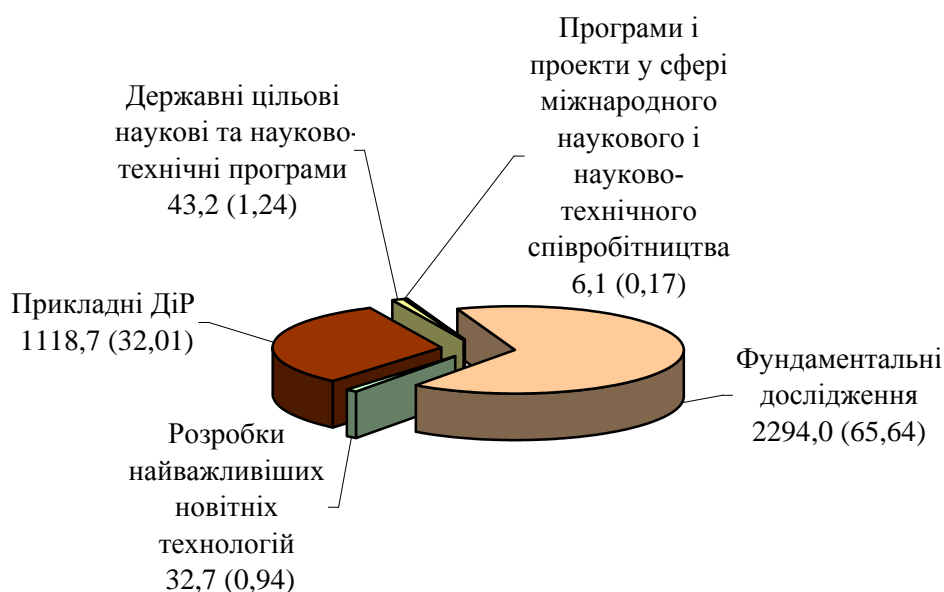

Рис. 2.3. Динаміка бюджетних витрат на ДіР, млн. грн.

Найбільші частки коштів загального фонду на ДіР у 2015 р. виділено на фінансування НАН – 59,35% (2014 р. – 60,21%), МОН – 11,97% (2014 р. – 10,05%), НААН – 9,50% (2014 р. – 10,57%), НАМН – 6,74 (2014 р. – 6,27%).

Найбільші частки коштів спеціального фонду ДіР, який становить 25,5% (2014 р. – 22,4%) у загальному обсязі фінансування ДіР, припадали на фінансування прикладних ДіР – 65,9% (2014 р. – 56,2%), з яких частка НААН – 34,5%, МОН – 21,6%, НАН – 18,7%, та фундаментальних досліджень – 34% (2014 р. – 37,9%), з них НАН – 98,6%.

Структуру фінансування ДіР за напрямками бюджетних асигнувань за рахунок загального фонду державного бюджету наведено на рис. 2.4.

Рис. 2.4. Фінансування ДіР за напрямками бюджетних асигнувань, млн. грн. (%)

На виконання ДіР за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки витрачено 3249,7 млн. грн. (або 93,0% від обсягу фінансування ДіР за рахунок загального фонду держбюджету), з них 70,6% – на роботи за пріоритетним напрямом "Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України та сталого розвитку суспільства і держави".

Аналіз показників фінансування ДіР за рахунок усіх джерел свідчить, що частка фінансування ДіР за рахунок загального фонду державного бюджету у 2015 р. становила 31,8% (2014 р. – 38,7%) (табл. 2.2).

**Витрати на виконання ДіР
за видами робіт та джерелами фінансування, млн. грн.**

Вид робіт	Роки			
	2014		2015	
	За рахунок усіх джерел ¹	Загальний фонд держбюджету ²	За рахунок усіх джерел ¹	Загальний фонд держбюджету ²
Фінансування ДіР, усього, у т.ч. за видами робіт	9487,5	3668,20	11001,90	3494,65
Фундаментальні дослідження (Ф)	2452,0	2393,02	2460,24	2294,35
Прикладні дослідження (П)	1882,7	1131,27	1960,60	1023,87
Науково-технічні розробки (Р)	5152,8	143,91	6581,06	176,43
Співвідношення (Ф : П : Р)	26:20:54	65:31:4	22:18:60	66:29:5

¹ За даними Державної служби статистики України

² За даними головних розпорядників бюджетних коштів

Співвідношення обсягів фінансування основних видів наукової і науково-технічної діяльності в 2015 р. дещо змінилося порівняно з 2014 р. у бік збільшення частки фінансування науково-технічних розробок та зменшення часток фінансування фундаментальних та прикладних досліджень.

Розподіл обсягів фінансування ДіР за секторами науки показує, що у 2015 р. (як і у попередні роки) найбільші обсяги коштів з державного бюджету – 79,10% від загального обсягу фінансування ДіР (2014 р. – 80,71%) отримали установи академічного сектору.

За напрямками бюджетного фінансування академічного сектору ці кошти розподілені у такий спосіб:

фундаментальні дослідження – 2060,04 млн. грн. (74,53%);

прикладні ДіР – 682,91 млн. грн. (24,71%);

роботи за державними цільовими науковими та науково-технічними програмами – 9,74 млн. грн. (0,35%);

розробки найважливіших новітніх технологій за державним замовленням – 8,41 млн. грн. (0,30%);

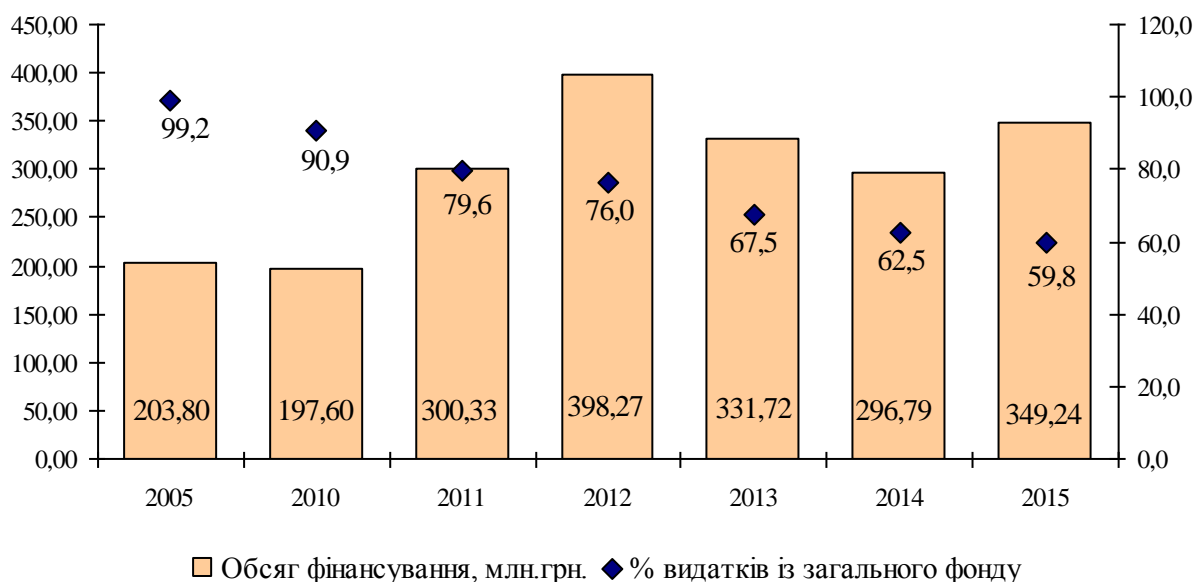
програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва – 3,11 млн. грн. (0,11%).

На організації сектору вищої освіти припадає 11,74% (2014 р. – 9,52%) загального обсягу бюджетного фінансування ДіР. При цьому більша частина цих коштів спрямована на фундаментальні дослідження та прикладні ДіР ВНЗ – 229,63 млн. грн. (55,95%) та 170,36 млн. грн. (41,51%) відповідно. На розробки найважливіших новітніх технологій за державним замовленням виділено 7,85 млн. грн. (1,91%), програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва – 2,40 млн. грн. (0,58%) та на роботи за державними цільовими науковими та науково-технічними програмами – 0,20 млн. грн. (0,05%).

Обсяг бюджетного фінансування ДіР галузевого сектору науки становить 9,2% (2014 р. – 9,77%), з них 82,93% (265,39 млн. грн.) виділено на фінансування прикладних ДіР, 10,41% (33,30 млн. грн.) – на роботи за державними цільовими науковими та науково-технічними програмами, 5,12% (16,40 млн. грн.) – на розробки найважливіших новітніх технологій за державним замовленням, 1,35% (4,31 млн. грн.) – на фундаментальні дослідження і 0,19% (0,60 млн. грн.) – на програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва.

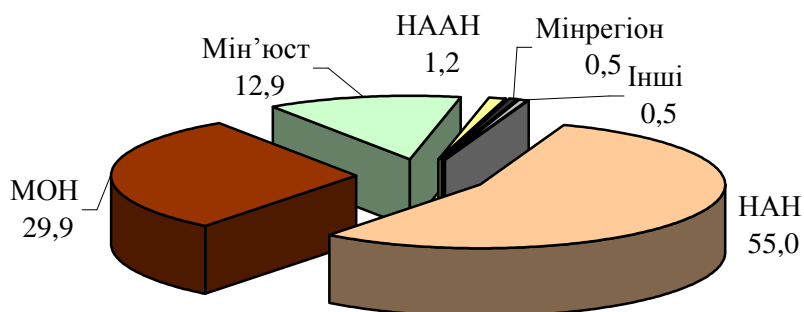
2.3 Фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази

На напрям "Фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази" у 2015 р. за 15 головними розпорядниками бюджетних коштів виділено 349,24 млн. грн., з них за загальним фондом – 208,88 млн. грн., спеціальним – 140,36 млн. грн. (рис.2.5).

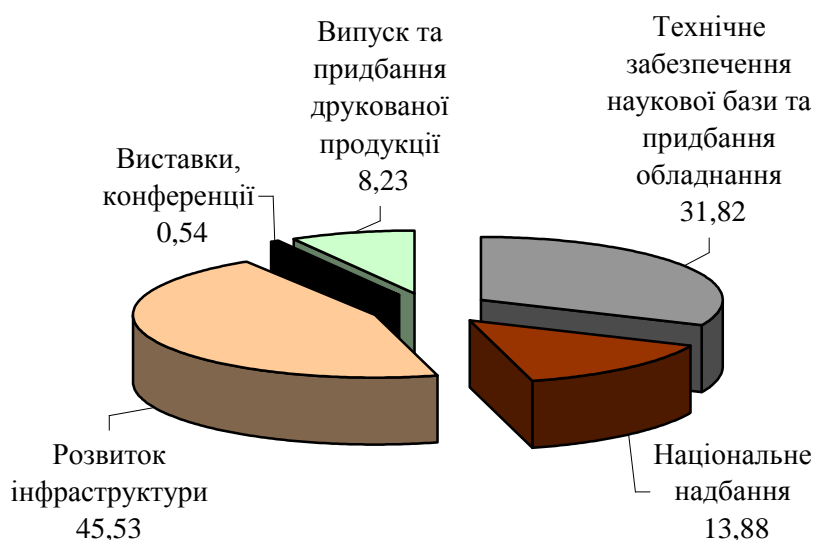
Рис. 2.5. Динаміка фінансування напрямку "Фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази", млн. грн.

Як і у минулі роки, найбільшу частку фінансування у 2015 р. за загальним фондом державного бюджету виділено НАН – 55% (114,8 млн. грн.) (рис.2.6).

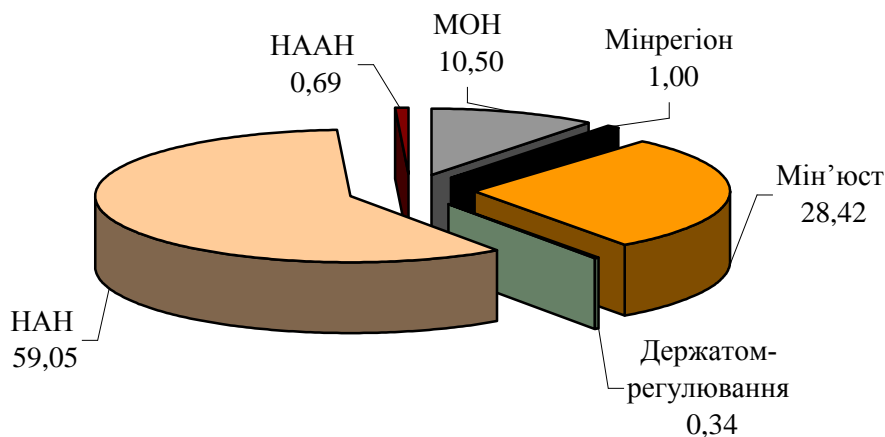
Рис. 2.6. Розподіл бюджетних видатків за напрямом "Фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази" за головними розпорядниками бюджетних коштів, %

Найбільш профінансованими піднапрямами залишаються: "Розвиток інфраструктури", "Технічне забезпечення наукової бази та придбання обладнання" і "Національне надбання" (рис.2.7).

Рис. 2.7. Розподіл фінансування напрямку "Фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази" за піднапрямами, %

Обсяг фінансування піднапряму "Розвиток інфраструктури" із загального фонду державного бюджету становив 95,11 млн. грн. (45,53% за 6 головними розпорядниками і 7 бюджетними програмами), з них НАН отримала 59,05% (56,16 млн. грн.), Мін'юст – 28,42% (27,03 млн. грн.) і МОН – 10,5% (10,0 млн. грн.) (рис. 2.8).

Рис. 2.8. Розподіл фінансування піднапряму "Розвиток інфраструктури" за головними розпорядниками бюджетних коштів, %

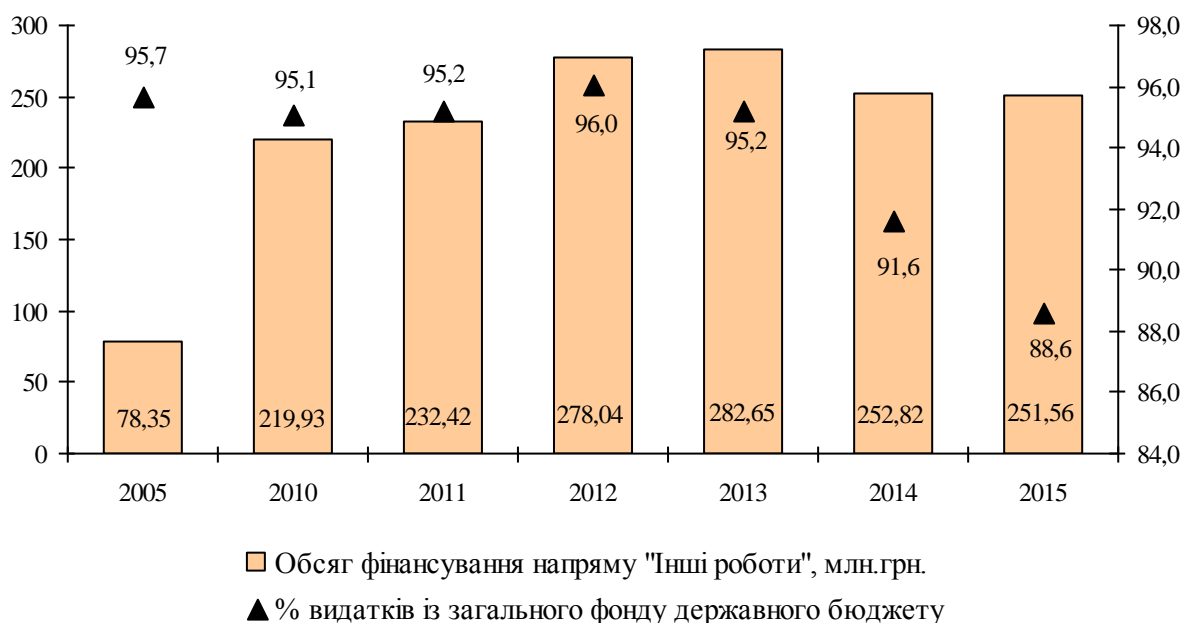
Обсяг фінансування піднапряму "Технічне забезпечення наукової бази та придбання обладнання" із загального фонду державного бюджету становив 66,47 млн. грн. (31,82% за 3 головними розпорядниками і 3 бюджетними програмами), з них МОН – 67,28% (44,72 млн. грн.), НАН – 32,67% (21,72 млн. грн.) і Мінагрополітики – 0,05% (0,03 млн. грн.).

На фінансову підтримку наукових об'єктів, що становлять національне надбання, із загального фонду державного бюджету виділено 7 головним розпорядникам за 7 бюджетними програмами 28,98 млн. грн. (13,88% від суми коштів із загального фонду державного бюджету на напрям "Фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та оновлення матеріально-технічної бази), з них НАН отримала найбільшу частку – 89,06% (25,81 млн. грн.).

Найменш профінансованими із загального фонду державного бюджету піднапрямами є "Виставки, конференції" – 1,13 млн. грн. (0,54% за 2 головними розпорядниками і 4 бюджетними програмами) і "Випуск та придбання друкованої продукції" – 17,18 млн. грн. (8,23% за 4 головними розпорядниками і 5 бюджетними програмами).

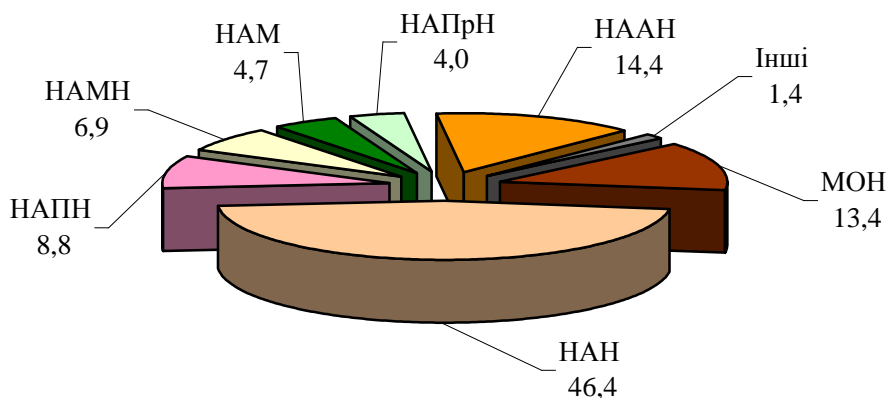
2.4 Інші роботи

Бюджетні кошти, призначені на напрям "Інші роботи", в обсязі 251,56 млн. грн., у т.ч. за загальним фондом – 222,86 млн. грн., спеціальним фондом – 28,70 млн. грн., були розподілені між 14 головними розпорядниками. Динаміка обсягів фінансування цього напрямку наведена на рис.2.9.

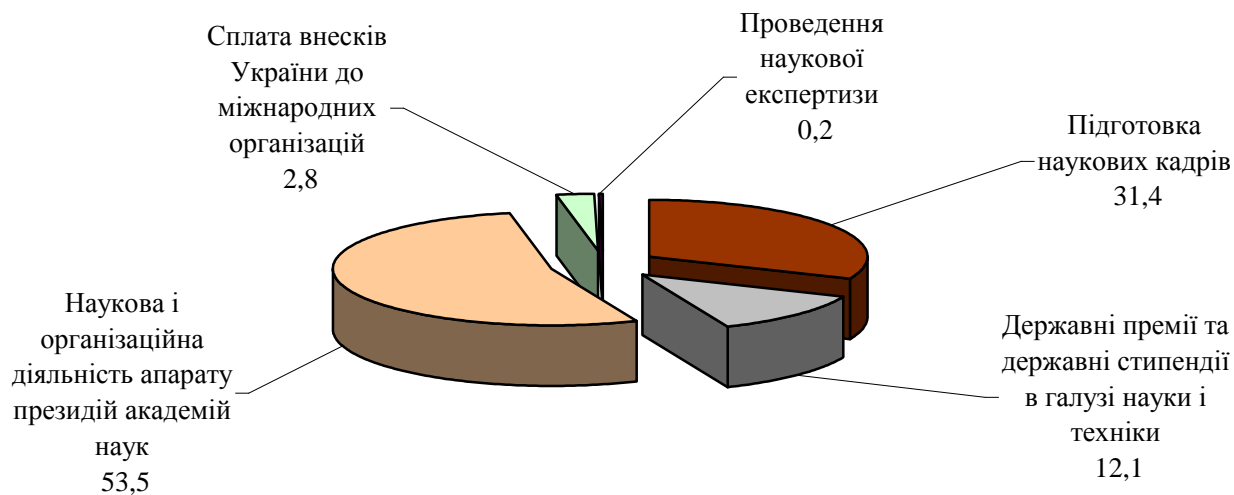
Рис. 2.9. Динаміка фінансування напрямом "Інші роботи", млн. грн.

Найбільша частка фінансування у 2015 р. із загального фонду державного бюджету за напрямом "Інші роботи" припадала на НАН – 46,4% (103,4 млн. грн.) (рис.2.10).

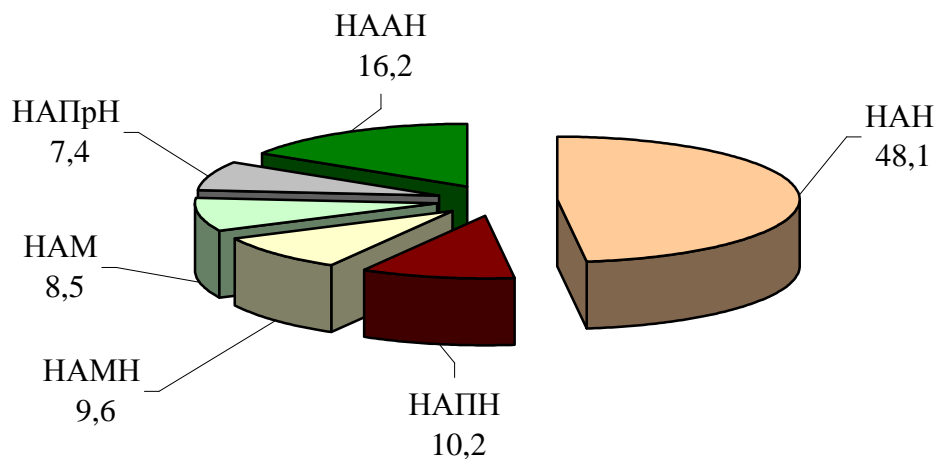

Рис. 2.10. Розподіл фінансування напрямом "Інші роботи" за головними розпорядниками бюджетних коштів, %

Аналіз структури обсягів фінансування із загального фонду напрямом "Інші роботи" свідчить, що пріоритетним напрямом залишається наукова і організаційна діяльність апарату президій академій наук – майже 54% (119,21 млн. грн.) (рис.2.11), при цьому найбільша частка припадає на НАН – 48,1% (57,35 млн. грн.) (рис.2.12).

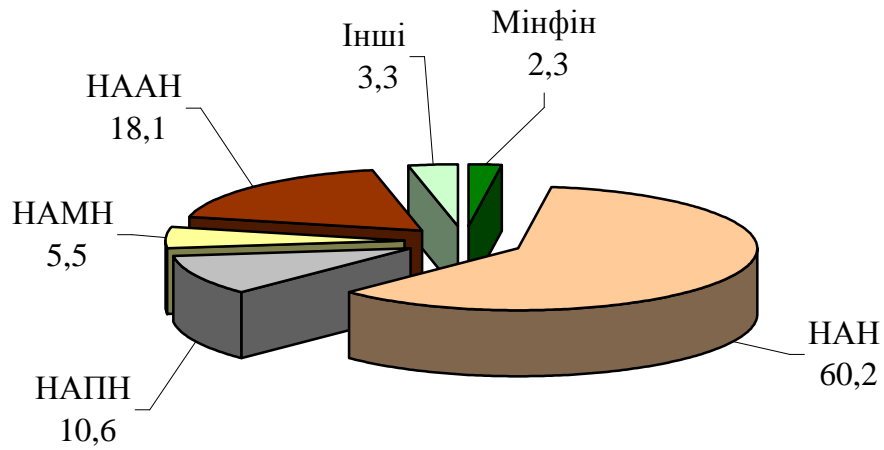

Рис. 2. 11. Фінансування піднапрямів напряму "Інші роботи", %

Рис. 2.12. Розподіл фінансування піднапряму "Наукова і організаційна діяльність апарату президій академій наук" за академіями наук, %

За піднапрямом "Підготовка наукових кадрів" профінансовано 14 головних розпорядників за 14 бюджетними програмами (69,97 млн. грн. або 31,4%, серед яких більше половини коштів загального фонду припало на НАН – 42,10 млн. грн. або 60,2%) (рис. 2.13).

Рис. 2.13. Розподіл фінансування піднапрямом "Підготовка наукових кадрів" за головними розпорядниками бюджетних коштів, %

3 АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІР

3.1 Кількісні показники ДіР та отриманих результатів

За останні три роки спостерігається тенденція помірнього скорочення кількості наукових і науково-технічних робіт, що виконувались за рахунок усіх джерел фінансування. Частка робіт, виконуваних за рахунок державного бюджету в цілому, у загальній кількості робіт становила у цей період 36-41%, за рахунок загального фонду державного бюджету – 19-20% (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Динаміка виконання наукових і науково-технічних робіт

Показник	Роки				
	2011	2012	2013	2014	2015
Кількість виконуваних наукових та науково-технічних робіт за рахунок усіх джерел*, тис. од.	52,3	53,2	47,9	43,0	41,1
Кількість виконуваних наукових та науково-технічних робіт за рахунок загального фонду державного бюджету**, тис. од.	9,5	10,4	9,7	8,5	7,9
Частка робіт, виконуваних за рахунок загального фонду державного бюджету, у загальній кількості робіт за рахунок усіх джерел, %	18,2	19,5	20,3	19,8	19,2

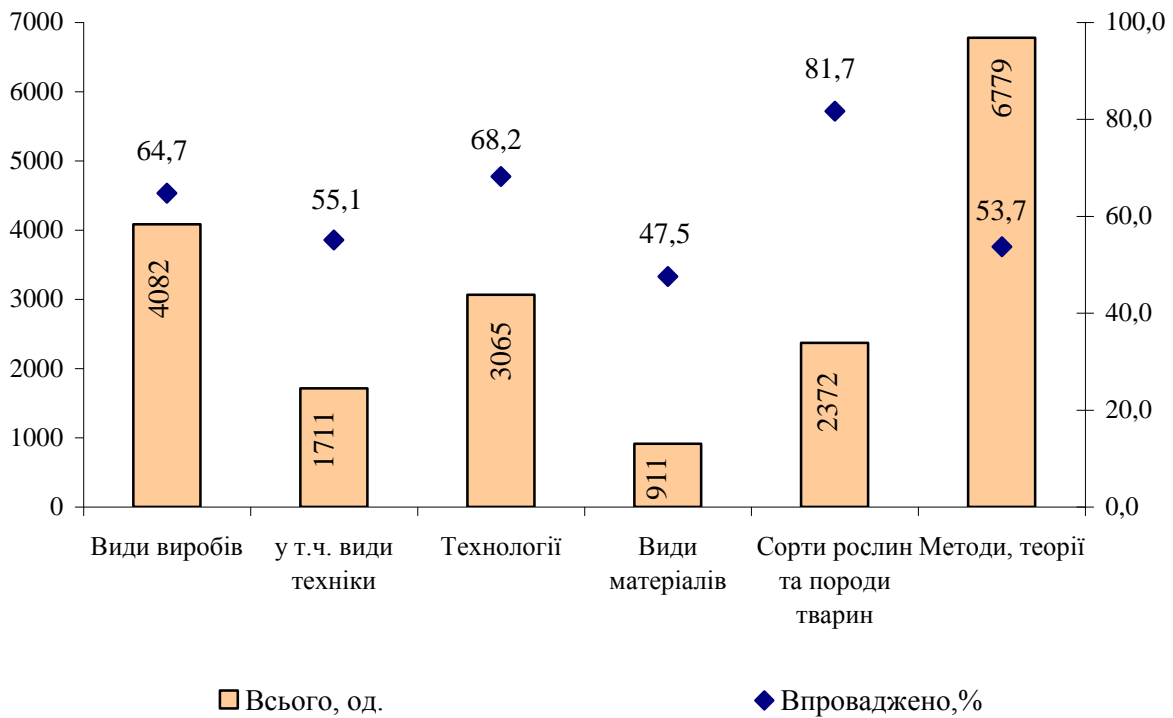
*За даними Державної служби статистики України

**За даними головних розпорядників бюджетних коштів

Із загальної кількості робіт, виконуваних за рахунок усіх джерел фінансування, 9,9% спрямовано на створення нових видів виробів (з них 41,9% – нових видів техніки); 7,5% – нових технологій (з них 45,4% – ресурсозберігаючих); 2,2% – нових видів матеріалів; 5,8% – нових сортів рослин, порід тварин; 16,5% – нових методів і теорій.

Результати 29 тис. робіт впроваджено у виробництво або мали інші форми широкого застосування. Найбільший рівень впровадження результатів спостерігається за роботами зі створення нових сортів рослин та порід тварин (81,7% від загальної кількості виконаних робіт за цим напрямом), нових технологій (68,2%) і видів виробів (64,7%) (рис. 3.1).

Рис. 3.1. Розподіл наукових і науково-технічних робіт за спрямованістю результатів

За рахунок загального фонду державного бюджету виконувалося 7927 (2014 р. - 8503) роботи, з них 88,7% – за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

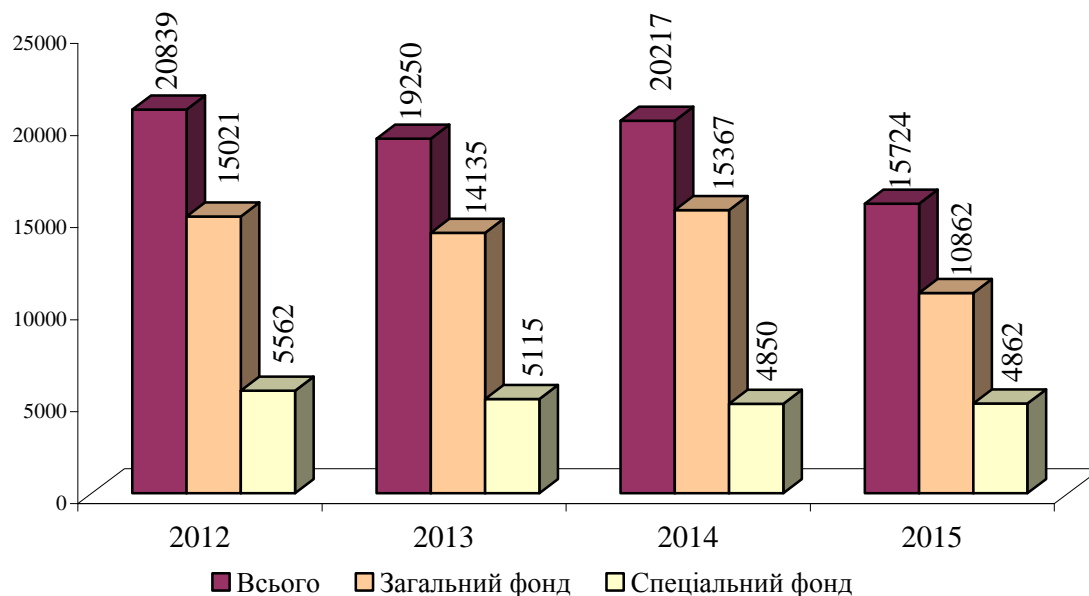
Розподіл наукових та науково-технічних робіт, виконуваних у 2015 р., за напрямками бюджетного фінансування ДіР

Назва напрямку бюджетного фінансування ДіР	Кількість робіт, всього		У тому числі за рахунок:				
			загального фонду			спеціального фонду	
	Од.	Питома вага, %	Од.	% від напрямку	% за пріоритетними напрямками	Од.	% від напрямку
Фундаментальні дослідження	5240	30,9	4045	77,2	100,0	1195	22,8
Прикладні ДіР	11510	67,9	3670	31,9	78,6	7840	68,1
Розробки за ДЦНТП	90	0,5	90	100	74,4	0	0
Розробки найважливіших новітніх технологій	55	0,3	55	100	56,4	0	0
Програми і проекти у сфері міжнародного співробітництва	67	0,4	67	100	0	0	0
Всього	16962	100,00	7927	46,7	88,7	9035	53,3

Найбільші частки робіт у розрізі напрямів фінансування ДіР за рахунок загального фонду державного бюджету виконано за фундаментальними – 51% (2014 р. – 48,8%) і прикладними – 46,3% (2014 р. – 47,2%) дослідженнями.

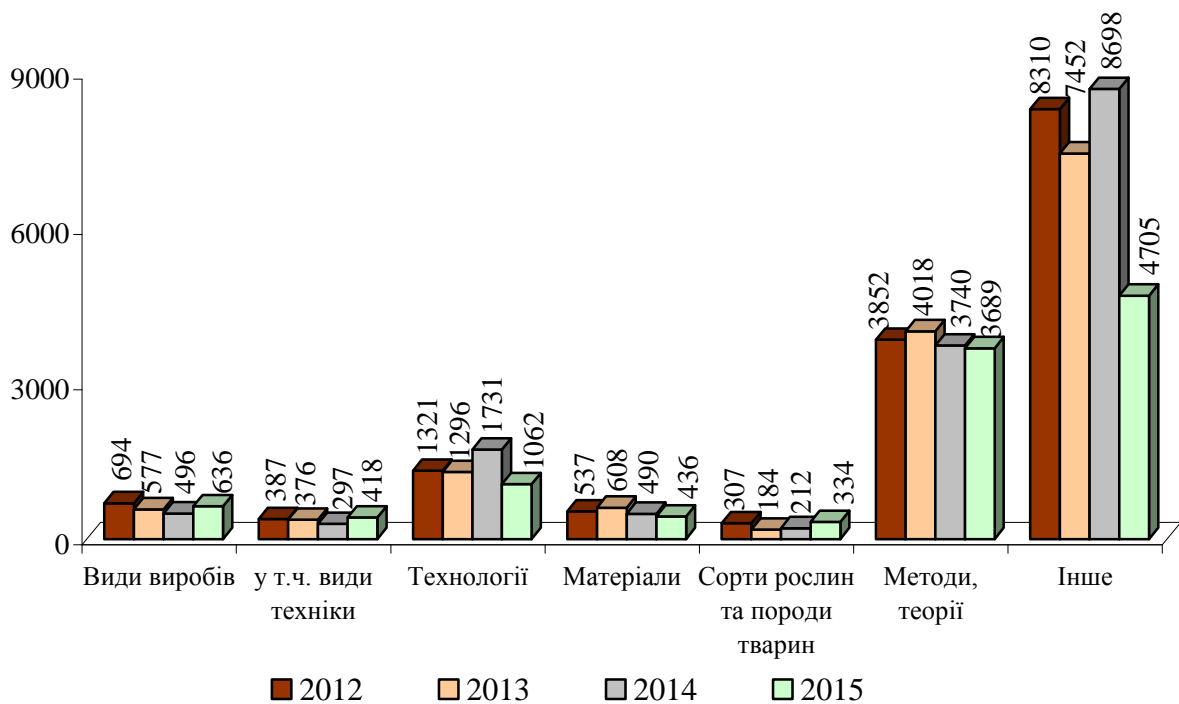
Більше половини загальної кількості таких робіт виконувалося за рахунок спеціального фонду, з них більшу частину (близько 87%) становили дослідження і розробки прикладного спрямування.

Як показує порівняльний аналіз динаміки створення науково-технічної продукції (НТП) за кошти загального і спеціального фондів державного бюджету, в останні роки близько 70% НТП створюється за рахунок загального фонду. Ця тенденція повністю підтверджується даними 2015 р. У процесі виконання науково-технічних робіт у звітному році створено всього 15724 одиниці НТП, 69,1% з них – за рахунок коштів загального фонду (видів техніки – понад 57%; технологій – майже 66%, матеріалів – майже 65%, методів, теорій – понад 81%, сортів рослин та порід тварин – майже 100%) (рис. 3.2).

Рис. 3.2. Динаміка створення НТП за рахунок загального і спеціального фондів державного бюджету у 2011 – 2015 рр., од.

Практично незмінною залишається структура НТП за видами (частка виду НТП від загальної кількості створеної НТП за рахунок загального фонду): методи і теорії становлять 34,0%, технології – 9,8%, види виробів – 5,8%, матеріали – 4,0%, сорти рослин та породи тварин – 3,1%, інша НТП – 43,3%) (рис. 3.3).

Рис. 3.3. Динаміка створення НТП за рахунок загального фонду державного бюджету у розрізі видів НТП, од.

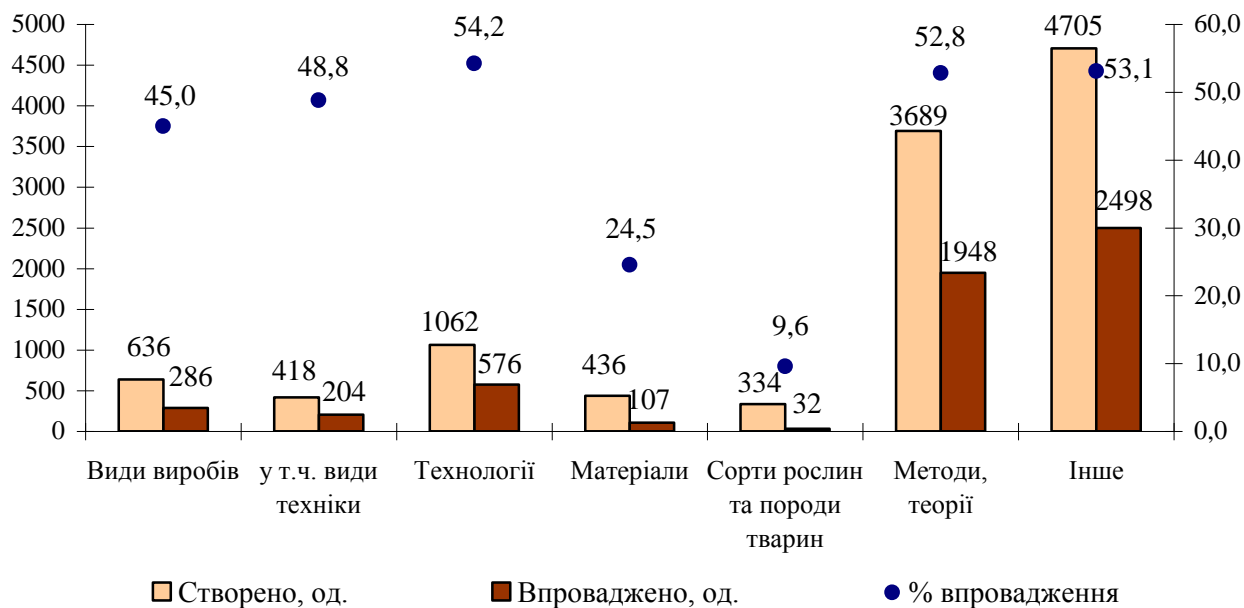
3.2 Стан впровадження результатів наукових досліджень і розробок

Одним із найважливіших показників ефективності використання бюджетних коштів, спрямованих на фінансування науково-технічних робіт, залишається кількість впровадженої науково-технічної продукції. Відповідно до чинної нормативно-правової бази відповідальність за впровадження результатів науково-технічної діяльності для їх практичного широкого застосування у галузях економіки покладається на головних розпорядників бюджетних коштів – державних замовників науково-технічної продукції.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.04 № 1084 починаючи з 2008 р. за даними головних розпорядників бюджетних коштів проводиться аналіз підсумків моніторингу створення і впровадження наукової (науково-технічної) продукції, який здійснюється протягом трьох років з моменту створення НТП.

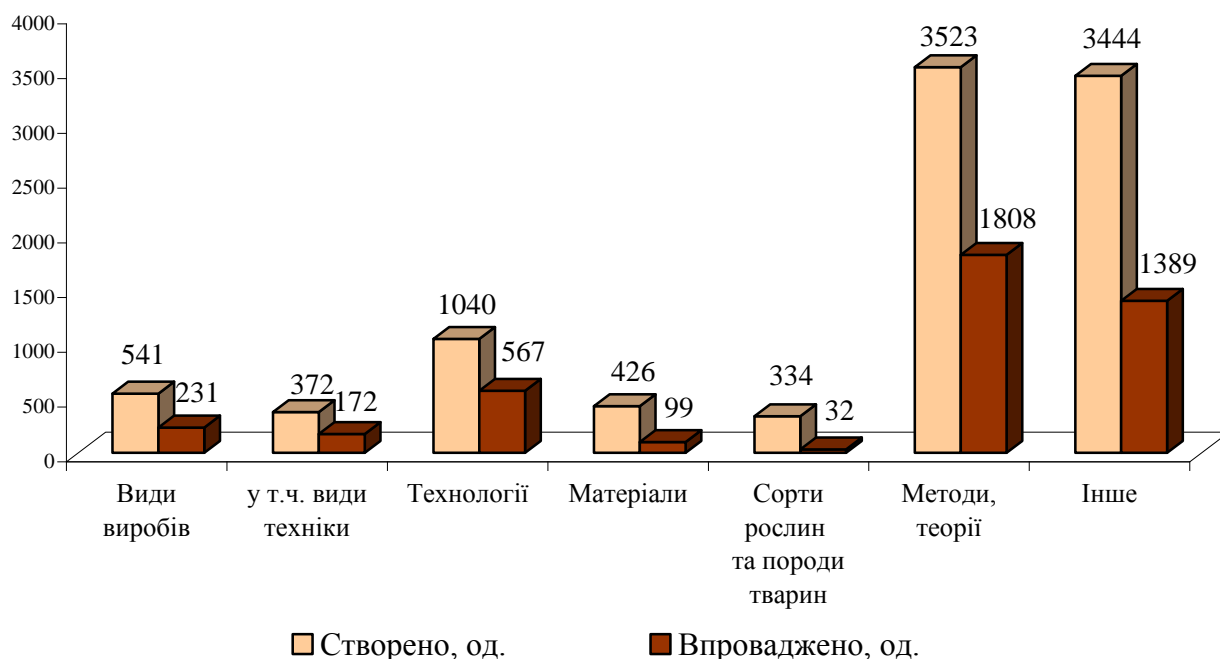
У 2015 р. з 10862 одиниць продукції, створеної за рахунок *загального фонду* державного бюджету, впроваджено понад 50% (5447 одиниць НТП).

Рівень впровадження НТП за видами становить: понад 54% технологій, близько 53% методів і теорій, близько 49% нових видів техніки та 45% створених видів виробів (рис. 3.4).

Рис. 3.4. Впровадження НТП, створеної за рахунок загального фонду державного бюджету у 2015 р.

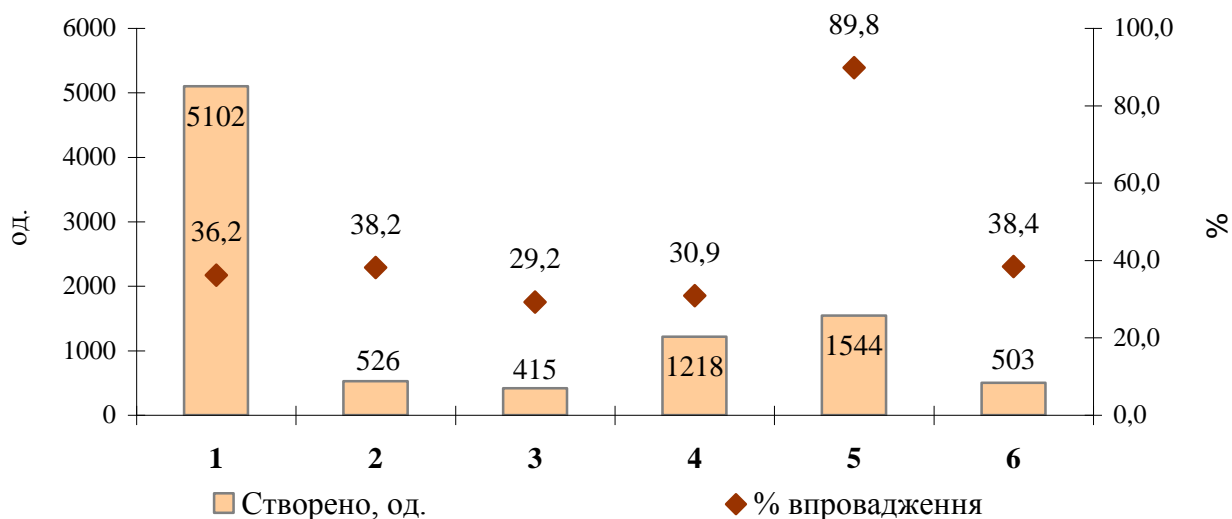
Частка НТП, створеної у 2015 р. за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки, становить 85,7% (9308 одиниць) від загальної кількості НТП, створеної за рахунок загального фонду, з них 44,3% (4126 одиниць) впроваджено (рис. 3.5).

Рис. 3.5. Впровадження НТП, створеної за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки у 2015 р.

Найбільша частка створеної НТП – 54,8% (5102 одиниці) припадає на пріоритетний напрям "Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-

політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави" (далі – "Фундаментальні наукові дослідження"). Рівень впровадження НТП за цим напрямом становить 36,2%. Найвищий рівень впровадження (майже 90%) має НТП, створена за пріоритетним напрямом "Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань" (рис.3.6).

- 1 - Фундаментальні наукові дослідження
- 2 - Інформаційні та комунікаційні технології
- 3 - Енергетика та енергоефективність
- 4 - Рациональне природокористування
- 5 - Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань
- 6 - Нові речовини і матеріали

Рис. 3.6. Розподіл кількості створеної та впровадженої НТП за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки

Найбільші частки від загальної кількості НТП, створеної за пріоритетними напрямками, належать МОН – 31,2% (з 2904 одиниць створеної НТП впроваджено 36,8%), НАН – 30,3% (2820 та 39,3% відповідно) та НААН – 20,5% (1906 та 15,8%).

Стан створення і впровадження НТП за видами продукції і пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки за рахунок загального фонду державного бюджету наведено в табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Реалізація пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки у 2015 р.

Пріоритетний напрям	Створено НТП, од.							Впроваджено НТП, %						
	види виробів	у т.ч. види техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. види техніки	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	199	75	300	247	318	2236	1802	37,7	45,3	52,0	16,2	7,9	37,2	40,1
2	53	40	64	3		141	265	69,8	75,0	68,8	100,0		41,1	22,3
3	70	63	89	5		112	139	52,9	55,6	34,8	60,0		18,8	20,9
4	140	125	333	31	10	113	591	38,6	39,2	38,7	16,1	60,0	51,3	21,0
5	34	34	150	6	6	839	509	26,5	26,5	94,0	33,3	16,7	96,7	82,9
6	45	35	104	134		82	138	42,2	42,9	63,5	34,3		35,4	23,9
Усього	541	372	1040	426	334	3523	3444	42,7	46,2	54,5	23,2	9,6	51,3	40,3

1 Фундаментальні наукові дослідження

2 Інформаційні та комунікаційні технології

3 Енергетика та енергоефективність

4 Рациональне природокористування

5 Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

6 Нові речовини і матеріали

За рахунок спеціального фонду державного бюджету створено 4862 одиниці НТП, з них 75,5% – впроваджено. Найбільша частка створеної НТП припадає на інші види продукції – майже 59% (2857 одиниць), з них у звітному році впроваджено 77,5%. Найбільший відсоток впровадження припадає на нові методи і теорії – 78% (рис. 3.7).

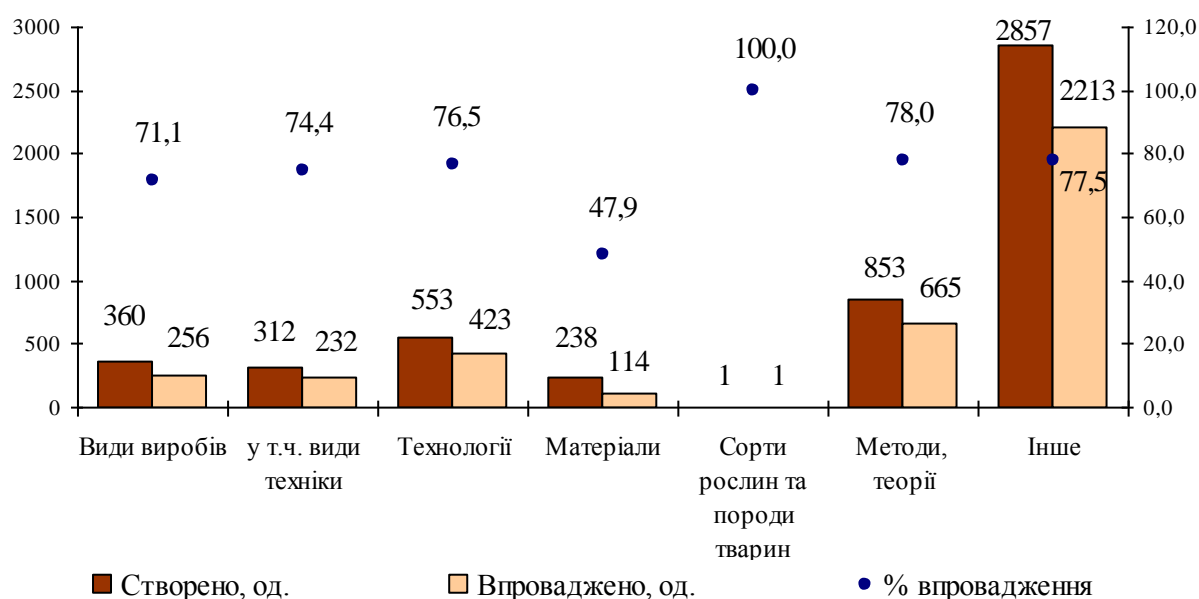

Рис. 3.7. Впровадження НТП, створеної за рахунок спеціального фонду державного бюджету у 2015 р.

3.3 Публікаційна діяльність

У 2015 р. за рахунок коштів усіх джерел фінансування видано понад 313 тис. публікацій, що на 4,5% менше порівняно з 2014 р. У розрахунку на 1000 працівників середньооблікової кількості виконавців наукових досліджень і розробок становила 3560 друкованих робіт (2014 р. – 3439).

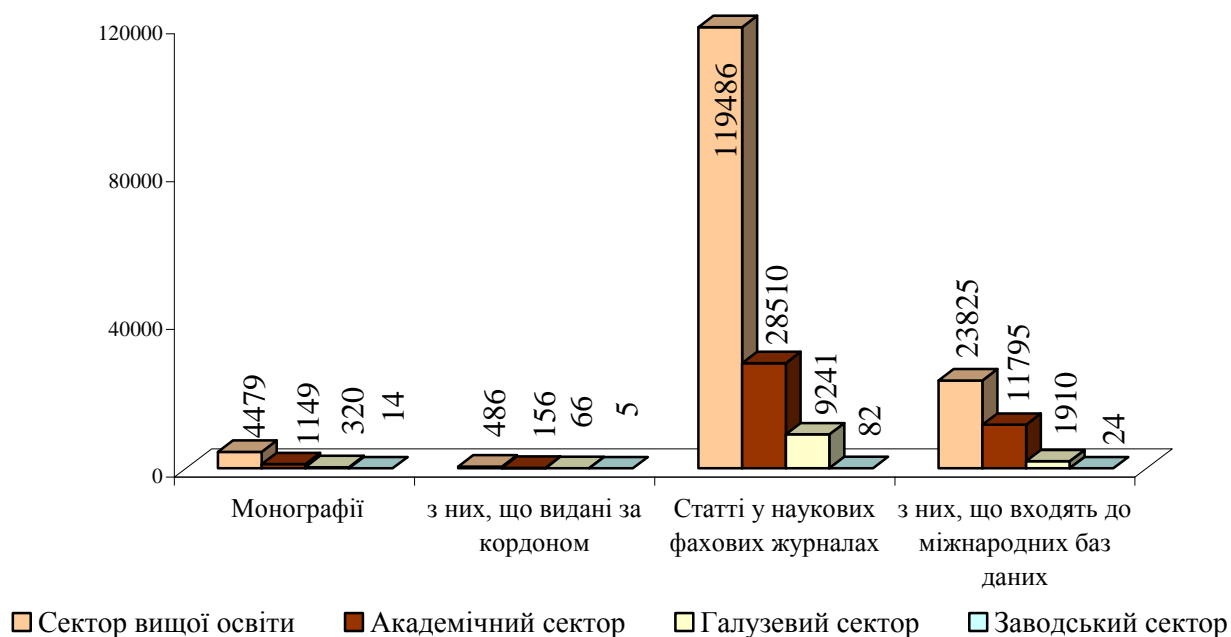
Кількість друкованих робіт, виданих за рахунок коштів державного бюджету у 2015 р., становила близько 175,6 тис., що становить 97,7% від кількості публікацій у 2014 р. та 56,1% від загальної кількості друкованих робіт, виданих за рахунок коштів усіх джерел фінансування. Порівняно з 2014 р. на 25,6% зросла загальна кількість виданих монографій, у 2,5 рази – кількість монографій, що видані за кордоном. Суттєво (на 35,5%) збільшилась кількість статей, що надруковані у наукових фахових журналах, у тому числі тих, що входять до міжнародних баз даних, – на 21,6% (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Динаміка друкованих робіт за джерелами фінансування, од

Показник	За рахунок усіх джерел			За рахунок держбюджету			
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	
						Всього	у т.ч. за рахунок загального фонду держбюджету
Кількість друкованих робіт, усього, од.	391398	327919	313021	188760	179653	175571	135858
у тому числі:							
монографії	7061	6628	5962	3301	3183	3999	2921
з них, що видані за кордоном	603	637	713	322	381	981	561
підручники, навчальні посібники	18201	15218	14995	5095	7160	5226	3471
статті в наукових фахових журналах	203975	179727	157319	112093	106660	144484	108090
з них, що входять до міжнародних баз даних	29899	33829	37554	32788	27000	32824	27579
Інші	162161	126346	134745	68271	62650	21862	21376

Найбільша кількість публікацій результатів, одержаних за рахунок коштів усіх джерел, готується науковцями сектору вищої освіти (80% – загальної кількості друкованих робіт; 76% – статей у наукових фахових журналах; 63,4% – статей у журналах, що входять до міжнародних баз даних) (рис. 3.8).

Рис. 3.8. Кількість друкованих робіт у 2015 р. за секторами науки, од.

Розподіл друкованих робіт за галузями наук свідчить, що 42,1% монографій, виданих за кордоном, припадає на багатогалузевий профіль, 29% – на природничі науки; 34,7% статей, що входять до міжнародних баз даних, відносяться до природничих наук, 33,4% – до багатогалузевого профілю (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Кількість друкованих робіт у 2015 р. за галузями наук

Показник	Всього, од.	У тому числі за галузями наук, од.				
		Природничі	Технічні	Гуманітарні	Суспільні	Багатогалузевий профіль
Кількість друкованих робіт, у тому числі:	313021	75471	56717	9964	51175	119694
Монографії	5962	1207	1294	264	1126	2071
з них, що видані за кордоном	713	207	101	13	92	300
Статті в наукових фахових журналах	157319	41753	28880	5856	23362	57468
з них, що входять до міжнародних баз даних	37554	13040	5451	1144	5374	12545
Підручники, навчальні посібники тощо	14995	1894	2290	301	2577	7933
Інші	134745	30617	24253	3543	24110	52222

За даними головних розпорядників бюджетних коштів, як і торік, 84,8% публікацій належить МОН і НАН, з них на організації МОН припадає 65,6%. Найбільші частки монографій видано за кордоном також установами МОН – 90,1% (2014 р. – 77,4%) і НАН – 8,3% (2014 р. – 19,4%). Найбільшу кількість статей у

наукових фахових журналах, що входять до міжнародних баз даних, опубліковано організаціями НАН – 50,6% (2014 р. – 55,5%) і МОН – 44,6% (2014 р. – 37,7%).

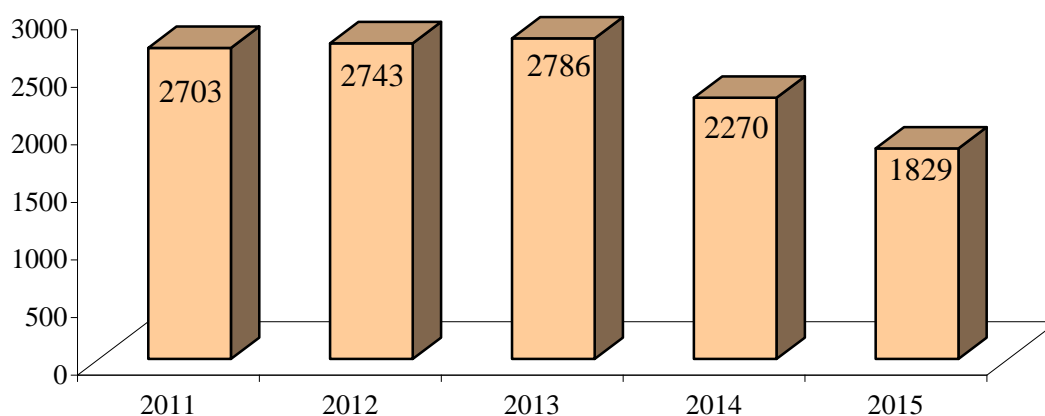
3.4 Патентна активність

У 2015 р. за результатами робіт, виконаних за рахунок усіх джерел фінансування, подано 7410 заявок на видачу охоронних документів (з них 0,7% подано в патентні відомства інших країн світу) (рис. 3.9).

Рис. 3.9. Динаміка поданих заявок та отриманих охоронних документів

У 2015 р. отримано 1829 охоронних документів на винаходи, з них 1,3% в інших країнах світу (рис. 3.10).

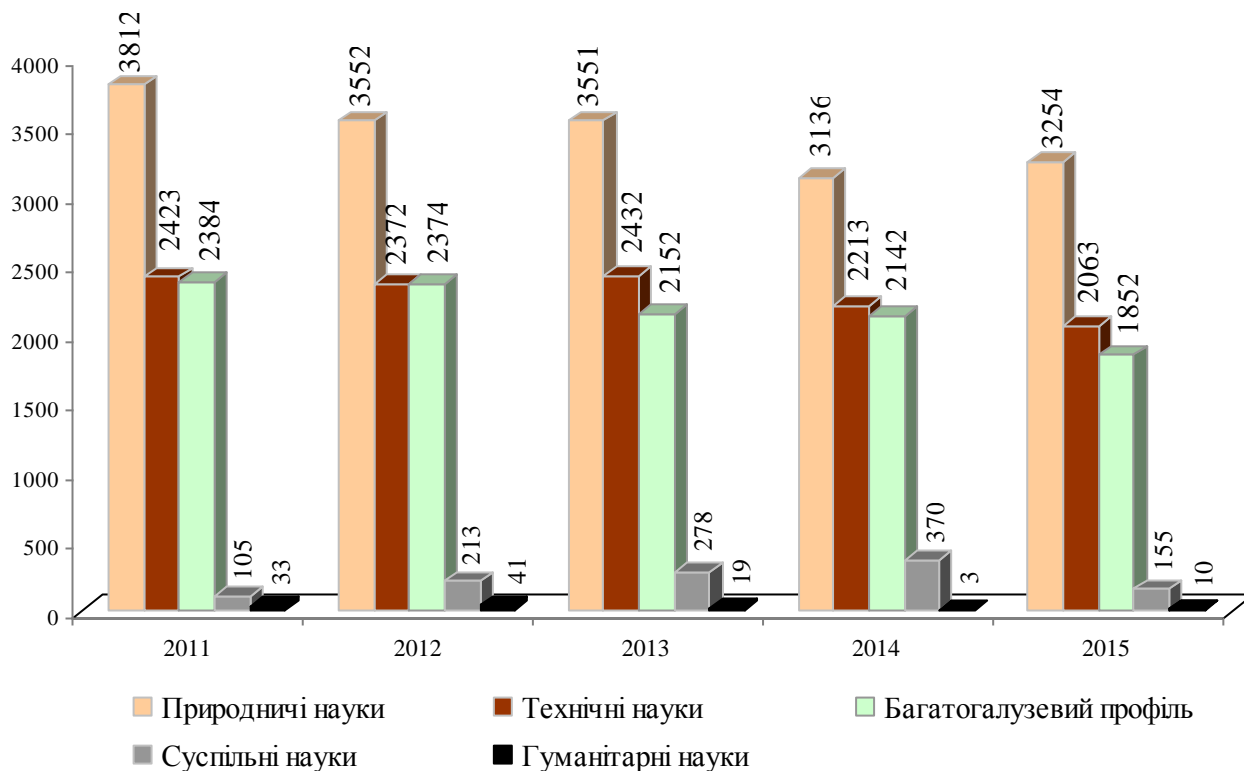

Рис. 3.10. Динаміка отримання охоронних документів на винаходи, од.

Найвища патентна активність за кількістю поданих заявок на видачу охоронних документів в Україні (71,1% від загальної кількості заявок) та отриманих охоронних документів в Україні (67,7% від загальної кількості отриманих охоронних

документів) властива сектору вищої освіти; за кількістю поданих заявок на видачу охоронних документів в інших країнах світу – підприємницькому сектору (51,9%) і сектору вищої освіти (44,2%); за кількістю отриманих охоронних документів в інших країнах світу – підприємницькому сектору (74,1%).

За галузями наук найбільшу кількість охоронних документів в Україні (44,4% від загальної кількості документів) у 2015 р., як і у попередні роки, отримано за розробками природничих наук (рис. 3.11).

Рис. 3.11. Динаміка отриманих охоронних документів в Україні за галузями наук, од.

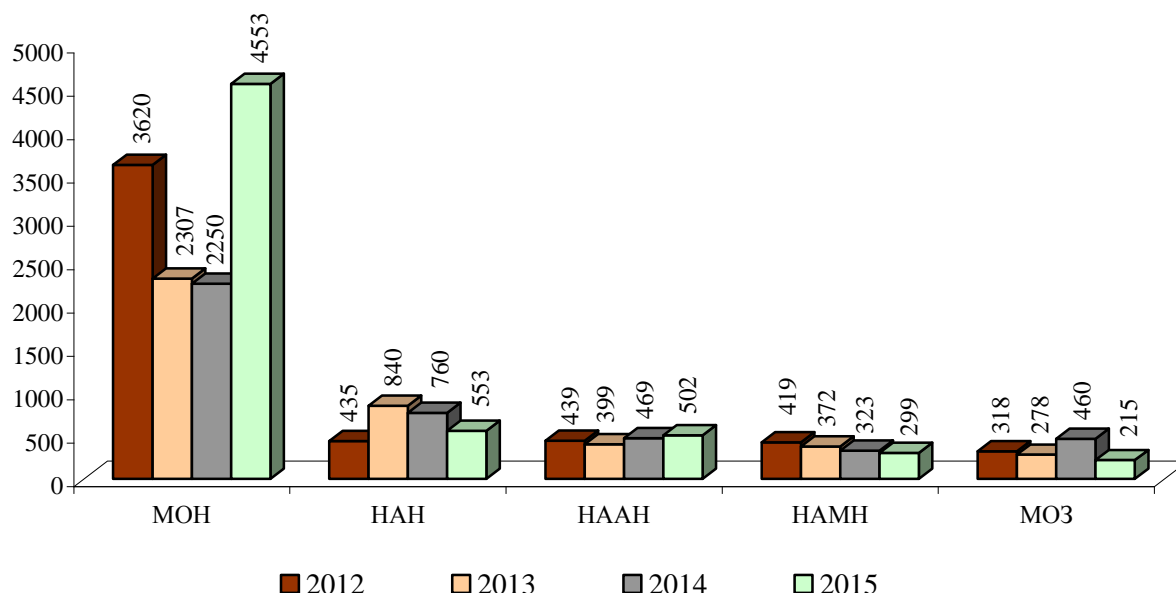
Частка отриманих охоронних документів за результатами робіт, виконаних за рахунок загального фонду державного бюджету, у загальній кількості отриманих охоронних документів за результатами робіт, виконаних за рахунок усіх джерел фінансування, становила у 2015 р. 84,5% (2014 р. – 54,4%) (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Динаміка поданих заявок та отриманих охоронних документів за джерелами фінансування, од.

Показник	За рахунок усіх джерел			За рахунок загального фонду держбюджету		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Кількість заявок на видачу охоронних документів, всього, у тому числі:	8438	8080	7410	4236	4261	6534
в Україні	8348	8029	7358	4221	4240	6527
за кордоном	90	51	52	15	21	7
Кількість отриманих охоронних документів, всього, у тому числі:	8504	7926	7361	4324	4310	6219
в Україні	8432	7864	7334	4300	4290	6204
за кордоном	72	62	27	24	20	15

Серед головних розпорядників бюджетних коштів найбільшу кількість охоронних документів за рахунок загального фонду державного бюджету отримали наукові установи МОН (4553, з них 12 – за кордоном), НАН (553, з них 3 – за кордоном) (рис. 3.12).

Рис. 3.12. Динаміка отриманих охоронних документів за рахунок загального фонду державного бюджету за головними розпорядниками бюджетних коштів з найвищою патентною активністю, од.

Основні результати виконання досліджень і розробок щодо створення науково-технічної продукції, публікаційної та патентної діяльності за напрямками бюджетного фінансування наведено у додатку Г.

4 РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ НАУКОВИХ РОБІТ ЗА НАПРЯМАМИ БЮДЖЕТНИХ АСИГНУВАНЬ

4.1 Фундаментальні дослідження

У більшості провідних країн світу державна фінансова підтримка наукової діяльності має підкреслено цільовий характер і спрямована в основному на підтримку фундаментальних досліджень. Наприклад, у США, де дві третини фінансування НДДКР припадає на бізнес, фундаментальні дослідження забезпечуються переважно за рахунок федерального бюджету. У проекті федерального бюджету США на 2016 р. на фундаментальні наукові дослідження виділено 32,8 млрд. дол. (2014 р. – 32,2 млрд. дол., 2015 р. – 31,9 млрд. дол.). На 2017 р. у бюджеті заплановано 34,5 млрд. доларів^{2,3}.

У середньому розвинені країни витрачають близько 0,5% ВВП на фундаментальні дослідження. Найбільшу частку ВВП інвестує Швейцарія 0,9% (табл. 4.1)

Таблиця 4.1

Витрати на фундаментальні дослідження у країнах світу, % ВВП (2013 р.)

Країна	Показник	Країна	Показник
Китай (2014)	0,10	Японія (2014)	0,44
Україна (2015)	0,14	США	0,48
Угорщина	0,23	Франція	0,54
Польща	0,23	Данія	0,55
Іспанія	0,27	Австрія	0,56
Словаччина (2014)	0,32	Нідерланди	0,56
Словенія	0,31	Чехія	0,63
Італія	0,33	Ісландія (2011)	0,65
Естонія	0,37	Корея (2014)	0,76
Ізраїль	0,39	Швейцарія (2012)	0,90

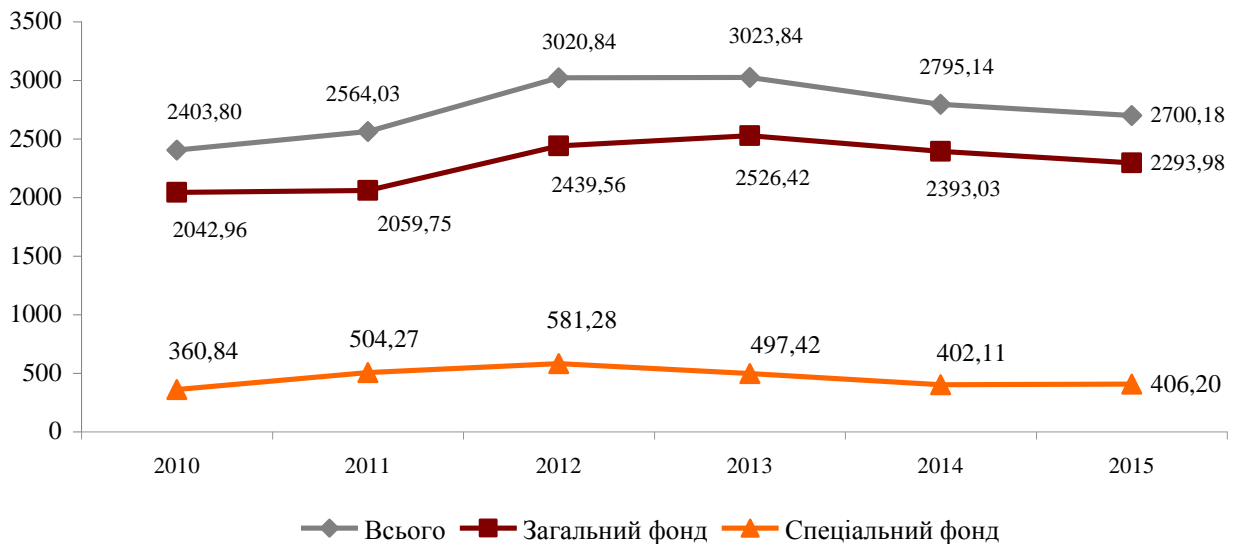
Джерело: Basic research expenditure as a percentage of GDP // OECD, Main Science and Technology Indicators. - Last update: MSTI 2015/2, January 2016

В Україні питома вага фундаментальних досліджень у розподілі за напрямками бюджетного фінансування ДіР становить понад 57%, проте їхня частка у відсотках ВВП – лише 0,14% (2013 р. – 0,21%, 2014 р. – 0,18%), тобто впродовж останніх років спостерігається тенденція зниження цього показника.

У 2015 р. в Україні фундаментальні дослідження фінансувалися 11 головними розпорядниками бюджетних коштів за 12 бюджетними програмами. Обсяг фінансування фундаментальних досліджень (у поточних цінах) становив 2700,18 млн. грн., що менше на 3,4% ніж у 2014 р. (рис.4.1).

²Federal Research and Development Funding: FY2016 // <https://www.fas.org/sgp/crs/misc/R43944.pdf>

³Analytical perspectives budget of the U.S. government / Office of management and budget. - Fiscal year 2017// <https://www.whitehouse.gov/sites/default/files/omb/budget/fy2017/assets/spec.pdf>

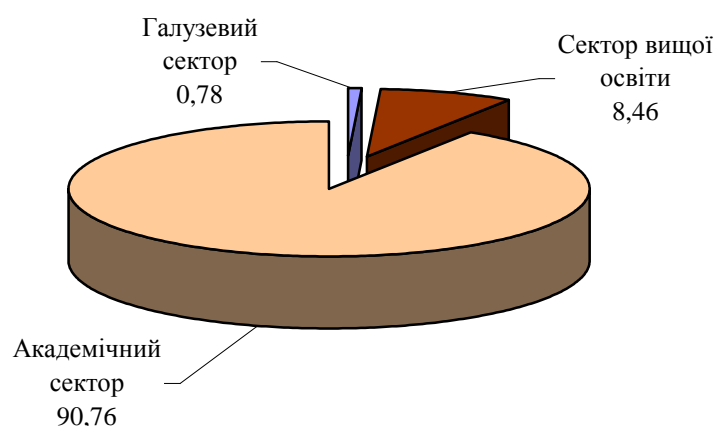

Рис. 4.1. Динаміка фінансування фундаментальних досліджень за рахунок загального і спеціального фондів державного бюджету, млн. грн.

Усі дослідження за рахунок загального фонду проводилися за пріоритетним напрямом розвитку науки і техніки "Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави".

Частка базового фінансування фундаментальних ДіР за рахунок *загального фонду* державного бюджету у 2015 р. становила 99,6% (2285,15 млн. грн.), програмно-цільового фінансування – 0,4% (8,83 млн. грн.).

У структурі бюджетного фінансування фундаментальних досліджень частка академічного сектору становила 90,76% (рис. 4.2).

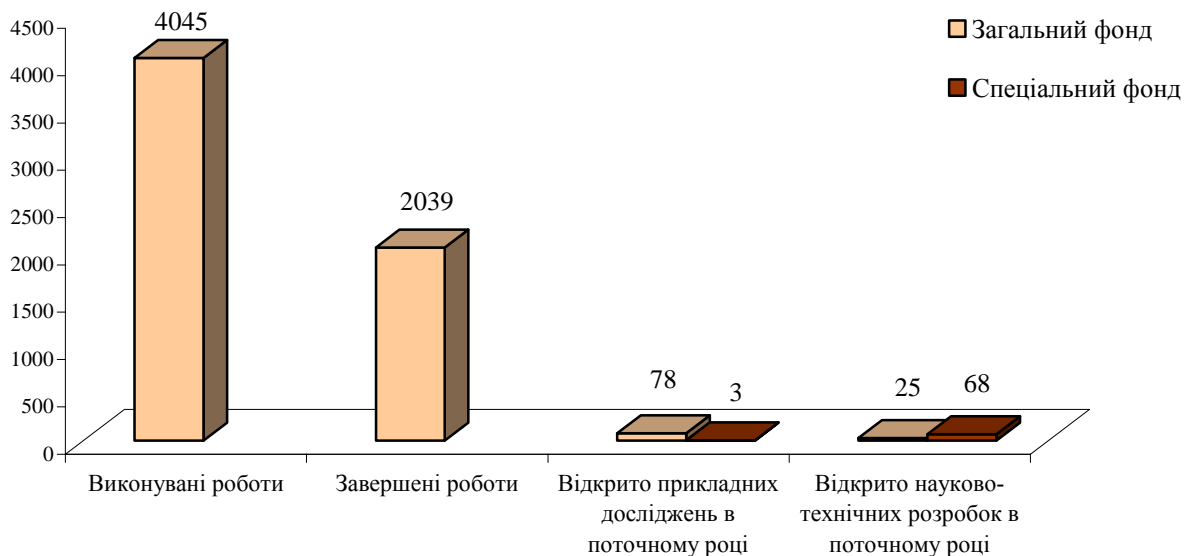
Рис. 4.2. Структура фінансування фундаментальних досліджень за рахунок загального фонду державного бюджету за секторами науки у 2015 р., %

Під координацією НАН проведено майже 72% усіх фундаментальних досліджень, НААН – 10,71%, МОН – 10,08%, НАМН – 3,50% та НАПН – 2,52%.

У звітному році виконано 5240 робіт фундаментального спрямування (з них завершено 2926, що становить 55,8%), у т.ч. за кошти *загального фонду* державного

бюджету – 4045 (завершено 2039 або 50,4%) і за кошти *спеціального фонду* державного бюджету – 1195 (завершено 887 або 74,2%) робіт.

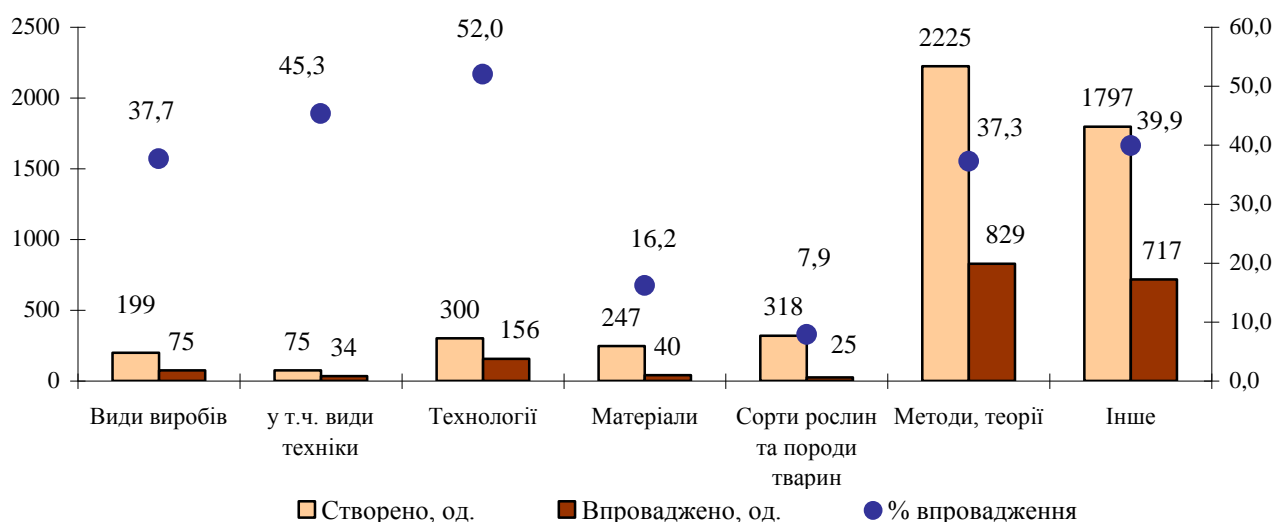
За результатами завершених у 2015 р. фундаментальних досліджень, що фінансувалися за рахунок *загального фонду* державного бюджету, у поточному році розпочато нові проекти на виконання прикладних досліджень в обсязі 4% та науково-технічних розробок – 4,6% від загальної кількості завершених фундаментальних досліджень (рис. 4.3).

Рис. 4.3. Кількість робіт, відкритих у поточному році за результатами завершених фундаментальних досліджень, од.

За результатами фундаментальних досліджень у 2015 р. створено усього 5663 од. НТП (36% від загальної кількості НТП, створеної за усіма напрямками бюджетного фінансування ДіР), у т.ч. за рахунок *загального фонду* державного бюджету – 5086 од. НТП, з них 36,2% (1842 од.) – впроваджено.

Із загальної кількості НТП, створеної за даним напрямком фінансування за рахунок *загального фонду*, 43,7% становили методи, теорії (впроваджено понад 37%), близько 35% – інше (40%), 5,9% – технології (впроваджено 52%) (рис.4.4).

Рис. 4.4. Розподіл створеної за рахунок загального фонду і впровадженої НТП за результатами фундаментальних досліджень

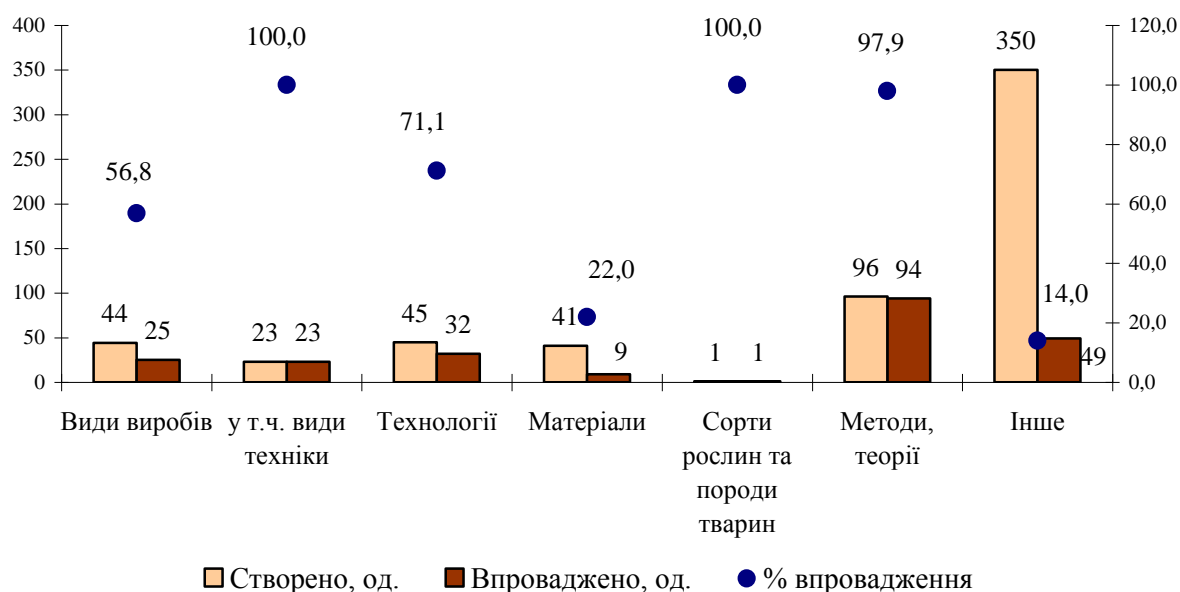
Найвищі показники результативності фундаментальних досліджень за рахунок загального фонду у 2015 р. мали установи НАН (створено понад 1,86 тис. од. НТП, з яких впроваджено 40,2%) та МОН (1,68 тис. од. та понад 32%) (табл. 4.2).

Таблиця 4.2

Розподіл науково-технічної продукції, створеної за рахунок загального фонду у 2015 р. за результатами фундаментальних досліджень, за головними розпорядниками бюджетних коштів

Назва головного розпорядника бюджетних коштів	Створено НТП, од.							Впроваджено у звітному році НТП, %						
	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
Державне управління справами							15							100,0
МОН	25	25	88	59	1	802	708	28,0	28,0	38,6	32,2	0,0	29,4	34,6
МОЗ						82	39						100,0	100,0
Мінмолодьспорт							2							100,0
НАН	174	50	152	188	33	859	456	39,1	54,0	50,7	11,2	75,8	34,6	57,2
НАПН							65							100,0
НАМН			42			161				100,0			100,0	
НАМ							8							100,0
НАПрН						9	34						100,0	100,0
НААН			18		284	312	470			16,67		0,0	14,1	10,2
Всього	199	75	300	247	318	2225	1797	37,7	45,3	52,0	16,2	7,9	37,3	39,9

За результатами фундаментальних досліджень за рахунок спеціального фонду створено 577 од. НТП, з них впроваджено 36,4%. При цьому рівень впровадження таких видів НТП, як "Методи, теорії" становив майже 98%, "Технології" – понад 71%, "Види виробів" – 56,8%, "Види техніки" – 100% (рис. 4.5).

Рис. 4.5. Розподіл створеної і впровадженої НТП за рахунок спеціального фонду

У 2015 р. за результатами фундаментальних досліджень за рахунок спеціального фонду НТП було створено установами НАН – 469 од. (з яких впроваджено близько 25%) та МОН – 108 од. (впроваджено понад 86%) (табл. 4.3).

Таблиця 4.3

Розподіл науково-технічної продукції, створеної за рахунок спеціального фонду у 2015 р. за результатами фундаментальних досліджень, за головними розпорядниками бюджетних коштів

Назва головного розпорядника бюджетних коштів	Створено НТП, од.							Впроваджено у звітному році НТП, %						
	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
МОН	8	8	15	4		25	56	100,0	100,0	86,7	100,0		92,0	80,4
НАН	36	15	30	37	1	71	294	47,2	100,0	63,3	13,5	100,0	100,0	1,4
Всього	44	23	45	41	1	96	350	56,8	100,0	71,1	22,0	100,0	97,9	14,0

Важливою складовою розповсюдження наукових знань є друковані роботи. У звітному році загальна кількість друкованих робіт за результатами фундаментальних досліджень становила понад 86 тис., у т.ч. друкованих статей у наукових фахових журналах – близько 69 тис., з яких 30% надруковано в журналах, що входять до

міжнародних баз даних, та понад 2 тис. монографій, з яких 25% видано за кордоном. При зменшенні у 2015 р. загальної кількості друкованих робіт порівняно з 2014 р., зросла кількість монографій, у т.ч. виданих за кордоном, та кількість статей, у т.ч. надрукованих в наукових фахових журналах, що входять до міжнародних баз даних (табл. 4.4).

Таблиця 4.4

Динаміка друкованих робіт за результатами фундаментальних досліджень

Показники	Роки				
	2012	2013	2014	2015	
				Всього	у т. ч за рахунок загального фонду
Кількість друкованих робіт, всього, од. у тому числі	85694	105832	93296	86390	77891
монографії	1613	1897	1658	2047	1608
з них, що видані за кордоном	168	185	202	511	322
підручники, навчальні посібники	1826	2432	4333	2111	1758
статті в наукових фахових журналах	66940	66472	57114	68829	61385
з них, що входять до міжнародних баз даних	22416	23446	17239	20638	19875
інші публікації	15315	35031	30191	13403	13140

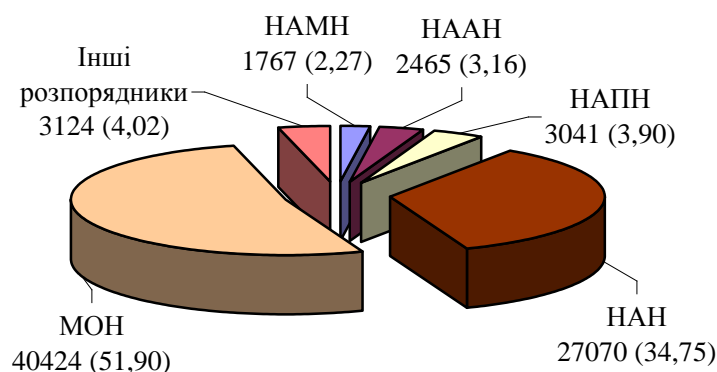
Найбільше зростання кількості статей у наукових фахових журналах, що входять до міжнародних баз даних, у 2015 р. спостерігалось в установах НАН і МОН (табл. 4.5).

Таблиця 4.5

Динаміка кількості статей у наукових фахових журналах, що входять до міжнародних баз даних, за головними розпорядниками бюджетних коштів

Назва головного розпорядника бюджетних коштів	Роки				
	2012	2013	2014	2015	
				Всього	у т. ч за рахунок загального фонду
НАН	19272	18348	11573	13825	13579
МОН	2771	4341	4937	6135	5618
НАПН	183	20	286	178	178
НАМН	93	146	202	150	150
Мінагрополітики	52	0	0	5	5
МОЗ	39	93	115	59	59
НААН	0	486	125	95	95
НАПрН	0	0	0	191	191
Всього	22410	23434	17238	20638	19875

Найбільшу публікаційну активність за результатами фундаментальних досліджень за рахунок загального фонду у 2015 р. показали установи МОН (близько 52% від загальної кількості друкованих робіт) та НАН (близько 35%) (рис. 4.6).

Рис. 4.6. Розподіл друкованих праць за рахунок загального фонду за головними розпорядниками бюджетних коштів, од. (%)

За кошти спеціального фонду опубліковано 8499 робіт (установами МОН – 8003, НАН – 496).

У звітному році порівняно з 2014 р. патентна активність за результатами фундаментальних досліджень за рахунок загального фонду державного бюджету знизилася на 14,5% (подано на 219 заявок менше на видачу охоронних документів). Значно меншою була і кількість заявок на видачу охоронних документів за кордоном.

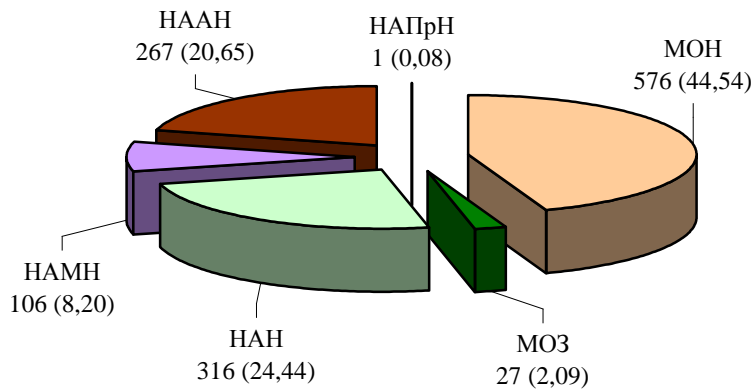
Кількість отриманих охоронних документів зменшилася майже на 24% та становила 1298 од. (табл. 4.6).

Таблиця 4.6

Динаміка кількості поданих заявок та отриманих охоронних документів за результатами фундаментальних досліджень, виконуваних за рахунок загального фонду державного бюджету

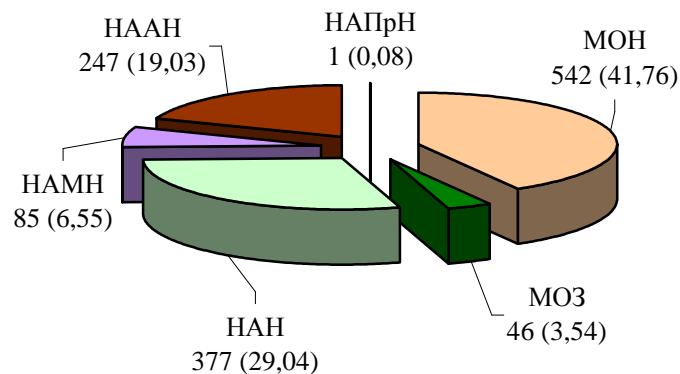
Показник	Роки			
	2012	2013	2014	2015
Подано заявок на видачу охоронних документів, всього, од.	2240	1669	1512	1293
у т.ч.: в Україні	2228	1658	1502	1291
за кордоном	12	11	10	2
Отримано охоронних документів, усього, од.	2022	1699	1713	1298
у т.ч.: в Україні	2006	1687	1701	1295
за кордоном	16	12	12	3

Найбільшу активність у подачі заявок на видачу охоронних документів за результатами фундаментальних досліджень за рахунок загального фонду виявили наукові установи та ВНЗ МОН (рис. 4.7).

Рис. 4.7. Розподіл поданих заявок на видачу охоронних документів за головними розпорядниками бюджетних коштів, од. (%)

Найбільшу кількість охоронних документів отримали установи МОН (542 од.) і НАН (377 од.) (рис. 4.8). За кордоном отримано всього 3 охоронних документи (2 од. отримали установи НАН і 1 од. – МОН).

Рис. 4.8. Розподіл отриманих охоронних документів за головними розпорядниками бюджетних коштів, од. (%)

Діяльність Державного фонду фундаментальних досліджень

Державний фонд фундаментальних досліджень (далі – ДФФД) здійснює грантову підтримку найбільш пріоритетних напрямів фундаментальних досліджень, застосовуючи під час проведення конкурсів чітку і прозору систему експертного відбору, цілеспрямовано підтримує наукову діяльність молодих учених.

Відповідно до покладених завдань ДФФД забезпечує проведення наукової експертизи, конкурсний відбір проектів фундаментальних досліджень та адресне фінансування проектів-переможців, здійснює підготовку і видання наукових матеріалів, сприяє практичному використанню отриманих результатів, підтримує наукові проекти молодих учених, проводить звітні конференції за результатами завершених досліджень.

Відкритість та самостійність ДФФД забезпечується Радою ДФФД, до складу якої входять 25 провідних вчених України.

Наглядною радою Фонду є Міжвідомча Рада з координації фундаментальних досліджень на чолі з академіком Б.Є. Патеном.

Широке використання ДФФД міжнародного співробітництва дає змогу паритетно підтримувати наукові ідеї та розробки високого рівня коштами різних сторін, об'єднувати інтелектуальні та фінансові ресурси, оцінювати запити як українськими, так і зарубіжними експертами, що сприяє підвищенню якості експертної процедури відбору та оцінки пріоритетних проектів. Водночас слід зазначити, що обмеження обсягів фінансування з державного бюджету, яке значно нижче обсягів фінансування закордонними фондами-партнерами, не сприяє рівноправній співпраці з ними. У цілому обсяг фінансування ДФФД не відповідає його ролі у здійсненні фінансування на конкурсній основі фундаментальних наукових досліджень, що проводяться науковими установами, вищими навчальними закладами, окремими вченими.

У 2015 р. ДФФД реалізував адресну і цілеспрямовану підтримку найбільш активних і продуктивних учених через конкурсний та позавідомчий підходи, що дозволило враховувати думки наукового співтовариства, узгоджувати її з реальними фінансовими можливостями.

Відповідно до протокольних рішень Ради ДФФД було оголошено ряд нових конкурсів, проведено експертизу поданих проектів-заявок, визначено переліки переможців цих конкурсів та надано їм грантову підтримку.

Кількісні показники щодо розподілу коштів ДФФД і виконання конкурсних проектів у 2015 р. за бюджетною програмою КПКВК 2201040 «Дослідження, наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами та державним замовленням, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка наукової інфраструктури, наукової преси та наукових об'єктів, що становлять національне надбання, забезпечення діяльності Державного фонду фундаментальних досліджень» наведено у табл. 4.7.

Таблиця 4.7

Розподіл коштів державного бюджету, передбачених на забезпечення діяльності ДФФД

№ з/п	Підстава	Кількість проектів	Обсяги фінансування, тис. грн. (фактично)
1	2	3	4
1	Видатки на дослідження і розробки за статтею "Фундаментальні дослідження з найважливіших проблем природничих, суспільних і гуманітарних наук", усього, <i>у тому числі на фінансування:</i>	54	8831,7
1.1	спільних наукових проектів ВНЗ, наукових установ Національної академії наук та національних галузевих академій наук України	38	7584,0
1.2	гуманітарних проектів	10	700,0

Продовження таблиці 4.7

1	2	3	4
1.3	спільних проектів ДФФД і Японського товариства сприяння науці	2	180,0
1.4	проектів конкурсу в рамках Міжнародної асоційованої лабораторії "Розробка детекторних систем для експериментів на прискорювачах та технологій для фізики прискорювачів"	4	367,7
2	Фінансування грантів Президента України для підтримки наукових досліджень, усього, у тому числі	40	3360,0
2.1	наукових досліджень докторів наук до 45 років	10	1350,0
2.2	наукових досліджень молодих учених	29	2010,0
3	Проведення експертизи конкурсних проектів ДФФД		180,0
4	Видатки споживання ДФФД, видання інформаційних матеріалів, підсумкових збірників результатів завершених проектів		1638,9

Конкурс спільних проектів наукових установ і вищих навчальних закладів

З метою налагодження співпраці наукових дослідників вищої школи та академічних установ на базі підготовленої проектної документації було оголошено конкурс спільних проектів наукових установ і вищих навчальних закладів (табл. 4.8).

За визначеними 4-ма пріоритетними напрямками конкурсу було надано грантову підтримку 38 проектам-переможцям із загальним обсягом фінансування – 7584, 0 тис. гривень.

Таблиця 4.8

Розподіл кількості поданих проектів за науковими напрямками

№ п/п	Науковий напрям	Кількість проектів
1.	Матеріали для трансформації енергії та для енергозаощадження	40
2.	Нові біологічно активні речовини для медичних застосувань	53
3.	Вплив змін клімату на навколишнє природне середовище	19
4.	Фізика високих енергій та проблеми теоретичної фізики	11
	Відхилено проектів (за формальними ознаками)	7

Конкурси гуманітарних проектів (Ф65, Ф67)

У сфері гуманітарних наук було оголошено два конкурси за такими науковими напрямками:

"Актуальні проблеми збереження національної культурної та мовної спадщини" – подано 10 проектів, за підсумками експертизи – 5 проектів-переможців отримали у 2015 р. фінансування обсягом 350,0 тис. грн.;

"Дослідження етапів спільної історії України та її сусідів: порубіжні проблеми" подано 20 проектів, з яких профінансовано 5 на загальну суму – 350,0 тис. грн.

Спільний конкурс з Японським товариством сприяння науці (Ф60)

У 2015 р. продовжилося виконання і фінансування двох спільних конкурсних проектів з Японським товариством сприяння науці (JSPS) (обсяг фінансування становив 180,0 тис. грн.) та було оголошено наступний конкурс спільних проектів, переможці якого отримають фінансову підтримку у 2016 р. (подано 23 електронні заявки, відібрано 18 запитів). З японської та української сторони було обрано проекти-переможці, після обговорення з японською стороною відібрано 2 проекти для фінансування в 2016 р.

Конкурс проектів у рамках Міжнародної асоційованої лабораторії "Розробка детекторних систем для експериментів на прискорювачах та технологій для фізики прискорювачів" (Ф69)

У 2015 р. за підсумками проведеної експертизи (закордонними фахівцями) затверджено 4 проекти-переможці із загальним обсягом наданої грантової підтримки 367,7 тис. грн.

Конкурс на гранти Президента України для підтримки наукових досліджень докторів наук до 45 років (Ф61)

У 2015 р. згідно з Розпорядженням Президента України "Про призначення грантів Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень на 2015 рік" від 30.07.2015 №637/2015-рп коштами ДФФД було передбачено надання 10 таких грантів загальним обсягом 1500,0 тис. грн. (фактично спрямовано – 1350,0 тис. грн.). За попередніми оцінками звітів за вказаними грантами опубліковано та подано до наукових журналів понад 20 робіт, розроблено нові технології та подано заявки на отримання патентів в Україні.

Конкурс на гранти Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених (Ф62)

У 2015 р. відповідно до Розпорядження Президента України "Про призначення грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених на 2015 рік" від 30.07.2015 № 638/2015-рп призначено 30 грантів загальним обсягом фінансування – 2020,0 тис. грн. (фактично спрямовано – 2010,0 тис. грн.), з яких було фактично надано 29 грантів. Зазначене обумовлено відмовою одного з переможців конкурсу укласти договір.

Проведення експертизи конкурсних проектів ДФФД

Експертиза конкурсних проектів ДФФД у 2015 р. була здійснена Державним інститутом науково-технічної та інноваційної експертизи (ДІНТІЕ) на підставі результатів тендерної процедури. Обсяг оплати експертизи склав 180,0 тис. грн.

Наукознавчі та наукометричні дослідження ДФФД

Наукознавчі і наукометричні дослідження з питань перспективного розвитку науки в Україні та світі проводились ДФФД відповідно до основних завдань,

визначених Положенням про Державний фонд фундаментальних досліджень (постанова Кабінету Міністрів України від 24.12.2001 №1717).

Проведення науково-комунікативних заходів

1. Міжнародна науково-практична конференція «GRANT-2015»

Міжнародна науково-практична конференція «GRANT-2015» проходила 1–2 жовтня 2015 року в м. Києві з ініціативи ДФФД.

У роботі конференції взяли участь представники понад 50 науково-організаційних структур, наукових фондів з таких країн, як: Австрія, Азербайджан, Білорусь, Бельгія, Вірменія, Грузія, Литва, Молдова, Німеччина, Польща, Туреччина, Угорщина, Україна, Франція. Усього учасників – 150.

У рамках конференції "Grant 2015» відбувся семінар "Експертиза та оцінка наукових розробок у країнах Східного партнерства: стан та перспективи", на якому презентовано проект IncoNetEaP, проаналізовано досвід міжнародної кооперації щодо оцінювання спільних проектів, існуючі інструменти, представлено дорожню карту оцінювання науки та інновацій, а також створено платформу для приєднання до міжнародної експертизи.

Конкретні питання грантових досліджень і нових технологій були розглянуті на наступних тематичних круглих столах:

- альтернативні джерела фінансового забезпечення фундаментних досліджень – уроки європейських країн;
- експертиза наукових проектів – пошук оптимальної схеми;
- інноваційна спрямованість фундаментальних проектів – міф чи реальність;
- наукометрія – спосіб оцінки результативності чи спекуляція на кількості.

За підсумками обговорення підготовлено рекомендації.

2. Науково-популярні семінари ДФФД

У 2015 р. ДФФД проводилися щомісячні семінари за пріоритетною науковою тематикою, започатковані наприкінці 2014 р.:

"Дослідження іоносфери і корисних копалин Землі наносупутниками PolyITAN формата CubeSat" (доповідач Рассамакін Б.М., к.т.н., завідувач лабораторії наносупутникових технологій формата CubeSat НТУУ "КПІ");

"Від нейрону до свідомості" (доповідач Кришталь О.О., академік НАН України, Інститут фізіології ім. О.О.Богомольця);

"Світлодіодне освітлення. Проблеми. Вирішення. Перспективи" (доповідач Сорокін В.М., член-кореспондент НАН України, Інститут фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України);

"Мораль і політика" (доповідач Попович М.В., академік НАН України, директор інституту філософії НАН України);

"Фізика і гуманітарні науки" (доповідач Головач Ю., член-кореспондент НАН України, завідувач лабораторією Інституту фізики конденсованих систем НАН України);

"Взаємодія водосховищ і навколишнього середовища" (доповідач Стародубцев В.М., д.б.н., професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України);

"На шляху до нанолазера" (доповідач Васнецов М., доктор ф.-м. н., Інститут фізики НАН України);

"Внутрішньоклітинна ліпідна сигналізація у гормональній регуляції метаболізму" (модератор Кравець В., Інститут біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України);

«Наукове товариство імені Шевченка: вчора і сьогодні» (група доповідачів, Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України);

"Українська наука — міф чи реальність?" (доповідач Гриньов Б.В., академік НАН України, директор ДФФД).

Конкурс наукової фотографії та науково-популярних видань

До "Дня Науки-2015" ДФФД було проведено і підведено підсумки конкурсів науково-популярних видань і наукових фотографій. Конкурси було проведено спільно з МОН, НАН України, Інститутом проблем сучасного мистецтва НАМ України, МАН та громадською організацією "Наука. Інновації. Підприємництво". Метою цих конкурсів є популяризація наукової та інноваційної діяльності, привернення уваги до досягнень вітчизняної науки та залучення молоді до наукових досліджень.

У підсумку на конкурс науково-популярних публікацій подано 40 робіт, з яких 33 було розглянуто експертами.

На конкурс наукових фотографій було подано 212 робіт, з яких 38 допущено до експертного рейтингування. До складу журі входили науковці різних відомств і спеціальностей, члени Ради ДФФД.

Експертним рішенням журі визначено переможців у двох номінаціях – кращі монографії, статті (оповідання) та фотографії. Усі учасники конкурсів отримали відповідні сертифікати, а переможцям вручено дипломи та премії.

Окремим рішенням МАН були відзначені наймолодші учасники конкурсів.

Науково-організаційна діяльність ДФФД у 2015 р.

Науково-організаційна діяльність ДФФД здійснюється безпосередньо науковими працівниками ДФФД та із залученням сторонніх організацій – наукових установ, вищих навчальних закладів.

У 2015 р. співробітниками ДФФД було видано 3 публікації та взято участь у 14 різноманітних міжнародних наукових заходах, зокрема Фонд виступив

співорганізатором III Міжнародної науково-практичної конференції «Наукова комунікація в цифрову епоху», а саме – організатором секції "Наукові журнали: нові моделі та технології створення та розповсюдження".

Проект «Українські наукові журнали»

У 2015 р. співробітники ДФФД разом з представниками інших організацій започаткували роботу над проектом "Українські наукові журнали", що має на меті формування єдиної бази українських наукових журналів та підвищення їх якості.

Проект реалізується за підтримки Академії наук вищої школи та за сприяння МОН, Видавничої Ради НАН України.

На сьогоднішній день на порталі "Українські наукові журнали" зареєстровано, проведено перевірку та опубліковано інформацію про більш ніж 450 наукових видань України, нараховано більше 8000 відвідувань ресурсу, 190 вподобань сторінки «Українські наукові журнали» у соціальній мережі Facebook, запроваджено канал YouTube, на якому розміщено відеоматеріали доповідей стосовно стану проблеми українських наукових журналів, складено план заходів (семінари, вебінари, тренінги) для авторів, редакторів наукових журналів з метою покращення роботи редакційних колегій та підвищення якості публікацій.

Інформаційно-аналітична діяльність ДФФД як складовий елемент національного наукового простору

З метою оптимізації процедури подання запитів та аналізу звітної документації за результатами роботи над проектами у 2015 р. ДФФД було запроваджено кардинально новий конкурсний он-лайн ресурс – contest.dffd.gov.ua.

Ресурс дозволяє здійснювати подання запитів в режимі он-лайн, вносити правки до внесених даних, здійснювати поступове заповнення форми до кінцевого терміну подання заявки на конкурси.

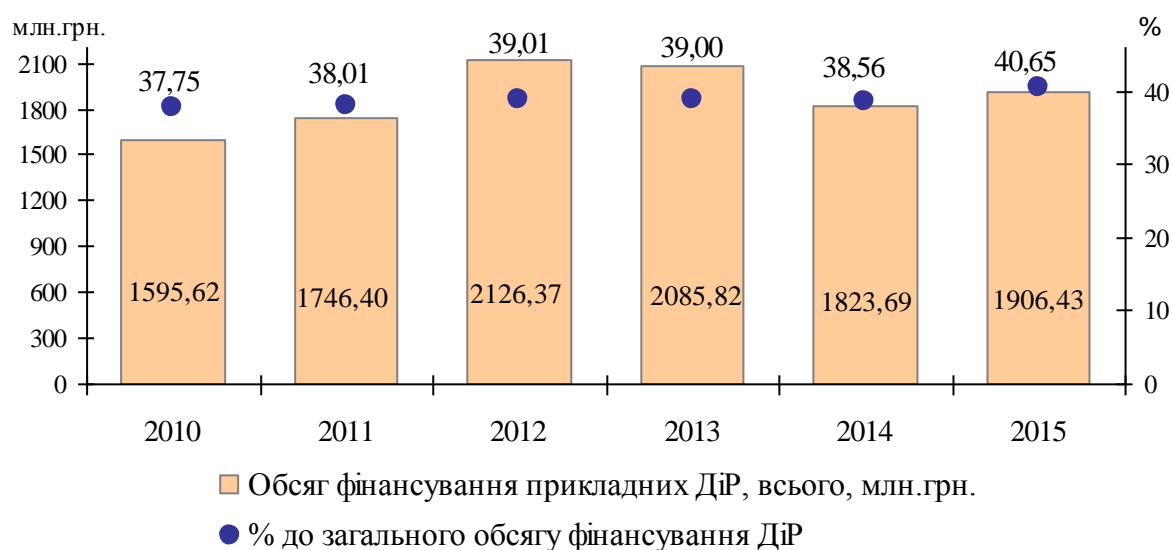
Впровадження ресурсу дозволяє не тільки оптимізувати роботу користувачів із системою (проходити процедуру реєстрації із внесенням докладних даних про себе лише один раз, і в разі намірів взяти участь у наступних конкурсах ДФФД, уникнути довготривалих процедур зазначення інформації), а й здійснювати аналітичну роботу за результатами роботи над проектами, виконувати зведення інформації для публікацій, виступів та надання міністерствам та відомствам за запитами.

Систему розроблено та підтримано за сприяння відділення інформатики Ради молодих вчених НАН України.

4.2 Прикладні ДіР

Більшість провідних держав світу давно дійшли висновку про необхідність використання науково-технічного потенціалу для забезпечення провідних позицій на світовому ринку. На противагу фундаментальним, прикладні ДіР мають на меті отримання практичних результатів та, за можливості, їх швидке впровадження у виробництво для вдосконалення різних сторін матеріальної чи духовної діяльності суспільства.

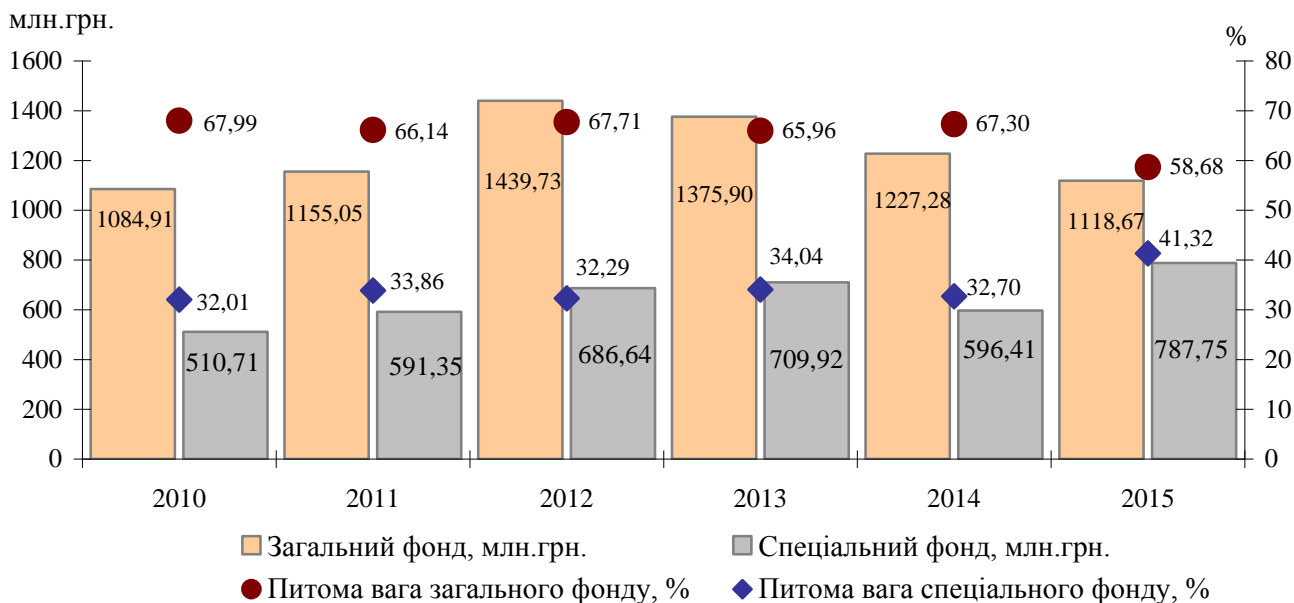
Прикладні ДіР в Україні у 2015 р. фінансувалися 25 головними розпорядниками бюджетних коштів за 38 бюджетними програмами. Питома вага видатків на проведення прикладних ДіР у загальному обсязі фінансування ДіР становила 40,65% (рис. 4.9).

Рис. 4.9. Динаміка фінансування прикладних ДіР

Частка прикладних ДіР в обсязі загального фінансування ДіР за рахунок загального фонду державного бюджету становила 32,0%, спеціального фонду – 65,9%.

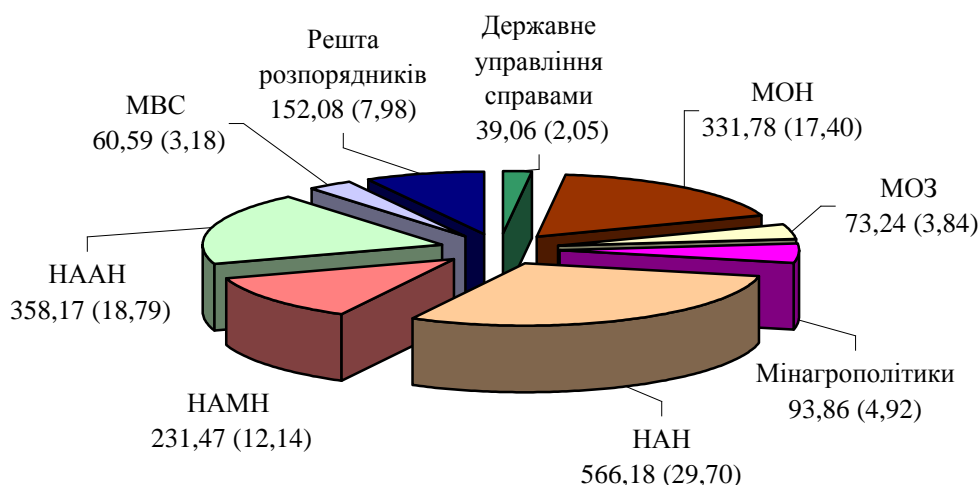
Обсяг фінансування прикладних ДіР у 2015 р. збільшився на 4,54% порівняно з 2014 р., при цьому зросло фінансування за рахунок спеціального фонду (рис.4.10).

Рис. 4.10. Динаміка обсягів фінансування прикладних ДіР у розрізі загального та спеціального фондів державного бюджету

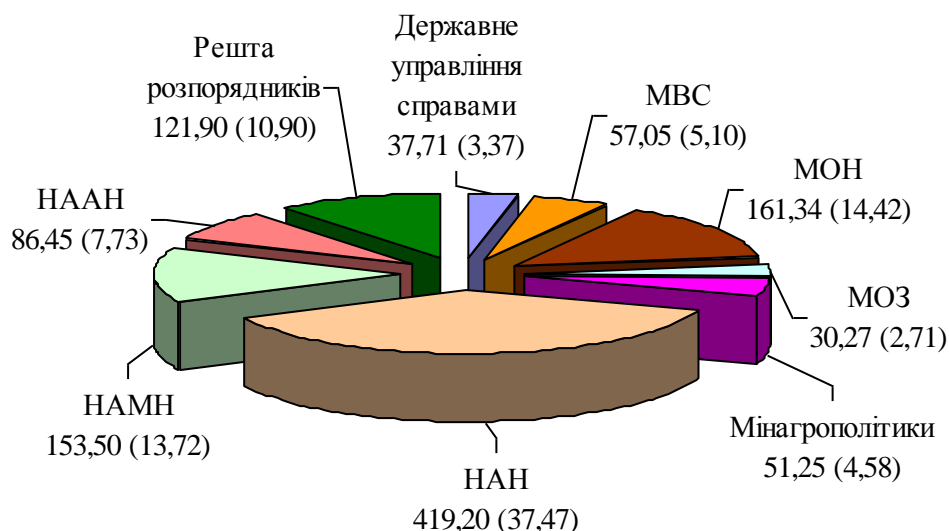
Близько 83% обсягу фінансування прикладних ДіР за рахунок *загального фонду* було спрямовано на фінансування робіт, що здійснювалися за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки.

У 2015 р. 92% видатків (загального і спеціального фондів) на фінансування прикладних ДіР припадало на 8 головних розпорядників бюджетних коштів, з них НАН – 29,7%, НААН – близько 19%, МОН – 17,4% та НАМН – понад 12%. Решта розпорядників мали значно менші обсяги фінансування (рис. 4.11).

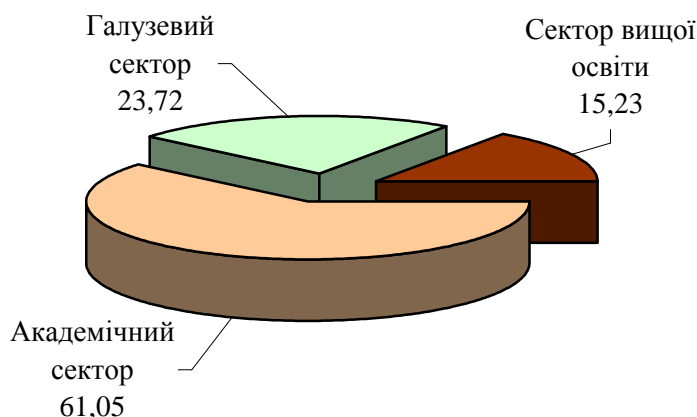
Рис. 4.11. Розподіл фінансування прикладних ДіР за головними розпорядниками бюджетних коштів у 2015 р., млн. грн. (%)

У розподілі коштів *загального фонду* найбільші частки також мали НАН (понад 37%), МОН – понад 14% та НАМН – близько 14% (рис. 4.12).

Рис. 4.12. Структура фінансування прикладних ДіР за рахунок загального фонду державного бюджету за головними розпорядниками бюджетних коштів у 2015 р., млн. грн. (%)

У розрізі секторів науки найбільшу частку у структурі обсягу фінансування прикладних ДіР за рахунок загального фонду має академічний сектор (рис. 4.13).

Рис. 4.13. Структура фінансування прикладних ДіР за рахунок загального фонду за секторами науки у 2015 р., %

Частка базового фінансування у загальному обсязі фінансування прикладних ДіР становила 91,6% (1024,76 млн. грн.), програмно-цільового фінансування – 8,4% (93,91 млн. грн.).

Частка прикладних досліджень в обсязі базового фінансування прикладних ДіР становила 98,6% (1010,03 млн. грн.), науково-технічних розробок – 1,4% (14,73 млн. грн.).

Із 19 головних розпорядників бюджетних коштів, які мали спеціальний фонд державного бюджету, найбільші частки фінансування прикладних ДіР за цим фондом припадали на наукові установи НААН (майже 76% у загальному обсязі фінансування прикладних ДіР розпорядника), МОЗ (близько 59%), Мінпримори (близько 54%) та

МОН (понад 51%). Прикладні ДіР МЗС виконувалися виключно за рахунок спеціального фонду (табл. 4.10).

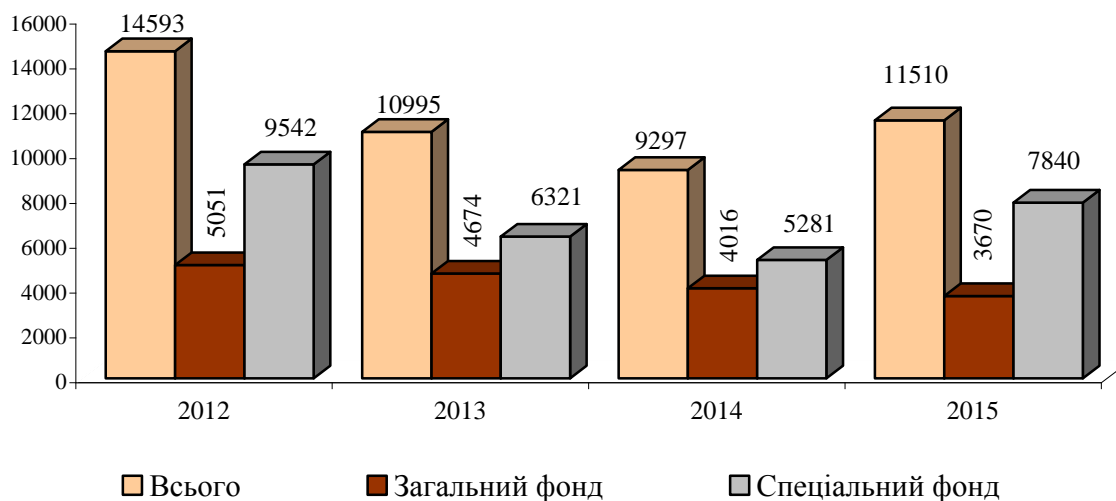
Таблиця 4.10

Структура фінансування прикладних ДіР із спеціального фонду державного бюджету за головними розпорядниками бюджетних коштів

№ пп	Назва головного розпорядника бюджетних коштів	Обсяг фінансування прикладних ДіР		
		Всього, тис. грн.	у т. ч. за рахунок спеціального фонду державного бюджету	
			тис. грн.	у % до загального обсягу фінансування
1	Державне управління справами	39060,80	1353,60	3,47
2	МВС	60591,20	3541,80	5,85
3	Мінекономрозвитку	13755,00	648,20	4,71
4	МЗС	470,20	470,20	100,00
5	Мінкультури	7335,30	2626,70	35,81
6	МОН	331777,20	170439,00	51,37
7	МОЗ	73236,40	42964,50	58,67
8	Мінприроди	27195,10	14629,00	53,79
9	Мінсоцполітики	6587,00	1432,30	21,74
10	Мінрегіон	2863,60	0,10	0,003
11	Мінагрополітики	93860,20	42604,30	45,39
12	ДФС	7610,10	3,50	0,05
13	Мінмолодьспорт	5605,60	1730,90	30,88
14	Мінфін	28660,80	8575,70	29,92
15	Мінюст	11271,70	26,90	0,24
16	АМК	798,56	36,26	4,54
17	НАН	566181,50	146982,70	25,96
18	НАМН	231467,30	77967,60	33,68
19	НААН	358173,70	271721,50	75,86

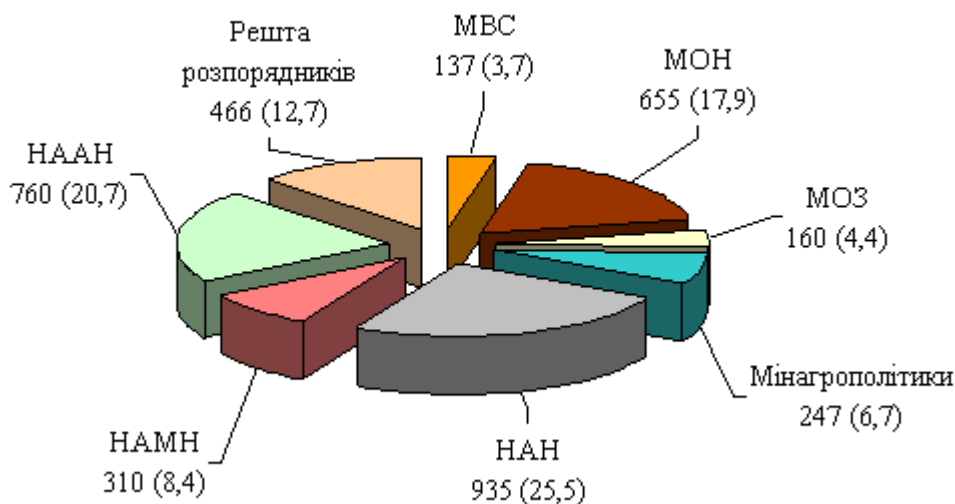
У 2015 р. у рамках прикладних ДіР виконувалося 11510 робіт. З них за кошти загального фонду – 3670 робіт (31,9% від загальної кількості виконуваних робіт) і за кошти спеціального фонду – 7840 робіт (68,1%). У загальній кількості виконуваних робіт прикладні ДіР становили близько 68%, виконувані за кошти загального фонду – 46,3% і за кошти спеціального фонду – 86,8%.

Загальна кількість виконуваних наукових робіт прикладного характеру порівняно з минулим роком збільшилась на 23,8% (на 2213 од.). Це збільшення відбулося за рахунок робіт, виконуваних за рахунок спеціального фонду (на 2559 робіт або 48,5%). Кількість прикладних ДіР, виконуваних за рахунок загального фонду, зменшилась порівняно з минулим роком на 346 робіт або 8,6% (рис. 4.14).

Рис. 4.14. Динаміка кількості прикладних ДіР, од.

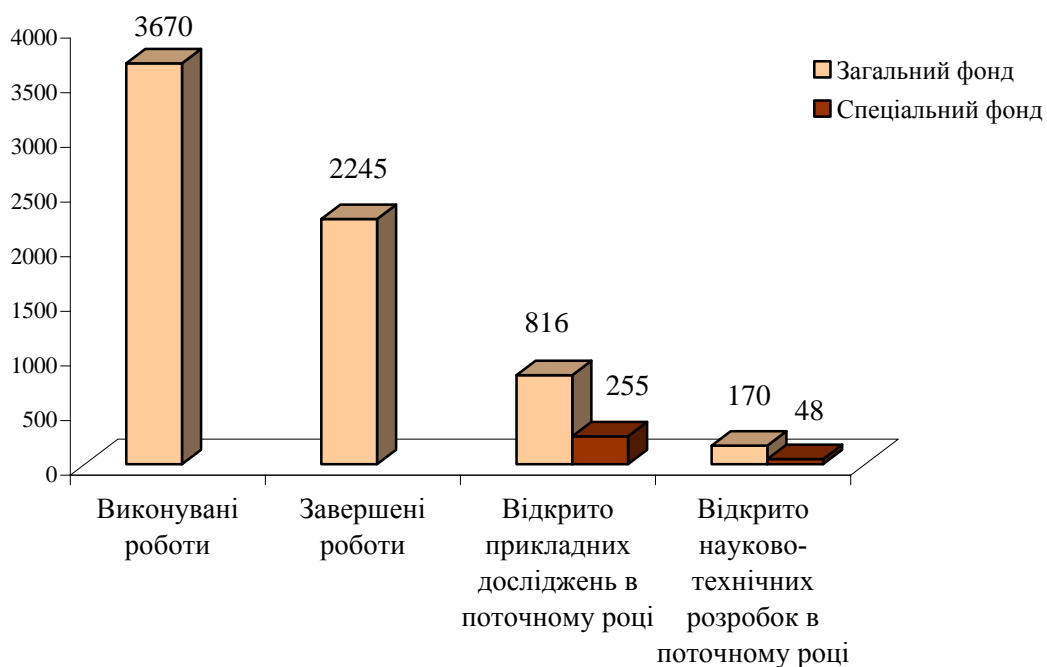
Понад 87% прикладних робіт, профінансованих за рахунок загального фонду державного бюджету, виконано науковими установами 7-ми головних розпорядників бюджетних коштів (рис. 4.15).

Рис. 4.15. Розподіл кількості прикладних ДіР, виконуваних за рахунок загального фонду, за головними розпорядниками бюджетних коштів у 2015 р., од. (%)

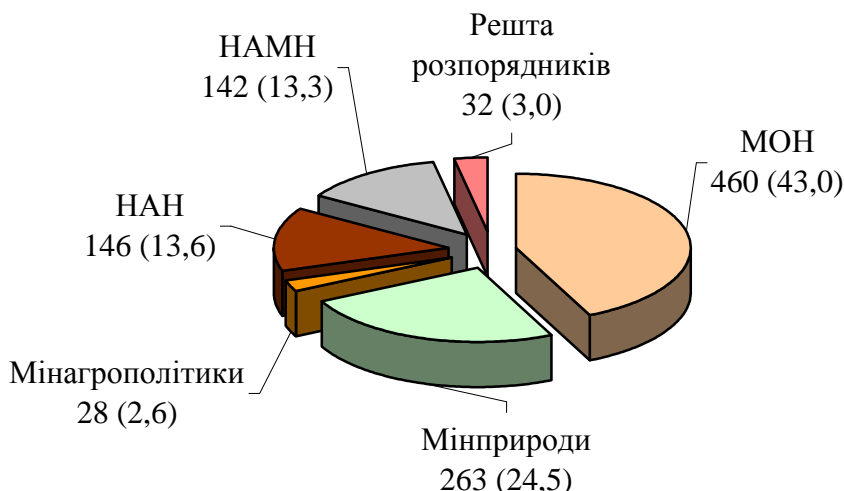
Кількість завершених робіт у звітному році становила 8746 робіт, з них виконаних за рахунок загального фонду – 2245 од., спеціального фонду – 6501 одиниць.

Із прикладних ДіР, що виконувались за рахунок *загального фонду*, у звітному році завершено понад 61%. За їх результатами у поточному році відкрито 1071 нову роботу прикладного спрямування (47,7% від кількості завершених робіт) та 218 проектів на виконання науково-технічних розробок (9,7%) (рис. 4.16).

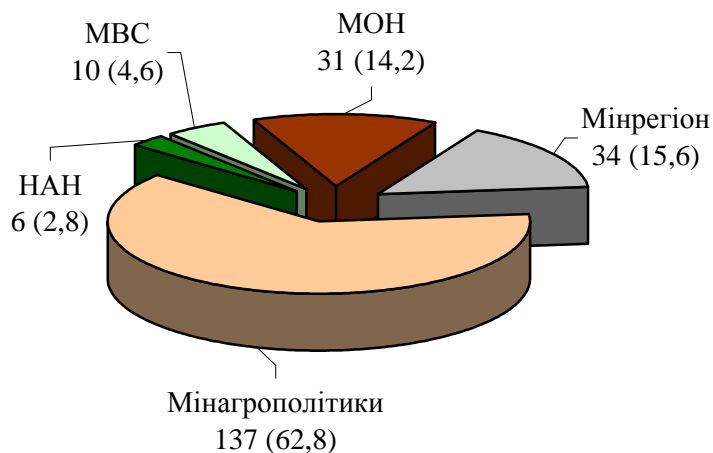
Рис. 4.16. Розподіл кількості робіт, відкритих у поточному році за результатами завершених прикладних досліджень, од.

Найбільшу кількість нових проектів на виконання прикладних досліджень розпочато у поточному році під координацією МОН (460 од. або 43% від загальної кількості відкритих нових проектів на виконання прикладних досліджень) та Мінприроди (263 од. або 24,6%) (рис. 4.17).

Рис.4.17. Розподіл кількості нових проектів на виконання прикладних досліджень, відкритих у поточному році, за головними розпорядниками бюджетних коштів, од. (%)

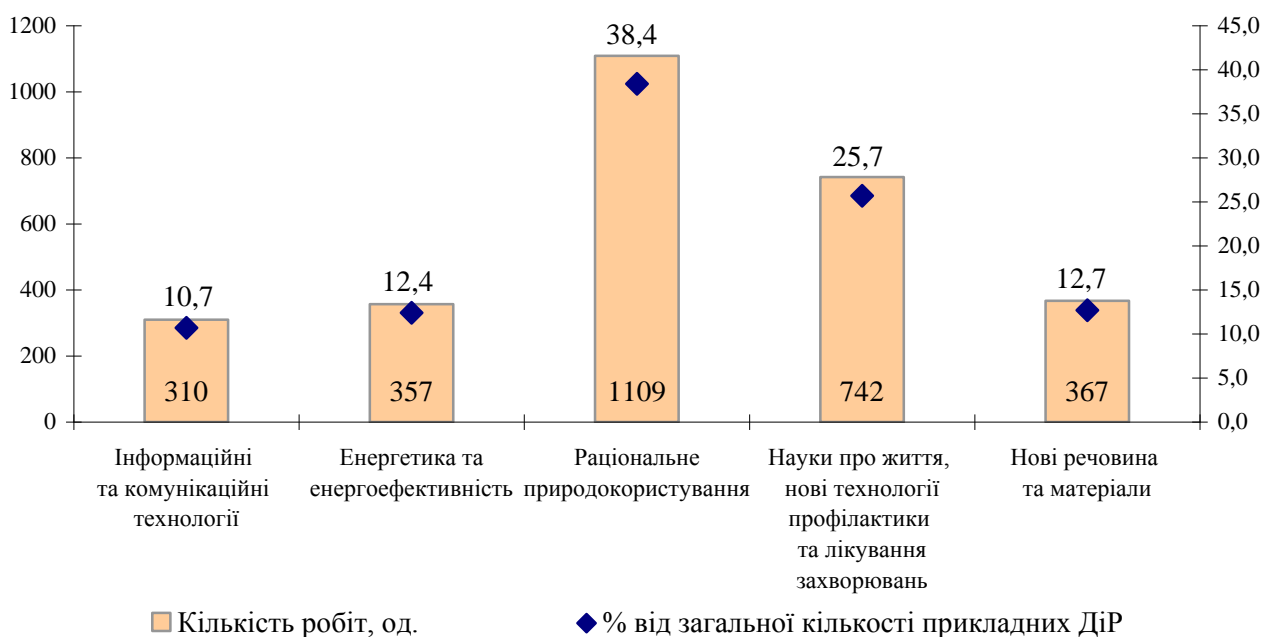
Нові проекти на виконання науково-технічних розробок, які були розпочаті у поточному році за результатами завершених прикладних досліджень, мають 5 головних розпорядників бюджетних коштів (рис. 4.18).

Рис. 4.18. Розподіл кількості нових проектів на виконання науково-технічних розробок, відкритих у поточному році, за головними розпорядниками бюджетних коштів, од. (%)

Найбільше нових проектів на виконання науково-технічних розробок мають установи Мінагрополітики (137 робіт або майже 63% від загальної кількості відкритих нових проектів на виконання науково-технічних розробок).

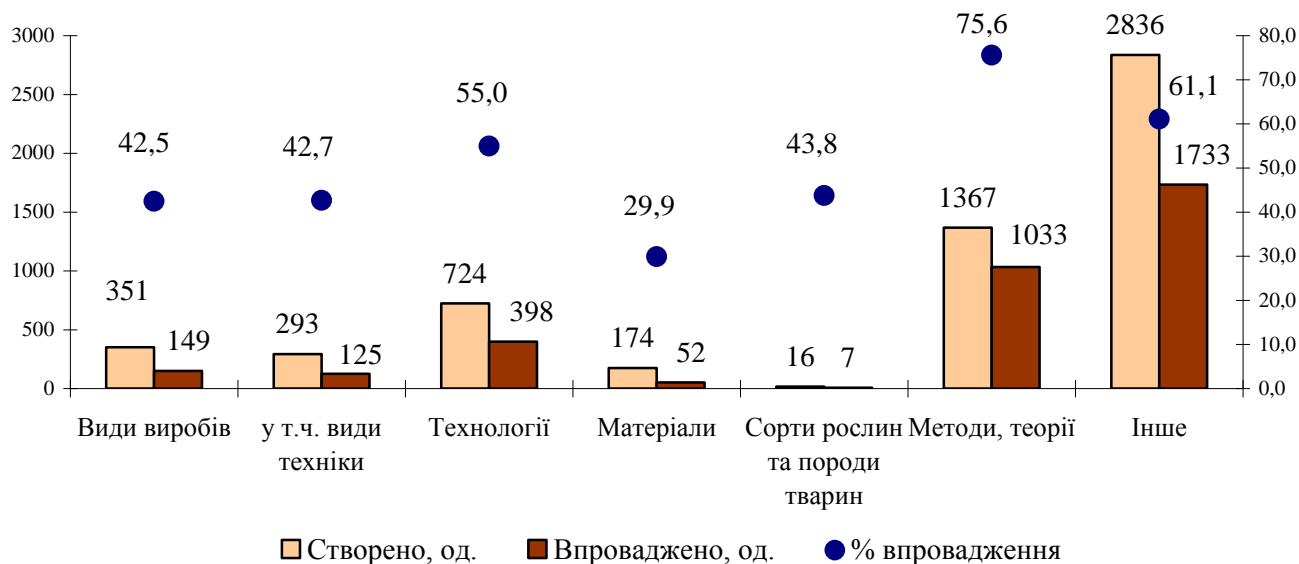
За пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки за кошти *загального фонду* виконано 2885 робіт (78,6% загальної кількості робіт за напрямом бюджетного фінансування "Прикладні дослідження і розробки"). Найбільшу частку робіт (38,4% від загальної кількості робіт за всіма пріоритетними напрямками) виконували, як і у 2014 р., за пріоритетним напрямом "Раціональне природокористування" (рис. 4.19).

Рис. 4.19. Розподіл кількості прикладних ДіР, виконаних за кошти загального фонду за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки у 2015 р.

За результатами виконання прикладних ДіР у 2015 р. створено усього 9753 од. НТП (62% від загальної кількості НТП, створеної за результатами ДіР), у т.ч. за рахунок *загального фонду* державного бюджету – 5468 од. НТП, або 56,1% від усієї створеної НТП за даним напрямом фінансування. З них у звітному році впроваджено 61,7%. За видами НТП протягом звітнього року впроваджено 75,6% створених методів, теорій, 55% технологій, близько 30% матеріалів та понад 61% НТП виду "Інше" (рис. 4.20).

Рис. 4.20. Розподіл створеної за рахунок загального фонду і впровадженої НТП за результатами прикладних ДіР у 2015 р.

Найвищі показники результативності за прикладними ДіР за рахунок *загального фонду* мали наукові установи та вищі навчальні заклади МОН (створено понад 1,2 тис. од. НТП, з них впроваджено 43,5%), наукові установи НАН (952 од. та 37,5%) та НААН (822 од. та 25,1%) (табл. 4.11).

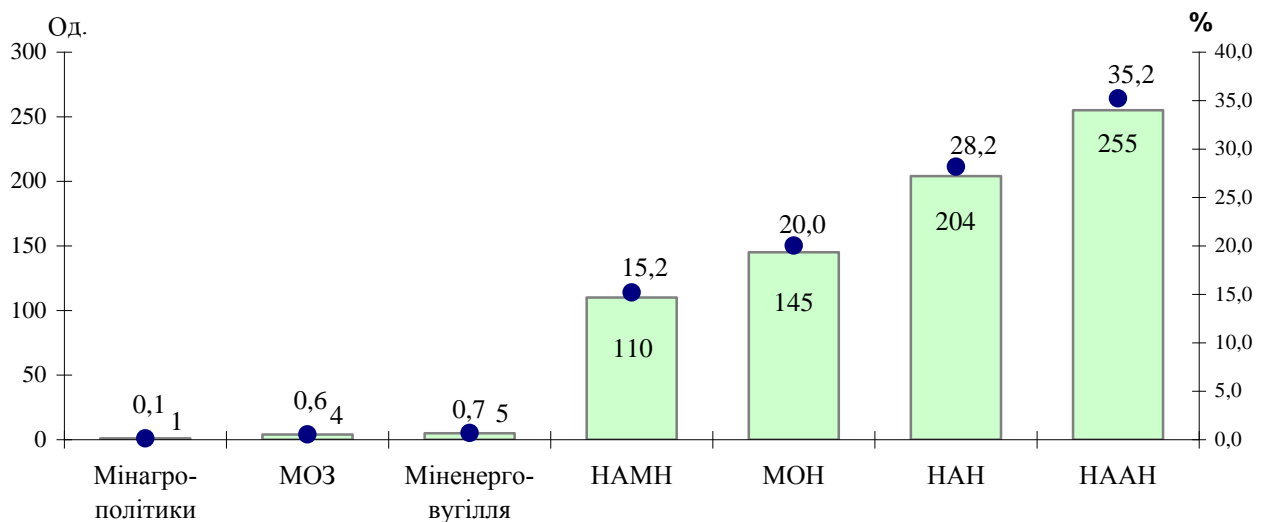
Таблиця 4.11
Розподіл НТП, створеної за кошти загального фонду за результатами прикладних ДіР та впровадженої у 2015 р.

Назва головного розпорядника бюджетних коштів	Створено НТП, од.							% впровадження НТП						
	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Державне управління справами						19	331						100,0	100,0
Мінекономіки	1					4	233	100,0					100,0	100,0
МОН	85	85	145	54	13	396	524	41,2	41,2	62,8	29,6	53,8	45,2	38,4
МОЗ			4			251	316			100,0			100,0	100,0
Мінагрополітики	13	1	1			14	181	46,2	100,0	100,0			85,7	93,4
НАН	138	93	204	95	3	220	292	42,8	44,1	51,5	35,8		58,6	10,3

Продовження таблиці 4.11

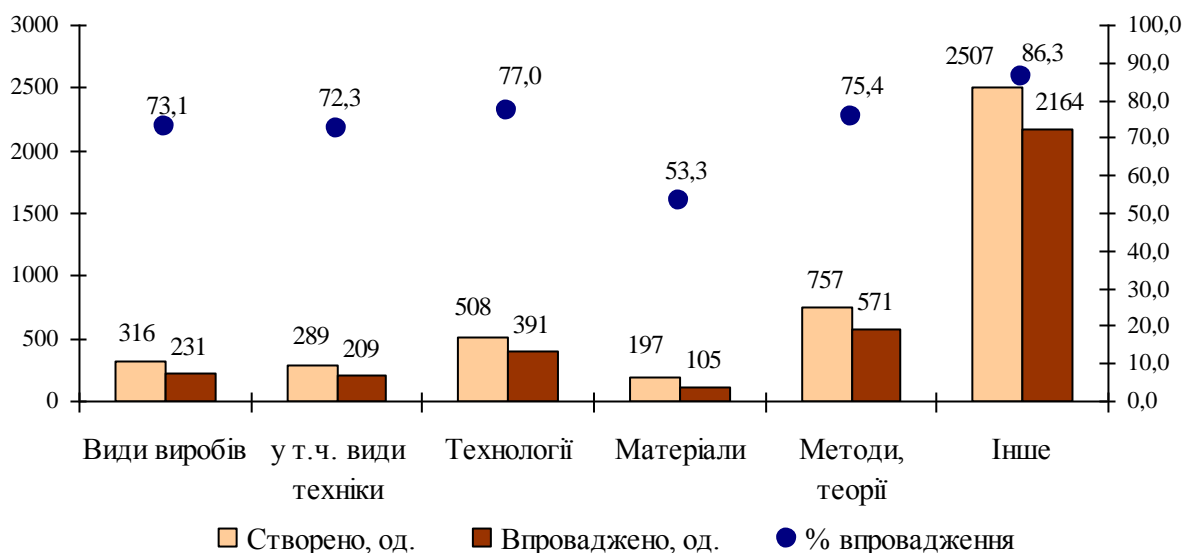
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
НАМН			110			417				100,0			100,0	
НААН	105	105	255	25			437	38,1	38,1	33,7	8,0			17,8
Інші розпорядники	9	9	5			46	522	88,9	88,9	20,0			47,8	71,8
Всього	351	293	724	174	16	1367	2836	42,5	42,7	55,0	29,9	43,8	75,6	61,1

Із 7 головних розпорядників бюджетних коштів, під координацією яких у 2015 р. було створено технології за рахунок загального фонду (58,8% у загальній кількості створених технологій за результатами прикладних ДіР), найбільшу частку створено науковими установами НААН (понад 35%), НАН (понад 28%) та науковими установами і ВНЗ МОН – 20% (рис.4.21).

Рис. 4.21. Розподіл створених у 2015 р. технологій за рахунок загального фонду за головними розпорядниками бюджетних коштів

За рахунок спеціального фонду за результатами прикладних ДіР створено 4285 од. НТП (з них впроваджено майже 81%). Рівень впровадження НТП за видами становив: технології – 77%, методи, теорії – 75,4%, види виробів – 73,1%, інша НТП – 86,3% (рис. 4.22).

Рис. 4.22. Розподіл створеної за рахунок спеціального фонду і впровадженої НТП за результатами прикладних ДіР, од., %

Близько 60% (2554 од) від загальної кількості НТП, створеної за кошти спеціального фонду, мають наукові установи та ВНЗ МОН (з них впроваджено 85,5%) та Мінагрополітики – 715 од. (з них впроваджено 100%) (табл. 4.12).

Таблиця 4.12

Розподіл НТП, створеної та впровадженої за рахунок спеціального фонду за результатами прикладних ДіР, за головними розпорядниками бюджетних коштів

Назва головного розпорядника бюджетних коштів	Створено НТП, од.							Впроваджено у звітному році НТП, %						
	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше	види виробів	у т.ч. техніка	технології	матеріали	сорти рослин та породи тварин	методи, теорії	інше
МОН	200	200	366	108		636	1244	73,5	73,5	86,3	85,2		84,9	87,6
Мінекології							187							100,0
Мінагрополітики	47	38	6			2	660	100,0	47,1	100,0			100,0	100,0
НАН	69	51	62	87		115	241	53,6	47,1	54,8	12,6		21,7	37,8
НААН			74	2			97			47,3	100,0			59,8
Решта розпорядників						4	78	73,1	72,3	77,0	53,3		75,4	86,3
Всього	316	289	508	197		757	2507	73,5	73,5	86,3	85,2		84,9	87,6

У звітному році за результатами прикладних ДіР друковані роботи мали наукові установи 20 головних розпорядників бюджетних коштів. Загальна кількість друкованих робіт становила 88,8 тис., у т.ч. надруковано майже 75,5 тис. статей у наукових фахових журналах та понад 1,9 тис. монографій. Порівняно з 2014 р. на 4,41% збільшилася загальна кількість друкованих робіт і майже у 2,8 рази – кількість монографій, що видані за кордоном (табл. 4.13).

Таблиця 4.13

Динаміка публікаційної активності за результатами прикладних ДіР

Показники	Роки			
	2012	2013	2014	2015
Кількість друкованих робіт – всього, од.	66113	80976	85046	88800
<i>у тому числі:</i>				
монографії	1598	1388	1492	1936
з них що видані за кордоном	78	131	169	468
підручники, навчальні посібники	2302	2656	2808	3106
статті в наукових фахових журналах	49289	44479	48853	75450
з них що входять до міжнародних баз даних	7522	8767	9368	12096
інші публікації	12924	32453	31893	8308

Понад 95,5% усіх друкованих робіт мали наукові установи 5 головних розпорядників бюджетних коштів (рис. 4.23).

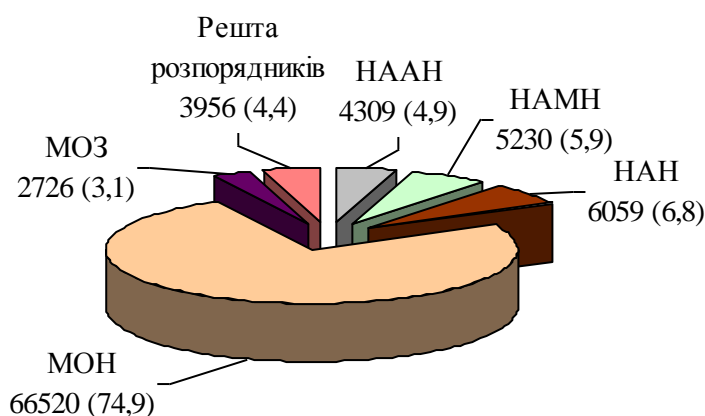

Рис. 4.23. Розподіл друкованих робіт за результатами прикладних ДіР у 2015 р. за головними розпорядниками бюджетних коштів, од. (%)

Найкращі показники публікаційної активності, як за загальною кількістю друкованих робіт, так і за їх видами, показали наукові установи та вищі навчальні заклади МООН (табл. 4.14).

Таблиця 4.14

Публікаційна активність за результатами прикладних ДіР у 2015 р. , од.

Назва головного розпорядника бюджетних коштів	Монографії	з них, що видані за кордоном	Статті в наукових фахових журналах	з них, що входять до міжнародних баз даних	Підручники, навчальні посібники	Інші публікації
МООН	1589	440	61811	8479	2944	176
НААН	155	10	4154	214	0	0
НАН	51	12	3518	2731	32	2458
НАМН	42	0	2050	302	32	3106
МОЗ	32	4	1474	104	58	1162
Решта розпорядників	67	2	2443	266	40	1406

Важливими показниками результативності прикладних ДіР є кількість поданих заявок на видачу охоронних документів та отриманих охоронних документів. У звітному році за результатами виконання прикладних ДіР за рахунок коштів *загального фонду* подано майже 5,2 тис. заявок на видачу охоронних документів і отримано понад 4,8 тис. охоронних документів (табл. 4.15).

Таблиця 4.15

Динаміка кількості поданих заявок та отриманих охоронних документів за результатами виконання прикладних за рахунок загального фонду державного бюджету

Показники	Роки			
	2012	2013	2014	2015
Подано заявок на видачу охоронних документів, всього, од.	3521	2494	2638	5198
у т.ч.: в Україні	3503	2490	2629	5193
за кордоном	18	4	9	5
Отримано охоронних документів, усього, од.	3578	2555	2534	4870
у т.ч.: в Україні	3567	2548	2527	4858
за кордоном	11	7	7	12

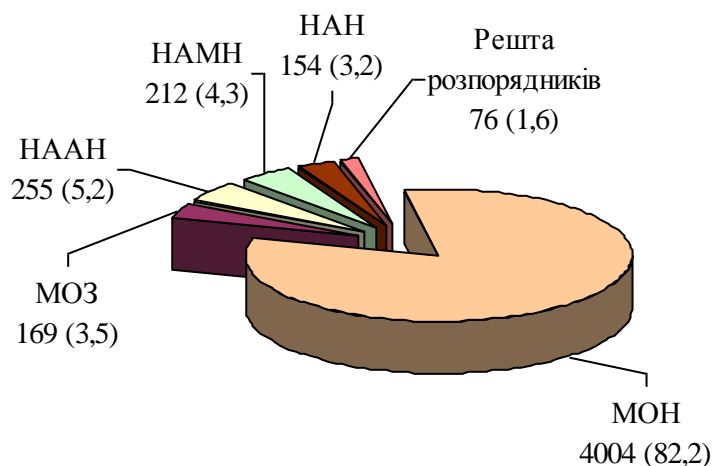
У 2015 р. заявки на видачу охоронних документів за результатами виконання прикладних ДіР за рахунок коштів *загального фонду* подавали наукові установи 11 головних розпорядників бюджетних коштів. Найбільшу активність у поданні заявок виявили наукові установи та ВНЗ МОН (табл. 4.16).

Таблиця 4.16

Розподіл поданих заявок на видачу охоронних документів за результатами прикладних ДіР за головними розпорядниками бюджетних коштів, од.

Назва головного розпорядника бюджетних коштів	Подано заявок на видачу охоронних документів	у т.ч.	
		в Україні	за кордоном
МОН	4149	4145	4
МОЗ	336	336	0
НААН	236	236	0
НАМН	219	219	0
НАН	198	197	1
Державне управління справами	36	36	0
МВС	11	11	0
Мінфін	5	5	0
Мінагрополітики	4	4	0
Мінюст	3	3	0
ДФС	1	1	0

Охоронні документи за результатами виконання прикладних ДіР за рахунок коштів *загального фонду* у звітному році отримали установи 11 головних розпорядників бюджетних коштів. Найбільшу кількість охоронних документів отримали наукові установи та вищі навчальні заклади МОН – 4004, у т.ч. 11 за кордоном (рис. 4.24).

Рис. 4.24. Розподіл отриманих охоронних документів за результатами прикладних ДіР у 2015 р. за головними розпорядниками бюджетних коштів, од. (%)

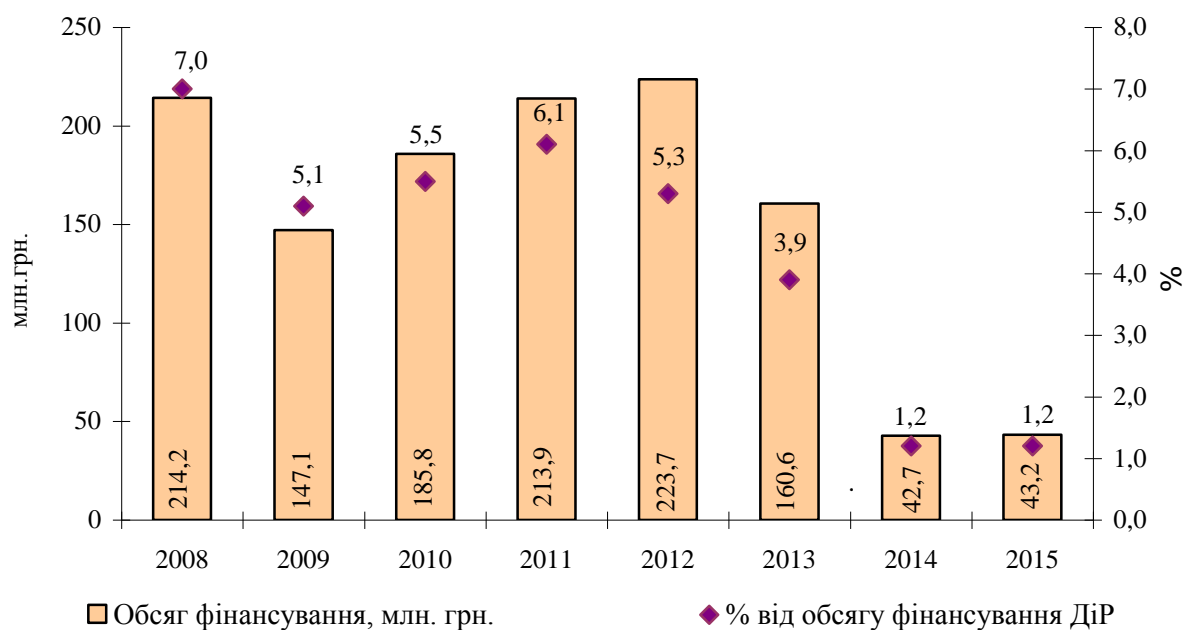
4.3 Розробки за державними цільовими науковими та науково-технічними програмами

Світовою практикою підтверджена перспективність програмно-цільового управління наукою. Узгодження в рамках державних цільових наукових і науково-технічних програм (ДЦНТП) цілей, шляхів їхнього досягнення й необхідних для цього ресурсів дає можливість забезпечити максимальну ефективність реалізації проектів програм при раціональному використанні матеріальних і інтелектуальних ресурсів, що має особливе значення в умовах обмеженості фінансових ресурсів.

Щорічний аналіз фінансування ДЦНТП в Україні свідчить, що частка бюджетного фінансування державних цільових наукових і науково-технічних програм у загальному фінансуванні ДіР залишається незначною. Вона не перевищувала за останні 10 років 7,0%, в останні два роки цей показник досяг мінімального значення (1,2%).

Обсяг фінансування ДЦНТП у 2015 р. становив 44,5 млн. грн., з них 1,25 млн. грн. – кошти спеціального фонду, які були виділені ДКА для погашення кредиторської заборгованості.

Як показує динаміка фінансування ДЦНТП за загальним фондом державного бюджету, у 2015 р. обсяг його незначно (на 1,2%) збільшився порівняно з 2014 р. (рис. 4.25).

Рис. 4.25. Динаміка фінансування проектів ДЦНТП за рахунок загального фонду державного бюджетного

Майже 90% видатків на реалізацію ДЦНТП витрачено на науково-технічні розробки; 9,82% – прикладні дослідження; 0,87% – фундаментальні дослідження, що підтверджує прикладну спрямованість проектів програм.

За секторами науки найбільші обсяги фінансування ДЦНТП отримали організації галузевого сектору – 77,0%; на академічний і сектор вищої освіти припало 22,5 та 0,5% відповідно.

Фінансування ДЦНТП здійснювалося за 5 бюджетними програмами 5 головних розпорядників бюджетних коштів. Найбільший обсяг фінансування (67,18%) припадає на ДКА (табл. 4.17).

Таблиця 4.17

Розподіл видатків на ДЦНТП за головними розпорядниками бюджетних коштів

Назва головного розпорядника бюджетних коштів	Фінансування			
	Всього, млн. грн.	Загальний фонд		Спеціальний фонд, млн. грн.
		млн. грн.	%	
ДКА	30,30	29,05	67,18	1,25
НАН	7,53	7,53	17,41	
Мінсоцполітики	4,23	4,23	9,79	
НАМН	1,91	1,91	4,42	
МОН	0,52	0,52	1,20	
Всього за ДЦНТП	44,49	43,24	100,00	1,25

У звітному році продовжувалася тенденція скорочення кількості ДЦНТП: у 2015 році їх виконувалося лише 6 (2014 р. – 9, 2013 р. – 12). Загальна кількість програм зменшилася за останні 7 років у 6,5 разів (табл. 4.18).

Таблиця 4.18

Динаміка кількісних показників ДЦНТП

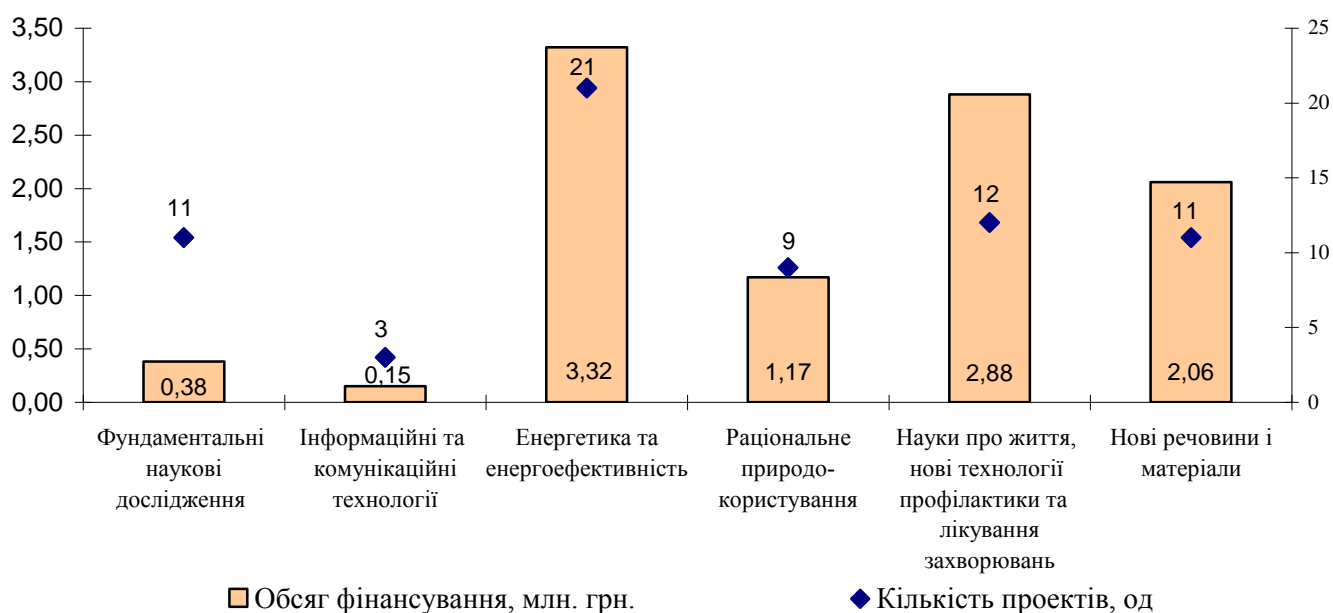
Роки	Кількість ДЦНТП	Кількість проектів	Створено НТП				
			Всього, од.	у тому числі, %			
				вироби	технології	матеріали	методи, теорії
2009	39	711	646	14,2	18,6	4,0	14,7
2010	36	699	760	20,0	23,7	5,3	17,0
2011	26	516	728	26,4	15,1	9,5	20,1
2012	15	411	456	33,3	26,7	8,6	10,1
2013	12	355	549	27,7	31,0	11,1	15,7
2014	9	247	255	28,6	44,3	11,4	10,6
2015	6	90	132	30,3	16,7	-	11,4

Із 90 проектів ДЦНТП, що виконувались за рахунок загального фонду державного бюджету, 67 (74,4%) виконано за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки (2014 р. – 91,6%); 23 (25,6%) – за найважливішими напрямками прикладних досліджень і розробок у відповідних галузях економіки (додаток Д).

На виконання проектів за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки витрачено 23,03% (9,96 млн. грн.) від загального обсягу бюджетного фінансування ДЦНТП (2014 р. – 75,4; 2013 р. – 82%).

Найбільша кількість проектів (21 або 31% з числа тих, що реалізовувалися за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки) з обсягом фінансування 3,32 млн. грн. виконувалася за пріоритетним напрямком розвитку науки і техніки "Енергетика та енергоефективність" (рис. 4.26)..

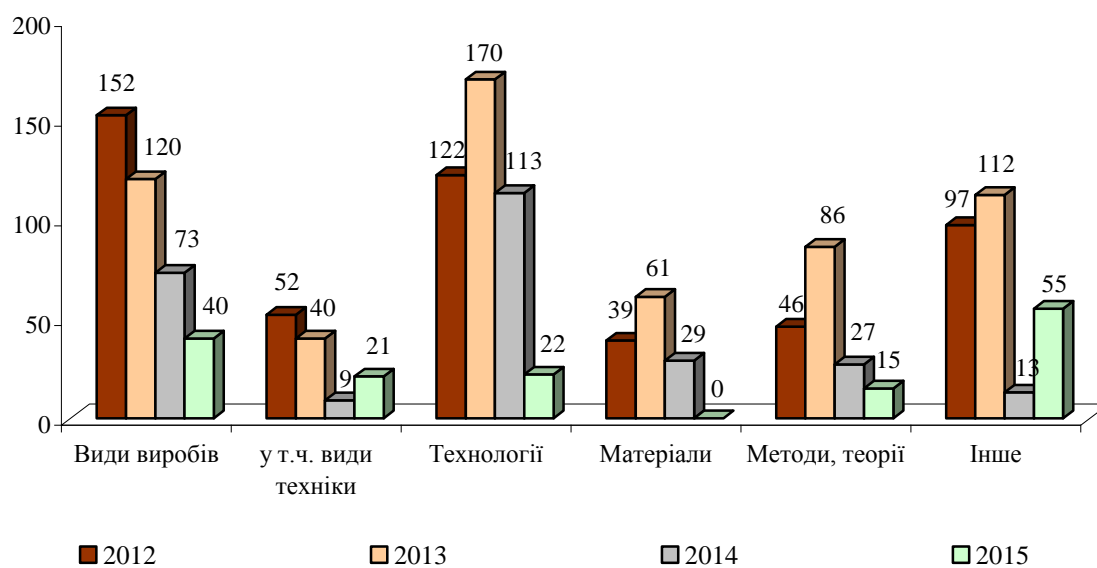

Рис. 4.26. Розподіл проектів ДЦНТП за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки

У розподілі загального обсягу фінансування ДЦНТП лівова частка (67%) припадає на Загальнодержавну цільову науково-технічну космічну програму України на 2013 – 2017 роки (ДКА) (Додаток Д). Середня вартість проекту програми становить 2,23 млн. грн.

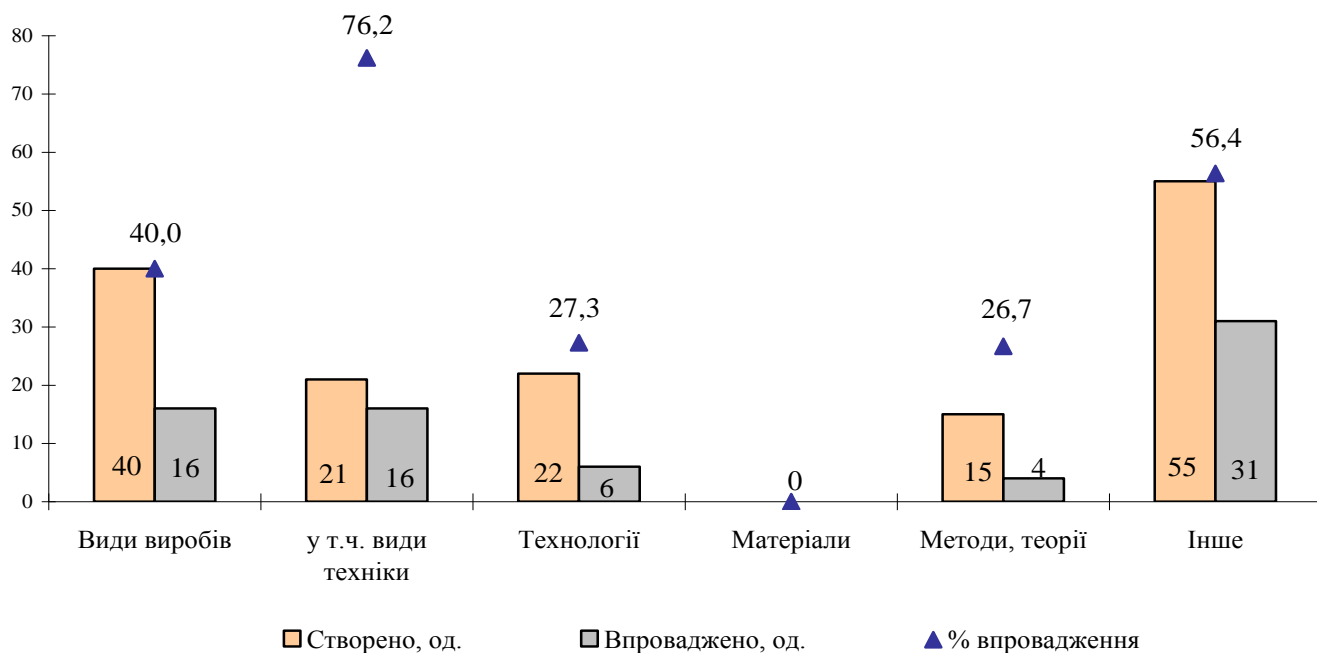
За результатами виконання проектів ДЦНТП у 2015 р. створено 132 одиниці НТП. З них 30,30 % – види виробів; 16,67% – технології; 11,36% – методи, теорії; 41,67 % – інше (рис. 4.27).

Рис. 4.27. Динаміка створення НТП за ДЦНТП, од.

Аналіз динаміки створення НТП за видами у 2012 – 2015 рр. свідчить, що у 2015 р. значно зменшилася кількість таких основних видів НТП, як технології і матеріали., при цьому збільшилася кількість продукції іншого спрямування.

43,1% створеної за рахунок загального фонду НТП впроваджено. За видами НТП протягом звітного року впроваджено понад 76% створених видів техніки, 56,4% – продукції іншого спрямування, 27,3% – технологій 26,7% – методів, теорій (рис. 4.28).

Рис. 4.28. Впровадження НТП, створеної за ДЦНТП у 2015 р.

Із загальної кількості НТП, створеної за ДЦНТП, найбільша частка (39,4%) припадає на організації ДКА (табл. 4.19).

Таблиця 4.19

Результати виконання ДЦНТП за головними розпорядниками бюджетних коштів

Назва головного розпорядника бюджетних коштів	Обсяг фінансування, млн. грн.	Кількість ДЦНТП	Кількість проектів		Створено НТП					
			Виконувалось	Завершено	види виробів	у т. ч. техніка	технології	матеріали	методи, теорії	інше
ДКА	29,05	1	13	13	21	21	0	0	0	31
НАН	7,53	1	47	8	0	0	6	0	0	0
Мінсоцполітики	4,23	1	10	7	19	0	11	0	0	8
НАМН	1,91	2	5	5	0	0	3	0	2	9
МОН	0,52	1	15	15	0	0	2	0	13	7
Всього за ДЦНТП	43,24	6	90	48	40	21	22	0	15	55

За результатами виконання проектів ДЦНТП надруковано 220 робіт, що становить 21% від загальної кількості наукових публікацій за ДЦНТП у 2014 р. Більше ніж удвічі порівняно з 2014 р. зменшилась кількість монографій.

У наукових фахових журналах надруковано 150 статей, 51% з яких – у наукових журналах, що входять до міжнародних баз даних (2014 р. – 61%). Зі 77 статей, що надруковані у таких наукових журналах, 54 належить НАН, 20 – МОН; 3 – ДКА.

У 2015 р. втричі зменшилась кількість заявок на видачу охоронних документів Отримано 50 (2014 р. – 63) охоронних документів, з них 22 – НАН, 20 – Мінсоцполітики; 6 – МОН; 2 – НАМН (табл. 4.20).

Таблиця 4.20

Динаміка публікаційної та патентної діяльності за результатами виконання проектів ДЦНТП

Показник	Роки				
	2011	2012	2013	2014	2015
Кількість друкованих робіт, всього, од.	1832	1214	1554	1052	220
<i>у тому числі:</i>					
монографії	24	8	12	24	11
<i>з них, що видані за кордоном</i>	9	2	4	6	0
підручники, навчальні посібники	15	24	3	10	5
статті в наукових фахових журналах	1108	824	895	602	150
<i>з них, що входять до міжнародних баз даних</i>	425	392	463	366	77
інші публікації	685	358	644	416	54
Кількість заявок на видачу охоронних документів, всього, од.	90	87	59	108	34
<i>у тому числі:</i>					
в Україні	89	84	59	106	34
за кордоном	1	3	0	2	0
Кількість отриманих охоронних документів, всього, од.	109	95	53	63	50
<i>у тому числі:</i>					
в Україні	109	94	49	62	50
за кордоном	0	1	4	1	0

Програмно-цільові методи як інструмент ефективного державного управління наукою не одержали в Україні широкого застосування, насамперед з причин постійного недофінансування ДЦНТП. Відсутній також такий невід’ємний елемент програмно-цільового управління, як зовнішня незалежна експертиза проектів програм.

Як свідчить досвід розвинених країн, програмно-цільовий метод дає змогу здійснити ефективне з'єднання програмних цілей зі шляхами їхнього досягнення, включаючи механізми державного й ринкового регулювання. Останнє є слабкою ланкою у вітчизняних теоретичних поглядах і практичних підходах до використання програмно-цільового методу. Тому поряд зі збільшенням бюджетного фінансування державних цільових науково-технічних програм на їхню реалізацію доцільно як можна ширше залучати позабюджетні кошти, а також іноземні інвестиції й іноземних виконавців.

4.4 Розробки найважливіших новітніх технологій за державним замовленням

На розробки найважливіших новітніх технологій за державним замовленням, які є однією з важливих форм реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, у 2015 р. виділено за рахунок коштів загального фонду державного бюджету 32,65 млн. грн.

Частка бюджетного фінансування робіт з розробки найважливіших новітніх технологій за державним замовленням у загальному обсязі фінансуванні ДіР становила 0,94% (2014 р. – 0,04%). Як свідчить динаміка бюджетного фінансування цього виду робіт, частка державного замовлення від загального фонду державного бюджету на фінансування ДіР в останні роки була дуже малою: (рис 4.29).

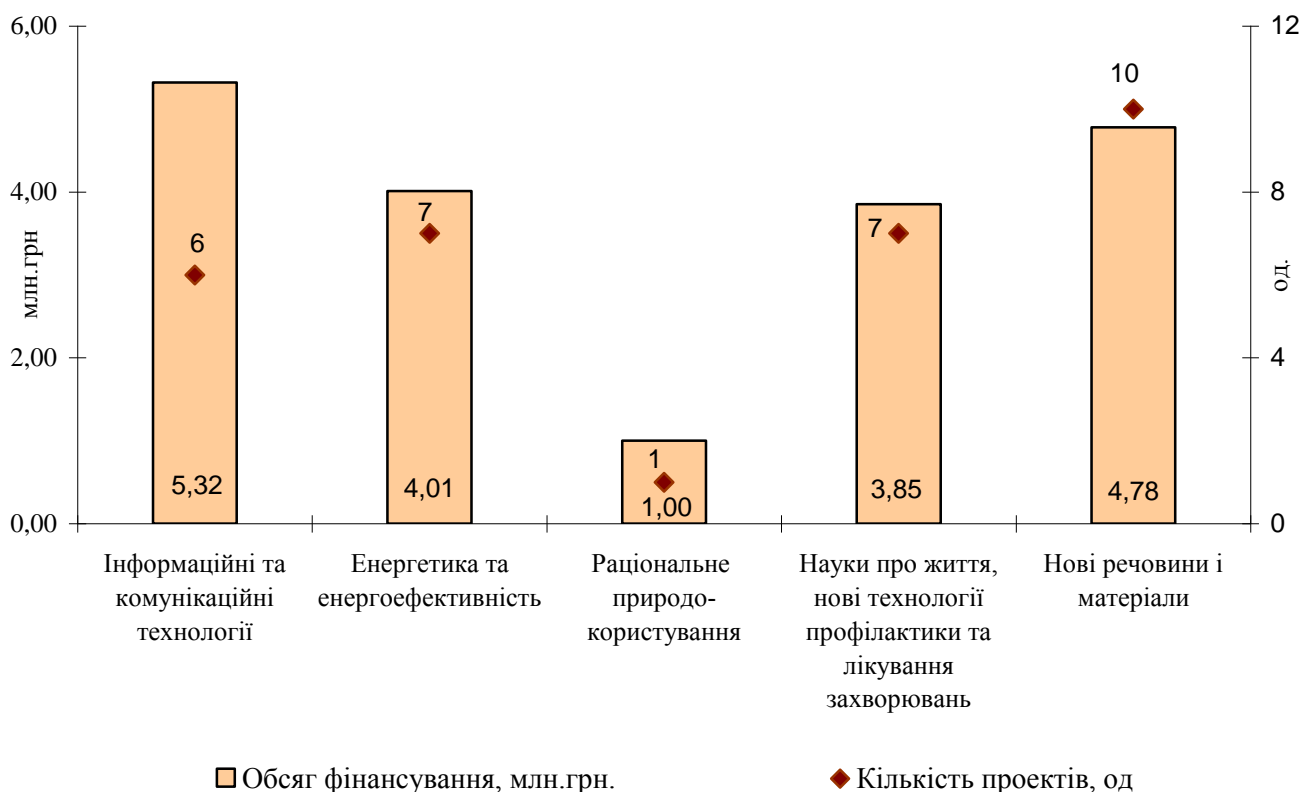

Рис. 4.29. Динаміка фінансування розробок найважливіших новітніх технологій за державним замовленням за рахунок загального фонду державного бюджету

Обсяги видатків на виконання державного замовлення у розрізі секторів науки у 2015 р. розподілилися наступним чином: організації галузевого сектору – 52,02%, академічного – 25,8%, сектору вищої освіти – 24,0%.

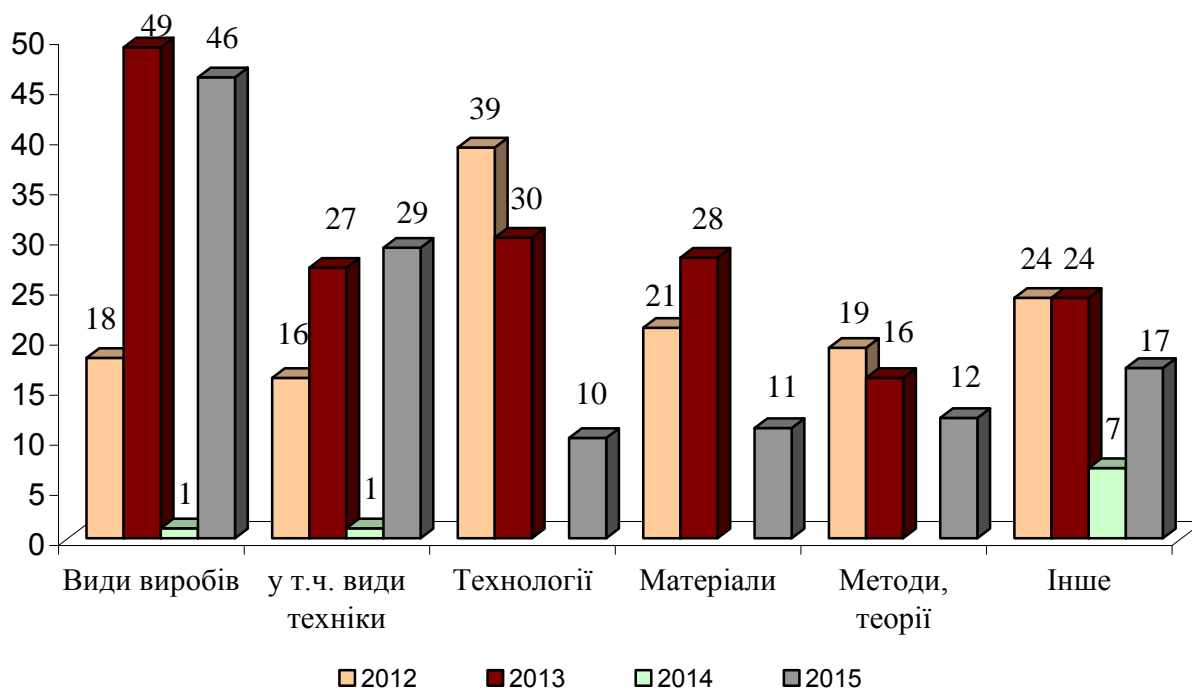
Усього виконувалося 55 проектів, 25 з них завершено.

Проекти з розробки найважливіших новітніх технологій виконувались за 5 пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки. Найбільша кількість розробок реалізовувалася за напрямками "Нові речовини і матеріали" (10 проектів з обсягом фінансування 4,78 млн. грн.) і "Енергетика та енергоефективність" (7 проектів та 4,01 млн. грн.) (рис. 4.30).

Рис. 4.30. Розподіл обсягу фінансування та кількості проектів з розробки найважливіших новітніх технологій за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки

За результатами виконання проектів з розробки найважливіших новітніх технологій у звітному році створено 96 од. НТП (2014 р. – 8 од.). З них 47,9 % – види виробів; 10,4% – технології; 11,5% – матеріали; 12,5% – методи, теорії; 17,7% – продукція іншого спрямування (рис. 4.31).

Рис. 4.31. Динаміка створення НТП за результатами розробок найважливіших новітніх технологій за державним замовленням, од.

Уся створена НТП впроваджена у звітному році.

Аналіз публікаційної активності за даним напрямом показав, що у 2015 р. загальна кількість публікацій становила 65 (2014 р. – 0), з них:

- монографії – 3, з них 2 видані за кордоном;
- підручники і навчальні посібники – 1;
- статті у наукових фахових журналах – 30, з них 11 надруковано у журналах, що входять до міжнародних баз даних.
- інші публікації – 31.

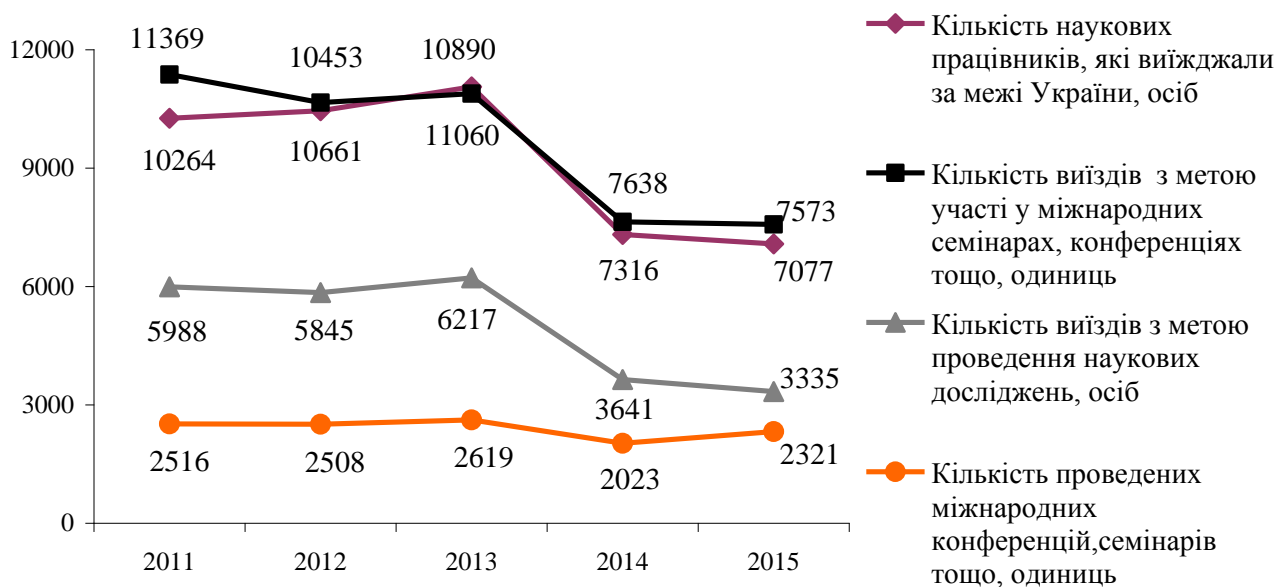
У звітному році за результатами даного напряму фінансування подано в Україні 7 заявок на видачу охоронних документів (2014 р. – заявки не подавались). Отримано 1 охоронний документ (2014 р. – 0).

4.5 Програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва

Міжнародне науково-технічне співробітництво є одним із дієвих і ефективних засобів інтеграції України в європейський та світовий економічний і технологічний простір. Пріоритетний розвиток різних форм міжнародного співробітництва – перспективний шлях збереження і нарощування наукового потенціалу.

Інтеграція української науки у світовий простір здійснюється за різними формами науково-технічного співробітництва (програмами, договорами, замовленнями на науково-технічну продукцію).

За даними Держстату України, у 2015 р. чисельність науковців, які виїжджали за межі України з метою здійснення міжнародної співпраці, становила 7077 осіб, у т.ч. для проведення наукових досліджень - 3335 осіб. З метою участі у міжнародних семінарах, конференціях тощо було здійснено 7573 виїзди за кордон і проведено 2321 такий захід в Україні (рис.4.33).

Рис. 4.33. Динаміка показників міжнародного співробітництва

Кількість грантів, отриманих на наукову роботу від міжнародних фондів, становила 1882 од., у тому числі індивідуальних – 1266, колективних – 616. Загалом чисельність науковців, які користувалися грантами, становила 4300 осіб (рис. 4.34).

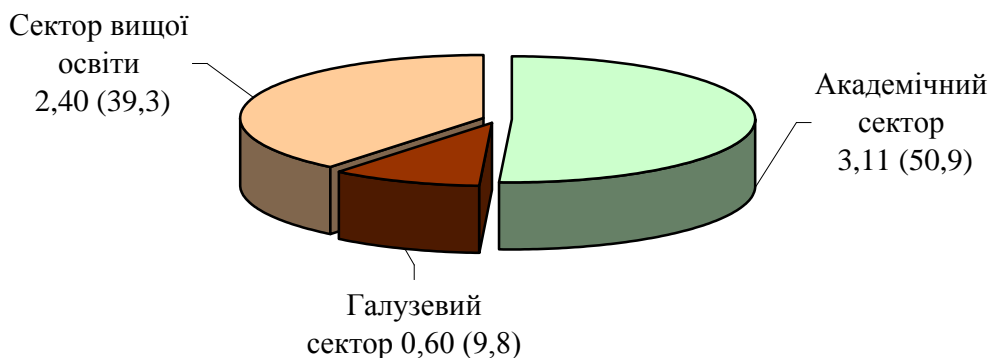
Рис. 4.34. Динаміка співробітництва з міжнародними фондами

Обсяг фінансування програм і проектів у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва за рахунок загального фонду державного бюджету у 2015 р. становив 6,11 млн. грн. (рис. 4.35).

Рис. 4.35. Динаміка обсягів фінансування міжнародних проектів за рахунок загального фонду державного бюджету

Бюджетне фінансування вітчизняних досліджень за програмами і проектами у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва здійснювалося Міністерством освіти і науки України. Найбільшу частку асигнувань (50,9%) мали наукові установи академічного сектору (рис. 4.36).

Рис. 4.36. Структура фінансування програм і проектів у сфері міжнародного співробітництва за секторами науки у 2015 р., млн. грн. (%)

У 2015 р. профінансовано 67 проектів. За видами робіт усі видатки державного бюджету спрямовувалися на прикладні дослідження.

Спільні проекти виконувалися з 8-ма партнерами (Словаччина, Франція, Австрія, Індія, Литва, Молдова, НАТО та CRDF).

За результатами реалізації науково-дослідних проектів:

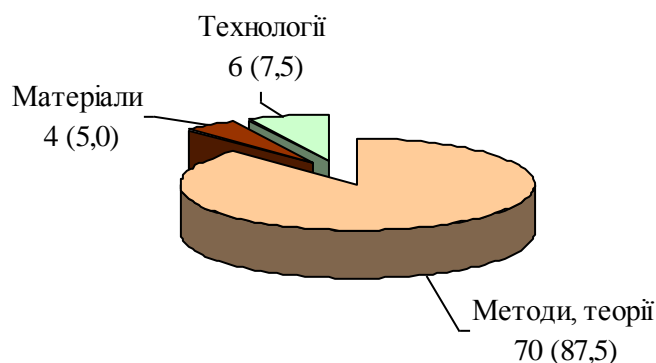
- проведено наукові дослідження з найважливіших проблем природничих, суспільних і гуманітарних наук;

- розроблено новітні технології та ресурсозберігаючі технології в енергетиці, промисловості та агропромисловому комплексі; нові речовини і матеріали; інформаційні та нові виробничі технології (лазерні, робототехнічні, плазменні та ін.); нові технології лікування та профілактики найпоширеніших хвороб;

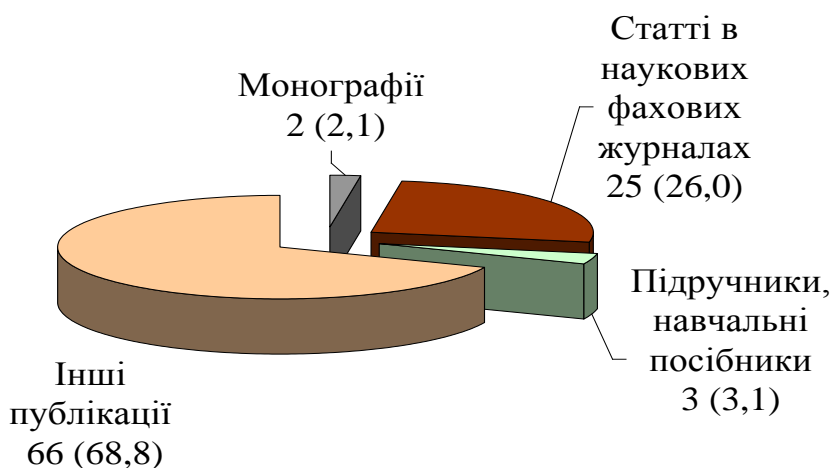
- проаналізовано проблеми демографічної політики, розвитку людського потенціалу, формування громадянського суспільства, збереження навколишнього середовища та сталого розвитку.

У 2015 р. створено 80 од. науково-технічної продукції. Найбільшу частку продукції становили методи і теорії (87,5%) (рис. 4.37).

Рис. 4.37. Розподіл НТП, створеної у 2015 р. за результатами виконання програм і проектів у сфері міжнародного співробітництва, за видами, од. (%).

Основними критеріями оцінки якості та результативності наукових досліджень є публікаційна і конференційна активність, міжнародне визнання. У 2015 р. загальна кількість друкованих робіт за результатами виконання програм і проектів у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва становила 96 од., у т.ч. 2 монографії, 3 підручники, 25 статей у наукових фахових журналах, з яких 2 надруковано у журналах, що входять до міжнародних баз даних (рис. 4.38).

Рис.4.38. Розподіл друкованих робіт за видами, од. (%)

За результатами спільних досліджень подано в Україні 2 заявки на видачу охоронних документів.

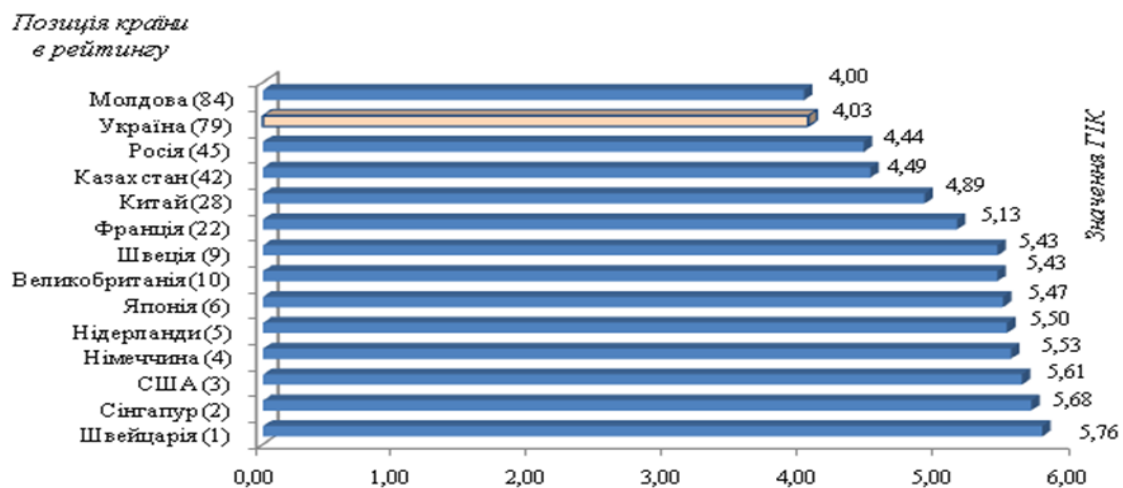
5 ІННОВАЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ І ТЕХНОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНИХ ПОРІВНЯННЯХ

Можливості, тривалість, конкретні шляхи переходу національної економіки до інноваційної моделі розвитку залежать від наявного у країні інноваційного потенціалу, зокрема: обсягів фінансування наукової і науково-технічної діяльності; рівня інноваційної активності промислових підприємств та динаміки виробництва інноваційної продукції; наявності платоспроможного попиту на інноваційну продукцію.

Україна представлена у кількох рейтингах, які оцінюють інноваційний потенціал, технологічну та інноваційну конкурентоспроможність. Найбільш авторитетними є Глобальний індекс конкурентоспроможності, Глобальний інноваційний індекс, Європейський інноваційний індекс та Індекс легкості ведення бізнесу.

Глобальний індекс конкурентоспроможності 2015-2016 рр. Згідно з даними, наведеними у звіті Світового економічного форуму про глобальну конкурентоспроможність за 2015-2016 рр., Україна поступилася на 3 позиції в загальному рейтингу порівняно з даними попереднього дослідження й посіла 79 місце серед 140 досліджуваних країн. Швейцарія вже сьомий рік поспіль очолює рейтинг. Сінгапур залишився на 2 місці, США зберегли 3 позицію в рейтингу. До першої п'ятірки також увійшли Нідерланди та Німеччина.

Казахстан та Російська Федерація укріпили та покращили свої позиції за показниками конкурентоспроможності й посіли відповідно 42 і 45 місця у загальному рейтингу, Молдова поступається Україні й займає 84 місце (рис. 5.1).

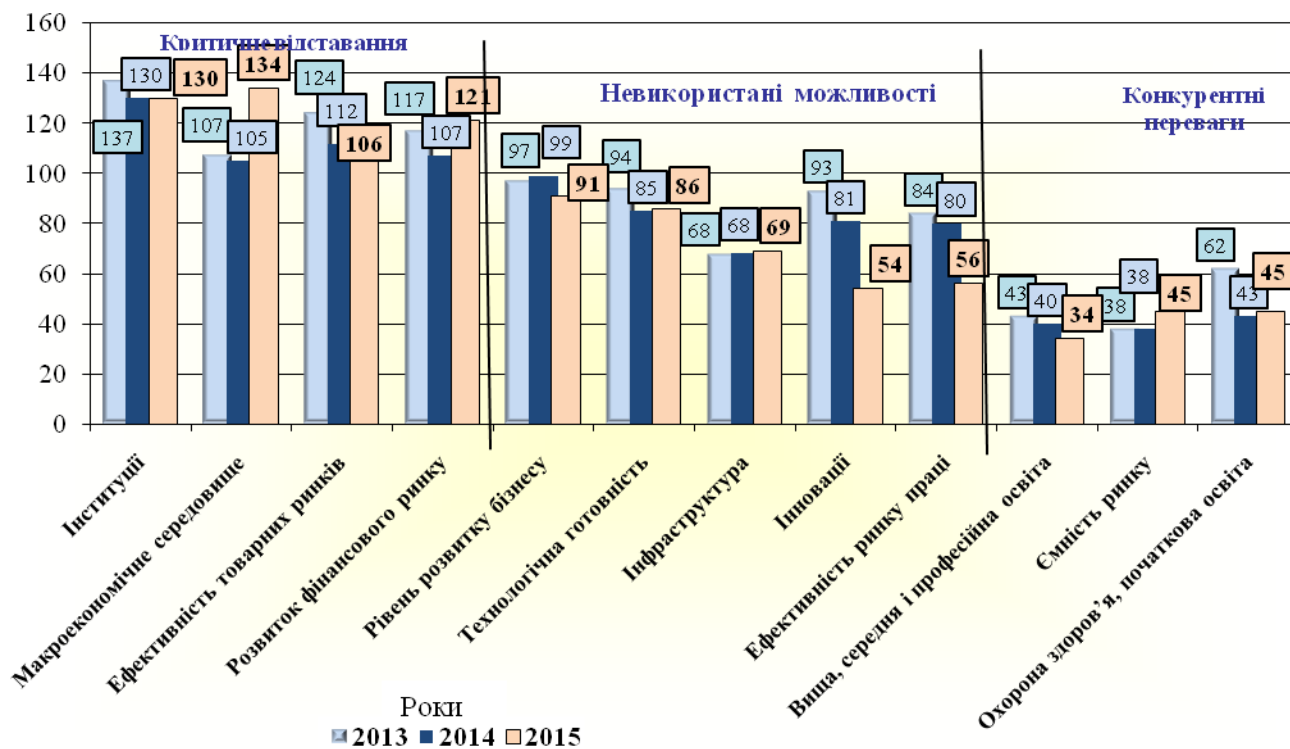
Рис. 5.1. Рейтинг країн за Глобальним індексом конкурентоспроможності (ГІК) у 2015-2016 рр.

Джерело: The Global Competitiveness Report 2015-2016. Електронний ресурс. – Режим доступу:

http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015-2016/Global_Competitiveness_Report_2015-2016.pdf

Автори рейтингу відзначають, що Україна як і раніше займає високі позиції за показниками ємності ринку (45 місце), вищої, середньої та професійної освіти – 34 місце, охорони здоров'я, початкової освіти – 45 місце.

Погіршилася позиція України за такими критеріями: макроекономічне середовище – 134 місце проти 105 місця у доповіді за 2014-2015 рр.; розвиток фінансового ринку – 121 місце проти 107-го; інфраструктура – 69 позиція проти 68-ої; технологічна готовність – 86 місце проти 85-го (рис. 5.2).

Рис. 5.2. Рейтинг України за 12 складовими Глобального індексу конкурентоспроможності за 2013-2015 рр.

Джерело: The Global Competitiveness Report 2014-2015. Електронний ресурс. – Режим доступу:

[http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015-2016/Global Competitiveness Report 2015-2016.pdf](http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015-2016/Global%20Competitiveness%20Report%202015-2016.pdf)

Рейтинг України за підіндексом “Інновації” у доповіді за 2015-2016 рр. відповідає 54 місцю, тобто зростання становить 27 позицій (табл. 5.1).

Таблиця 5.1

Підіндекс “Інновації” та його складові для України за період 2012-2016 рр.

	2012-2013		2013-2014		2014-2015		2015-2016	
	рейтинг з 144 країн	бал (1-7)	рейтинг з 148 країн	бал (1-7)	рейтинг з 144 країн	бал (1-7)	рейтинг з 140 країн	бал (1-7)
Інновації	71	3,2	93	3,0	81	3,2	54	3,4
Інноваційна спроможність	58	3,3	100	3,2	82	3,6	52	4,2
Якість науково-дослідних інститутів	64	3,7	69	3,6	67	3,8	43	4,2
Видатки компаній на R&D	104	2,7	112	2,7	66	3,1	54	3,4
Взаємозв'язки ВНЗ з промисловістю у сфері R&D	69	3,6	77	3,4	74	3,5	74	3,5
Державні закупівлі новітніх технологій і продукції	97	3,2	118	3,0	123	2,9	98	3,0
Наявність вчених та інженерів	25	4,8	46	4,5	48	4,3	29	4,7
Кількість патентів, отриманих у США (на 1 млн. населення)	51	2,1	52	2,9	52	3,2	50	3,6

Джерело: The Global Competitiveness Report 2015-2016. Електронний ресурс. – Режим доступу:

[http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015-2016/Global Competitiveness Report 2015-2016.pdf](http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015-2016/Global%20Competitiveness%20Report%202015-2016.pdf)

За всіма показниками підіндексу "Інновації" Україна покращила свої позиції в рейтингу. Найбільше зростання відзначено за критеріями інноваційна спроможність – з 82 на 52 позицію, а також державні закупівлі новітніх технологій і продукції – з 123 на 98 позицію рейтингу.

За підіндексом "Технологічна готовність" Україна розташувалася на 86 місці рейтингу (табл. 5.2).

Таблиця 5.2

Підіндекс “Технологічна готовність” та його складові для України за період 2012-2015 рр.

	2012-2013		2013-2014		2014-2015		2015-2016	
	рейтинг з 144 країн	бал (1-7)	рейтинг з 148 країн	бал (1-7)	рейтинг з 144 країн	бал (1-7)	рейтинг з 140 країн	бал (1-7)
Технологічна готовність	81	3,6	94	3,3	85	3,5	86	3,4
Наявність новітніх технологій	69	4,8	106	4,3	113	4,1	96	4,3
Рівень освоєння технологій	80	4,8	100	4,3	100	4,2	100	4,2
Іноземні інвестиції та трансфер технологій	109	4	131	3,6	127	3,7	117	3,8
Інтернет користувачі, %	88	30,6	93	33,7	82	41,8	80	43,4
Використання широкосмугового доступу до мережі Інтернет/ на 100 осіб	69	7	71	8,1	68	8,8	72	8,4

Джерело: The Global Competitiveness Report 2014-2015. Електронний ресурс. – Режим доступу:

<http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2014-2015>

Джерело: The Global Competitiveness Report 2015-2016. Електронний ресурс. – Режим доступу:

[http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015-2016/Global Competitiveness Report 2015-2016.pdf](http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015-2016/Global%20Competitiveness%20Report%202015-2016.pdf)

На погіршення рейтингу мав вплив показник "використання широкосмугового доступу до мережі Інтернет/на 100 осіб", оскільки Україна перемістилася з 68 позиції на 72-гу. За всіма іншими складовими Україна покращила свої позиції в рейтингу.

У ході дослідження респондентам пропонувалося вибрати зі списку п'ять найбільш проблемних факторів для ведення бізнесу в країні й розташувати їх у порядку зниження їх негативного впливу.

Так, серед таких бар'єрів для ведення господарської діяльності в Україні респонденти, як і минулого року, визначили корупцію – 16,6% (рік тому – 17,8%), доступ до фінансування – 12,2% (13,9%), політичну нестабільність – 10,6% (14%).

Глобальний інноваційний індекс 2015. Глобальний інноваційний індекс 2015 охоплює 141 країну й використовує 79 показників по цілому ряду тем. Таким чином, даний індекс 2015 представляє багатий набір даних для виявлення й аналізу глобальних інноваційних тенденцій. Тема дослідження у 2015 році – “Ефективна інноваційна політика з метою розвитку”.

Технологічний розрив між розвиненими країнами й країнами, що розвиваються, скорочується. Одним з пояснень цього є те, що в усе більшій кількості країн, що розвиваються, їх інноваційний потенціал і інноваційна результативність випереджають їх рівень розвитку. Швейцарія, Великобританія, Швеція, Нідерланди і США є п'ятьма найбільш інноваційними країнами. Також до першої десятки увійшли: Фінляндія (6), Сінгапур (7), Ірландія (8), Люксембург (9), Данія (10).

Російська Федерація посіла 48 місце, Казахстан - 82, Китай – 29. Динаміку рейтингу країн за Глобальним інноваційним індексом протягом 2014-2015 рр. наведено на рис. 5.3.

Україна посіла 64 місце серед 141 досліджуваної країни, набравши 36,45 балів зі 100 можливих (2014 р. - 63 серед 143 країн). Цього року Україна незначно, але покращила свої позиції за 5 підіндексами: інституції, людський капітал, бізнес-досвід, ринкові показники, творчість.

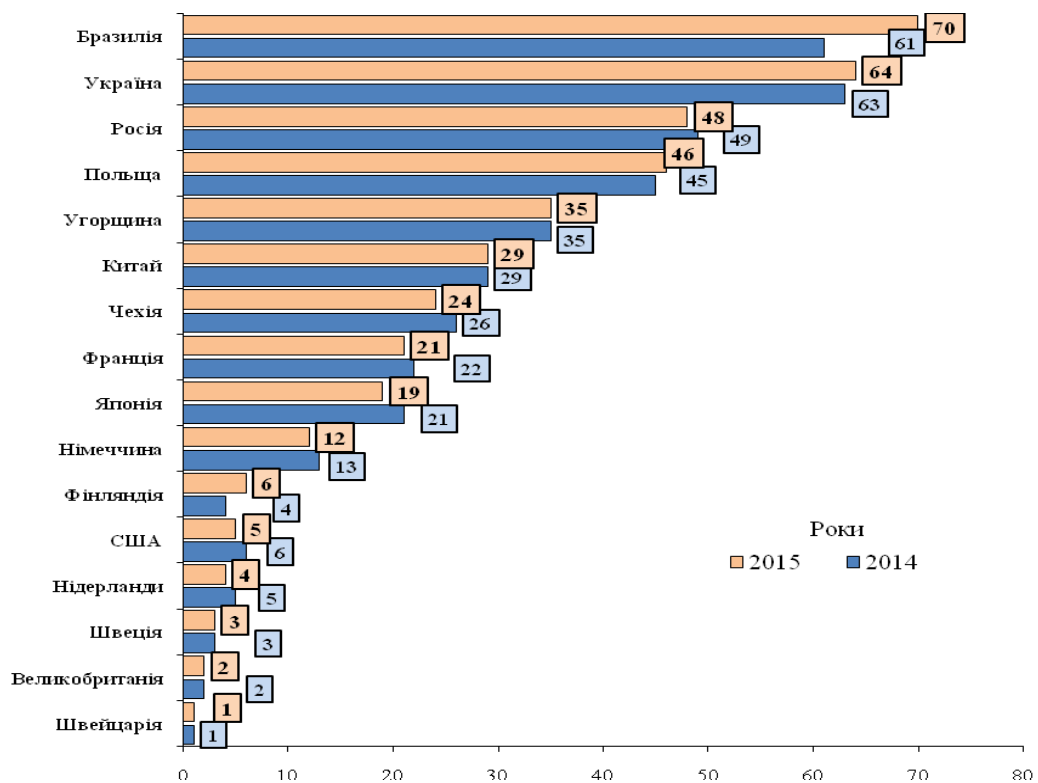
У 2015 р. за підіндексом "Інституції" Україна посідає 98 місце проти 103 місця у минулому році (у тому числі за значенням показників: "політичне середовище" - 112, "регуляторне середовище" - 89, "бізнес-середовище" - 92).

За підіндексом "Людський капітал" Україна на 36 місці (2014 р. - 45 місце). При цьому за рівнем освіти у 2015 р. країна посіла 25 місце (2014 р. – 58), у тому числі за значенням показників: “вища освіта” – 31 місце (2014 р. - 34), “дослідження та розробки” – 45 місце (2014 р. - 48).

За рівнем розвитку інфраструктури Україна на 112 місці (2014 р. – 107).

Ринкові показники України оцінені в 43,9 балів, що вивело її у 2015 році за цим показником на 89 місце.

За оцінкою підіндексу "Бізнес-досвід" Україна посіла 78 місце (за кількістю працівників розумової праці - 52 місце, інноваційними зв'язками - 105, сприйняттям знань - 88).

Рис. 5.3. Динаміка рейтингу Глобального інноваційного індексу по країнах за 2014-2015 рр.

Джерело: The Global Innovation Index 2014. Електронний ресурс. – Режим доступу:

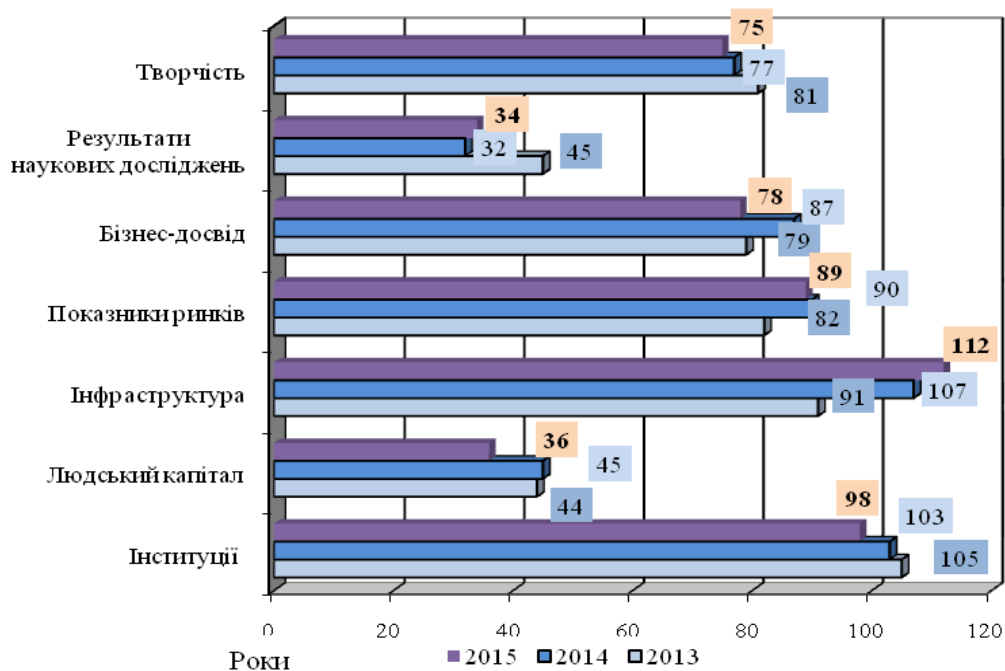
<http://www.globalinnovationindex.org/content.aspx?page=gii-full-report-2014>

The Global Innovation Index 2015. Електронний ресурс. – Режим доступу:

<https://globalinnovationindex.org/userfiles/file/reportpdf/GII-2015-v5.pdf>

За підіндексом "Творчість" Україна посідає 75 місце рейтингу, у тому числі за складовими: "нематеріальні активи" – 82 місце, "креативні товари та послуги" – 87, "онлайн творчість" – 51 (рис. 5.4).

Крім Глобального інноваційного індексу у доповіді визначається рейтинг країн за *Індексом інноваційної ефективності*, який розраховується на основі тих же показників та підіндексів, що й Глобальний інноваційний індекс, шляхом рейтингування відношення Інноваційного вихідного індексу до Інноваційного вхідного індексу. Індекс інноваційної ефективності характеризує створення сприятливих умов для інноваційної результативності.

Рис. 5.4. Динаміка підіндексів Глобального інноваційного індексу для України за 2013-2015 рр.

Джерело: The Global Innovation Index 2013. Електронний ресурс. – Режим доступу:

<http://www.globalinnovationindex.org/userfiles/file/reportpdf/GII-2013.pdf>

The Global Innovation Index 2014. Електронний ресурс. – Режим доступу:

<http://www.globalinnovationindex.org/content.aspx?page=gii-full-report-2014>

The Global Innovation Index 2015. Електронний ресурс. – Режим доступу:

<https://globalinnovationindex.org/userfiles/file/reportpdf/GII-2015-v5.pdf>

За цим показником у 2015 р. Україні належить 15 місце серед 141 досліджуваної країни (табл. 5.3). Для порівняння, у 2014 р. Україна посідала 14 місце, що свідчить про зниження ефективності інноваційної діяльності.

Таблиця 5.3

Динаміка рейтингу країн за Індексом інноваційної ефективності за 2010-2015 рр.

Країна	Рейтинг за Індексом інноваційної ефективності					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Україна	54	40	14	31	14	15
Росія	30	52	43	104	49	60
Казахстан	77	112	131	126	118	124
Китай	14	3	1	14	2	6
США	63	26	70	86	57	33
Німеччина	56	15	11	40	19	13
Польща	85	85	80	110	76	93
Індія	101	9	2	11	31	31
Японія	18	64	88	112	88	78
Швейцарія	15	12	5	12	6	2

Джерело: The Global Innovation Index 2015. Електронний ресурс. – Режим доступу:

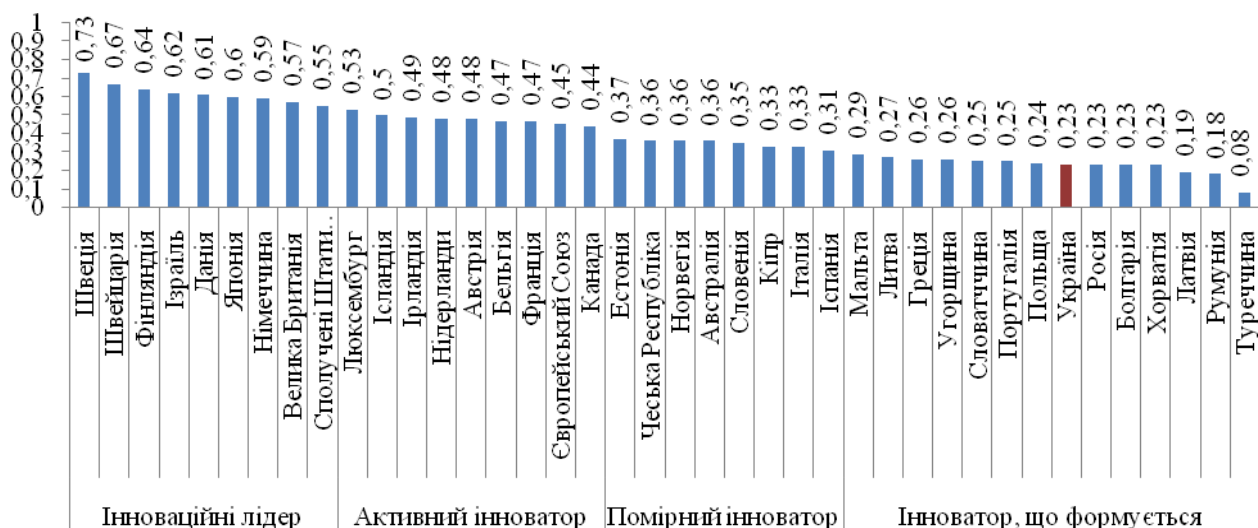
<https://globalinnovationindex.org/userfiles/file/reportpdf/GII-2015-v5.pdf>

Європейське інноваційне табло (Innovation Union Scoreboard – IUS)

відображає основні індикатори оцінки ефективності функціонування національної інноваційної системи країн ЄС.

Уперше показники Європейського інноваційного табло (ЄІТ) для України були розраховані у 2007 році в рамках проекту BRUIT, виконаного за сприяння ЄС. За основу для розрахунку було взято методичні рекомендації щодо адаптації індикаторів ЄІТ до умов України. Зведений інноваційний індекс (SII-Summary Innovation Index) розраховується на основі восьми груп індикаторів, які систематизовані у три блоки: можливості для розвитку; процеси розвитку – інноваційна діяльність підприємств; результативність та ефективність інноваційного розвитку країни.

На підставі усереднення даних за індикаторами, розрахованих для України, побудовано загальний інноваційний індекс (рис. 5.5). У 2007 р. значення для України виявилось досить високим – 0,23, вищим, ніж значення для Туреччини і деяких інших країн, але істотно нижчим за значення країн-лідерів ЄС.

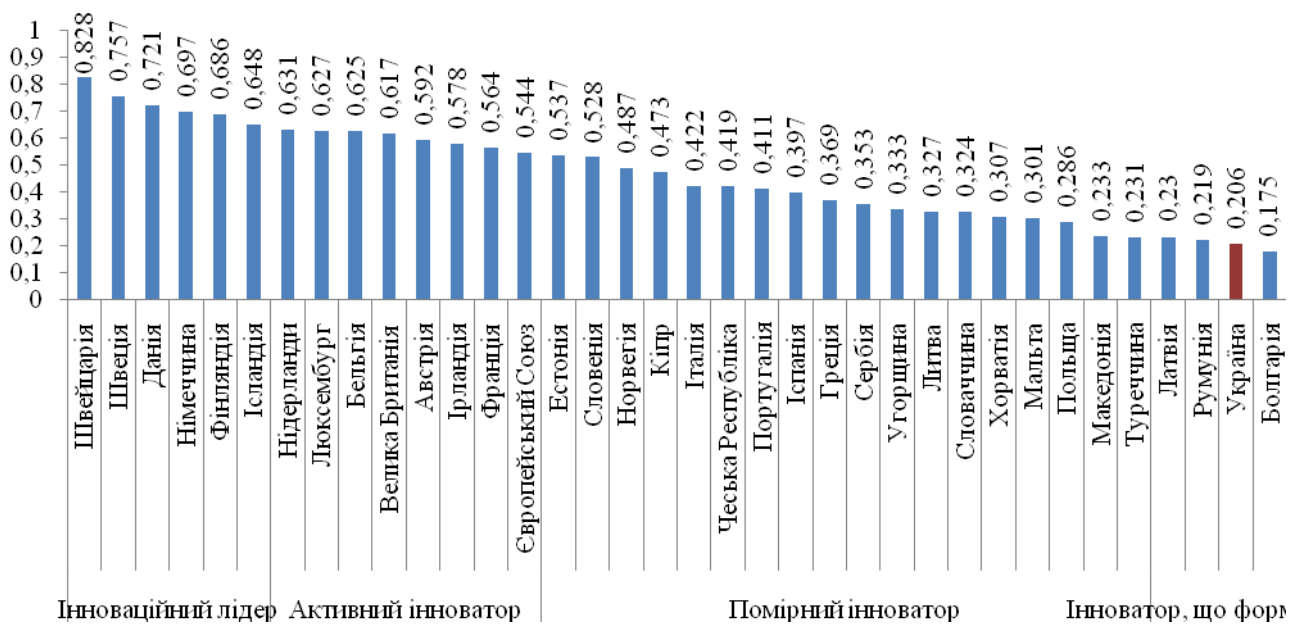

Джерело: Науковий та інноваційний потенціал України у міжнародних статистичних порівняннях: Моногр. / Єгоров І.Ю., Жукович І.А., Рижкова Ю.О. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2010. – 156 с.

Рис. 5.5. Зведений індекс інновацій країн ЄС та України за 2007 рік

У 2014 р. значення індексу становило 0,206, що навіть вивело Україну на передостаннє місце серед країн ЄС (обійшовши Болгарію 0,175) (рис. 5.6). У блоці індикаторів, які характеризують можливості для розвитку, Україна має високе значення за показником "Людські ресурси" (0,551), але низькі значення двох інших показників – "Дослідницькі системи" (0,013) та "Фінанси та підтримка" (0,101). За даними показників другого блоку, Україна має задовільний результат, а третій блок індикаторів засвідчує низьку результативність вітчизняного інноваційного розвитку за стандартами ЄС.

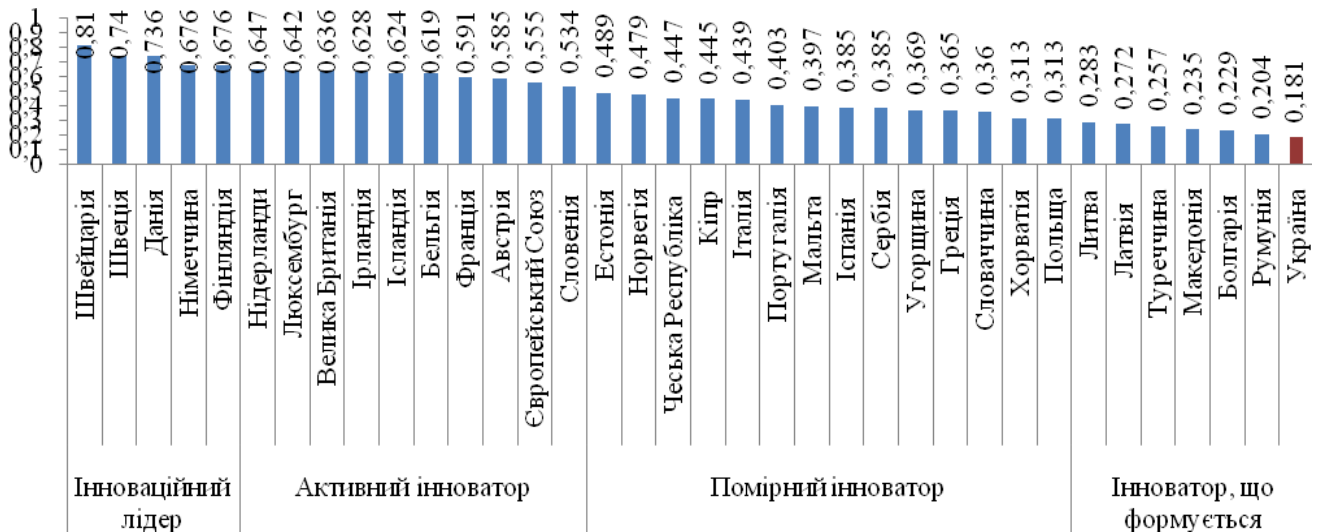
Джерело: Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця та ін.; НАН України. – К., 2015. – 336 с.

Рис. 5.6. Зведений індекс інновацій країн ЄС, України та можливих конкурентів за 2014 рік

У 2015 році була оприлюднена Національна доповідь "Інноваційна Україна 2020"⁴, в якій наведено дані щодо значення зведеного інноваційного індексу для України. Але за даними 2015 р., значення індексу суттєво зменшилося до 0,181, що свідчить про низькі темпи розвитку інновацій в Україні (рис. 5.7).

Приналежність України до групи країн "Інноватор, що формується" обумовлена проблемами з використанням наявного людського потенціалу, якістю дослідницької інфраструктури, формуванням сталих взаємозв'язків між елементами національної інноваційної системи в цілому та слабкою інтегрованістю в міжнародну науково-технічну та інноваційну кооперацію.

⁴ Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / За заг. ред. В.М. Гейця та ін.; НАН України. – К., 2015. – 336 с

Джерело: Козловський І.В. Україна в системі міжнародних індикаторів науково-технологічного та інноваційного розвитку. / І.В. Козловський // Проблеми науки. – 2015. – №12. – С.8.

Рис. 5.7 Зведений індекс інновацій країн ЄС, України та можливих конкурентів за 2015 рік

Індекс легкості ведення бізнесу (Doing Business). Світовий банк опублікував аналітичну доповідь "Ведення бізнесу 2016", де наводиться рейтинг 189 держав світу за показником створення сприятливих умов для ведення бізнесу.

Останнє дослідження проводилося з червня 2014 р. по червень 2015 р. За цей період експерти зафіксували в 122 державах 230 нормативно-правових реформ у сфері регулювання підприємницької діяльності, спрямованих на поліпшення умов для створення й ведення бізнесу. Найбільша частина реформ була спрямована на спрощення процедури створення підприємств. Наступні за популярністю були реформи у сфері оподаткування, підключення до електропостачання та реєстрації власності.

За результатами поточного дослідження, перше місце за сумарною сприятливістю умов для підприємницької діяльності дев'ятий рік поспіль посідає Сінгапур, який послідовно проводить реформи, націлені на покращення умов ведення бізнесу. У першу десятку країн-лідерів також увійшли: Нова Зеландія, Данія, Південна Корея, Гонконг, Велика Британія, США, Швеція, Норвегія та Фінляндія.

Найбільш сприятливі умови для ведення бізнесу, як і раніше, відзначаються в країнах з високим рівнем доходу, які є членами ОЕСР, а найменш сприятливі - у країнах Африки й в Південній Азії.

У доповіді "Ведення бізнесу 2016" методику розрахунку індексу було вдосконалено. Вимірювання якості регулювання не є новим для Індексу ведення бізнесу, набори індикаторів стосуються різних аспектів якості регулювання, зокрема таких, як отримання кредиту та захист міноритарних інвесторів. Зміни в переліку показників впроваджуються для збільшення акценту як на якості, так і на ефективності регулювання.

Україна за Індексом ведення бізнесу поліпшила за рік свої показники на 13 пунктів і зайняла 83-є місце рейтингу, розташувавшись між Брунеєм і Саудівською Аравією. Але варто відзначити, що відповідно до нової методики в рейтингу за минулий рік Україна опинилася б не на 96 місці, а на 87 місці. Таким чином, результат країна поліпшила тільки на чотири позиції.

Виходячи з результатів країн-сусідів, Російська Федерація в рейтингу піднялася на три позиції й посіла 51 місце. Білорусь погіршила результати, перемістившись з 43 на 44 місце. Молдова також опустилася на три позиції - з 49 на 52 місце. Поліпшила результат Польща, піднявшись з 28 на 25 місце.

Україна належить до країн, які спростили нормативно-правові аспекти та зміцнили правові інститути за показником спрощення процедури започаткування бізнесу. При цьому було спрощено процедуру попередньої реєстрації та реєстраційні формальності (публікація, нотаріальне завірення, інспекція, інші вимоги) та удосконалено он-лайн процедури. Крім того, було скорочено час, необхідний для реєстрації ПДВ, та відмінено збір за реєстрацію нового бізнесу.

Згідно з даними доповіді "Doing Business 2016", реєстрація підприємства в Україні включає 4 процедури. Для реєстрації підприємства, за підрахунками експертів проекту, знадобиться не більше семи днів. У той же час все такими ж складними залишаються питання щодо отримання дозволів на будівництво, підключення до електромереж та ліквідації підприємств (табл. 5.4).

Таблиця 5.4

Рейтинг України за складовими Індексу ведення бізнесу у доповідях за 2013-2016 рр.

Показники	2013	Зміна	2014	Зміна	2015	Зміна	2016
Реєстрація підприємств	50	+3	47	-29	76	+46	30
Отримання дозволів на будівництво	183	+142	41	-29	70	-70	140
Підключення до системи енергопостачання	166	-6	172	+13	185	+48	137
Реєстрація власності	149	+52	97	+38	59	-2	61
Доступ до кредитів	23	+10	13	-4	17	-2	19
Захист прав дрібних інвесторів	117	-11	128	+19	109	+21	88
Оподаткування	165	+1	164	+56	108	+1	107
Міжнародна торгівля	145	-3	148	-6	154	+45	109
Забезпечення виконання контрактів	42	-3	45	+2	43	-55	98
Ліквідація підприємств	157	-5	162	+20	142	+1	141

Джерело: Doing Business 2016. Електронний ресурс. – Режим доступу:

<http://www.doingbusiness.org/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB16-Full-Report.pdf>

Проведений порівняльний аналіз стану параметрів інноваційної системи України відносно світового рівня свідчить, що Україна має високий освітній та науковий потенціал, здатний продукувати різноманітні новації у вигляді ідей, наукових розробок, патентів, однак при цьому вона має слабкий механізм

впровадження їх у сферу економічної діяльності та слабку інтегрованість в міжнародну науково-технічну та інноваційну кооперацію.

Серед основних бар'єрів для розвитку інновацій в Україні:

- недосконалість інституцій, а саме політичного, регуляторного та бізнес середовища;

- слабо розвинена інфраструктура, у тому числі й інноваційна, оскільки залишаються на низькому рівні показники валового нагромадження капіталу у % ВВП, екологічної стійкості, доступності та якісної роботи електронного уряду, використання ІКТ у країні.

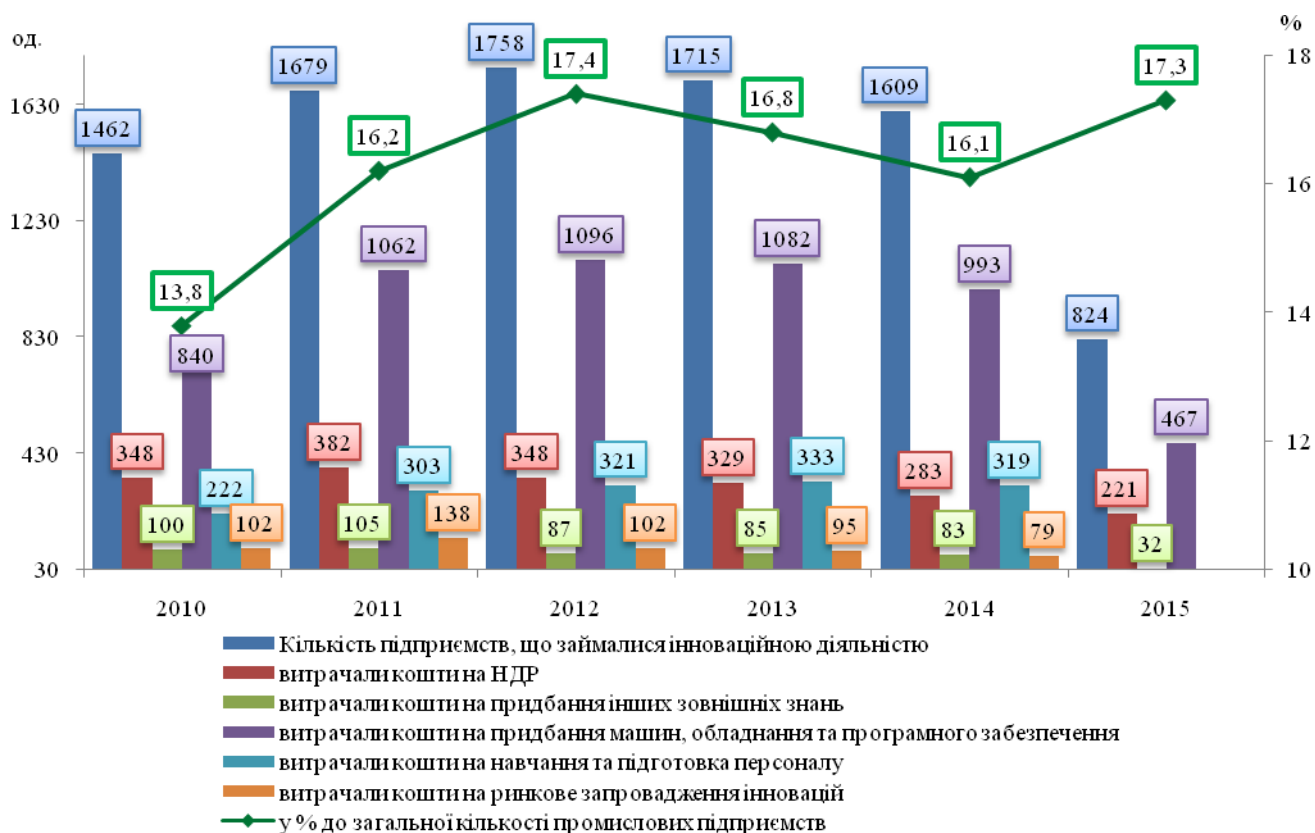
Таким чином, при формуванні та розвитку інноваційної системи України на сучасному етапі необхідно пріоритетну увагу приділити інституціональному забезпеченню інноваційної діяльності, формуванню мотиваційного механізму до переходу реального сектору економіки на інноваційний шлях розвитку.

6 ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

(за даними Держстату України)

6.1 Інноваційна активність промислових підприємств

У 2015 р. інноваційну діяльність у промисловості провадили 824 підприємства або 17,3% обстежених промислових підприємств (рис. 6.1). Збільшення питомої ваги інноваційно активних підприємств у загальній кількості промислових підприємств пояснюється зменшенням більше ніж у 2 рази (на 52,4%) кількості обстежених промислових підприємств і відповідно зменшенням підприємств, що провадили інноваційну діяльність (на 48,8%) порівняно з 2014 р.

Рис. 6.1. Інноваційна активність підприємств у розрізі напрямів інноваційної діяльності (од.) та її питома вага у загальній кількості промислових підприємств (%)

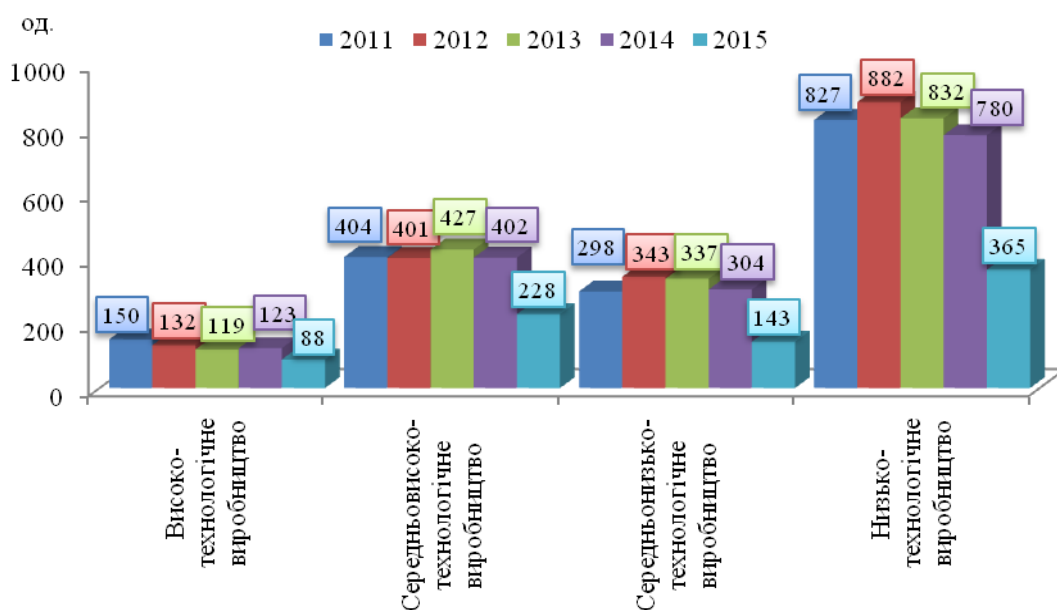
*Дані щодо витрат на навчання та підготовку персоналу та витрат на ринкове запровадження інновацій за 2015 рік відсутні

Із загальної кількості інноваційно активних підприємств здійснювали внутрішні та зовнішні НДР – 26,8%, придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 56,7%, придбання зовнішніх знань – 3,9%, інші роботи – 25,5% підприємств. У зв'язку зі зменшенням загальної кількості інноваційно активних підприємств на 54,4% у 2015 р. порівняно з 2014, зменшилися і частки підприємств за напрямками витрат.

За технологічними секторами частка інноваційно активних підприємств у 2015 році підвищилася порівняно з 2014 р. у всіх, окрім низькотехнологічного, секторах промисловості.

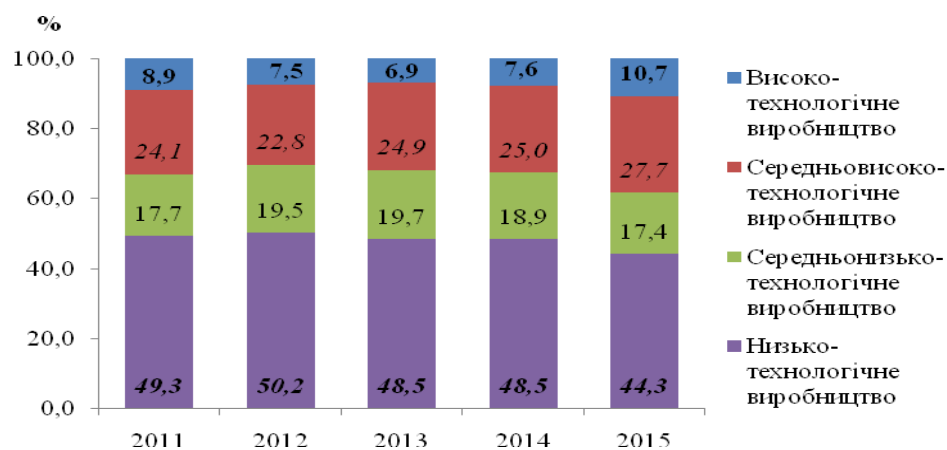
Значно вищим за середній в Україні (17,3%) цей показник залишається у високотехнологічному (43,3%) і середньовисокотехнологічному (23,9%) секторах. Найвищі значення інноваційної активності підприємств зафіксовано у: виробництві повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування (60,7%), виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів (47,5%).

У 2015 р. спостерігається зменшення кількості інноваційно активних підприємств у всіх технологічних секторах промисловості за рахунок зменшення загальної кількості підприємств, що займалися інноваційною діяльністю (рис. 6.2).

Рис. 6.2. Динаміка кількості підприємств, що зпровадили інноваційну діяльність за 2011-2015 рр., за технологічними секторами (од.)

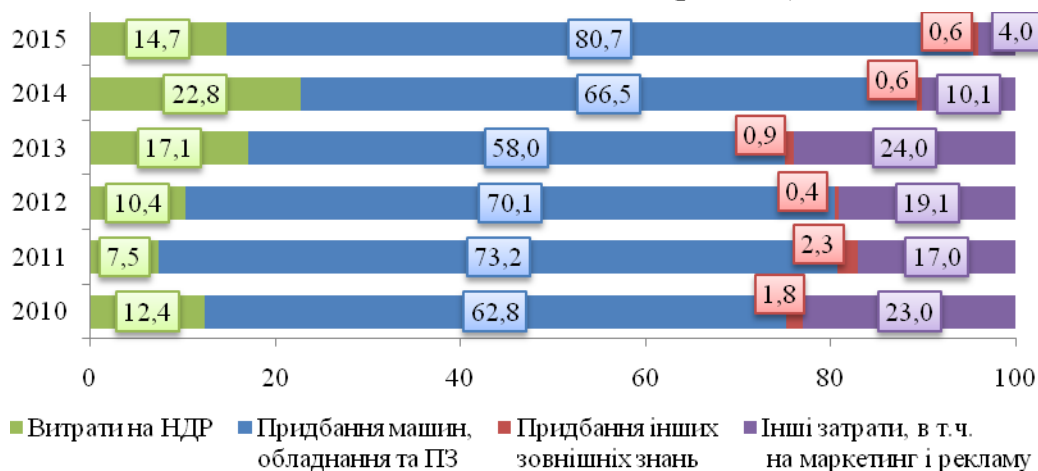
Порівняно з 2014 роком, у 2015 кількість інноваційно активних підприємств збільшилась у високотехнологічному – на 3,1 в.п. і середньовисокотехнологічному – на 2,7 в.п. (рис. 6.3).

Рис. 6.3. Розподіл інноваційно активних підприємств за технологічними секторами промисловості за 2011-2015рр. (%)

6.2 Напрями інноваційних витрат промислових підприємств

У 2015 р. на інновації підприємства витратили 13813,7 млн. грн., що на 79,5% більше, ніж у 2014 р. Частка витрат на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення порівняно з 2014 р. зросла з 66,5% до 80,7%, у той час як витрати на науково-дослідні розробки (НДР) та інші витрати, серед яких витрати на навчання та підготовку персоналу для розробки та запровадження нових або значно вдосконалених видів продукції та процесів, діяльність щодо ринкового запровадження інновацій та інші роботи, пов'язані зі створенням та впровадженням інновацій, зменшилися відповідно до 14,7% та 4%. Частка витрат на придбання інших зовнішніх знань залишається досить низькою – 0,6% (рис. 6.4).

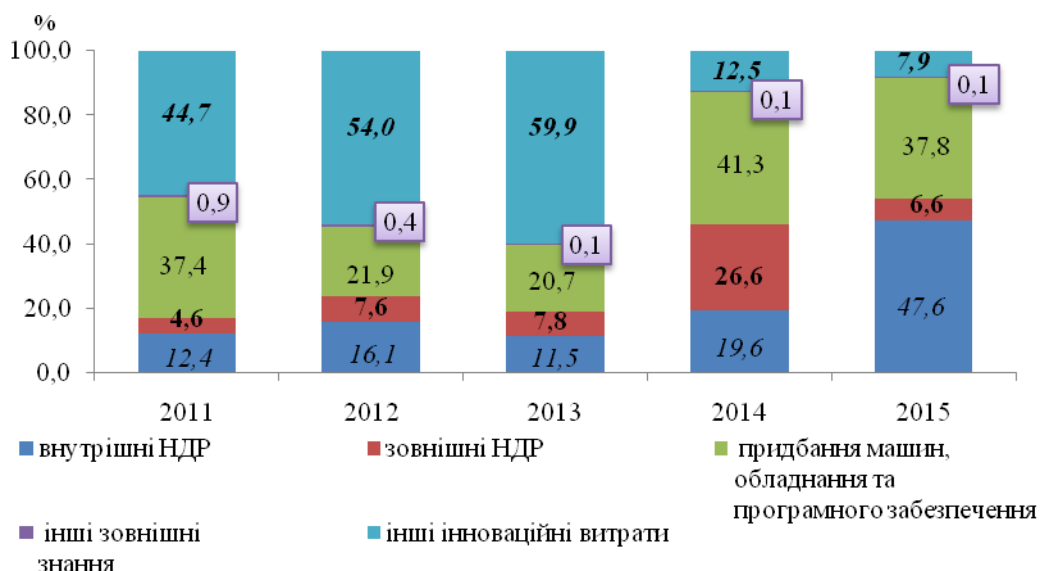
Рис. 6.4. Динаміка загального обсягу витрат за напрямками інноваційної діяльності за 2010-2015 рр. (%)

Підприємства високотехнологічного сектору у 2015 р значну частку своїх коштів витратили на проведення внутрішніх НДР - 47,6% (2014 р. – 19,6%) та придбання машин, обладнання і програмного забезпечення - 37,8% (2014 р. – 36,7%).

Найбільше своїх коштів на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення витратили підприємства виду економічної діяльності "Виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування" (47,2%) і

"Виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції" (37,9%). А на проведення внутрішніх НДР – промислові підприємства виду економічної діяльності "Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів" (54,2%) та "Виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції" (52,5%).

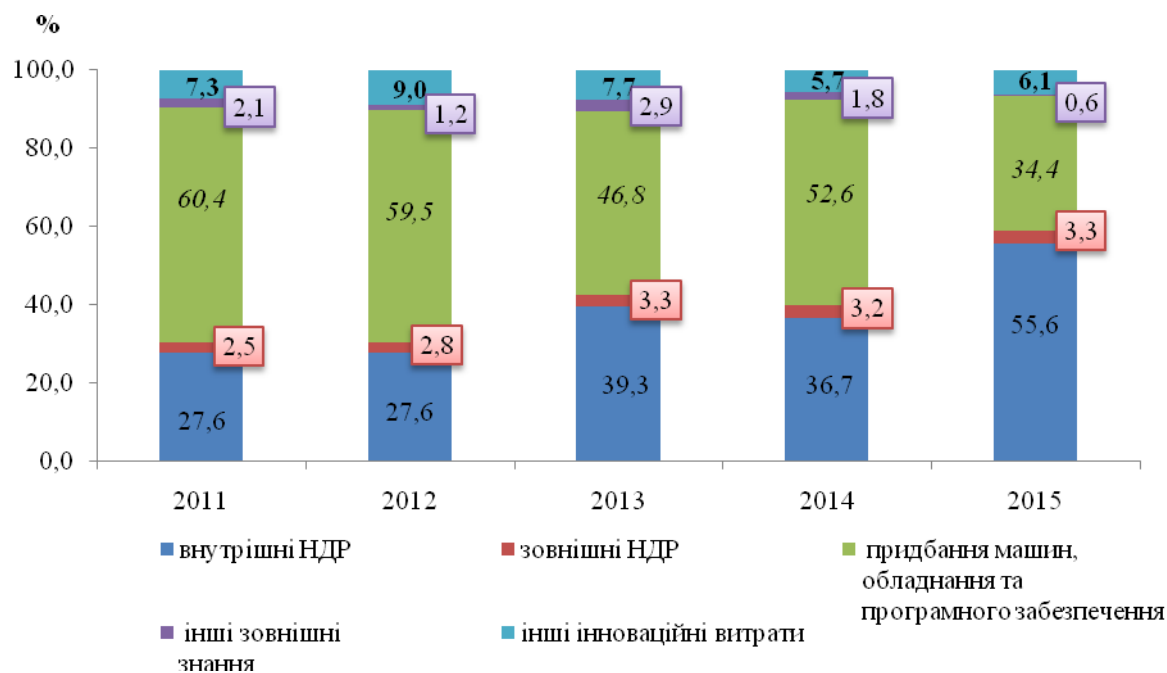
Протягом 2011-2015 рр. значно зменшилася частка коштів, що припадає на статтю витрат "інші інноваційні витрати" – від 44,7% у 2011 році до 7,9% у 2015 році (рис. 6.5).

Рис. 6.5. Динаміка загального обсягу витрат за напрямками інноваційної діяльності промислових підприємств високотехнологічного сектору за 2011-2015 рр. (%)

Підприємства середньовисокотехнологічного сектору у 2015 р. значно зменшили частку витрат на придбання машин, обладнання та ПЗ на 18,2 в.п., збільшивши при цьому витрати на проведення внутрішніх НДР на 18,9 в.п. (рис. 6.6). На проведення внутрішніх НДР найбільшу частку своїх коштів витратили підприємства виду економічної діяльності "Виробництво залізничних локомотивів і рухомого складу", "Виробництво транспортних засобів, не віднесених до інших угруповань" (93,1%) та "Виробництво електричного устаткування" (67,0%).

Рис. 6.6. Динаміка загального обсягу витрат за напрямками інноваційної діяльності промислових підприємств середньовисокотехнологічного сектору за 2011-2015 рр. (%)

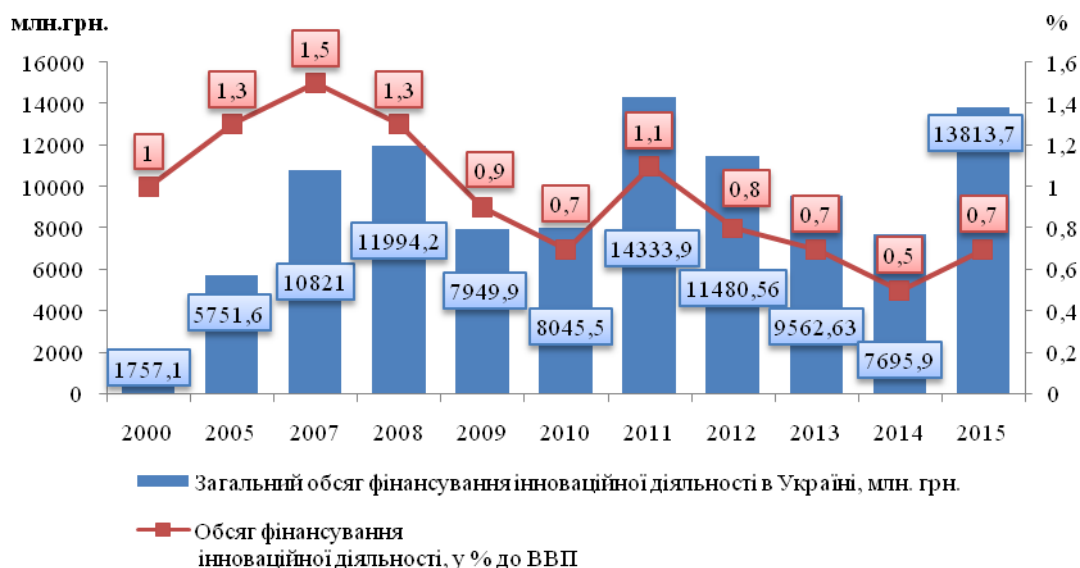
У секторі середньонизькотехнологічного та низькотехнологічного виробництва промислові підприємства майже усі свої кошти спрямували на придбання машин, обладнання та ПЗ - 98,5% (2014 р. – 65,2%) і 80,1% (2014 р. – 84,6%) відповідно.

Майже усі свої кошти на придбання машин, обладнання та ПЗ витратили підприємства виду економічної діяльності "Металургійне виробництво"; "Виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування" – 99,6% (середньонизькотехнологічний сектор) та "Оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, крім меблів"; "Виготовлення виробів із соломки та рослинних матеріалів для плетіння"; "Виробництво паперу та паперових виробів" – 95,2%.

Отже, підприємства високо- та середньовисокотехнологічного секторів підвищують свій рівень інноваційного розвитку за рахунок проведення НДР, а середньонизько- та низькотехнологічного – за рахунок оновлення виробничих основних засобів.

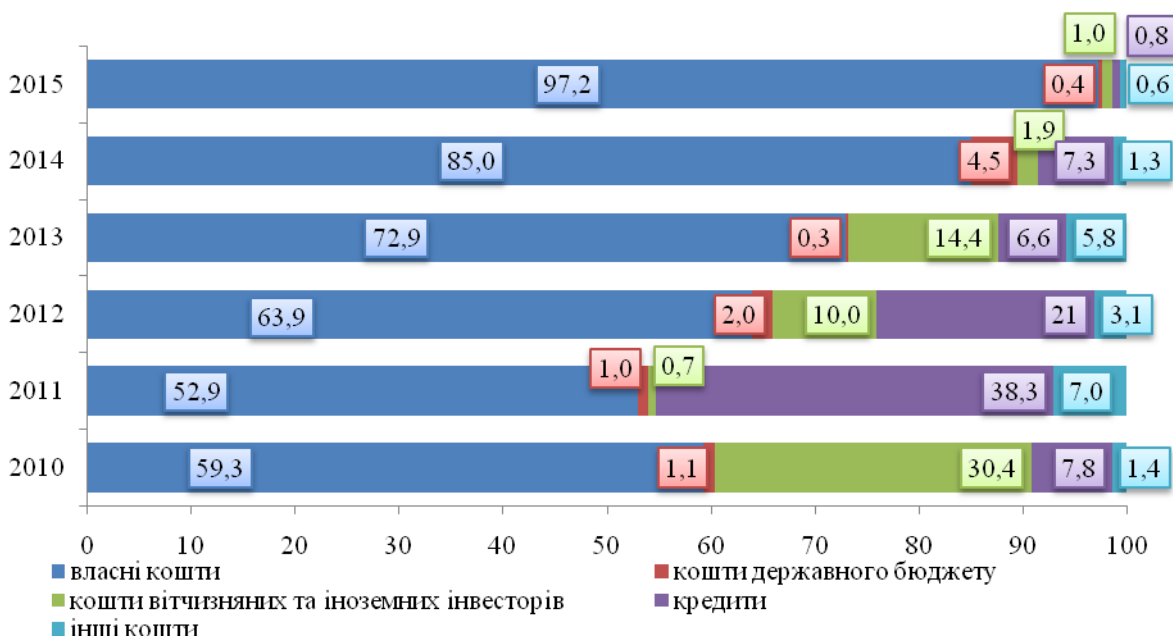
6.3 Фінансове забезпечення інноваційної діяльності

Загальний обсяг фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств у 2015 р. становив 13813,7 млн. грн. або 0,7% ВВП проти 7695,9 млн. грн. (0,5% ВВП) у 2014 році (рис. 6.7).

Рис. 6.7. Динаміка основних показників фінансування інноваційної діяльності

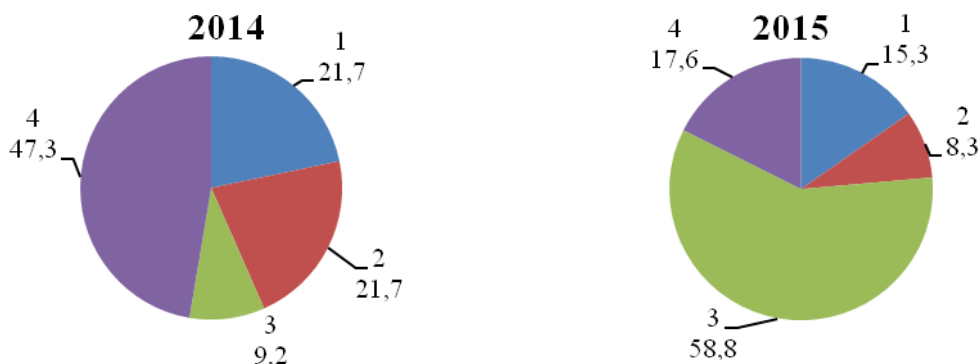
Основним джерелом фінансування інноваційних витрат залишаються власні кошти підприємств – 13427,0 млн. грн. Обсяг коштів вітчизняних та іноземних інвесторів становив 132,9 млн. грн, кредитів – 113,7 млн. грн, державного бюджету - 55,1 млн. грн., місцевих бюджетів – 38,4 млн. грн. (рис. 6.8).

Рис. 6.8. Динаміка структури фінансування інноваційної діяльності за джерелами за 2010-2015 рр. (%)

За технологічними секторами у 2015 році значно зросла (на 49,6 в.п. порівняно з 2014 р.) частка фінансування інноваційної діяльності підприємств середньонизько-технологічного сектору (рис. 6.9), а саме на підприємствах виду економічної діяльності “Металургійне виробництво“ та “Виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування“ (57,2% загального обсягу фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств), які здійснювали свою діяльність за рахунок

власних коштів (99,9% загального обсягу фінансування інноваційної діяльності підприємств цієї галузі).

- 1 – високотехнологічний сектор
- 2 – середньовисокотехнологічний сектор
- 3 – середньонизькотехнологічний сектор
- 4 – низькотехнологічний сектор

Рис. 6.9. Структура фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств за технологічними секторами у 2014 р. та 2015 р. (%)

У 2015 р. фінансування інноваційної діяльності у розрізі технологічних секторів здійснювалося за рахунок власних коштів підприємств, частка яких дорівнює: високотехнологічний сектор – 95,1% загального обсягу фінансування підприємств високотехнологічного сектору, середньовисокотехнологічний – 91,6%, середньонизькотехнологічний – 99,2%, низькотехнологічний – 95,1%.

Тільки за рахунок власних коштів здійснювали інноваційну діяльність підприємства таких видів економічної діяльності: виробництво зброї та боєприпасів (високотехнологічний сектор), виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів (середньовисокотехнологічний сектор), виробництво залізничних локомотивів і рухомого складу та виробництво транспортних засобів, не віднесених до інших угруповань (середньовисокотехнологічний сектор), виробництво продуктів нафтоперероблення (середньонизькотехнологічний сектор), виробництво коксу та коксопродуктів (середньонизькотехнологічний сектор) тощо.

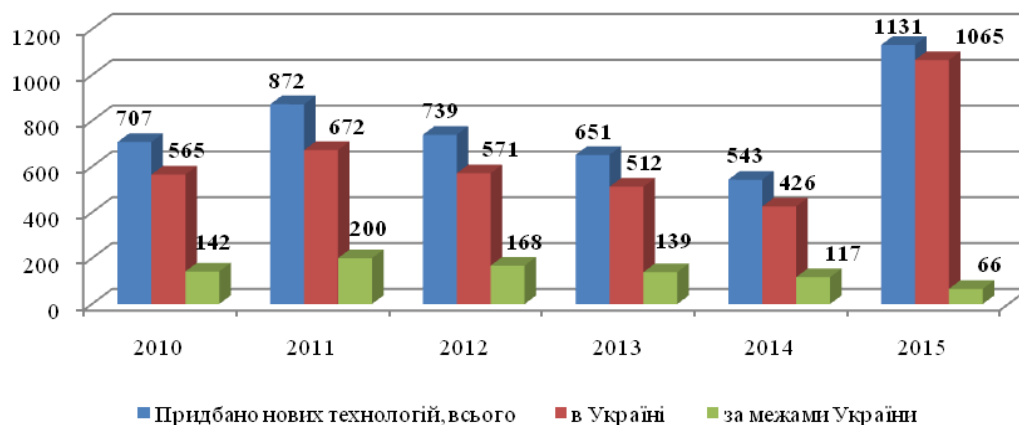
6.4 Освоєння та впровадження нових технологій

Найважливішою умовою конкурентоспроможності як окремо взятої компанії, так і усієї економіки є безперервний інноваційний процес, створення і застосування нових технологій. На сучасному етапі розвитку світової економіки трансфер технологій протікає під впливом глобалізації й синхронізації технологічних зрушень. Це дозволяє країнам, що відстають за рівнем соціально-економічного розвитку, швидко скорочувати розрив завдяки формуванню національної інноваційної системи та імпорту новітніх технологій.

З метою здійснення нововведень у 2015 р. в Україні 181 підприємство придбало в Україні та за її межами нові технології (2014 р. - 154), з них 32 (2014 р. - 54) - за кордоном.

Найактивнішими щодо придбання технологій були підприємства з виробництва харчових продуктів – 14,9% від загальної кількості підприємств, які займалися придбанням нових технологій, з виробництва машин і устаткування – 10,5%, виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів – 6,1%.

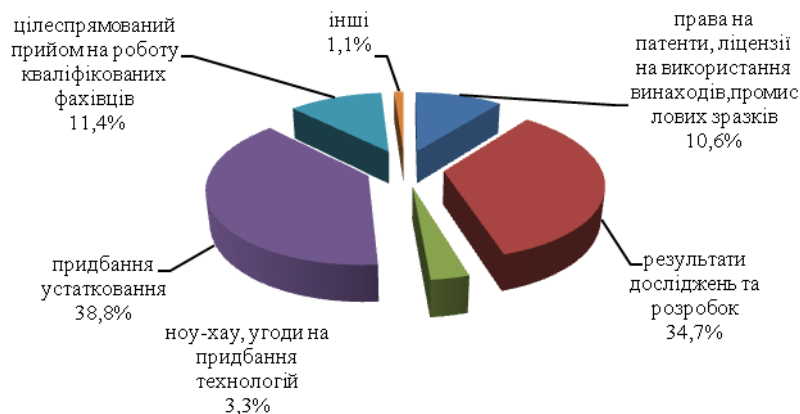
У 2015 р. промисловими підприємствами придбано 1065 нових технологій в Україні та 66 – за її межами (2014 р. – 426 та 117 відповідно) (рис. 6.10).

Рис. 6.10. Динаміка кількості придбаних технологій промисловими підприємствами за 2010-2015 рр., од.

З 2011 р. просліджується зниження загальної кількості придбаних технологій, що свідчить про зниження інтересу вітчизняних підприємств до нових технологій через кризові явища в економіці, але у 2015 р. відбулося стрімке зростання придбаних в Україні технологій. Однією з причин є активізація діяльності підприємств ВПК у зв'язку з АТО на сході України.

Із загальної кількості технологій найбільша частка – 439 технологій або 38,8% – це придбання устаткування, придбання результатів досліджень і розробок – 34,7%. Невеликою є частка прав на патенти, ліцензії на використання винаходів, промислових зразків – 10,6%, що свідчить про слабку розвиненість ринку інтелектуальної власності (рис. 6.11).

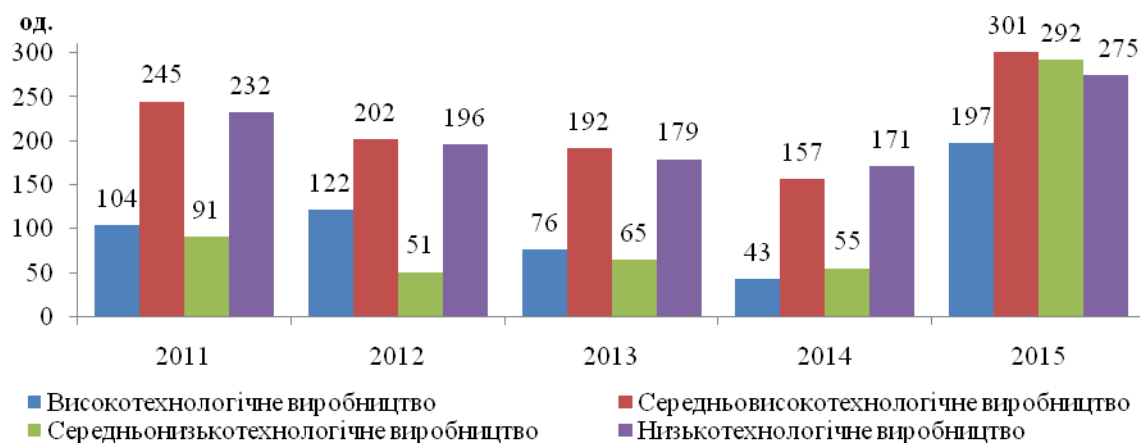

Рис. 6.11. Структура придбаних в Україні та за її межами технологій за формами придбання у 2015 році, %

Найбільша частка придбаних технологій припадає на виробництво хімічних речовин і хімічної продукції – 13% від загальної кількості придбаних технологій, виробництво машин і устаткування – 11,9%, виробництво інших транспортних засобів – 10,6%.

Через зниження показників розвитку інноваційної сфери зростає залежність вітчизняних виробників від імпорту інновацій. Причому найбільшу частку технологій купували за кордоном ті галузі, які мають розвинену виробничу і наукову бази. Зокрема, у 2015 р. підприємства з виробництва хімічних речовин і хімічної продукції придбали за межами України 22,7% від загальної кількості придбаних за межами України технологій, машинобудування – 18,2 %.

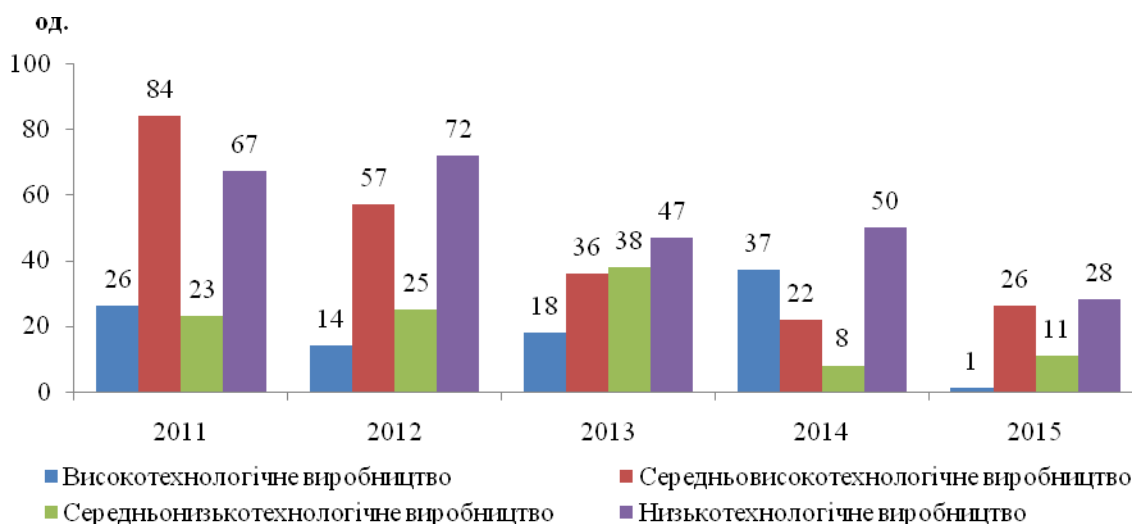
У 2015 р. кількість придбаних в Україні технологій збільшилася по всіх *технологічних секторах* (рис. 6.12). Але порівняно з 2014 р., частка придбаних технологій в Україні збільшилася суттєво у високотехнологічному (на 8,4 в.п. або на 121 од.) та середньонизькотехнологічному секторах (на 12,5 в.п. або 237 од.).

Рис. 6.12. Динаміка кількості придбаних в Україні технологій промисловими підприємствами за технологічними секторами за 2011-2015 рр., од.

У розрізі секторів значно збільшилася кількість придбаних в Україні технологій порівняно з 2014 р. на підприємствах виду економічної діяльності "Виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції" - 107 од., у 2014 р. – 6 од. (високотехнологічний сектор), "Металургійне виробництво" та "Виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування" – 198 од, у 2014 р. – 20 од. (середньонизькотехнологічний сектор).

У 2015 р. кількість *придбаних технологій за межами України* збільшилася у середньовисоко- і середньонизькотехнологічному секторі. (рис. 6.13). Зокрема, найбільше іноземних технологій придбали підприємства виду економічної діяльності: "Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції" – 13 од. (середньо високотехнологічний сектор; 2014 р. – 2 од.), "Виробництво машин і устаткування, та "Ремонт і монтаж машин і устаткування" – 11 од. (середньовисокотехнологічний сектор; 2014 р. – 9 од.).

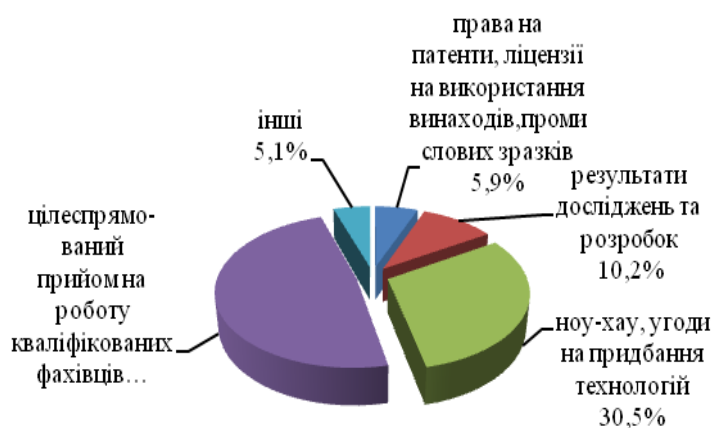

Рис. 6.13. Динаміка кількості придбаних за межами України технологій промисловими підприємствами за технологічними секторами, од.

У високотехнологічному секторі у 2015 р. загальна кількість придбаних іноземних технологій зменшилася на 36 од. порівняно з 2014 р. Одну технологію у 2015 р. придбали підприємства виду економічної діяльності “Виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування”.

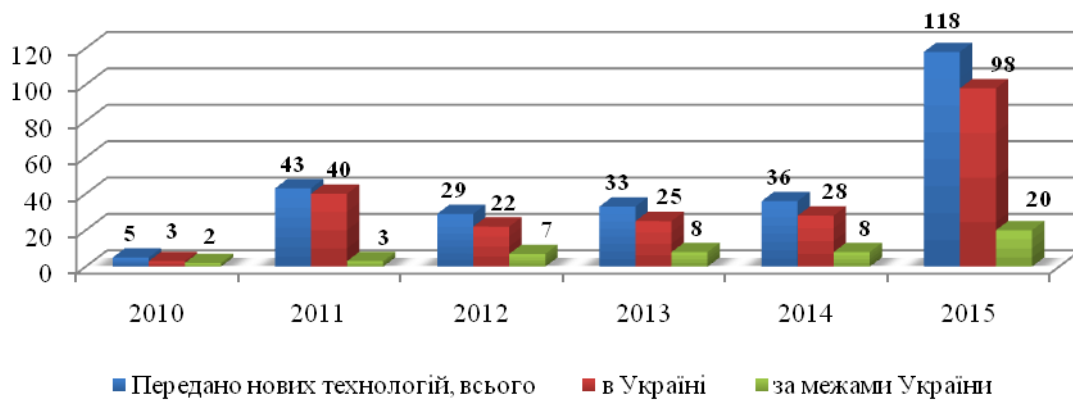
Кількість *переданих* нових технологій становила 118 одиниць у 2015 році проти 36 у 2014 році.

Із загальної кількості переданих технологій найбільші частки припадають на цілеспрямований прийом на роботу кваліфікованих фахівців – 48,3% та ноу-хау й угоди на придбання технологій – 30,5%. За формою “придбання устаткування” передання технологій не здійснювалося (рис. 6.14).

Рис. 6.14. Структура переданих в Україні та за її межами технологій за формами передавання у 2015 році, %

За межі України передано 20 технологій (2014 р. – 8). Нові технології передано за двома напрямками: виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування – 18 технологій, поліграфічна діяльність, тиражування записаної інформації - 2 нових технології (рис. 6.15).

Рис. 6.15. Динаміка переданих в Україні та за її межі технологій за 2010-2015 рр., од.

Найвища частка переданих технологій в Україні припадає на підприємства високотехнологічного сектору – 65,3% або 64 од. (2014 - 75,0% або 21 од.) від загальної кількості переданих технологій в Україні. Технології передавалися підприємствами видів економічної діяльності “Виробництво комп’ютерів, електронної та оптичної продукції” (58,2% або 57 од.) та “Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів (7,1% або 7 од.)

Середньовисокотехнологічний сектор представлений лише підприємствами виду економічної “Виробництво машин і устаткування, н.в.і.у.” та “Ремонт і монтаж машин і устаткування” (2,0% або 2 од.).

У середньонизькотехнологічному секторі передання технологій в Україні здійснювали підприємства тільки виду економічної діяльності “Металургійне виробництво” та “Виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування” (19,4% або 19 од.).

Частка переданих технологій в Україні низькотехнологічного сектору становить 13,03% або 13 од.

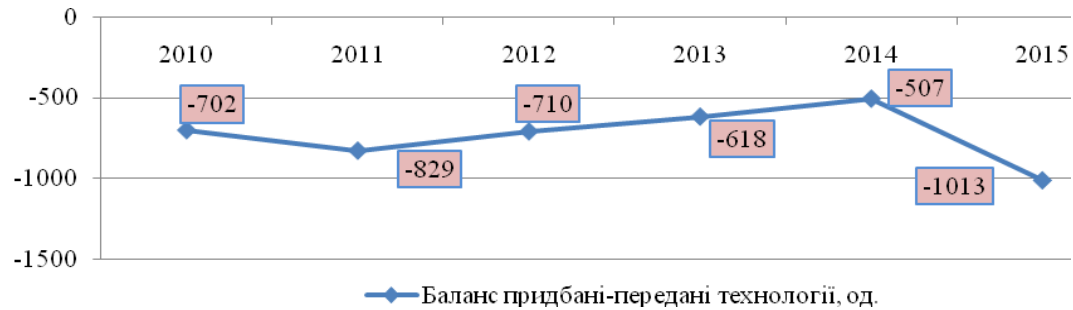
За межі України передані технології розподілилися між підприємствами середньонизько- (90% загальної кількості переданих технологій за межі України або 18 од.) і низькотехнологічного секторів (10% або 2 од.). У 2014 р. передача технологій за межі України здійснювалася підприємствами високотехнологічного, середньовисокотехнологічного та низькотехнологічного секторів.

У середньонизькотехнологічному секторі передача технологій за межі України здійснювалася підприємствами виду економічної діяльності “Металургійне виробництво” та “Виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування” (90% або 18 од.), а у низькотехнологічному – “Поліграфічна діяльність, тиражування записаної інформації” (10% або 2 од.).

Кількість придбаних технологій в Україні збільшилася у всіх технологічних секторах. Значно зменшилася кількість придбаних іноземних технологій підприємства високотехнологічного сектору.

Передача технологій у межах України здійснювалася переважно промисловими підприємствами високо- та середньонизькотехнологічного секторів, а за межі України – середньонизько- та низькотехнологічного секторів.

В Україні протягом 2010-2015 рр. кількість придбаних технологій значно перевищує кількість переданих нових технологій (рис. 6.16).

Рис. 6.16. Баланс придбаних і переданих нових технологій за 2010-2015 рр., од.

7 РЕАЛІЗАЦІЯ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Моніторинг реалізації пріоритетних напрямів інноваційної діяльності здійснено відповідно до законів України "Про інноваційну діяльність", "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні" та постанов Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1084 "Про затвердження Порядку формування і виконання замовлення на проведення фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень та виконання науково-технічних (експериментальних) розробок за рахунок коштів державного бюджету" та від 12.03.2012 № 294 "Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня на 2012-2016 роки", якою за стратегічними пріоритетами затверджено 53 середньострокові пріоритетні напрями інноваційної діяльності загальнодержавного рівня на 2012-2016 рр. та запроваджено проведення моніторингу їх реалізації головними розпорядниками бюджетних коштів.

Моніторинг реалізації стратегічних та середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності проведено на основі даних головних розпорядників про провадження ними інноваційної діяльності та здійснення трансферу технологій за рахунок коштів державного бюджету.

До обсягів фінансування інноваційної діяльності враховувалися витрати будь-яких бюджетних або цільових програм у разі визначення цих витрат інноваційними у паспортах відповідних програм, а також витрати спеціального фонду державного бюджету на фінансування НДДКР, які виконувалися бюджетними науковими установами та ВНЗ на замовлення підприємств (організацій) України або іноземних замовників, і, за визначенням Державної служби статистики, вважаються витратами на інноваційну діяльність замовників НДДКР. Таким чином відслідковувалася діяльність підприємств (організацій) України за пріоритетними напрямами інноваційної діяльності.

7.1 Бюджетне фінансування інноваційної діяльності

Інформацію про фактичне фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій за державні кошти у 2015 році надали п'ять головних розпорядників, а саме: Міністерство освіти і науки, Міністерство енергетики та вугільної промисловості, Міністерство екології та природних ресурсів, Міністерство молоді та спорту, Національна академія аграрних наук.

За даними розпорядників, загальний обсяг бюджетного фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій у 2013-2015 рр. становив 514388,75 тис. грн., з них у 2015 р. - 187495,13 тис. грн. або 36,5% загального обсягу.

Фактичний обсяг фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій у розрізі розпорядників бюджетних коштів та фондів державного бюджету за 2013-2015 рр. наведено у таблиці 7.1.

Таблиця 7.1

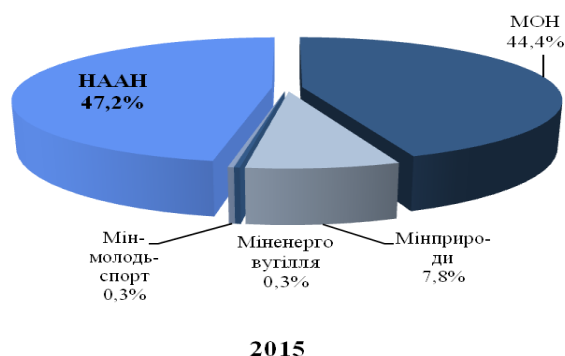
**Бюджетне фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій у розрізі розпорядників бюджетних коштів у
2013-2015 рр., тис. грн.**

Показники	Код	Усього			у тому числі:					
					загальний фонд			спеціальний фонд		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій за бюджетними програмами - усього, у т.ч. за розпорядниками бюджетних коштів:	9000.00	192796,65	134096,97	187495,13		300,00	560,0	192796,65	133796,97	186935,13
МОН		38423,01	65544,28	83288,53				38423,01	65544,28	83288,53
Мінприроди			3054,30	14629,00					3054,30	14629,00
Міненерговугілля			300,00	560,00		300,00	560,00			
Мінагрополітики		39406,10	446,10					39406,10	446,10	
Мінмолодьспорт			473,80	492,60					473,80	492,60
Національна академія наук		9170,64	4860,89					9170,64	4860,89	
Національна академія аграрних наук		52375,50	53217,30	88525,00				52375,50	53217,30	88525,00
Національна академія медичних наук		53421,40						53421,40		
Державна служба з надзвичайних ситуацій			2077,30						2077,30	
ДКА			4123,00						4123,00	

Аналіз розподілу бюджетних коштів за фондами показав, що фінансування у 2013-2015 рр. здійснювалось в основному за рахунок спеціального фонду, який у 2015 р. становив 186935,13 тис. грн. або 99,7% від загального обсягу фінансування 2015 року. Порівняно з 2014 р. обсяг спеціального фонду збільшився на 39,7%,.

Обсяг загального фонду державного бюджету у 2015 р. становив лише 560,0 тис. грн. або 0,3%, що на 0,1% більше, ніж у минулому році (300,0 тис. грн. або 0,2%). Як і у 2014 р. фінансування за рахунок загального фонду здійснено Міненерговугілля.

Аналіз розподілу бюджетних коштів за розпорядниками свідчить, що інноваційна діяльність у 2015 р., як і у попередні роки, найбільше (на 91,6%) профінансована двома розпорядниками майже порівну: НААН (88525,00 тис. грн. або 47,2%) та МОН (83288,53 тис. грн. або 44,4%) (рис. 7.1).

Рис. 7.1. Питома вага розпорядників у бюджетному фінансуванні інноваційної діяльності у 2015 р., %

У 2015 р. не надали інформацію щодо фінансування інноваційної діяльності такі розпорядники як Мінагрополітики, Мінекономрозвитку, МОЗ, Національна академія наук та Національна академія медичних наук, які надавали її у попередні роки.

7.2 Бюджетні витрати за видами інноваційної діяльності

Аналіз фінансування за видами інноваційної діяльності свідчить, що у 2015 р., як і у попередніх роках, найбільша частка бюджетних коштів припадає на вид інноваційної діяльності "Інше", який переважно включає виконання НДДКР на замовлення підприємств/організацій. Його збільшення свідчить про потребу замовників у таких роботах та важливість їх виконання.

У 2015 році обсяг фінансування виду "Інше" становив 177464,62 тис. грн. або 94,7% від загального обсягу фінансування інноваційної діяльності (рис. 7.2), з них більша частка (176904,62 тис. грн. або 99,7%) – за спеціальним фондом, решта (560,00 тис. грн. або 0,3%) – за загальним фондом.

Крім виду "Інше" профінансовано ще два види діяльності – "Навчання та підготовка персоналу" та "Маркетинг, реклама".

З них найменш профінансований вид інноваційної діяльності "Навчання та підготовка персоналу" - 1173,42 тис. грн. або 0,6%. У попередні роки цей вид теж був найменш профінансований, однак обсяг фінансування його та питома вага у 2015 р. значно зросли. У порівнянні з 2014 р. обсяг виділених коштів збільшився у 3,2 рази, з

2013 р. – у 32,4 рази. Це свідчить про зростаючу потребу у підвищенні кваліфікації працівників.

Рис. 7.2. Розподіл бюджетних коштів за видами інноваційної діяльності у 2013-2015 рр., %

За видом "Маркетинг, реклама" у порівнянні з 2014 та 2013 роками відбулось збільшення обсягу на 62,4% та 69,1% відповідно.

Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за розпорядниками і видами інноваційної діяльності у 2013-2015 рр. наведено у Додатку Ж.

Слід зазначити, що у 2015 році не профінансовані види: "Реалізація інноваційних проектів, програм" та "Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення", фінансування яких відбувалось у минулі роки.

Аналіз фінансування інноваційної діяльності за розпорядниками свідчить, що вид "Інше", як і у попередніх роках, профінансовано всіма розпорядниками, що надали дані.

Серед розпорядників найбільші частки у фінансуванні зазначеного виду мають МОН (82419,32 тис. грн. або 46,4%) та НААН (79673,00 тис. грн. або 44,9% від обсягу цього виду).

Вид інноваційної діяльності "Навчання та підготовка персоналу" (1173,42 тис. грн.) профінансовано двома розпорядниками МОН та Мінмолодьспорт. Розподіл бюджетних коштів між ними відбувся таким чином: МОН – 864,12 тис. грн. або 73,6% (Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана (303,54 тис. грн. або 35,1%) та ДВНЗ "Приазовський державний технічний університет" (560,58 тис. грн. або 64,9%), Мінмолодьспорт – 309,30 тис. грн. або 26,4% (Державний інститут сімейної та молодіжної політики).

Вид інноваційної діяльності "Маркетинг, реклама" (8857,10 тис. грн. або 4,7%), профінансовано двома розпорядниками, як у попередні роки переважно НААН (8852,00 тис. грн. або 99,9%) та МОН (5,10 тис. грн. або 0,1%).

7.3. Бюджетне фінансування інноваційної діяльності за стратегічними та середньостроковими пріоритетними напрямками інноваційної діяльності загальнодержавного рівня

7.3.1 Бюджетне фінансування інноваційної діяльності за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності

Аналіз фактичного фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій за стратегічними пріоритетними напрямками свідчить, що за період 2013-2015 рр. стратегічні пріоритетні напрями інноваційної діяльності було профінансовано із державного бюджету на суму 484084,6 тис. грн., що становить 94,1% загального обсягу бюджетного фінансування інноваційної діяльності. При цьому у 2015 р. із загального обсягу бюджетних коштів на інноваційну діяльність 181880,4 тис. грн. або 97,0% використано головними розпорядниками за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності, решта 3,0% – за іншими напрямками.

У всіх періодах, за якими проведено моніторинг, витрати бюджетних коштів здійснювались за всіма стратегічними пріоритетами (табл. 7.2).

У 2015 р. найбільша частка бюджетних коштів, як і в попередніх періодах, припадає на стратегічний пріоритет "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу", що становить 51,9% або 97325,08 тис. грн.

Цей пріоритет профінансовано двома розпорядниками, серед яких найбільша частка коштів належить НААН (88525,00 тис. грн. або 91,0%). При цьому, як і раніше, 90% з них використані за видом інноваційної діяльності "Інше".

Крім НААН зазначений стратегічний пріоритет профінансовано МОН. Обсяг фінансування становив 8800,08 тис. грн. або 9%, що в 2 рази більше ніж у 2014 р.

Тенденція зростання фінансування пріоритету свідчить про поступовий розвиток агропромислового комплексу України та підвищення попиту на його продукцію.

Найменше профінансовано у 2015 р. стратегічний пріоритет "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" (2407,40 тис. грн. або 1,3%). Пріоритет профінансовано лише одним розпорядником - МОН.

У 2014 та 2015 рр. МОЗ та НАМН інформацію щодо інноваційної діяльності не надавали.

Таблиця 7.2

Бюджетні витрати на інноваційну діяльність та трансфер технологій за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності у 2013-2015 рр.

Розпорядники бюджетних коштів	Фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій - усього			Питома вага розпорядника у загальному обсязі фінансування, %			Обсяг фінансування, тис. грн.								
							1*			2*			3*		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
МОН	38423,01	65544,28	83288,53	19,9	48,9	44,4	7008,90	7908,88	16331,63	6449,63	12694,27	10567,56	6913,2	11900,96	15624,80
Мінприроди		3054,30	14629,00		2,3	7,8									
Міненерговугілля		300,00	560,00		0,2	0,3		300,00	560,00						
Мінагрополітики	39406,1	446,10		20,4	0,3										
Мінмолодьспорт		473,80	492,6		0,4	0,3									
НАН	9170,64	4860,89		4,8	3,6			485,60			376,00		684,44	787,58	
НААН	52375,5	53217,30	88525,0	27,2	39,7	47,2									
НАМН	53421,40			27,7											
Державна служба з надзвичайних ситуацій		2077,30			1,5						596,00				
Державне космічне агентство		4123,00			3,1						4123,00				
Всього	192796,7	134096,97	187495,13	100,0	100,0	100,0	7008,90	8694,48	16891,63	6449,63	17789,27	10567,56	7597,64	12688,54	15624,80

Продовження таблиці 7.2

Розпорядники бюджетних коштів	Обсяг фінансування, тис. грн.														
	4*			5*			6*			7*			Інше, крім стратегічних напрямів		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
МОН	375,90	4269,90	8800,08	431,10	611,86	2407,40	3857,46	16981,25	18036,01	5344,99	4740,95	6398,88	8041,8	6436,2	5122,17
Мінприроди								3054,30	14629,00						
Міненерговугілля															
Мінагрополітики	33496,10	446,10					533,00			5377,00					
Мінмолодьспорт														473,80	492,60
НАНУ		176,82			628,69						2406,20		8486,20		
НААН	52375,5	53217,30	88525,00												
НАМН				53181,00									240,40		
Державна служба з надзвичайних ситуацій		333,30						137,00						1011,00	
Державне косміч- не агентство		4123,00													
Всього	86247,50	58443,42	97325,08	53612,10	1240,55	2407,40	4390,46	20172,55	32665,01	10721,99	7147,15	6398,88	16768,40	7921,00	5614,77

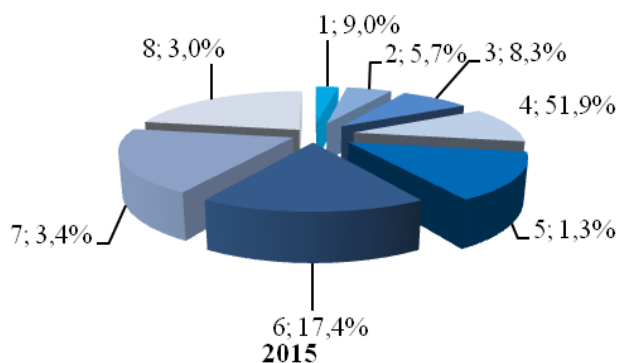
*Нумерація стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності відповідає позначенням посилання до рис. 7.3

Обсяг фінансування стратегічного пріоритету "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії" у 2015 р. становив 16891,63 тис. грн. або 9,0% загального обсягу бюджетного фінансування інноваційної діяльності. По відношенню до попередніх років обсяг фінансування збільшився майже у 2 рази, відбулось збільшення і питомої ваги пріоритету (2014 р. - 6,5%) (рис. 7.3).

Більша частка коштів використана за видом "Інше".

Напрямок профінансовано двома розпорядниками МОН та Міністерством енергетики (16331,63 тис. грн. або 96,7% та 560,00 тис. грн. або 3,3% відповідно). Збільшення відбулось саме за рахунок збільшення у 2,1 рази обсягу фінансування МОН.

Збільшення обсягу фінансування даного пріоритету підтверджує ефективність проведених урядом заходів відносно необхідності впровадження енергоефективних систем, приладів, технологій і т.д.

Рис. 7.3. Розподіл витрат на здійснення інноваційної діяльності за стратегічними пріоритетами* 2015 р., %

* Стратегічні пріоритетні напрями інноваційної діяльності (1-7) та інше:

1. Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії
2. Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки
3. Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій
4. Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу
5. Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики
6. Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища
7. Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки
8. Інше

Обсяг фінансування стратегічного пріоритету "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки" профінансовано одним розпорядником – МОН (10567,56 тис. грн. або 5,6%). У 2014 р. напрям було профінансовано 4 розпорядниками. При цьому у 2015 р. обсяг фінансування напряму по відношенню до 2014 р. зменшився як в цілому (на 40,6%), так і самого розпорядника МОН (на 16,8%).

Збільшився обсяг фінансування стратегічного пріоритету "Освоєння нових

технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій". За даним пріоритетом у 2015 р. фінансування здійснено одним розпорядником – МОН (15624,80 тис. грн. або 8,3% загального обсягу бюджетного фінансування інноваційної діяльності). У порівнянні з 2014 р. обсяг фінансування збільшився в 1,2 рази.

Порівняно з попередніми роками зріс обсяг фінансування та частка стратегічного пріоритету "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища". Його обсяг у 2015 році становив 32665,01 тис. грн. або 17,0% загального обсягу бюджетного фінансування інноваційної діяльності (2014 р. – 15,0%). Гроші спрямовувалися за видом діяльності "Інше".

Напрямом профінансовано двома розпорядниками МОН (18036,01 тис. грн. або 55,2%) та Мінприроди (14629,00 тис. грн. або 44,8%).

Зростання фінансування зазначеного стратегічного пріоритету свідчить, що Україна, як і весь світ, спрямовує науково-технологічні дослідження на найбільш затребувані у світі напрями і, тим самим, на виконання своїх міжнародних зобов'язань стосовно охорони навколишнього середовища та більш чистого виробництва.

У порівнянні з попереднім періодом незначне зменшення обсягу фінансування відбулось за стратегічним пріоритетом "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки", при цьому питома вага залишилась на тому ж рівні (0,5%). Щорічне фінансування даного пріоритету здійснює МОН, частка якого становить щонайменше 50%.

Крім того, слід зазначити, що МОН є єдиним розпорядником, яким здійснено фінансування за всіма стратегічними пріоритетами.

Використання бюджетних коштів на інноваційну діяльність та трансфер технологій поза стратегічними пріоритетами у 2015 р. здійснювалося такими розпорядниками, як МОН та Мінмолодьспорт.

7.3.2. Фінансування інноваційної діяльності у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня

У 2015 р. фінансувалося 39 (2014 р. – 40) або 73,6% із 53 затверджених середньострокових пріоритетів загальнодержавного рівня за всіма сімома стратегічними пріоритетами, визначеними Законом України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні".

У 2015 р. із Державного бюджету України видатки на середньострокові пріоритети здійснено трьома розпорядниками коштів: Міненерговугілля – із загального фонду (560,00 тис. грн. або 0,4%), МОН і НААН - із спеціального фонду (138255,45 тис. грн. або 99,6%). У 2014 р. фінансування було із загального (0,2%) та спеціального (99,8%) фондів.

1 Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

За зазначеним стратегічним пріоритетним напрямом затверджено сім середньострокових пріоритетів, шість із яких фінансувалися у 2015 р. (2014 р.– шість) (Додаток К, Додаток Л, таблиця 1.1).

У 2015 р. обсяг фінансування середньострокових пріоритетів становив 10850,80 тис. грн., що у 3,5 рази більше порівняно з 2014 р. (3067,48 тис. грн.) та становить 7,8% у загальному обсязі фінансування середньострокових пріоритетів за 2015 рік.

Більше половини коштів (7037,5 тис. грн. або 64,8%) спрямовано за двома середньостроковими пріоритетами:

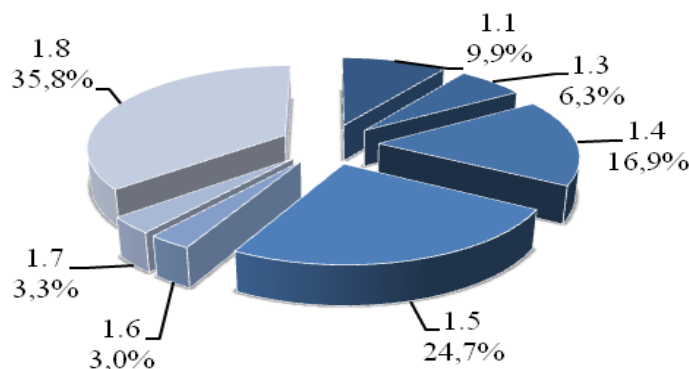
1.4 Освоєння нових технологій будівництва енергоефективних житлових та комунально-побутових будівель і приміщень (2860,60 тис. грн.);

1.5 Освоєння нових технологій отримання та накопичення енергії з відновлюваних джерел (4176,90 тис. грн. – найбільші обсяги фінансування).

Не фінансувався у 2015 р. середньостроковий пріоритетний напрям 1.2 Освоєння нових технологій створення енергогенеруючих потужностей на основі когенераційних установок, який фінансувався лише у 2014 р. у незначних обсягах – 269,85 тис. грн. (рис. 7.4).

При цьому значну частину коштів (6040,83 тис. грн.. або 35,8%) було спрямовано на «Інше» тобто, на напрями, що не входять до затвердженого переліку середньострокових пріоритетів (1.8 на рисунку 7.4).

За видами інноваційної діяльності у 2015 р. кошти спрямовано на «Інше».

Рис. 7.4. Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів за стратегічним пріоритетом "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії" у 2015 р., %

У 2015 р. фінансування середньострокових пріоритетів здійснено двома розпорядниками коштів:

із загального фонду – Міненерговугілля (560,00 тис. грн. або 5,2%) – за напрямом 1.7.

із спеціального фонду – МОН (10290,80 тис. грн. або 94,8%) – за п'ятьма із шести профінансованих пріоритетів. (Додаток Л, табл.1.2).

Загалом, за період 2013-2015 рр. фінансувалися всі середньострокові пріоритети зазначеного стратегічного напрямку, при цьому щороку – три пріоритети: 1.4; 1.5 і 1.6 та лише в одному році – два: 1.2 (у 2014 р.) та 1.7 (у 2015 р.).

Динаміка обсягів фінансування середньострокових пріоритетів за 2013-2015 рр. свідчить про їх зниження у 2014 рр. та підвищенням у 2015 р. (найбільші обсяги фінансування).

2 Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки

За зазначеним стратегічним пріоритетом затверджено сім середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня, п'ять із яких фінансувалися у 2015 р. (2014 р.– усі сім) (Додаток К, Додаток Л, таблиця 2.1).

У 2015 р. фінансування середньострокових пріоритетів становило 4425,96 тис. грн., що у 3,1 рази менше порівняно з 2014 р. (13715,47 тис. грн.). Частка зазначених середньострокових пріоритетів у загальному обсязі фінансування середньострокових пріоритетів за 2015 рік становить 3,2%.

Із профінансованих у 2015 р. обсягів переважна частина коштів (3110,5 тис. грн. або 70,3%) виділена на два середньострокових напрями:

2.5 Створення нових поколінь техніки і технологій в авіа-, судно- та ракетно-космічній галузі (1940,50 тис грн. або 62,4% – найбільші видатки);

2.6 Розроблення засобів для проведення діагностики авіаційної, корабельної та ракетно-космічної техніки (1170,00 тис. грн. або 37,6%).

Найменше коштів (138,00 тис. грн. або 3,1%) використано за напрямом 2.1 Розроблення агрегатів і систем нового покоління для швидкісного та високошвидкісного залізничного транспорту, тоді як у 2014 р. цей пріоритет був серед найбільш профінансованих (3817,77 тис. грн.).

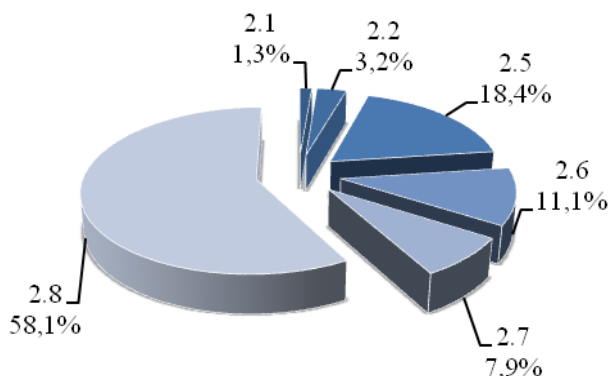
Не фінансувалися у 2015 р. два середньострокових пріоритети: 2.3 Удосконалення систем виведення ракет-носіїв, космічних апаратів і 2.4 Впровадження керуючих систем авіаційної, корабельної, ракетної, військової електроніки (рис. 7.5).

За видами інноваційної діяльності у 2015 р. кошти спрямовано на «Інші» напрями.

У 2015 р. фінансування середньострокових пріоритетів здійснено із спеціального фонду одним розпорядником – МОН (Додаток Л, таблиця 2.2).

За період 2013-2015 рр. фінансувалися всі середньострокові пріоритети зазначеного стратегічного напрямку, з яких три пріоритети: 2.1; 2.5 і 2.6 – щороку та два пріоритети: 2.3 і 2.4 – лише в 2014 р.

Динаміка обсягів фінансування середньострокових пріоритетів за 2013-2015 рр. свідчить про їх нерівномірність: стрімке збільшення (більше ніж у 4 рази) у 2014 р. порівняно з 2013 р. та зменшення втричі у 2015 р. порівняно з 2014 р.

Рис. 7.5. Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів за стратегічним пріоритетом "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки" у 2015 р., %

3 Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій

За цим стратегічним пріоритетом затверджено вісім середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня, з яких у 2015 р. фінансувалися всі вісім (2014 р. – усі вісім) (Додаток К, Додаток Л, таблиця 3.1).

Фінансування середньострокових пріоритетів у 2015 р. становило 11569,21 тис. грн., що на 24,5% більше порівняно з 2014 р. (9290,13 тис. грн.), із часткою 8,3% у загальному обсязі фінансування середньострокових пріоритетів за 2015 рік.

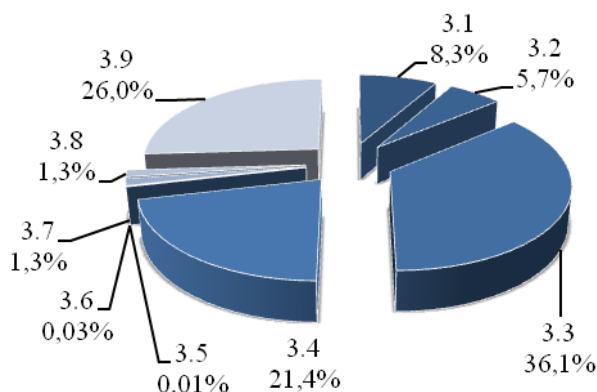
Із профінансованих у 2015 р. обсягів переважну частину коштів (8981,82 тис. грн. або 77,6%) виділено на два середньострокових напрями: 3.3 Створення індустрії нанотехнологій, наноматеріалів та виробництво продукції з них (5639,89 тис. грн. або 48,7% – найбільші обсяги) та 3.4 Освоєння нових технологій отримання, оброблення і застосування конструкційних та функціональних матеріалів у промисловості, будівельній, транспортній галузі (3341,93 тис. грн. або 28,9%).

Найменші обсяги фінансування (5,75 тис. грн. або 0,04%) спрямовано за двома середньостроковими пріоритетами: 3.5 Освоєння нових технологій отримання, оброблення і застосування функціональних матеріалів у біології та медицині (1,50 тис. грн.) та 3.6 Створення нових матеріалів із застосуванням хімічних технологій та розвиток малотоннажної хімії (4,25 тис. грн.) (рис.7.6).

За видами інноваційної діяльності у 2015 р. кошти спрямовано на «Інше».

У 2015 р. фінансування середньострокових пріоритетів здійснено із спеціального фонду одним розпорядником коштів – МОН (Додаток Л, таблиця 3.2).

Загалом за період 2013-2015 рр. фінансувалися всі затверджені середньострокові пріоритети зазначеного стратегічного напрямку, з яких щорічно – п'ять пріоритетів: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 і 3.6, при цьому в 2013 р. не фінансувалися пріоритети 3.5 і 3.7.

Рис. 7.6. Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів за стратегічним пріоритетом "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій" у 2015 р., %

Динаміка обсягів фінансування середньострокових пріоритетів за 2013-2015 рр. є позитивною та демонструє суттєве їх зростання (в 1,8 рази) у 2014 р. порівняно з 2013 р. та з подальшим зростанням (в 1,2 рази) - у 2015 р.

4 Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

За цим стратегічним пріоритетом затверджено вісім середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня, з яких у 2015 р., як і за весь період 2012-2015 рр., фінансувалися всі вісім пріоритетів. (Додаток К, Додаток Л, таблиця 4.1).

Обсяг фінансування середньострокових пріоритетів у 2015 р. становив 89840,3 тис. грн., що на 61,6% більше порівняно з 2014 р. (55586,17 тис. грн.), із часткою 64,7% у загальному обсязі фінансування середньострокових пріоритетів за 2015 рік.

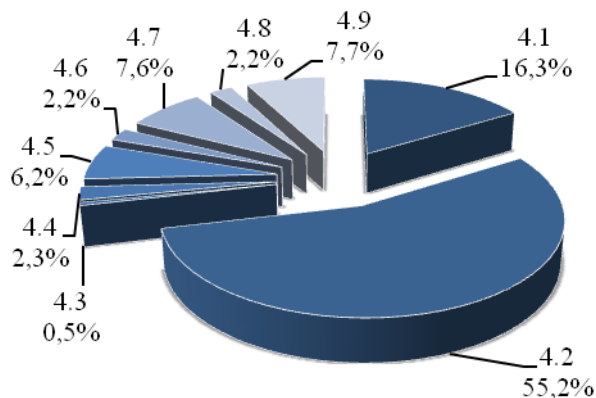
Більшу частину коштів (69496,30 тис. грн. або 77,4%), спрямовано за двома середньостроковими напрямками:

4.1 Розроблення та впровадження технологій адаптивного ґрунтоохоронного землеробства (15820,00 тис. грн. або 17,6%);

4.2 Розроблення та впровадження технологій виробництва, збереження і переробки високоякісної рослинницької продукції – 53676,30 тис. грн. або 59,8% – найбільші обсяги фінансування серед середньострокових пріоритетів стратегічного напрямку.

Найменші обсяги коштів (459,00 тис. грн. або 0,5%) спрямовано за напрямом 4.3 Розроблення та впровадження технологій виробництва діагностикумів захворювань рослин (рис. 7.7).

За видами інноваційної діяльності кошти спрямовувалися на маркетинг, рекламу (8598,00 тис. грн. або 9,6% – за всіма середньостроковими пріоритетами) та вид діяльності «Інше» (90,4%).

Рис. 7.7. Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів за стратегічним пріоритетом "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" у 2015 р., %

У 2015 р. фінансування середньострокових пріоритетів здійснено із спеціального фонду двома розпорядниками коштів: МОН (3340,30 тис. грн. або 3,7%) та НААН (86500,00 тис. грн. або 96,3%) (Додаток Л, таблиця 4.2).

Динаміка обсягів фінансування середньострокових пріоритетів за 2013-2015 рр. є нестійкою і свідчить про суттєве їх зменшення (на 32,6%) у 2014 р. порівняно з 2013 р. та зростання (на 61,6%) у 2015 р. порівняно з 2014 р.

5 Впровадження нових технологій та обладнання для високоякісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

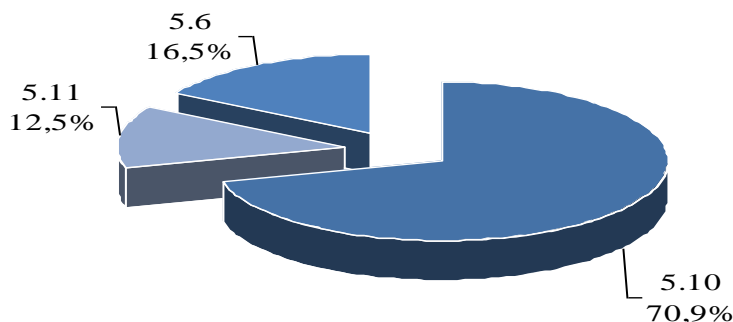
За цим стратегічним пріоритетом затверджено десять середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня, з яких у 2015 р. профінансовано лише два напрями (у 2014 р. – один, у 2013 р. середньострокові напрями не фінансувалися) (Додаток К, Додаток Л, таблиця 5.1).

Фінансування середньострокових пріоритетів у 2015 р. становило 2105,50 тис. грн., що у 8,8 разів більше порівняно з 2014 р. (240,56 тис. грн.), з найменшою часткою (1,5%) у загальному обсязі фінансування середньострокових пріоритетів за 2015 рік.

Більшу частину коштів (1707,50 тис. грн. або 81,1%) спрямовано на напрям 5.10 Розроблення нових методів діагностики, лікування та профілактики найбільш поширених захворювань людини, меншу (398,00 або 18,9%) – на напрям 5.6 Впровадження нових технологій створення біосенсорів для проведення діагностики поширених захворювань людини.

Не фінансувалися вісім напрямів: 5.1 - 5.5; 5.7 - 5.9.

Решта коштів (301,90 тис. грн. або 12,5%), спрямованих на стратегічний пріоритет, виділено поза середньостроковими пріоритетами (на «Інше») (5.11 на рис.7.8).

Рис. 7.8. Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів за стратегічним пріоритетом "Впровадження нових технологій та обладнання для високоякісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" у 2015 р., %

6 Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

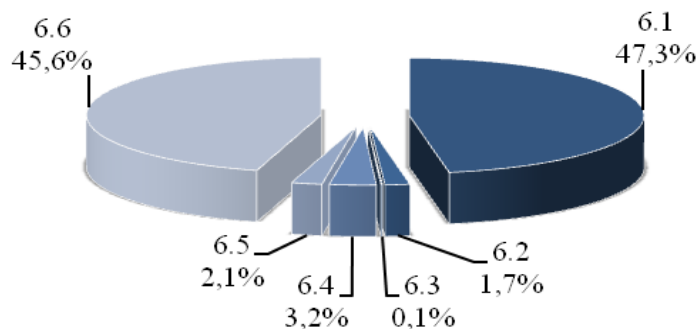
За зазначеним стратегічним пріоритетом затверджено п'ять середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня, з яких у 2015 р., як і за весь період 2013-2015 рр., фінансувалися всі п'ять пріоритетів. (Додаток К, Dodatok Л, таблиця 6.1).

Обсяг фінансування середньострокових пріоритетів у 2015 р. становив 17784,92 тис. грн., що на 28,3% більше порівняно з 2014 р. (13863,35 тис. грн.), із часткою 12,8% у загальному обсязі фінансування середньострокових пріоритетів за 2015 рік.

Переважну частину коштів спрямовано за середньостроковим пріоритетом 6.1. Застосування технологій раціонального надро- та землекористування (15459,50 тис. грн. або 86,9%).

Найменше фінансування (18,16 тис. грн. або 0,1%) було за напрямом 6.3 Застосування технологій замкненого циклу, технологій очищення, переробки та утилізації промислових і побутових відходів (рис. 7.9).

Рис 7.9. Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів за стратегічним пріоритетом "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" у 2015р., %

За видами інноваційної діяльності всі спрямовані на середньострокові пріоритети кошти (17784,92 тис. грн.) виділено на вид діяльності «Інше» із спеціального фонду одним розпорядником – МОН. При цьому фінансування стратегічного пріоритету здійснювалося ще й Мінприроди – поза середньостроковими пріоритетами (напряом «інше») (6.6 на рис. 7.9) (Додаток Л, таблиця 6.2).

За період 2013-2015 рр. з позитивною динамікою щорічно фінансувалися всі середньострокові пріоритети зазначеного стратегічного напрямку. Найбільша частка коштів, як і у 2015 р., спрямована за напрямом 6.1 (29133,84 тис. грн. або 82,4%), найменша – за напрямом 6.3 (775,53 тис. грн. або 2,2%).

7 Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

За цим стратегічним пріоритетом затверджено вісім середньострокових пріоритетних напрямів загальнодержавного рівня, з яких у 2015 р. фінансувалися п'ять (у 2014 – п'ять) пріоритетів (Додаток К, Додаток Л, таблиця 7.1).

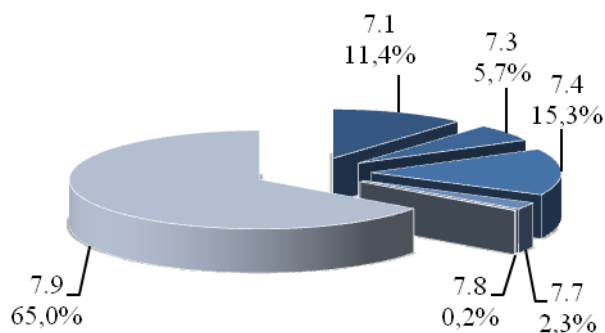
Обсяг фінансування середньострокових пріоритетів у 2015 р. становив 2238,76 тис. грн., що на 28,2% більше порівняно з 2014 р. (1745,95 тис. грн.), із часткою 1,6% у загальному обсязі фінансування середньострокових пріоритетів за 2015 рік. При цьому решта обсягів фінансування в рамках стратегічного пріоритету, спрямовано поза середньостроковими пріоритетами (напряом «Інше») (4160,12 тис. грн. або 65,0%) (7.9 на рис. 7.10).

Переважну частину коштів (1710,01 тис. грн. або 76,4%) спрямовано за двома середньостроковими пріоритетами: 7.1. Розвиток технологій підтримки прийняття стратегічних рішень (732,01 тис. грн. або 42,8%) та 7.4. Розвиток технологій розвитку національної інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури, зокрема з використанням радіотехнології MITRIS (978,00 тис. грн. або 57,2% - найбільша частка)

Найменше коштів виділено за середньостроковим пріоритетом 7.8. Розвиток технологій тривимірного реалістичного інтелектуального моделювання складних

техногенних систем, що розроблені з урахуванням методів і засобів неогеографії та зоогеографії (12,75 тис. грн. або 0,6%). (рис. 7.10).

Рис. 7.10. Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів за стратегічним пріоритетом "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" у 2015 р., %

За видами інноваційної діяльності всі спрямовані на середньострокові пріоритети кошти (2238,76 тис. грн.) виділено на «Інше» із спеціального фонду одним розпорядником – МОН (Додаток Л, таблиця 7.2).

Динаміка обсягів фінансування протягом 2013-2015 рр. середньострокових пріоритетів цього стратегічного напрямку є позитивною, при цьому фінансувалися п'ять середньострокових пріоритетів – три щорічно (7.1; 7.4 і 7.7) та два (7.3 і 7.8) – у 2014-2015 рр.

Узагальнені результати моніторингу фінансування за 2013-2015 рр. середньострокових пріоритетних напрямів загальнодержавного рівня за всіма стратегічними пріоритетами свідчать про те, що динаміка кількості профінансованих напрямів за ці три роки є нерівномірною: найбільше напрямів (40) фінансувалося у 2014 р. та майже на цьому ж рівні (39) – у 2015 р., найменше (28) – у 2013 р., тобто, за останні два роки цей процес помітно активізувався, але він не набув тенденції до зростання.

Узагальнені результати проведеного моніторингу наведені у таблиці 7.3.

Таблиця 7.3

Кількість затверджених та профінансованих у 2013-2015 рр. середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня та обсяги їх фінансування

Стратегічні пріоритетні напрями ^{1/}	Кількість середньострокових пріоритетів ^{2/}	Кількість профінансованих середньострокових пріоритетів (од.)			Обсяги фінансування, тис. грн.							
		2013 р.	2014 р.	2015 р.	2013 р.	частка %	2014 р.	частка %	2015 р.	частка %	Усього 2013-2015 рр.	частка %
1	7	3 (1.4; 1.5; 1.6)	6 (1.1; 1.2; 1.3; 1.4; 1.5; 1.6)	6 (1.1; 1.3; 1.4; 1.5; 1.6; 1.7)	3184,00	3,2	3067,48	3,1	10850,80	7,8	17102,28	5,1
2	7	3(2.1,2.5; 2.6)	7	5 (2.1; 2.2; 2.5; 2.6; 2.7)	3188,60	3,2	13715,47	14,1	4425,96	3,2	21330,03	6,4
3	8	6 (3.1; 3.2; 3.3; 3.4; 3.6; 3.8)	8	8	5299,6	5,4	9290,13	9,5	11569,21	8,3	26158,94	7,8
4	8	8	8	8	82418,53	83,5	55586,17	57,0	89840,3	64,7	227845,00	68,0
5	10	-	1 (5.10)	2 (5.6; 5,10)			240,56	0,2	2105,50	1,5	2346,06	0,7
6	5	5	5	5	3690,26	3,7	13863,35	14,2	17784,92	12,8	35338,53	10,5
7	8	3 (7.1; 7.4; 7.8)	5 (7.1; 7.3; 7.4; 7.7; 7.8)	5 (7.1; 7.3; 7.4; 7.7; 7.8)	928,99	0,9	1745,95	1,8	2238,76	1,6	4913,70	1,5
Усього	53	28	40	39	98709,98	100,0	97509,11	100,0	138815,45	100,0	335034,54	100,0
<i>Частка (%)</i>	<i>100,0</i>	<i>52,8</i>	<i>75,5</i>	<i>73,6</i>		<i>29,5</i>		<i>29,1</i>		<i>41,4</i>		<i>100,0</i>
<i>Частка обсягів фінансування у ВВП (%)</i>					0,0067		0,0061		0,0070			

Примітка:

^{1/} Стратегічні напрями інноваційної діяльності, затверджені Законом України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні":

- Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії.
- Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки.
- Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій.
- Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу.
- Впровадження нових технологій та обладнання для високоякісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики.
- Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища.
- Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки.

^{2/} Кількість середньострокових пріоритетів загальнодержавного рівня, затверджених постановою КМУ від 12.03.2012 №294.

7.4 Основні результати здійснення трансферу технологій

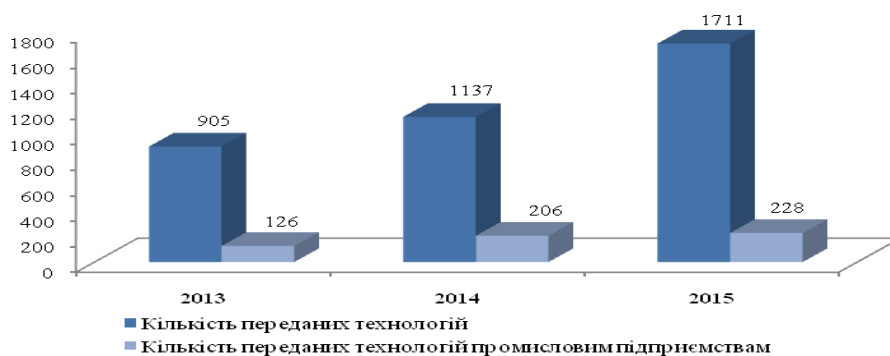
Аналіз основних результатів здійснення трансферу технологій у 2015 році проведено за даними головних розпорядників бюджетних коштів у розрізі стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності та за формами придбання (передання) нових технологій.

Відомості про здійснення трансферу технологій у 2015 р. надали 3 головні розпорядники бюджетних коштів: МОН, НАН та НААН.

За даними зазначених розпорядників, придбання нових технологій за рахунок бюджетного фінансування продовж 2013-2015 рр. не здійснювалось.

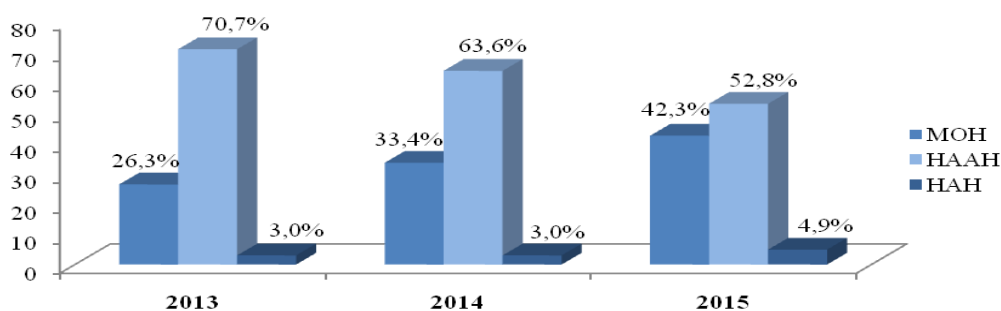
Передання нових технологій за всіма видами укладених договорів у 2015 р. становило 1711 одиниць, що більше порівняно з 2014 р. на 50,5%. Найбільша кількість припадає на НААН (53,8%) та МОН (44,5%).

Із загальної кількості 228 од. або 13,3% було передано безпосередньо промисловим підприємствам (МОН – 87,3%, НАН – 12,7%), проти минулого року кількість збільшилась на 10,7% (рис. 7.11).

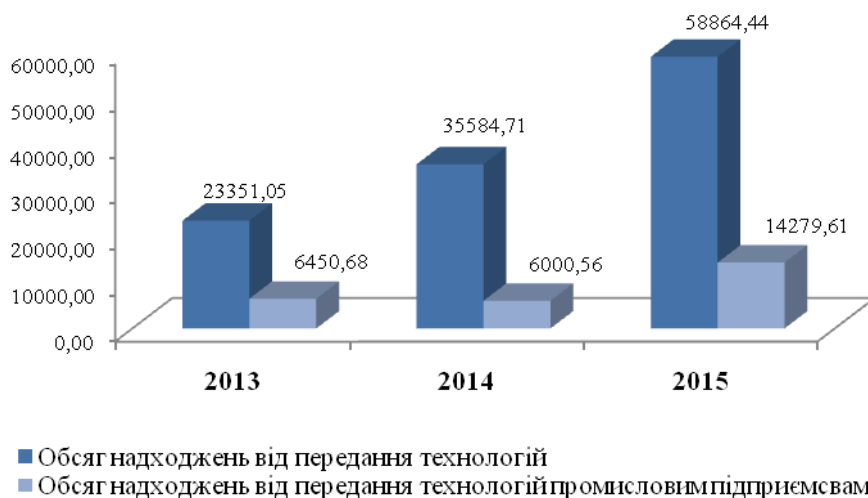
Рис. 7.11. Динаміка кількості переданих технологій, у т.ч. промисловим підприємствам, впродовж 2013-2015 рр., од.

Обсяг надходжень від передання нових технологій, створених частково або повністю за рахунок бюджетних коштів, у 2015 р. становив 58864,44 тис. грн., що на 65,4% більше порівняно з 2014 р.. Найбільша частка припадає на НААН – 52,8%, найменша – на НАН (4,9%). При цьому, питома вага НААН впродовж 2013-2015 рр. щороку зменшується, у той час як питома вага МОН зростає (рис. 7.12).

Рис. 7.12. Питома вага обсягу надходжень від передання технологій за розпорядниками у 2013-2015 рр., %

Із загального обсягу надходжень чверть склали кошти, які отримані від передання технологій промисловим підприємствам – 14279,61 тис. грн. (МОН – 79,8%, НАН – 20,2%), що більше порівняно з минулим роком у 2,4 рази. (рис. 7.13).

Рис. 7.13. Динаміка надходжень від переданих технологій, у т.ч. промисловим підприємствам, упродовж 2013-2015 рр., тис. грн.

Передання технологій у 2013-2015 рр. здійснювалось як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках (табл. 7.4).

**Таблиця 7.4
Надходження від передання технологій, створених за бюджетні кошти, на внутрішньому та зовнішньому ринках упродовж 2013-2015 рр.**

Показники	2013 рік			2014 рік			2015 рік		
	Кількість, од.	Обсяг надходжень, тис. грн.	Питома вага, %	Кількість, од.	Обсяг надходжень, тис. грн.	Питома вага, %	Кількість, од.	Обсяг надходжень, тис. грн.	Питома вага, %
Передано технологій усього, у т.ч.:	905	23351,1	100,0	1137	35584,7	100,0	1711	58864,44	100,0
на внутрішньому ринку	900	22900,2	98,1	1128	34339,7	96,5	1691	54809,48	93,1
на зовнішньому ринку	5	450,88	1,9	9	1244,98	3,5	20	4054,96	6,9

Так, на внутрішньому ринку передано технології за 1691 договором (98,8% від загальної кількості), що більше проти 2014 р. в 1,6 рази (НААН – 54,4%, МОН – 44,4%, НАН – 1,2%), з промисловими підприємствами укладено 217 договорів (МОН – 90,3%, НАН – 9,7%), що більше порівняно з 2014 р. на 8,0%.

Обсяг надходжень на внутрішньому ринку за всіма видами договорів на передачу технологій становив 54809,48 тис. грн. (НААН – 56,7%, МОН – 39,2%, НАН – 4,1%) або 93,1% від загального обсягу надходжень, що більше майже на 60% відносно 2014 р. Частка коштів, отриманих від промислових підприємств становила 23,5% або 12853,45 тис. грн. (більше проти 2014 р. у 2,4 рази). Кількість технологій, нових для України, становила 1569 од. вартістю 47539,24 тис. грн. (80,8% від

загального обсягу отриманих коштів та 86,7% від обсягу коштів, отриманих на внутрішньому ринку).

Середньорічна вартість одного договору на внутрішньому ринку в цілому становила 32,41 тис. грн., для промислових підприємств – 59,23 тис. грн.

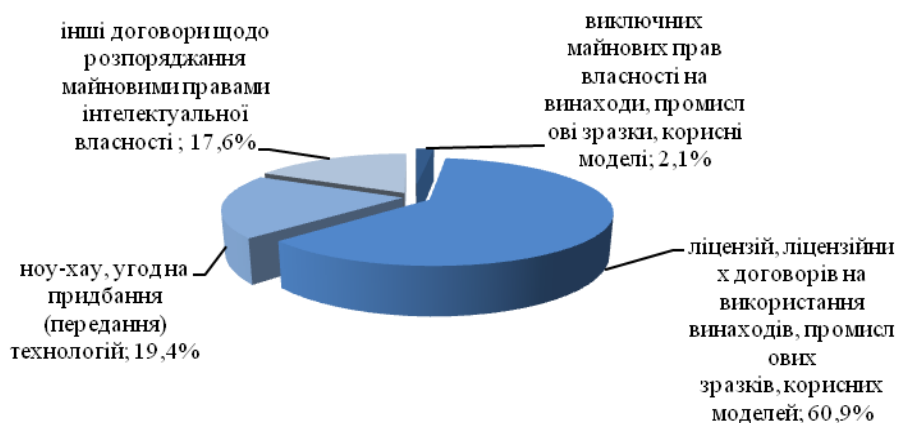
У 2015 р. передання технологій на внутрішньому ринку здійснювалось за такими формами передання (рис. 7.14):

– “виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі” – 20 технологій (1,2%). Обсяг надходжень – 1157,20 тис. грн., що на 38,8% більше, ніж у 2014 р. Усі технології передано організаціями МОН для промислових підприємств. Частка отриманих коштів на внутрішньому ринку – 2,1%, середньорічна вартість однієї технології – 57,86 тис. грн.;

– "ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей" – 975 ліцензійних договорів (НААН – 94,4%, МОН – 3,8%, НАН – 1,8%) з обсягом надходжень 33365,08 тис. грн. (НААН – 93,1%, НАН – 6,5%, МОН – 0,4%), що на 42,3%, більше проти 2014 р. З промисловими підприємствами укладено 45 договорів обсягом 2275,28 тис. грн. (6,8%). Частка отриманих коштів на внутрішньому ринку – 60,9%, середньорічна вартість одного договору – 34,22 тис. грн.;

– "ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій" – 569 договорів (МОН – 99,5%, НАН – 0,5%) з обсягом надходжень 10648,28 тис. грн. (МОН – 99,1%, НАН – 0,9%), що на 5,8% більше порівняно з 2014 р. З промисловими підприємствами укладено 64 договори вартістю 2327,14 тис. грн. (21,9%). Частка отриманих коштів на внутрішньому ринку – 19,4%, середньорічна вартість одного договору – 18,71 тис. грн.

За іншими договорами щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності (127 договорів) обсяг надходжень становив 9638,92 тис. грн. (МОН – 100%), у 2014 р. передання за іншими договорами не здійснювалось. З промисловими підприємствами укладено 88 договорів на суму 7093,83 тис. грн. (73,6%). Частка отриманих коштів від надходжень на внутрішньому ринку – 17,6%, середньорічна вартість одного договору – 75,90 тис. грн.

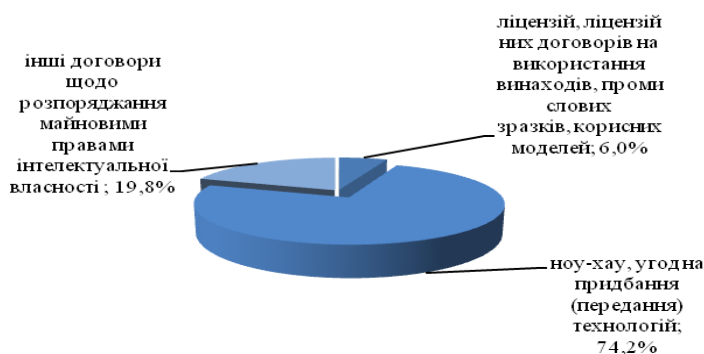
Рис. 7.14. Питома вага обсягів надходжень від передання технологій на внутрішньому ринку за формами передання в 2015 р., %

На зовнішньому ринку передавання технологій здійснювалось за такими формами (рис. 7.15):

– "ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей" – 1 ліцензійний договір з промисловим підприємством. Обсяг надходжень – 244,23 тис. грн. (НАН – 100%), що у 8 разів більше порівняно з 2014 р. Частка отриманих коштів від надходжень на зовнішньому ринку – 6%;

– "ноу-хау, угод на придбання (передавання) технологій" – 17 договорів з обсягом надходжень 3006,53 тис. грн. (МОН – 87,8%, НАН – 12,2%), що у 2,5 рази більше порівняно з 2014 р. З промисловими підприємствами укладено 8 договорів на суму 377,73 тис. грн. (12,6%). Частка отриманих коштів від надходжень на зовнішньому ринку – 74,2%, середньорічна вартість одного договору – 176,85 тис. грн.

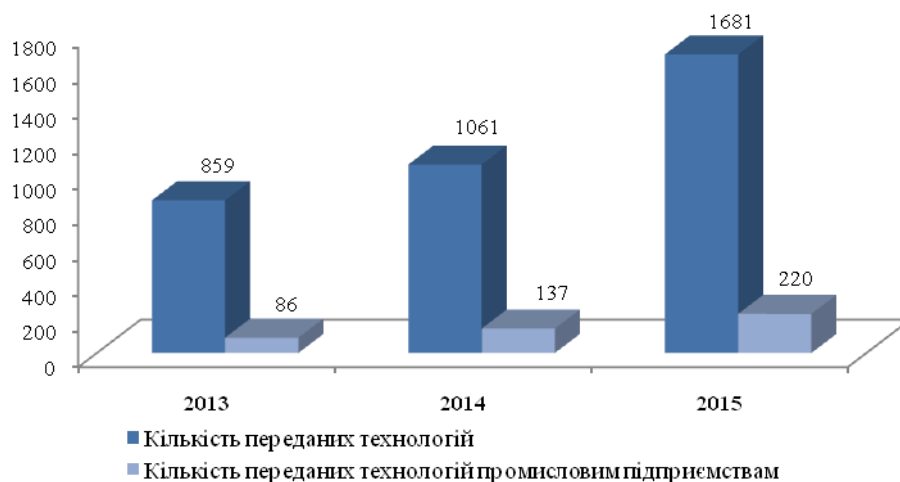
За іншими договорами щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності (2 договори з промисловими підприємствами) обсяг надходжень становив 804,20 тис. грн. (МОН – 100%), у 2014-2013 рр. передавання за іншими договорами на зовнішньому ринку не здійснювалось. Частка отриманих коштів від надходжень на зовнішньому ринку – 19,8%, середньорічна вартість одного договору – 402,10 тис. грн.

Рис. 7.15. Питома вага обсягів надходжень від передавання технологій на зовнішньому ринку за формами передавання в 2015 р., %

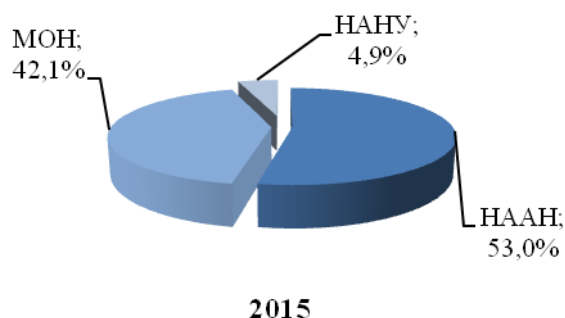
За стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності передавання нових технологій за всіма видами укладених договорів у 2015 р. становило 1681 од. або 98,2% від загальної кількості укладених договорів, що на 58,4% більше порівняно з 2014 р. Найбільша кількість припадає на НААН – 54,7%, найменша на НАН – лише 1,7%.

Із загальної кількості з промисловими підприємствами укладено 220 договорів (МОН – 86,8%, НАН – 13,2%) або 13,1%, проти минулого року кількість збільшилась на 60,6% (рис. 7.16).

Рис. 7.16. Динаміка кількості переданих технологій, у т.ч. промисловим підприємствам, за стратегічними пріоритетними напрямками впродовж 2013-2015 рр., од.

Загальний обсяг надходжень від передання нових технологій, створених частково або повністю за рахунок бюджетних коштів, за стратегічними пріоритетними напрямками впродовж 2013-2015 рр. щороку збільшувався та у 2015 р. становив 58560,94 тис. грн., що на 72,8% більше порівняно з 2014 р. (рис. 7.17).

Рис. 7.17. Питома вага обсягу надходжень від передання технологій за розпорядниками у 2015 р., %

Із загального обсягу надходжень 24,3% становили кошти, які отримані від промислових підприємств – 14211,71 тис. грн. (МОН – 79,7%, НАНУ – 20,3%), що більше порівняно з минулим роком у 3 рази, проти 2013 р. – у 3,3 рази.

Передання технологій за стратегічними пріоритетними напрямками у 2013-2015 рр. здійснювалось як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках (табл. 7.5).

На внутрішньому ринку передано продукцію за 1661 договором (98,8% від загальної кількості укладених договорів за стратегічними пріоритетними напрямками), що більше проти 2014 р. в 1,6 рази (НААН – 55,4%, МОН – 43,4%, НАН – 1,2%). З промисловими підприємствами укладено 209 договорів (МОН – 90,0%, НАН – 10,0%). Проти 2014 р. кількість збільшилась на 8,0%.

Таблиця 7.5

Надходження від передання технологій, створених за бюджетні кошти, за стратегічними пріоритетними напрямками на внутрішньому та зовнішньому ринках упродовж 2013-2015 рр.

Показники	2013 рік			2014 рік			2015 рік		
	Кількість, од.	Обсяг надходжень, тис. грн.	Питома вага, %	Кількість, од.	Обсяг надходжень, тис. грн.	Питома вага, %	Кількість, од.	Обсяг надходжень, тис. грн.	Питома вага, %
Передано технологій усього, у т.ч.:	859	21088,45	100,0	1061	33895,01	100,0	1681	58560,94	100,0
на внутрішньому ринку	854	20637,57	97,9	1052	32650,03	96,3	1661	54505,98	93,1
на зовнішньому ринку	5	450,88	2,1	9	1244,98	3,7	20	4054,96	6,9

Обсяг надходжень за всіма видами договорів на передачу технологій на внутрішньому ринку становив 54505,98 тис. грн. (НААН – 57,0%, МОН – 38,9%, НАНУ – 4,1%) або 93,1% від загального обсягу надходжень за стратегічними пріоритетними напрямками, що на 66,9% більше відносно 2014 р. Частка коштів, отриманих від промислових підприємств – 23,5% або 12785,55 тис. грн., що у 3,2 рази більше, ніж у 2014 р.

На технології, нові для України, укладено 1539 договорів обсягом 47235,74 тис. грн. або 80,7% від загального обсягу отриманих коштів за стратегічними пріоритетними напрямками та 86,7% – від обсягу коштів, отриманих на внутрішньому ринку. Середньорічна вартість одного договору на внутрішньому ринку в цілому становила 32,82 тис. грн., для промислових підприємств – 7,70 тис. грн.

У 2015 р. передання технологій на внутрішньому ринку здійснювалось переважно за формою "ліцензії, ліцензійні договори на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей", за якою укладено 975 ліцензійних договорів або 58,7% (НААН – 94,4%, МОН – 3,8%, НАН – 1,8%), що на 18,8% більше відносно 2014 р. Обсяг надходжень за цією формою передання – 33365,08 тис. грн. що на 42,3% більше проти 2014 р. З промисловими підприємствами укладено 45 договорів вартістю 2275,28 тис. грн. Частка отриманих коштів від обсягу надходжень на внутрішньому ринку – 61,2%, середньорічна вартість одного договору – 34,22 тис. грн., для промислових підприємств – 50,56 тис. грн. (Додаток М).

На другому місці – форма передання “ноу-хау, угоди на придбання (передання) технологій” – 539 договорів або 32,5% (МОН – 99,4%, НАН – 0,6%), що у 2,4 рази більше, ніж у 2014 р. Обсяг надходжень – 10344,78 тис. грн. (МОН – 99,1%, НАН – 0,9%), що на 13,0% більше порівняно з 2014 р. З промисловими підприємствами укладено 56 договорів обсягом 2259,24 тис. грн. (21,8%). Частка отриманих коштів від обсягу надходжень на внутрішньому ринку – 19,0%, середньорічна вартість одного договору – 19,19 тис. грн., для промислових підприємств – 40,34 тис. грн.

За формою передачі "виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі" передано лише 20 технологій (1,2%), обсяг надходжень – 1157,20 тис. грн. (2,0%), що однак більше, ніж в 2014 р. у 21,6 рази. Усі технології передано промисловим підприємствам. Середньорічна вартість однієї технології – 57,86 тис. грн.

Зростають кількість договорів та обсяги надходжень за іншими формами договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності - 127 договорів з обсягом надходжень 9638,92 тис. грн. або 16,5%. З промисловими підприємствами укладено 88 договорів на суму 7093,83 тис. грн. Частка отриманих коштів від надходжень на внутрішньому ринку – 17,7%, середньорічна вартість одного договору – 75,90 тис. грн., для промислових підприємств – 80,61 тис. грн.

На зовнішньому ринку передання здійснювалось переважно за формою передачі “ноу-хау, угоди на придбання (передання) технологій ” – укладено 17 договорів (МОН – 58,8%, НАН – 41,2%), що більше у 2,1 рази проти 2014 р. Обсяг надходжень – 3006,53 тис. грн. (74,1%), який збільшився відносно 2014 р. у 2,5 рази, Крім того, укладено 1 ліцензійний договір обсягом 244,23 тис. грн. (НАН) та 2 договори за іншими формами передання на суму 804,2 тис. грн.

Надходження від передання нових технологій у розрізі стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності

Передання технологій у 2015 р. здійснювалось за всіма стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності та всіма видами договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності (табл. 7.6).

Найбільшу кількість договорів укладено впродовж 3-х років за 4-м стратегічним пріоритетом, найменшу – за 5-м пріоритетним напрямом.

Таблиця 7.6

Передання нових технологій та/або права на використання об'єктів права інтелектуальної власності за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності та за формами передання у 2013-2015 рр.

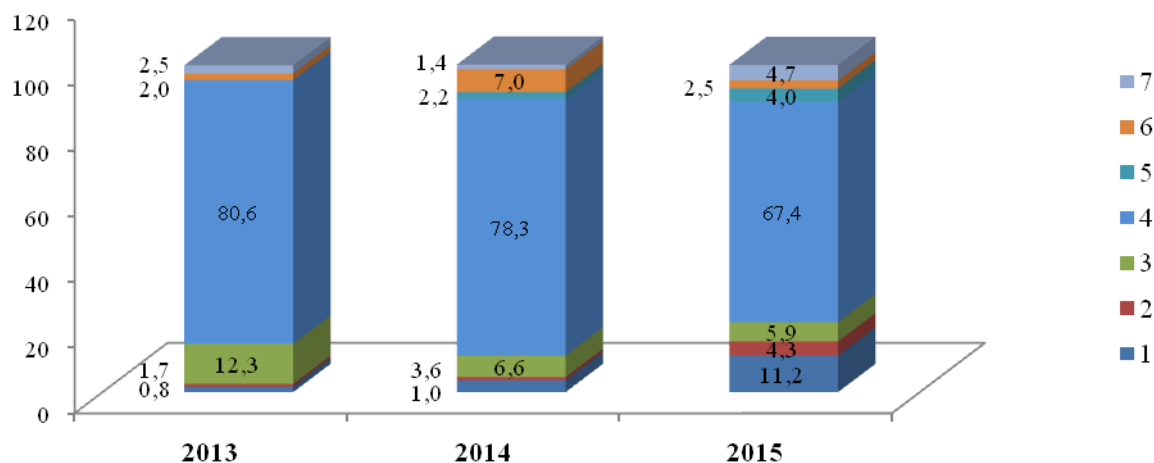
Показники	Передання нових технологій та/або права на використання об'єктів права інтелектуальної власності за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності на основі:											
	виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі						ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей					
	2013		2014		2015		2013		2014		2015	
	Кількість, од.	Питома вага**, %	Кількість, од.	Питома вага**, %	Кількість, од.	Питома вага**, %	Кількість, од.	Питома вага**, %	Кількість, од.	Питома вага**, %	Кількість, од.	Питома вага**, %
Усього, од. у т.ч. за пріоритетами:	25	2,9*	4	0,4*	20	1,2*	744	86,6*	822	77,5*	976	58,1*
1				4	4,9					4	4,9	
2								1	14,9			
3			4	9,3			7	25,9	8	18,6	11	22,0
4	25	3,2			16	1,1	733	92,8	803	88,7	947	65,4
5								3	60,0	5	71,4	
6							3	50,0	3	8,3	4	18,2
7							1	1,5	4	23,5	5	10,2

Показники	ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій						інші форми передавання					
	2013		2014		2015		2013		2014		2015	
	Кількість, од.	Питома вага**, %	Кількість, од.	Питома вага**, %	Кількість, од.	Питома вага**, %	Кількість, од.	Питома вага**, %	Кількість, од.	Питома вага**, %	Кількість, од.	Питома вага**, %
Усього, од. у т.ч. за пріоритетами:	59	6,9*	235	22,1*	556	33,1*	31	3,6*			129	7,7*
1	8	42,1	48	100,0	14	17,3	11	57,9			59	72,8
2	6	66,7	6	85,7	13	54,2	3	33,3			11	45,8
3	13	48,1	31	72,1	27	54,0	7	25,9			12	24,0
4	31	3,9	102	11,3	482	33,3	1				3	0,2
5			2	40,0	2	28,6						
6	1	16,7	33	91,7	10	45,5	2	33,3			8	36,4
7			13	76,5	8	16,3	7	87,5			36	73,5

* Питома вага форми передавання у загальній кількості за стратегічними пріоритетними напрямками, %

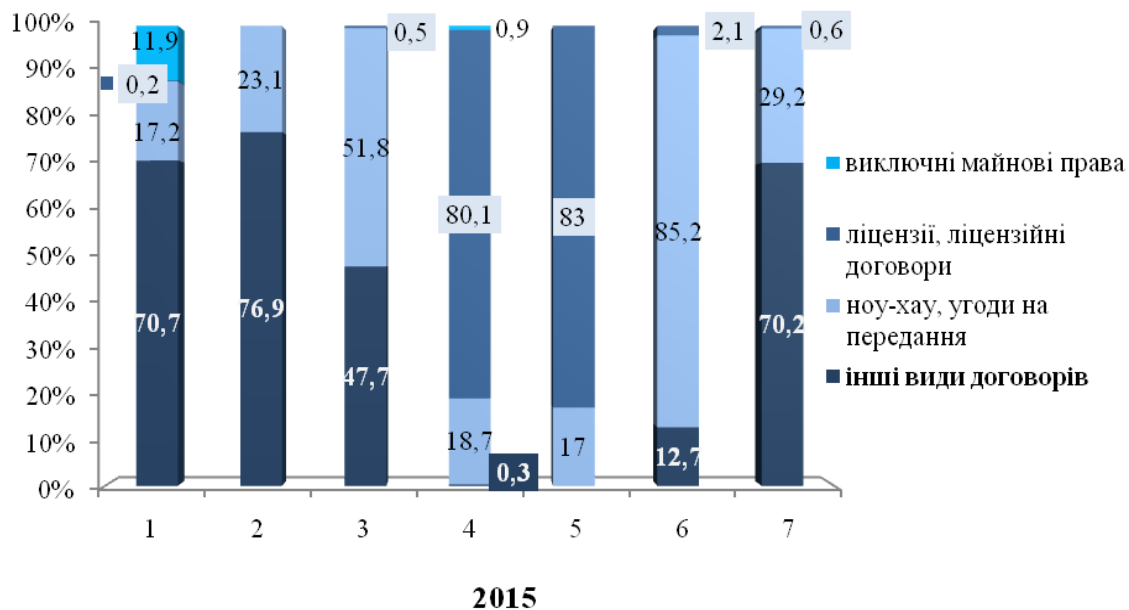
** Питома вага форми передавання у загальній кількості за пріоритетом, %

Найбільшу частку обсягів надходжень від переданих нових технологій у 2015 р., як і за кількістю, отримав четвертий пріоритет, найменшу – шостий (Додаток М, рис. 7.18).

Рис. 7.18. Розподіл обсягу надходжень від передання технологій за стратегічними пріоритетами впродовж 2013-2015 рр.

За формами передавання та пріоритетними напрямками інноваційної діяльності розподіл обсягів надходжень щороку змінювався. У 2015 р. суттєву частку за трьома пріоритетами (1, 2 та 7) становлять надходження за іншими формами передавання інтелектуальної власності. Четвертий та п'ятий пріоритети продовжують заробляти кошти за ліцензійними договорами, а третій та шостий – "ноу-хау, угоди на передання" (рис. 7.19).

Рис. 7.19 Розподіл обсягів надходжень від передавання технологій за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності та формами передавання у 2015 р.

* Нумерація стратегічних пріоритетних напрямків інноваційної діяльності:

1. Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії.
2. Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки.
3. Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій.
4. Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу.
5. Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики.
6. Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища.
7. Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки.

Виключні майнові права на технології передавались у 2015 р. за 1-м та 4-м стратегічними пріоритетами.

Технології, нові для України, впродовж 2013-2015 рр. передавались на внутрішньому ринку за всіма стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності, принципово нові технології – передавались на зовнішньому ринку також за всіма пріоритетними напрямками, крім 7 пріоритету "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" (2015 р.).

Узагальнені та більш повні дані щодо кількості переданих нових технологій та обсягів надходжень від їх передавання за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності та за формами передавання у 2013-2015 рр. наведено у Додатку М.

ВИСНОВКИ

1 Наукова і науково-технічна діяльність

1.1 Як свідчать дані Держстату України у 2015 р. продовжилася тенденція зменшення кількості організацій, які виконують наукові та науково-технічні роботи в Україні. Так, якщо у 2014 р. кількість таких організацій становила 999 од., то у 2015 р. вона скоротилася до 978 організацій, з яких 44,3% – належать до державного сектору економіки, 40,3% – до підприємницького сектору.

Тенденція до щорічного зменшення кількості наукових організацій супроводжується збереженням незмінної структури розподілу їх за галузями наук: найбільші частки припадають на технічні (38,3%) і природничі науки (38,0%).

1.2 За даними Держстату України чисельність працівників наукових організацій також має тенденцію до скорочення (2015 р. – 101,6, 2014 р. – 109,6 тис. осіб). Разом з тим, таке скорочення супроводжується зміною структури вікового складу науковців у бік омолодження. Так, протягом 2010 – 2015 рр. питома вага вікової групи дослідників від 50 до 59 років знизилася на 3,5 в.п., а вікової групи від 30 до 39 років зросла на 4,5 в.п..

Чисельність фахівців з науковими ступенями докторів і кандидатів наук, що працюють в організаціях, які виконували у 2015 р. наукові та науково-технічні роботи, становила 18 тис. осіб, що на 5,8% менше, ніж у 2014 р..

1.3 Частка витрат на наукову і науково-технічну діяльність в Україні у 2015 р. залишається меншою ніж 1% ВВП – наукоємність ВВП склала 0,62%, у тому числі за рахунок коштів державного бюджету – 0,21% (2014 р. – 0,26%). Це значення є найменшим за період 2005 – 2015 рр., що свідчить про втрачання наукою здатності виконувати економічну функцію.

1.4 Обсяг фінансування наукової і науково-технічної діяльності в Україні за рахунок усіх джерел у 2015 р. становив 12223,16 млн. грн., у структурі якого за джерелами фінансування переважають, як і в попередні роки, кошти державного бюджету, проте їх частка порівняно з 2010 р. зменшилася на 6,6 в.п. – з 41,4% до 34,8%. Також відбулося зменшення більш, ніж на чверть частки коштів іноземних замовників (з 25,7% у 2010 р. до 18,2% у 2015 р.). Практично без змін залишилася частка коштів вітчизняних замовників (21,8% у 2010 р., 20,1% у 2015 р.). У той же час має місце збільшення більш, ніж у два з половиною рази частки власних коштів організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність (9,7% у 2010 р., 24,6% у 2015 р.).

1.5 Співвідношення обсягів фінансування основних видів наукової і науково-технічної діяльності в 2015 р. дещо змінилося порівняно з 2014 р. у бік збільшення частки фінансування науково-технічних розробок та зменшення часток фінансування фундаментальних і прикладних досліджень і становило: Ф:П:Р = 22:18:60 (оптимальне, на думку експертів, Ф:П:Р = 15:25:60).

Наблизитися до оптимального співвідношення обсягів фінансування основних видів наукової і науково-технічної діяльності за рахунок внутрішнього перерозподілу

не вбачається за можливе у зв'язку з вкрай низьким загальним рівнем фінансування наукової сфери в Україні.

Шляхами вирішення цього питання можуть бути:

підвищення рівня підтримки наукової сфери з державного бюджету з недопущенням скорочення видатків, що спрямовуються на виконання фундаментальних досліджень, та одночасним збільшенням обсягів фінансування прикладних досліджень та науково-технічних розробок;

залучення коштів вітчизняних та іноземних замовників.

1.6 Зменшення у 2015 р. порівняно з 2014 р. обсягу фінансування ДіР, кількості наукових організацій та чисельності працівників наукових організацій призвело до скорочення кількості створеної за рахунок загального фонду державного бюджету та впроваджені НТП. При цьому, її структура за видами залишилася практично незмінною. За напрямками фінансування кількість створеної НТП розподілилася таким чином:

фундаментальні дослідження – 5086 од., з яких впроваджено 36,2% (у 2014 р. – 6830 і 56,6% відповідно);

прикладні дослідження і розробки – 5468 од., з яких впроваджено 61,7% (у 2014 р. – 8183 і 70,6% відповідно);

ДЦНТП – 132 од., з яких впроваджено 43,1% (у 2014 р. – 255 і 54,1% відповідно);

програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва – 80 од., з яких впроваджено 100% (у 2014 р. – 91 і 100% відповідно).

У 2015 р. відбулося збільшення порівняно з 2014 р. обсягу фінансування на розробки найважливіших новітніх технологій за державним замовленням. Зазначене обумовило збільшення кількості створеної НТП, а саме – 96 одиниць, з яких 100% було впроваджено (у 2014 р. – 8 і 100% відповідно).

Серед головних розпорядників бюджетних коштів найбільша частка створеної у 2015 р. НТП належить:

МОН – 28,1% (з 3052 створених одиниць НТП впроваджено 39,5%);

НАН – 26% (з 2820 од. впроваджено 39,3%);

НААН – 17,5% (з 1906 од. впроваджено 15,8%);

НАМН – 6,8% (з 744 од. впроваджено 100%);

МОЗ – 6,4% (з 692 впроваджено 100%).

1.7 За пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки у 2015 р. створено 9308 одиниць НТП (14049 – у 2014 р.), що становить 85,7% (91% - у 2014 р.) від загальної кількості НТП, створеної за рахунок загального фонду, з яких впроваджено – 4126 одиниць, що становить 44,3% (8749, 62,3% – у 2014 р.).

Найбільша частка створеної НТП за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки (5102 одиниці або 54,8%) припадає на пріоритетний напрям

"Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави", що свідчить про всеохоплюваність цього пріоритету, невиправданість вибору пріоритетів на основі поєднання різних критеріїв відбору та доцільність їх визначення у подальшому за однією ознакою (принципом).

Такий підхід дасть змогу більш якісно здійснювати реалізацію та моніторинг визначених пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки. Крім того, обрання тематичного принципу відбору пріоритетів вбачається більш доцільним, оскільки така спрямованість дозволяє в більшій мірі реалізувати цільовий принцип фінансування, у той час, як визначення пріоритетом не орієнтованого на конкретну мету процесу, яким по суті є "фундаментальні дослідження", ускладнює керованість та можливість адекватного оцінювання результативності виділених бюджетних коштів.

1.8 Кількість друкованих робіт, виданих за рахунок загального фонду державного бюджету у 2015 р., становила 135,9 тис. або 89,3% від кількості публікацій у 2014 р. та 43,4% від загальної кількості друкованих робіт, виданих за рахунок коштів усіх джерел фінансування. Проте, збільшилися значення показників, які найбільш виразно свідчать про вагомість результатів досліджень. Так, порівняно з 2014 р. на 7% зросла загальна кількість виданих монографій та на 72,6% (або в 1,7 раз) – кількість монографій, що видані за кордоном. На 18% збільшилась кількість статей, що надруковані у наукових фахових журналах, у тому числі тих, що входять до міжнародних баз даних, – на 11%.

Найбільші частки робіт опубліковано науковцями установ МОН – 56,2% (у т.ч. 82,7% – монографій, що видані за кордоном, 35,8% – статей у наукових фахових журналах, що входять до міжнародних баз даних) і НАН – 24,2% (14,4 і 58,5% відповідно).

1.9 Найбільшу кількість охоронних документів на результати наукових досліджень і розробок, виконаних за рахунок загального фонду державного бюджету, отримали наукові установи МОН (4553, з них 12 – за кордоном) та НАН (553, з них 3 – за кордоном).

2 Інноваційна діяльність та діяльність у сфері трансферу технологій

2.1 У 2015 р. місце України у Глобальному індексі конкурентоспроможності, Глобальному інноваційному індексі, Європейському інноваційному індексі знизилось порівняно з 2014 р.

За Індексом легкості ведення бізнесу Україна поліпшила за рік свої показники на 13 пунктів і посіла 83-є місце рейтингу, розташувавшись між Брунеєм і Саудівською Аравією.

Аналіз стану параметрів інноваційної системи України відносно світового рівня свідчить, що Україна має високий освітній та науковий потенціал, здатний продукувати різноманітні новації у вигляді ідей, наукових розробок, патентів, однак

при цьому вона має слабкий механізм впровадження у сферу економічної діяльності та слабку інтегрованість у міжнародну науково-технічну та інноваційну кооперацію.

Серед основних бар'єрів для розвитку інновацій в Україні:

- недосконалість інституцій, а саме: політичного, регуляторного та бізнес середовища;

- слабо розвинена інфраструктура, у тому числі й інноваційна, оскільки залишаються на низькому рівні показники валового нагромадження капіталу у % ВВП, екологічної стійкості, доступності та якісної роботи електронного урядування, використання ІКТ у країні.

2.2 За даними Держстату України, загальний обсяг фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств у 2015 р. становив 13813,7 млн. грн. або 0,7% ВВП проти 7695,9 млн. грн. (0,5% ВВП) у 2014 році. Промислові підприємства здійснювали інноваційну діяльність переважно за рахунок власних коштів, значну частину яких спрямовували на проведення НДР та придбання машин, обладнання та програмного забезпечення.

У 2015 р. спостерігається зменшення кількості інноваційно активних підприємств у всіх технологічних секторах промисловості за рахунок зменшення загальної кількості підприємств, що займалися інноваційною діяльністю. Однак, частки інноваційно активних підприємств у високо- і середньовисокотехнологічному секторах зросли на 3,1 в.п. і 2,7 в.п. відповідно.

Кількість придбаних промисловими підприємствами технологій значно зросла у всіх технологічних секторах.

Кількість придбаних технологій за межами України збільшилася у середньовисоко- і середньонизькотехнологічному секторі. Значно зменшили кількість придбаних іноземних технологій підприємства високотехнологічного сектору.

Передача технологій в межах України здійснювалося переважно промисловими підприємствами високо- та середньонизькотехнологічного секторів, а за межі України – середньонизько- та низькотехнологічного секторів.

В Україні протягом 2010-2015 рр. кількість придбаних технологій значно перевищує кількість переданих нових технологій

2.3. Бюджетне фінансування інноваційної діяльності у 2015 році становило 187495,13 тис. грн., що на 39,8% більше порівняно з 2014 р.

Бюджетне фінансування інноваційної діяльності здійснювалось в основному за рахунок спеціального фонду, який у 2015 р. становив 186935,13 тис. грн. або 99,7% від загального обсягу бюджетного фінансування.

2.4 Аналіз розподілу обсягів бюджетних коштів за розпорядниками свідчить, що інноваційна діяльність у 2015 р., як і у попередні роки, найбільш (на 91,6%) профінансована двома розпорядниками майже порівну: НААН (88525,00 тис. грн. або 47,2%) та МОН (83288,53 тис. грн. або 44,4%).

2.5 За видами інноваційної діяльності найбільша частка бюджетних коштів припадає на вид інноваційної діяльності "Інше", який переважно складається із обсягів фінансування НДДКР інноваційного спрямування, а його збільшення свідчить

про потребу замовників у таких роботах та важливість їх виконання.

У 2015 році обсяг фінансування цього виду становив 177464,62 тис. грн., з них більша частка (176904,62 тис. грн. або 99,7%) – за спеціальним фондом.

У 2015 р. профінансовано ще два види діяльності – "Навчання та підготовка персоналу" та "Маркетинг, реклама". Не фінансувалися напрями: "Реалізація інноваційних проектів, програм" та "Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення" на відміну від минулих років.

2.6 Розподіл бюджетного фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій за *стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності* свідчить, що у 2015 р. 97,0% бюджетних коштів використано за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності (у 2014 р. – 94,1%), решта 3,0% – за іншими напрямками.

Протягом 2013-2015 рр. витрати бюджетних коштів здійснювались за всіма стратегічними пріоритетами.

Найбільша частка бюджетних коштів, як і в попередніх періодах, припадає на стратегічний пріоритет "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу", яка становить 51,9% загального обсягу фінансування інноваційної діяльності (у 2014 р. – 43,6%). Тенденція зростання фінансування пріоритету свідчить про поступовий розвиток агропромислового комплексу України та підвищення попиту на його продукцію.

Найменше профінансовано у 2015 р. стратегічний пріоритет "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" (1,3%), який профінансовано лише одним розпорядником МОН.

Частки стратегічних пріоритетів "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії", "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій" та "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" зросли протягом 2013-2015 рр. Зросли також і обсяги їх фінансування.

Фінансування стратегічних пріоритетів "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки" та "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" у 2015 р. зменшились порівняно з 2014 р.

МОН є єдиним розпорядником, яким здійснено фінансування за всіма стратегічними пріоритетами.

2.7 Результати моніторингу реалізації у 2015 р. *середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності* загальнодержавного рівня свідчать, що із 53 затверджених середньострокових пріоритетних напрямів профінансовано 39 або 73,6% (у 2014 р. – 40 або 75,5%).

Фінансування середньострокових пріоритетів здійснене за всіма сімома (у 2014 р. також за всіма сімома) стратегічними пріоритетами, визначеними Законом України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні".

У 2015 р. всі середньострокові пріоритетні напрями фінансувалися за трьома стратегічними пріоритетами: "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій", "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" та "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища".

Обсяг фінансування середньострокових пріоритетів в обсязі фінансування стратегічних пріоритетів у 2015 р. становить 138815,45 тис. грн. або 41,4%, що на 42,4% більше порівняно з 2014 р.

2.8 Упродовж 2012-2015 рр. в Україні *трансфер технологій* здійснювався переважно на договірних засадах.

У 2015 р. найбільша частка припадала на передання нових технологій та/або права на використання об'єктів права інтелектуальної власності на основі таких форм, як "ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей" та "ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій".

Крім того, у 2015 р. значно збільшився обсяг надходжень за іншими формами передання (договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності, інші договори щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності).

На зовнішньому ринку технології реалізуються в декілька разів дорожче, ніж на внутрішньому за виключенням пріоритету "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики", для якого середньорічна вартість одного договору у 2015 р. становила на внутрішньому ринку – 350,48 тис. грн., на зовнішньому – 244,23 тис. грн.

Незважаючи на це, дуже мало технологій реалізується на зовнішньому ринку – лише 1,2% у 2015 р. (2014 р. – 0,8%), з них за формами передання: "ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей" – 5,0%, "ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій" – 85,0%, за іншими договорами щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності – 10,0%. Це може свідчити про недостатній рівень інноваційного менеджменту в Україні.

Найбільша частка обсягу отриманих коштів від передання нових технологій та/або права на використання об'єктів права інтелектуальної власності у 2015 р., як і в попередні роки, припадає на пріоритет "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" – 67,4%, найменший – пріоритет "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" (2,5%).

**Розподіл видатків державного бюджету України у сфері науки
за головними розпорядниками бюджетних коштів у 2015 р., млн. грн.**

№№ п/п	КПКВ	Головні розпорядники	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом	
			Фактично спрямова- но коштів	Питома вага роз- поряд- ника, %	Фактично спрямова- но коштів	Питома вага роз- поряд- ника, %	Фактично спрямова- но коштів	Питома вага роз- поряд- ника, %
Видатки державного бюджету України на науку – всього			3926,39	100,00	1364,27	100,00	5290,66	100,00
<i>у тому числі:</i>								
1	30	Державне управління справами	38,94	0,99	1,39	0,10	40,33	0,76
2	100	Міністерство внутрішніх справ України	57,37	1,46	5,72	0,42	63,09	1,19
3	110	Міністерство енергетики та вугільної промисловості України	5,86	0,15	0,00	0,00	5,86	0,11
4	120	Міністерство економічного розвитку і торгівлі України	27,17	0,69	0,65	0,05	27,82	0,53
5	140	Міністерство закордонних справ України	0,00	0,00	0,47	0,03	0,47	0,01
6	170	Державний комітет телебачення і радіомовлення України	10,14	0,26	1,99	0,15	12,13	0,23
7	180	Міністерство культури України	4,71	0,12	2,63	0,19	7,34	0,14
8	220	Міністерство освіти і науки України	510,53	13,00	235,12	17,23	745,65	14,09
9	230	Міністерство охорони здоров'я України	36,49	0,93	46,51	3,41	83,00	1,57
10	240	Міністерство екології та природних ресурсів України	12,87	0,33	14,63	1,07	27,50	0,52
11	250	Міністерство соціальної політики України	9,39	0,24	1,43	0,10	10,82	0,20
12	275	Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України	3,81	0,10	0,18	0,01	3,99	0,08
13	280	Міністерство аграрної політики та продовольства України	51,87	1,32	43,37	3,18	95,24	1,80

№№ п/п	КПКВ	Головні розпорядники	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом	
			Фактично спрямова- но коштів	Питома вага роз- поряд- ника, %	Фактично спрямова- но коштів	Питома вага роз- поряд- ника, %	Фактично спрямова- но коштів	Питома вага роз- поряд- ника, %
14	330	Державна фіскальна служба України	7,61	0,19	0,00	0,00	7,61	0,14
15	340	Міністерство молоді та спорту України	4,01	0,10	1,73	0,13	5,75	0,11
16	350	Міністерство фінансів України	21,69	0,55	8,58	0,63	30,27	0,57
17	360	Міністерство юстиції України	38,31	0,98	44,98	3,30	83,29	1,57
18	527	Державна інспекція ядерного регулювання України	0,33	0,01	0,00	0,00	0,33	0,01
19	601	Антимонопольний комітет України	0,76	0,02	0,04	0,00	0,80	0,02
20	612	Національне агентство України з питань державної служби	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
21	638	Державне космічне агентство України	29,05	0,74	1,25	0,09	30,30	0,57
22	654	Національна академія наук України	2292,23	58,38	559,60	41,02	2851,83	53,90
23	655	Національна академія педагогічних наук України	101,05	2,57	2,96	0,22	104,01	1,97
24	656	Національна академія медичних наук України	251,20	6,40	77,96	5,71	329,16	6,22
25	657	Національна академія мистецтв України	18,05	0,46	0,00	0,00	18,05	0,34
26	658	Національна академія правових наук України	26,30	0,67	4,99	0,37	31,29	0,59
27	659	Національна академія аграрних наук України	366,51	9,33	308,07	22,58	674,58	12,75
28	664	Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України	0,16	0,00	0,00	0,00	0,16	0,00

**Розподіл видатків загального фонду державного бюджету України у сфері науки
за бюджетними програмами у 2015 р., млн. грн.**

№№ п/п	КПКВК	Бюджетні програми	План	Профінан- совано	Питома вага бюджетної програми у загальному обсязі фінансу- вання, %
Видатки державного бюджету України на науку, всього			3960,19	3926,39	100,00
1	6541030	Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та наукових об'єктів, що становлять національне надбання, забезпечення діяльності наукових бібліотек	2202,60	2202,06	56,08
2	2201040	Дослідження, наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами та державним замовленням, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка наукової інфраструктури, наукової преси та наукових об'єктів, що становлять національне надбання, забезпечення діяльності Державного фонду фундаментальних досліджень	360,85	360,28	9,18
3	6591060	Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері агропромислового комплексу, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка технічного забезпечення наукових установ, розвитку наукової інфраструктури та об'єктів, що становлять національне надбання	347,25	347,22	8,84
4	6561040	Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері профілактики і лікування хвороб людини, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та об'єктів, що становлять національне надбання	239,74	239,72	6,11

Продовження таблиці

№№ п/п	КПКВК	Бюджетні програми	План	Профінансовано	Питома вага бюджетної програми у загальному обсязі фінансування, %
5	6551030	Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері педагогічних наук, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та об'єктів, що становлять національне надбання	88,85	88,85	2,26
6	2201290	Дослідження, наукові та науково-технічні розробки, проведення наукових заходів Київським національним університетом імені Тараса Шевченка	68,76	68,76	1,75
7	6541020	Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії наук України	57,39	57,35	1,46
8	2801050	Дослідження, прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері розвитку агропромислового комплексу, підготовка наукових кадрів, наукові розробки у сфері стандартизації та сертифікації сільськогосподарської продукції, дослідження та експериментальні розробки у сфері агропромислового комплексу	46,55	46,55	1,19
9	2201410	Дослідження на антарктичній станції "Академік Вернадський"	46,52	46,52	1,18
10	2301020	Дослідження, наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка та підвищення кваліфікації наукових кадрів у сфері охорони здоров'я, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та об'єктів, що становлять національне надбання	36,54	36,49	0,93
11	3601070	Проведення судової експертизи, дослідження і розробки у сфері методики проведення судових експертиз	33,01	32,97	0,84
12	6541140	Здійснення науково-дослідницьких та дослідно-конструкторських робіт Інститутом проблем безпеки атомних електростанцій Національної академії наук України	32,82	32,82	0,84

Продовження таблиці

№№ п/п	КПКВК	Бюджетні програми	План	Профінан- совано	Питома вага бюджетної програми у загальному обсязі фінансу- вання, %
13	0301080	Фундаментальні і прикладні розробки та дослідження у сфері державного управління, стратегічних проблем внутрішньої і зовнішньої політики та з питань посередництва і примирення при вирішенні колективних трудових спорів (конфліктів)	32,67	32,54	0,83
14	6381020	Виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері космічної галузі, в тому числі загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України	49,40	29,05	0,74
15	1001050	Забезпечення захисту прав і свобод громадян, суспільства і держави від протиправних посягань, охорона громадського порядку та протидія незаконній міграції	23,83	23,83	0,61
16	2201080	Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів	25,22	23,50	0,60
17	1201220	Збереження та функціонування національної еталонної бази, забезпечення функціонування державних служб, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері стандартизації, метрології та еталонної бази, гармонізація національних стандартів з міжнародними та європейськими	28,05	22,56	0,57
18	6591020	Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії аграрних наук України	19,29	19,29	0,49
19	1006080	Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері цивільного захисту та пожежної безпеки, підготовка наукових кадрів	19,00	19,00	0,48
20	3501120	Прикладні наукові розробки, наукове забезпечення пріоритетних напрямів фінансово-бюджетної політики, підготовка наукових кадрів у сфері фінансів	18,50	18,47	0,47

Продовження таблиці

№№ п/п	КПКВК	Бюджетні програми	План	Профінан- совано	Питома вага бюджетної програми у загальному обсязі фінансу- вання, %
21	6581040	Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері законодавства і права, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури	17,49	17,49	0,45
22	1006070	Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері гідрометеорології, підготовка наукових кадрів	14,54	14,54	0,37
23	2401040	Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері природоохоронної діяльності, фінансова підтримка підготовки наукових кадрів	12,73	12,72	0,32
24	6551020	Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії педагогічних наук України	12,27	12,20	0,31
25	6561090	Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії медичних наук України	11,48	11,48	0,29
26	2201380	Виконання зобов'язань України у сфері міжнародного науково-технічного співробітництва	14,14	11,47	0,29
27	1701020	Прикладні розробки у сфері засобів масової інформації, книговидавничої справи та інформаційно-бібліографічної діяльності, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури	10,19	10,14	0,26
28	6571020	Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії мистецтв України	10,11	10,09	0,26
29	2501040	Прикладні наукові та науково-технічні розробки, підготовка наукових кадрів у сфері соціальної політики, промислової безпеки та охорони праці	9,48	9,39	0,24
30	6581020	Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії правових наук України	8,90	8,81	0,22
31	6571030	Фундаментальні дослідження та підготовка наукових кадрів у сфері мистецтвознавства	7,96	7,96	0,20
32	3301020	Прикладні дослідження і розробки у сфері доходів і зборів та фінансового права	7,61	7,61	0,19

Продовження таблиці

№№ п/п	КПКВК	Бюджетні програми	План	Профінан- совано	Питома вага бюджетної програми у загальному обсязі фінансу- вання, %
33	0301170	Надання медичних послуг медичними закладами	6,42	6,40	0,16
34	1101030	Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів та фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури у сфері паливно-енергетичного комплексу й вугільної промисловості	5,86	5,86	0,15
35	3609020	Прикладні розробки у сфері архівної справи та страхового фонду документації	5,34	5,34	0,14
36	1801020	Прикладні розробки у сфері розвитку культури	4,82	4,71	0,12
37	2805020	Дослідження, прикладні розробки та підготовка наукових кадрів у сфері лісового господарства	4,67	4,67	0,12
38	3401040	Фундаментальні та прикладні наукові дослідження у сфері молоді та спорту	4,01	4,01	0,10
39	2751030	Дослідження, наукові і науково-технічні розробки у сфері будівництва, житлово-комунального господарства та регіонального розвитку, виконання робіт за державними цільовими програмами у сфері розвитку житлово-комунального господарства, наукові розробки із нормування та стандартизації у сфері будівництва та житлової політики, дослідження збереження та вивчення видів флори у спеціально створених умовах	4,50	3,81	0,10
40	1201070	Дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів та фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури у сфері економічного розвитку	4,14	3,55	0,09
41	3501100	Наукове і науково-методичне забезпечення у сфері виробництва і використання дорогоцінного і напівдорогоцінного каміння та забезпечення виробничих та соціально-культурних потреб у дорогоцінних металах і дорогоцінному камінні	3,22	3,22	0,08

Продовження таблиці

№№ п/п	КПКВК	Бюджетні програми	План	Профінан- совано	Питома вага бюджетної програми у загальному обсязі фінансу- вання, %
42	1207040	Прикладні розробки, підготовка наукових кадрів у сфері державної статистики	1,06	1,06	0,03
43	6011020	Прикладні розробки у сфері конкурентної політики та права	0,78	0,76	0,02
44	2804030	Прикладні науково-технічні розробки, виконання робіт за державними замовленнями у сфері рибного господарства	0,66	0,66	0,02
45	5271020	Забезпечення ведення Державного реєстру джерел іонізуючого випромінювання та прикладні дослідження у сфері ядерного регулювання	0,33	0,33	0,01
46	6641080	Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державним замовленням, фінансова підтримка розвитку інфраструктури наукової діяльності у сфері зв'язку, розвиток цифрового телерадіомовлення	0,16	0,16	0,00
47	2407020	Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державним замовленням у сфері розвитку водного господарства	0,15	0,15	0,00
48	6121040	Забезпечення інституційного розвитку державної служби, проведення прикладних досліджень і розробок у сфері державної служби та її адаптації до стандартів Європейського Союзу	0,32	0,00	0,00

Додаток В

Динаміка обсягів державного фінансування науки України у 2012 – 2015 рр. за напрямками бюджетних асигнувань,
млн. грн.

Напрямок фінансування	Обсяг фінансування, всього				у тому числі:								Темп росту загального фінансування досліджень у % до попереднього року		
					загальний фонд				спеціальний фонд						
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2013/2012	2014/2013	2015/2014
Наукова сфера України	6126,87	5962,16	5278,52	5290,66	4752,48	4633,52	4085,26	3926,39	1374,39	1328,64	1193,26	1364,27	97,31	88,53	100,23
<i>у тому числі:</i>															
ДіР - всього	5450,56	5347,79	4728,91	4689,86	4182,64	4140,45	3668,20	3494,65	1267,92	1207,34	1060,71	1195,21	98,11	88,43	99,17
<i>у тому числі:</i>															
фундаментальні дослідження	3020,84	3023,84	2795,14	2700,18	2439,56	2526,42	2393,03	2293,98	581,28	497,42	402,11	406,20	100,10	92,44	96,60
прикладні дослідження і розробки	2126,37	2085,82	1823,69	1906,43	1439,73	1375,90	1227,28	1118,67	686,64	709,92	596,41	787,76	98,09	87,43	104,54
державні цільові наукові і науково-технічні програми та наукові частини державних цільових програм (ДЦНТП)	223,74	160,63	104,54	44,49	223,74	160,63	42,74	43,24	0,00	0,00	61,80	1,25	71,79	65,08	42,56
розробки найважливіших новітніх технологій за державним замовленням	37,56	39,85	1,47	32,65	37,56	39,85	1,47	32,65	0,00	0,00	0,00	0,00	106,10	3,69	2221,09
програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва	42,05	37,65	4,07	6,11	42,05	37,65	3,68	6,11	0,00	0,00	0,39	0,00	89,54	10,81	150,12
<i>Питома вага ДіР у загальному обсязі фінансування наукової сфери, %</i>	88,96	89,70	89,59	88,64	88,01	89,36	89,79	89,00	92,25	90,87	88,89	87,61			
Фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та матеріально-технічної бази	398,27	331,72	296,79	349,24	302,88	223,95	185,43	208,88	95,39	107,77	111,36	140,36	83,29	89,47	117,67
Інші роботи	278,04	282,65	252,82	251,56	266,96	269,12	231,63	222,86	11,08	13,53	21,19	28,70	101,66	89,45	99,50

Основні показники результативності ДіР, проведених у 2015 р., за напрямками бюджетного фінансування, од.

Показники	Код рядка	Напрями бюджетного фінансування										Разом	
		Фундаментальні дослідження		Прикладні ДіР		ДЦНП		Розробки найважливіших новітніх технологій за державним замовленням		Програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва			
		загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд
Кількість наукових і науково-технічних робіт, що виконувались у звітному році	401	4045	1195	3670	7840	90		55		67		7927	9035
Кількість завершених наукових та науково-технічних робіт у звітному році	402	2039	887	2245	6501	48		25		67		4424	7388
Створена НТП:	х	х	х	х	х	х		х		х		х	х
види виробів	403	199	44	351	316	40		46				636	360
у тому числі техніки	404	75	23	293	289	21		29				418	312
технології	405	300	45	724	508	22		10		6		1062	553
матеріали	406	247	41	174	197			11		4		436	238
сорти рослин та породи тварин	407	318	1	16								334	1
методи, теорії	408	2225	96	1367	757	15		12		70		3689	853
інше	409	1797	350	2836	2507	55		17				4705	2857

Показники	Код рядка	Напрями бюджетного фінансування										Разом	
		Фундаментальні дослідження		Прикладні дослідження і розробки		ДЦНП		Розробки найважливіших новітніх технологій за державним замовленням		Програми і проекти у сфері міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва			
		загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд
Кількість друкованих робіт - усього, у тому числі:	410	77891	8499	57586	31214	220		65		96		135858	39713
монографії	411	1608	439	1297	639	11		3		2		2921	1078
з них, що видані за кордоном	412	322	189	237	231			2				561	420
статті в наукових фахових журналах	413	61385	7444	46500	28950	150		30		25		108090	36394
з них, що входять до міжнародних баз даних	414	19875	763	7614	4482	77		11		2		27579	5245
підручники, навчальні посібники	415	1758	353	1704	1402	5		1		3		3471	1755
інші публікації	416	13140	263	8085	223	54		31		66		21376	486
Подано заявок на видачу охоронних документів - усього, у тому числі:	417	1293	687	5198	2059	34		7		2		6534	2746
в Україні	418	1291	686	5193	2056	34		7		2		6527	2742
за кордоном	419	2	1	5	3							7	4
Отримано охоронних документів - усього, у тому числі:	420	1298	662	4870	1989	50		1				6219	2651
в Україні	421	1295	659	4858	1984	50		1				6204	2643
за кордоном	422	3	3	12	5							15	8

Зведені дані про стан виконання ДЦНТП у 2015 р.

№ п/п	Назва ДЦНТП та головного розпорядника державних коштів	КПКВК	Фінансування, тис. грн.			Кількість проектів виконувалось, од.	з них завершено, од.	Пріоритетний напрям ¹ , (кількість проектів, од.)	Кількість проектів за найважливішими напрямками прикладних ДІР у відповідних галузях економіки, од.
			Всього	Загальний фонд	Спеціальний фонд				
1	Загальнодержавна цільова науково-технічна космічна програма України на 2013-2017 роки		30300,3	29046,3	1254,0	13	13		13
	<i>Державне космічне агентство</i>	6381020	30300,3	29046,3	1254,0	13	13		13
2	Державна цільова науково технічна програма розроблення і створення сенсорних наукоємних продуктів на 2008-2017 роки		7528,0	7528,0		47	8	2 (1) 3 (21) 4 (7) 5 (7) 6 (11)	
	<i>Національна академія наук</i>	6541030	7528,0	7528,0		47	8	2 (1) 3 (21) 4 (7) 5 (7) 6 (11)	
3	Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів до 2020 року (наукова діяльність - підпункт 1 пункту 1 Розділу IX)		4232,1	4232,1		10	7		10
	<i>Міністерство соціальної політики</i>	250104	4232,1	4232,1		10	7		10
4	Загальнодержавна соціальна програма поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014-2018 роки		1310,0	1310,0		3	3	5(3)	

№ п/п	Назва ДЦНТП та головного розпорядника державних коштів	КПКВК	Фінансування, тис. грн.			Кількість проектів виконувалось, од.	з них завершено, од.	Пріоритетний напрям ¹ , (кількість проектів, од.)	Кількість проектів за найважливішими напрямками прикладних ДіР у відповідних галузях економіки, од.
			Всього	Загальний фонд	Спеціальний фонд				
	Національна академія медичних наук	6561040	1310,0	1310,0		3	3	5(3)	
5.	Державна цільова соціальна програма "Молодь України" на 2009-2015 роки		600,0	600,0		2	2	5(2)	
	Національна академія медичних наук	6561040	600,0	600,0		2	2	5(2)	
6..	Державна цільова науково-технічна програма проведення досліджень в Антарктиці на 2011-2020 роки		520,0	520,0		15	15	1(11) 2 (2) 4 (2)	
	Міністерство освіти і науки	2201040	520,0	520,0		15	15	1(11) 2 (2) 4 (2)	
	Всього		44490,4	43236,4	1254,01	90	48	1(11) 2(3) 3(21) 4(9) 5(12) 6(11)	23

¹ 1 – Фундаментальні наукові дослідження. 2 – Інформаційні та комунікаційні технології. 3 – Енергетика та енергоефективність. 4 – Рациональне природокористування. 5 – Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань. 6 –Нові речовини і матеріали.

Додаток Ж

Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за розпорядниками і напрямками інноваційної діяльності у 2013-2015 рр., тис. грн.

Показники		Усього			у тому числі:								
					МОН			Мінприроди			Міненерговугілля		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій - усього, у тому числі за видами інноваційної діяльності:	9000.00	192796,65	134096,97	187495,13	38423,01	65544,28	83288,53		3054,30	14629,00		300,00	560,00
Реалізація інноваційних проектів, програм	9000.10	29137,10	2862,20										
Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення	9000.20	1121,95	678,80		514,10	678,80							
Придбання нових технологій (у матеріальній та нематеріальній формах)	9000.30												
Навчання та підготовка персоналу	9000.40	36,20	363,30	1173,42	36,20	59,10	864,12						
Створення і розвиток інноваційної інфраструктури, у тому числі:	9000.50												
бізнес-інкубатори	9000.51												
центри передачі технологій	9000.52												
інше	9000.53												
Маркетинг, реклама	9000.60	5237,55	5454,31	8857,10		132,59	5,10						
Інше	9000.70	157263,85	124738,36	177464,62	37872,71	64673,79	82419,32		3054,30	14629,00		300,00	560,00

Продовження таблиці

Показники	у тому числі:											
	Мінмолодьспорт			Мінагрополітики			Національна академія наук України			Національна академія аграрних наук України		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій - усього, у тому числі за видами інноваційної діяльності:		473,80	492,60	39406,10	446,10		9170,64	4860,89		52375,50	53217,30	88525,00
Реалізація інноваційних проектів, програм				29137,10				2862,20				
Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення				388,00			219,85					
Придбання нових технологій (у матеріальній та нематеріальній формах)												
Навчання та підготовка персоналу		304,20	309,30									
Створення і розвиток інноваційної інфраструктури, у тому числі:												
бізнес-інкубатори												
центри передачі технологій												
інше												
Маркетинг, реклама										5237,55	5321,72	8852,00
Інше		169,60	183,30	9881,00	446,10		8950,79	1998,69		47137,95	47895,58	79673,00

Продовження таблиці

Показники	у тому числі:								
	Національна академія медичних наук України			ДКА			Державна служба надзвичайних з ситуацій		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Фінансування інноваційної діяльності та трансферу технологій - усього, у тому числі за видами інноваційної діяльності:	53421,40				4123,00			2077,30	
Реалізація інноваційних проектів, програм									
Придбання машин, обладнання та програмного забезпечення									
Придбання нових технологій (у матеріальній та нематеріальній формах)									
Навчання та підготовка персоналу									
Створення і розвиток інноваційної інфраструктури, у тому числі:									
бізнес-інкубатори									
центри передачі технологій									
інше									
Маркетинг, реклама									
Інше					4123,00			2077,30	

Перелік середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у рамках стратегічних пріоритетів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2012 № 294

1. Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії.

1.1. Освоєння нових технологій удосконалення енергетичних мереж та обладнання з урахуванням намірів їх гармонізації з енергетичною системою країн ЄС.

1.2. Освоєння нових технологій створення енергогенеруючих потужностей на основі когенераційних установок.

1.3. Освоєння нових технологій отримання альтернативних видів палива.

1.4. Освоєння нових технологій будівництва енергоефективних житлових та комунально-побутових будівель і приміщень.

1.5. Освоєння нових технологій отримання та накопичення енергії з відновлюваних джерел.

1.6. Освоєння нових технологій енергоефективного спалювання різних видів палива.

1.7. Освоєння нових технологій використання теплових насосів.

2. Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки

2.1. Розроблення агрегатів і систем нового покоління для швидкісного та високошвидкісного залізничного транспорту.

2.2. Розвиток транспортної логістики.

2.3. Удосконалення систем виведення ракет-носіїв, космічних апаратів.

2.4. Впровадження керуючих систем авіаційної, корабельної, ракетної, військової електроніки.

2.5. Створення нових поколінь техніки і технологій в авіа-, судно- та ракетно-космічній галузі.

2.6. Розроблення засобів для проведення діагностики авіаційної, корабельної та ракетно-космічної техніки.

2.7. Розвиток навігаційних систем різного призначення.

3. Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій

3.1. Освоєння нових технологій отримання, оброблення і застосування композиційних та композиційно-градієнтних матеріалів.

3.2. Освоєння нових технологій отримання, оброблення і з'єднання конструкційних та інструментальних матеріалів.

3.3. Створення індустрії нанотехнологій, наноматеріалів та виробництво продукції з них.

3.4. Освоєння нових технологій отримання, оброблення і застосування конструкційних та функціональних матеріалів у промисловості, будівельній, транспортній галузі.

3.5. Освоєння нових технологій отримання, оброблення і застосування функціональних матеріалів у біології та медицині.

3.6. Створення нових матеріалів із застосуванням хімічних технологій та розвиток малотоннажної хімії.

3.7. Створення і виготовлення модифікованих матеріалів і розроблення та застосування методів поверхневої модифікації виробів.

3.8. Створення і виготовлення матеріалів для виробництва, акумуляції, збереження енергії та охорони навколишнього природного середовища.

4. Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

4.1. Розроблення та впровадження технологій адаптивного ґрунтоохоронного землеробства.

4.2. Розроблення та впровадження технологій виробництва, збереження і переробки високоякісної рослинницької продукції.

4.3. Розроблення та впровадження технологій виробництва діагностикумів захворювань рослин.

4.4. Розроблення та впровадження технологій виробництва діагностикумів захворювань тварин і засобів їх захисту.

4.5. Технологічне оновлення виробництва продукції скотарства та свинарства.

4.6. Розроблення та впровадження технологій створення високопродуктивних альтернативних джерел для отримання пального.

4.7. Розроблення та впровадження новітніх біотехнологій у рослинництві, тваринництві та ветеринарії.

4.8. Розроблення та впровадження технологій виробництва продуктів дитячого та дієтичного харчування.

5. Впровадження нових технологій та обладнання для високоякісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

5.1. Впровадження нових технологій одержання ферментів.

5.2. Впровадження нових технологій одержання рекомбінантного гормону росту, цитокінів та інтерферонів.

5.3. Впровадження нових технологій одержання рекомбінантних препаратів для лікування цукрового діабету.

5.4. Впровадження нових технологій створення диференційованих діагностикумів для різних видів мікобактерій - збудників туберкульозу.

5.5. Розроблення тест-систем для ДНК-діагностики поширених важких спадкових захворювань моногенної природи.

5.6. Впровадження нових технологій створення біосенсорів для проведення діагностики поширених захворювань людини.

5.7. Впровадження нових аутологічно-клітинних технологій лікування захворювань людини.

5.8. Впровадження нових технологій одержання лікарських препаратів на основі біологічно активних речовин і біосумісних наночастинок різної природи.

5.9. Впровадження нових технологій створення нових лікарських засобів на основі спрямованого дизайну біологічно активних речовин та їх високопропускового скринінгу.

5.10. Розроблення нових методів діагностики, лікування та профілактики найбільш поширених захворювань людини.

6. Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

6.1. Застосування технологій раціонального надро- та землекористування.

6.2. Впровадження прогресивних технологій водозабезпечення, водокористування та водовідведення.

6.3. Застосування технологій замкненого циклу, технологій очищення, переробки та утилізації промислових і побутових відходів.

6.4. Застосування технологій поводження з радіоактивними відходами та зменшення їх негативного впливу на навколишнє природне середовище.

6.5. Застосування технологій зменшення шкідливих викидів та скидів.

7. Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

7.1. Розвиток технологій підтримки прийняття стратегічних рішень.

7.2. Впровадження новітніх розділів грид-технологій та клауд-комп'ютингу.

7.3. Розвиток технологій ситуативного управління під час прийняття управлінських рішень.

7.4. Розвиток технологій розвитку національної інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури, зокрема з використанням радіотехнології MITRIS.

7.5. Впровадження новітніх технологій у спеціальні телекомунікаційні мережі, зокрема в Національну систему конфіденційного зв'язку.

7.6. Розвиток технологій виготовлення оптичних носіїв для довгострокового зберігання інформації.

7.7. Розвиток суперкомп'ютерних технологій для розв'язання задач у галузі економіки; управлінні складними об'єктами в екології, біології та медицині; обороноздатності держави.

7.8 Розвиток технологій тривимірного реалістичного інтелектуального моделювання складних техногенних систем, що розроблені з урахуванням методів і засобів неогеографії та зоогеографії.

Додаток Л
Таблиця 1.1

Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії" за розпорядниками бюджетних коштів у 2013–2015 рр.

тис. грн.

Середньострокові пріоритетні напрями	Усього				у тому числі:			
					МОН (МОНмолодьспорт до 2014 р.), у т.ч. Держінформнауки			
	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього
А	1	2	3	4	5	6	7	8
1.1. Освоєння нових технологій удосконалення енергетичних мереж та обладнання з урахуванням намірів їх гармонізації з енергетичною системою країн ЄС.		308,53	1668,80	1977,33		308,53	1668,80	1977,33
1.2. Освоєння нових технологій створення енергогенеруючих потужностей на основі когенераційних установок.		269,85		269,85		269,85		269,85
1.3. Освоєння нових технологій отримання альтернативних видів палива.		520,00	1070,00	1590,00		220,00	1070,00	1290,00
1.4. Освоєння нових технологій будівництва енергоефективних житлових та комунально-побутових будівель і приміщень.	1037,00	473,10	2860,60	4370,7	1037,00	473,10	2860,60	4370,70
1.5. Освоєння нових технологій отримання та накопичення енергії з відновлюваних джерел.	2135,00	1415,00	4176,90	7726,9	2135,00	1415,00	4176,90	7726,90
1.6. Освоєння нових технологій енергоефективного спалювання різних видів палива.	12,00	81,00	514,50	607,5	12,00	81,00	514,50	607,50
1.7. Освоєння нових технологій використання теплових насосів.			560,00	560,00				
УСЬОГО ЗА СЕРЕДНЬОСТРОКОВИМИ ПРІОРИТЕТАМИ	3184,00	3067,48	10850,80	17102,28	3184,00	2767,48	10290,80	16242,28
1.8. Інше	3824,90	5627,00	6040,83	15492,73	3824,90	5141,40	6040,83	15007,13
УСЬОГО ЗА СТРАТЕГІЧНИМ ПРІОРИТЕТОМ	7008,90	8694,48	16891,63	32595,01	7008,90	7908,88	16331,63	31249,41

Середньострокові пріоритетні напрями	у тому числі:							
	Мінерговугілля				НАН			
	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього
А	9	10	11	12	13	14	15	16
1.1. Освоєння нових технологій удосконалення енергетичних мереж та обладнання з урахуванням намірів їх гармонізації з енергетичною системою країн ЄС.								
1.2. Освоєння нових технологій створення енергогенеруючих потужностей на основі когенераційних установок.								
1.3. Освоєння нових технологій отримання альтернативних видів палива.		300,00		300,00				
1.4. Освоєння нових технологій будівництва енергоефективних житлових та комунально-побутових будівель і приміщень.								
1.5. Освоєння нових технологій отримання та накопичення енергії з відновлюваних джерел.								
1.6. Освоєння нових технологій енергоефективного спалювання різних видів палива.								
1.7. Освоєння нових технологій використання теплових насосів.			560,00	560,00				
УСЬОГО ЗА СЕРЕДНЬОСТРОКОВИМИ ПРІОРИТЕТАМИ		300,00	560,00	860,00				
1.8. Інше						485,00		485,00
УСЬОГО ЗА СТРАТЕГІЧНИМ ПРІОРИТЕТОМ		300,00	560,00	860,00		485,00		485,00

Таблиця 1.2

Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2015 р.

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	Загальний обсяг фінансування, тис. грн.				у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямками інноваційної діяльності:							
				у т.ч.		1.1.				1.2.			
		усього	питома вага, %			усього	питома вага, %	у т.ч.		усього	питома вага, %	у т.ч.	
				спеціальний фонд	загальний фонд			спеціальний фонд	загальний фонд			спеціальний фонд	загальний фонд
МОН	<i>Усього, у т.ч.</i>	16331,63	96,7	16331,63		1668,80	100,0	1668,80					
	<i>Інше</i>	16331,63	96,7	16331,63		1668,80	100,0	1668,80					
Міненерго-вугілля	<i>Усього, у т.ч.</i>	560,00	3,3		560,00								
	<i>Інше</i>	560,00	3,3		560,00								
УСЬОГО		16891,63	100,0	16331,63	560,00	308,53	100,0	308,53					

Продовження таблиці

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:							
		1.3.				1.4.			
		усього	питома вага, %	у т.ч.		усього	питома вага, %	у т.ч.	
				спеціальний фонд	загальний фонд			спеціальний фонд	загальний фонд
МОН	<i>Усього, у т.ч.</i>	1070,00	100,0	1070,00		2860,60	100,0	2860,60	
	<i>Інше</i>	1070,00	100,0	1070,00		2860,60	100,0	2860,60	
Міненерговугілля	<i>Усього, у т.ч.</i>								
	<i>Інше</i>								
УСЬОГО		1070,00	100,0	1070,00		2860,60	100,0	2860,60	

Продовження таблиці

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямками інноваційної діяльності:							
		1.5.				1.6.			
		усього	питома вага, %	у т.ч.		усього	питома вага, %	у т.ч.	
				спеціаль- ний фонд	загальний фонд			спеціаль- ний фонд	загальний фонд
МОН	<i>Усього, у т.ч.</i>	4176,90	100,0	4176,90		514,50	100,0	514,50	
	<i>Інше</i>	4176,90	100,0	4176,90		514,50	100,0	514,50	
Міненерговугілля	<i>Усього, у т.ч.</i>								
	<i>Інше</i>								
УСЬОГО		4176,90	100,0	4176,90		514,50	100,0	514,50	

Продовження таблиці

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямками інноваційної діяльності:							
		1.7.				1.8.			
		усього	питома вага, %	у т.ч.		усього	питома вага, %	у т.ч.	
				спеціальний фонд	загальний фонд			спеціальний фонд	загальний фонд
МОН	<i>Усього, у т.ч.</i>					6040,83	100,0	6040,83	
	<i>Інше</i>					6040,83	100,0	6040,83	
Міненерговугілля	<i>Усього, у т.ч.</i>	560,0	100,0		560,0				
	<i>Інше</i>	560,0	100,0		560,0				
УСЬОГО		560,0	100,0		560,0	6040,83	100,0	6040,83	

Таблиця 2.1

Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки" за розпорядниками бюджетних коштів у 2013–2015 рр.

тис. грн.

Середньострокові пріоритетні напрями	Усього				у тому числі:							
					МОН (МОНмолодьспорт до 2014 р.), у т.ч. Держінформнауки				НАН			
	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2.1. Розроблення агрегатів і систем нового покоління для швидкісного та високошвидкісного залізничного транспорту.	112,00	3817,77	138,00	4067,77	112,00	3699,77	138,00	3949,77		118,00		118,00
2.2. Розвиток транспортної логістики.		4030,40	337,46	4367,86		4030,40	337,46	4367,86				
2.3. Удосконалення систем виведення ракет-носіїв, космічних апаратів.		55,30		55,30		55,30		55,30				
2.4. Впровадження керуючих систем авіаційної, корабельної, ракетної, військової електроніки.		258,00		258,00						258,00		258,00
2.5. Створення нових поколінь техніки і технологій в авіа-, судно- та ракетно-космічній галузі.	2562,6	4108,20	1940,50	8611,30	2562,60	268,20	1940,50	4771,30				
2.6. Розроблення засобів для проведення діагностики авіаційної, корабельної та ракетно-космічної техніки.	514,00	520,00	1170,00	2204,00	514,00	520,00	1170,00	2204,00				
2.7. Розвиток навігаційних систем різного призначення.		925,80	840,00	1765,80		46,80	840,00	886,80				
УСЬОГО ЗА СЕРЕДНЬОСТРОКОВИМИ ПРІОРИТЕТАМИ	3188,60	13715,47	4425,96	21330,03	3188,60	8620,47	4425,96	16235,03		376,00		376,00
2.8. Інше	3261,03	4073,80	6141,60	13476,43	3261,03	4073,80	6141,60	13476,43				
УСЬОГО ЗА СТРАТЕГІЧНИМ ПРІОРИТЕТОМ	6449,6	17789,27	10567,56	34806,43	6449,63	12694,27	10567,56	29711,46		376,00		376,00

Продовження таблиці

Середньострокові пріоритетні напрями	у тому числі:							
	ДСНС				ДКА			
	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього
А	13	14	15	16	17	18	19	20
2.1. Розроблення агрегатів і систем нового покоління для швидкісного та високошвидкісного залізничного транспорту.								
2.2. Розвиток транспортної логістики.								
2.3. Удосконалення систем виведення ракет-носіїв, космічних апаратів								
2.4. Впровадження керуючих систем авіаційної, корабельної, ракетної, військової електроніки.								
2.5. Створення нових поколінь техніки і технологій в авіа-, судно- та ракетно-космічній галузі.						3840,00		3840,00
2.6. Розроблення засобів для проведення діагностики авіаційної, корабельної та ракетно-космічної техніки.								
2.7. Розвиток навігаційних систем різного призначення		596,00		596,00		283,00		283,00
УСЬОГО ЗА СЕРЕДНЬОСТРОКОВИМИ ПРІОРИТЕТАМИ		596,00		596,00		4123,00		4123,00
2.8. Інше								
УСЬОГО ЗА СТРАТЕГІЧНИМ ПРІОРИТЕТОМ		596,00		596,00		4123,00		4123,00

Таблиця 2.2

Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2015 р.

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	Загальний обсяг фінансування, тис. грн.			у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:					
		усього	питома вага, %	у т.ч.	2.1.			2.2.		
				спеціальний фонд	усього	питома вага, %	спеціальний фонд	усього	питома вага, %	спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	10567,56	100,0	10567,56	138,00	100,0	138,00	337,46	100,0	337,46
	<i>Інше</i>	10567,56	100,0	10567,56	138,00	100,0	138,00	337,46	100,0	337,46
УСЬОГО		10567,56	100,0	10567,56	138,00	100,0	138,00	337,46	100,0	337,46

Продовження таблиці

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:								
		2.3.			2.4.			2.5.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>							1940,50	100,0	1940,50
	<i>Інше</i>							1940,50	100,0	1940,50
УСЬОГО								1940,50	100,0	1940,50

Продовження таблиці

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	<i>у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:</i>								
		2.6.			2.7.			2.8.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	1170,00	100,0	1170,00	840,00	100,0	840,00	6141,60	100,0	6141,60
	<i>Інше</i>	1170,00	100,0	1170,00	840,00	100,0	840,00	6141,60	100,0	6141,60
УСЬОГО		1170,00	100,0	1170,00	840,00	100,0	840,00	6141,60	100,0	6141,60

Таблиця 3.1

Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій" за розпорядниками бюджетних коштів у 2013–2015 рр.

тис. грн.

Середньострокові пріоритетні напрями	Усього				у тому числі:							
					МОН (МОНмолодьспорт до 2014 р.), у т.ч. Держінформнауки				НАН			
	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього
3.1. Освоєння нових технологій отримання, оброблення і застосування композиційних та композиційно-градієнтних матеріалів.	636,80	1720,31	1295,94	3653,05	636,80	1720,31	1295,94	3653,05				
3.2. Освоєння нових технологій отримання, оброблення і з'єднання конструкційних та інструментальних матеріалів.	39,40	1111,24	883,80	2034,44	39,40	323,66	883,80	1246,86		787,58		787,58
3.3. Створення індустрії нанотехнологій, наноматеріалів та виробництво продукції з них.	2138,40	2416,65	5639,89	10194,94	2138,40	2416,65	5639,89	10194,94				
3.4. Освоєння нових технологій отримання, оброблення і застосування конструкційних та функціональних матеріалів у промисловості, будівельній, транспортній галузі.	722,70	1745,98	3341,93	5810,61	722,70	1745,98	3341,93	5810,61				
3.5. Освоєння нових технологій отримання, оброблення і застосування функціональних матеріалів у біології та медицині		6,00	1,50	7,50		6,00	1,50	7,50				

Продовження таблиці

Середньострокові пріоритетні напрями	Усього				у тому числі:							
					МОН (МОНмолодьспорт до 2014 р.), у т.ч. Держінформнауки				НАН			
	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього
3.6. Створення нових матеріалів із застосуванням хімічних технологій та розвиток малотоннажної хімії.	72,00	43,16	4,25	119,41	72,00	43,16	4,25	119,41				
3.7. Створення і виготовлення модифікованих матеріалів і розроблення та застосування методів поверхневої модифікації виробів.		272,00	200,00	472,00		272,00	200,00	472,00				
3.8. Створення і виготовлення матеріалів для виробництва, акумуляції, збереження енергії та охорони навколишнього природного середовища.	1690,30	1974,80	201,90	3867,00	1690,30	1974,80	201,90	3867,00				
УСЬОГО ЗА СЕРЕДНЬОСТРОКОВИМИ ПРІОРИТЕТАМИ	5299,6	9290,13	11569,21	26158,94	5299,6	8502,55	11569,21	25371,36		787,58		787,58
3.9. Інше	2298,07	3398,41	4055,59	9752,07	1613,63	3398,41	4055,59	9067,63				
УСЬОГО ЗА СТРАТЕГІЧНИМ ПРІОРИТЕТОМ	7597,67	12688,54	15624,80	35911,01	6913,23	11900,96	15624,80	34438,99		787,58		787,58

Таблиця 3.2

Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2015 р.

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	Загальний обсяг фінансування, тис. грн.			у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:								
					3.1.			3.2.			3.3.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	15624,80	100,0	15624,80	1295,94	100,0	1295,94	883,80	100,0	883,80	5639,89	100,0	5639,89
	<i>Інше</i>	15624,80	100,0	15624,80	1295,94	100,0	1295,94	883,80	100,0	883,80	5639,89	100,0	5639,89
УСЬОГО		15624,80	100,0	15624,80	1295,94	100,0	1295,94	883,80	100,0	883,80	5639,89	100,0	5639,89

Продовження таблиці

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:								
		3.4.			3.5.			3.6.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	3341,93	100,0	3341,93	1,50	100,0	1,50	4,25	100,0	4,25
	<i>Інше</i>	3341,93	100,0	3341,93	1,50	100,0	1,50	4,25	100,0	4,25
УСЬОГО		3341,93	100,0	3341,93	1,50	100,0	1,50	4,25	100,0	4,25

Продовження таблиці

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	<i>у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямками інноваційної діяльності:</i>								
		3.7.			3.8.			3.9.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	200,00	100,0	200,00	201,90	100,0	201,90	4055,59	100,0	4055,59
	<i>Інше</i>	200,00	100,0	200,00	201,90	100,0	201,90	4055,59	100,0	4055,59
УСЬОГО		200,00	100,0	200,00	201,90	100,0	201,90	4055,59	100,0	4055,59

Таблиця 4.1

Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" за розпорядниками бюджетних коштів у 2013–2015 рр.

тис. грн.

Середньострокові пріоритетні напрями	Усього				у тому числі:			
					МОН (МОНмолодьспорт до 2014 р.), у т.ч. Держінформнауки			
	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього
А	1	2	3	4	5	6	7	8
4.1. Розроблення та впровадження технологій адаптивного ґрунтоохоронного землеробства.	37647,93	9600,26	15820,00	63068,19		90,00		90,00
4.2. Розроблення та впровадження технологій виробництва, збереження і переробки високоякісної рослинницької продукції.	30875,44	33444,55	53676,30	117996,29		3004,10	3039,30	6043,40
4.3. Розроблення та впровадження технологій виробництва діагностикумів захворювань рослин.	200,67	500,59	459,00	1160,26		296,70	120,00	416,70
4.4. Розроблення та впровадження технологій виробництва діагностикумів захворювань тварин і засобів їх захисту.	1345,07	1381,69	2273,00	4999,76		15,00		15,00
4.5. Технологічне оновлення виробництва продукції скотарства та свинарства.	4804,42	3624,75	6030,00	14459,17				
4.6. Розроблення та впровадження технологій створення високопродуктивних альтернативних джерел для отримання пального.	2047,80	1268,36	2110,00	5426,16				
4.7. Розроблення та впровадження новітніх біотехнологій у рослинництві, тваринництві та ветеринарії.	4255,33	4423,73	7373,00	16052,06		100,00	181,00	281,00
4.8. Розроблення та впровадження технологій виробництва продуктів дитячого та дієтичного харчування	1241,88	1342,24	2099,00	4683,12		80,40		80,40
УСЬОГО ЗА СЕРЕДНЬОСТРОКОВИМИ ПРІОРИТЕТАМИ	82418,53	55586,17	89840,30	227845,00		3586,20	3340,30	6926,50
4.9. Інше	3828,97	2857,25	7484,78	14171,00		683,70	5459,78	6143,48
УСЬОГО ЗА СТРАТЕГІЧНИМ ПРІОРИТЕТОМ	86247,50	58443,42	97325,08	242016,00		4269,90	8800,08	13069,98

Середньострокові пріоритетні напрями	у тому числі:							
	Мінагрополітики				НАН			
	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього
А	9	10	11	12	13	14	15	16
4.1. Розроблення та впровадження технологій адаптивного ґрунтоохоронного землеробства.	28288,10			28288,10				
4.2. Розроблення та впровадження технологій виробництва, збереження і переробки високоякісної рослинницької продукції.	916,50			916,50				
4.3. Розроблення та впровадження технологій виробництва діагностикумів захворювань рослин.								
4.4. Розроблення та впровадження технологій виробництва діагностикумів захворювань тварин і засобів їх захисту.								
4.5. Технологічне оновлення виробництва продукції скотарства та свинарства.	1237,00			1237,00				
4.6. Розроблення та впровадження технологій створення високопродуктивних альтернативних джерел для отримання пального.	799,50			799,50				
4.7. Розроблення та впровадження новітніх біотехнологій у рослинництві, тваринництві та ветеринарії.								
4.8. Розроблення та впровадження технологій виробництва продуктів дитячого та дієтичного харчування								
УСЬОГО ЗА СЕРЕДНЬОСТРОКОВИМИ ПРІОРИТЕТАМИ	31241,10			31241,10				
4.9. Інше	2255,00	446,10		2701,10		176,82		176,82
УСЬОГО ЗА СТРАТЕГІЧНИМ ПРІОРИТЕТОМ	33496,10	446,10		33942,20		176,82		176,82

Середньострокові пріоритетні напрями	у тому числі:							
	НААН				ДСНС			
	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього
А	17	18	19	20	21	22	23	24
4.1. Розроблення та впровадження технологій адаптивного ґрунтоохоронного землеробства.	9359,83	9510,26	15820,00	34690,09				
4.2. Розроблення та впровадження технологій виробництва, збереження і переробки високоякісної рослинницької продукції.	29958,94	30440,45	50637,00	111036,39				
4.3. Розроблення та впровадження технологій виробництва діагностикумів захворювань рослин.	200,67	203,89	339,00	743,56				
4.4. Розроблення та впровадження технологій виробництва діагностикумів захворювань тварин і засобів їх захисту.	1345,07	1366,69	2273,00	4984,76				
4.5. Технологічне оновлення виробництва продукції скотарства та свинарства.	3567,42	3624,75	6030,00	13222,17				
4.6. Розроблення та впровадження технологій створення високопродуктивних альтернативних джерел для отримання пального.	1248,30	1268,36	2110,00	4626,66				
4.7. Розроблення та впровадження новітніх біотехнологій у рослинництві, тваринництві та ветеринарії.	4255,33	4323,73	7192,00	15771,06				
4.8. Розроблення та впровадження технологій виробництва продуктів дитячого та дієтичного харчування	1241,88	1261,84	2099,00	4602,72				
УСЬОГО ЗА СЕРЕДНЬОСТРОКОВИМИ ПРІОРИТЕТАМИ	51177,43	51999,97	86500,00	189677,40				
4.9. Інше	1198,07	1217,33	2025,00	4440,40		333,30		333,30
УСЬОГО ЗА СТРАТЕГІЧНИМ ПРІОРИТЕТОМ	52375,50	53217,30	88525,00	194117,80		333,30		333,30

Таблиця 4.2

Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом інноваційної діяльності "Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2015 р.

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	Загальний обсяг фінансування, тис. грн.			у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямками інноваційної діяльності:								
		усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд	4.1.			4.2.			4.3.		
					усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд	усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд	усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	8800,08	9,0	8800,08				3039,30	5,7	3039,30	120,00	26,1	120,00
	<i>Інше</i>	8800,08	9,0	8800,08				3039,30	5,7	3039,30	120,00	26,1	120,00
НААН	<i>Усього, у т. ч.</i>	88525,00	91,0	88525,00	15820,00	100,0	15820,00	50637,00	94,3	50637,00	339,00	73,9	339,00
	<i>Маркетинг, реклама</i>	8852,00	9,1	8852,00	1582,00	10,0	1582,00	5064,00	9,4	5064,00	34,00	7,4	34,00
	<i>Інше</i>	79673,00	81,9	79673,00	14238,00	90,0	14238,00	45573,00	84,9	45573,00	305,00	66,4	305,00
УСЬОГО		97325,08	100,0	97325,08	15820,00	100,0	15820,00	53676,30	100,0	53676,30	459,00	100,0	459,00

Продовження таблиці

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:								
		4.4.			4.5.			4.6.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>									
	<i>Інше</i>									
НААН	<i>Усього, у т. ч.</i>	2273,00	100,0	2273,00	6030,00	100,0	6030,00	2110,00	100,0	2110,00
	<i>Маркетинг, реклама</i>	227,00	10,0	227,00	603,00	10,0	603,00	211,00	10,0	211,00
	<i>Інше</i>	2046,00	90,0	2046,00	5427,00	90,0	5427,00	1899,00	90,0	1899,00
УСЬОГО		2273,00	100,0	2273,00	6030,00	100,0	6030,00	2110,00	100,0	2110,00

Продовження таблиці

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:								
		4.7.			4.8.			4.9.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	181,00	2,5	181,00				5459,78	72,9	5459,78
	<i>Інше</i>	181,00	2,5	181,00				5459,78	72,9	5459,78
НААН	<i>Усього, у т. ч.</i>	7192,00	97,5	7192,00	2099,00	100,0	2099,00	2025,00	27,1	2025,00
	<i>Маркетинг, реклама</i>	719,00	9,8	719,00	210,00	10,0	210,00	202,00	2,7	202,00
	<i>Інше</i>	6473,00	87,8	6473,00	1889,00	90,0	1889,00	1823,00	24,4	1823,00
УСЬОГО		7373,00	100,0	7373,00	2099,00	100,0	2099,00	7484,78	100,0	7484,78

Таблиця 5.1

Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" за розпорядниками бюджетних коштів у 2013–2015 рр.

тис. грн.

Середньострокові пріоритетні напрями	Усього				у тому числі:			
					МОН (МОНмолодьспорт до 2014 р.), у т.ч. Держінформнауки			
	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього
А	1	2	3	4	5	6	7	8
5.1. Впровадження нових технологій одержання ферментів.								
5.2. Впровадження нових технологій одержання рекомбінантного гормону росту, цитокінів та інтерферонів.								
5.3. Впровадження нових технологій одержання рекомбінантних препаратів для лікування цукрового діабету								
5.4. Впровадження нових технологій створення диференційованих діагностикумів для різних видів мікобактерій - збудників туберкульозу.								
5.5. Розроблення тест-систем для ДНК-діагностики поширених важких спадкових захворювань моногенної природи.								
5.6. Впровадження нових технологій створення біосенсорів для проведення діагностики поширених захворювань людини.			398,00	398,00			398,00	398,00
5.7. Впровадження нових аутологічно-клітинних технологій лікування захворювань людини.								
5.8. Впровадження нових технологій одержання лікарських препаратів на основі біологічно активних речовин і біосумісних наночастинок різної природи.								
5.9. Впровадження нових технологій створення нових лікарських засобів на основі спрямованого дизайну біологічно активних речовин та їх високопропускового скринінгу.								
5.10. Розроблення нових методів діагностики, лікування та профілактики найбільш поширених захворювань людини.		240,56	1707,50	1948,06		240,56	1707,50	1948,06
УСЬОГО ЗА СЕРЕДНЬОСТРОКОВИМИ ПРІОРИТЕТАМИ		240,56	2105,50	2346,06		240,56	2105,50	2346,06
5.11. Інше	53612,10	999,99	301,90	54913,99	431,10	371,30	301,90	1104,30
УСЬОГО ЗА СТРАТЕГІЧНИМ ПРІОРИТЕТОМ	53612,10	1240,55	2407,40	57260,05	431,10	611,86	2407,40	3450,36

Середньострокові пріоритетні напрями	у тому числі:							
	НАН				НАМН			
	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього
А	9	10	11	12	13	14	15	16
5.1. Впровадження нових технологій одержання ферментів.								
5.2. Впровадження нових технологій одержання рекомбінантного гормону росту, цитокінів та інтерферонів.								
5.3. Впровадження нових технологій одержання рекомбінантних препаратів для лікування цукрового діабету								
5.4. Впровадження нових технологій створення диференційованих діагностикумів для різних видів мікобактерій - збудників туберкульозу.								
5.5. Розроблення тест-систем для ДНК-діагностики поширених важких спадкових захворювань моногенної природи.								
5.6. Впровадження нових технологій створення біосенсорів для проведення діагностики поширених захворювань людини.								
5.7. Впровадження нових аутологічно-клітинних технологій лікування захворювань людини.								
5.8. Впровадження нових технологій одержання лікарських препаратів на основі біологічно активних речовин і біосумісних наночастинок різної природи.								
5.9. Впровадження нових технологій створення нових лікарських засобів на основі спрямованого дизайну біологічно активних речовин та їх високопропускного скринінгу.								
5.10. Розроблення нових методів діагностики, лікування та профілактики найбільш поширених захворювань людини.								
УСЬОГО ЗА СЕРЕДНЬОСТРОКОВИМИ ПРІОРИТЕТАМИ								
5.11. Інше		628,69		628,69	53181,00			53181,00
УСЬОГО ЗА СТРАТЕГІЧНИМ ПРІОРИТЕТОМ		628,69		628,69	53181,00			53181,00

Таблиця 5.2

Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2015 р.

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	Загальний обсяг фінансування, тис. грн.			у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:								
					5.6.			5.10.			5.11.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд			
МОН	<i>Усього, у т.ч.</i>	2407,40	100,0	2407,40	398,00	100,0	398,00	1707,50	100,0	1707,50	301,90	100,0	301,90
	<i>Інше</i>	2407,40	100,0	2407,40	398,00	100,0	398,00	1707,50	100,0	1707,50	301,90	100,0	301,90
УСЬОГО		2407,40	100,0	2407,40	398,00	100,0	398,00	1707,50	100,0	1707,50	301,90	100,0	301,90

Таблиця 6.1

Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" за розпорядниками бюджетних коштів у 2012–2015 рр.

тис. грн.

Середньострокові пріоритетні напрями	Усього				у тому числі:			
					МОН (МОНмолодьспорт до 2014 р.), у т.ч. Держінформнауки			
	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього
А	1	2	3	4	5	6	7	8
6.1. Застосування технологій раціонального надро- та землекористування	2553,50	11120,84	15459,50	29133,84	2553,50	11120,84	15459,50	29133,84
6.2. Впровадження прогресивних технологій водозабезпечення, водокористування та водовідведення.	99,80	603,40	564,10	1267,30	99,80	603,40	564,10	1267,30
6.3. Застосування технологій замкненого циклу, технологій очищення, переробки та утилізації промислових і побутових відходів.	644,16	113,21	18,16	775,53	111,16	113,21	18,16	242,53
6.4. Застосування технологій поводження з радіоактивними відходами та зменшення їх негативного впливу на навколишнє природне середовище.	332,80	1480,40	1059,10	2872,30	332,80	1343,40	1059,10	2735,30
6.5. Застосування технологій зменшення шкідливих викидів та скидів.	60,00	545,50	684,06	1289,56	60,00	545,50	684,06	1289,56
УСЬОГО ЗА СЕРЕДНЬОСТРОКОВИМИ ПРІОРИТЕТАМИ	3690,26	13863,35	17784,92	35338,53	3157,26	13726,35	17784,92	34668,53
6.6 Інше	700,20	6309,20	14880,09	21889,49	700,20	3254,90	251,09	4206,19
УСЬОГО ЗА СТРАТЕГІЧНИМ ПРІОРИТЕТОМ	4390,46	20172,55	32665,01	57228,02	3857,46	16981,25	18036,01	38874,72

Продовження таблиці

Середньострокові пріоритетні напрями	у тому числі:											
	Мінприроди				Мінагрополітики				ДСНС			
	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього
А	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
6.1. Застосування технологій раціонального надро- та землекористування												
6.2. Впровадження прогресивних технологій водозабезпечення, водокористування та водовідведення.												
6.3. Застосування технологій замкненого циклу, технологій очищення, переробки та утилізації промислових і побутових відходів.					533,00			533,00				
6.4. Застосування технологій поводження з радіоактивними відходами та зменшення їх негативного впливу на навколишнє природне середовище.										137,00		137,00
6.5. Застосування технологій зменшення шкідливих викидів та скидів.												
УСЬОГО ЗА СЕРЕДНЬОСТРОКОВИМИ ПРІОРИТЕТАМИ					533,00			533,00		137,00		137,00
6.6 Інше		3054,30	14629,00	17683,30								
УСЬОГО ЗА СТРАТЕГІЧНИМ ПРІОРИТЕТОМ		3054,30	14629,00	17683,30	533,00			533,00		137,00		137,00

Таблиця 6.2

Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2015 р.

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	Загальний обсяг фінансування, тис. грн.			у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:								
		усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд	6.1.			6.2.			6.3.		
					усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд	усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд	усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	18036,01	55,2	18036,01	15459,50	100,0	15459,50	564,10	100,0	564,10	18,16	100,0	18,16
	<i>Інше</i>	18036,01	55,2	18036,01	15459,50	100,0	15459,50	564,10	100,0	564,10	18,16	100,0	18,16
Мінприроди	<i>Усього, у т. ч.</i>	14629,00	44,8	14629,00									
	<i>Інше</i>	14629,00	44,8	14629,00									
УСЬОГО		32665,01	100,0	32665,01	15459,50	100,0	15459,50	564,10	100,0	564,10	18,16	100,0	18,16

Продовження таблиці

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	<i>у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:</i>								
		б.4.			б.5.			б.6.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	1059,10	100,0	1059,10	684,06	100,0	684,06	251,09	1,7	251,09
	<i>Інше</i>	1059,10	100,0	1059,10	684,06	100,0	684,06	251,09	1,7	251,09
Мінприроди	<i>Усього, у т. ч.</i>							14629,00	98,3	14629,00
	<i>Інше</i>							14629,00	98,3	14629,00
УСЬОГО		1059,10	100,0	1059,10	684,06	100,0	684,06	14880,09	100,0	14880,09

Таблиця 7.1

Фінансування середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" за розпорядниками бюджетних коштів у 2013–2015 рр.

тис. грн.

Середньострокові пріоритетні напрями	Усього				у тому числі:			
					МОН (МОНмолодьспорт до 2014 р.), у т.ч. Держінформнауки			
	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього
А	1	2	3	4	5	6	7	8
7.1. Розвиток технологій підтримки прийняття стратегічних рішень.	16,49	117,80	732,01	866,30	16,49	117,80	732,01	866,30
7.2. Впровадження новітніх розділів грід-технологій та клауд-комп'ютингу.								
7.3. Розвиток технологій ситуативного управління під час прийняття управлінських рішень.		792,40	366,00	1158,40		792,40	366,00	1158,40
7.4. Розвиток технологій розвитку національної інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури, зокрема з використанням радіотехнології MTRIS.	832,50	35,35	978,00	1845,85	832,50	35,35	978,00	1845,85
7.5. Впровадження новітніх технологій у спеціальні телекомунікаційні мережі, зокрема в Національну систему конфіденційного зв'язку.								
7.6. Розвиток технологій виготовлення оптичних носіїв для довгострокового зберігання інформації.								
7.7. Розвиток суперкомп'ютерних технологій для розв'язання задач у галузі економіки; управлінні складними об'єктами в екології, біології та медицині; обороноздатності держави.	80,00	207,50	150,00	437,50	80,00	207,50	150,00	437,50
7.8. Розвиток технологій тривимірного реалістичного інтелектуального моделювання складних техногенних систем, що розроблені з урахуванням методів і засобів неогеографії та зоогеографії.		592,90	12,75	605,65		592,90	12,75	605,65
УСЬОГО ЗА СЕРЕДНЬОСТРОКОВИМИ ПРІОРИТЕТАМИ	928,99	1745,95	2238,76	4913,70	928,99	1745,95	2238,76	4913,70
7.9. Інше	9793,00	5401,20	4160,12	19354,32	4416,00	2995,00	4160,12	11571,12
УСЬОГО ЗА СТРАТЕГІЧНИМ ПРІОРИТЕТОМ	10721,99	7147,15	6398,88	24268,02	5344,99	4740,95	6398,88	16484,82

Середньострокові пріоритетні напрями	у тому числі:							
	Мінагрополітики				НАН			
	2013	2014	2015	усього	2013	2014	2015	усього
А	9	10	11	12	13	14	15	16
7.1. Розвиток технологій підтримки прийняття стратегічних рішень.								
7.2. Впровадження новітніх розділів грид-технологій та клауд-комп'ютингу.								
7.3. Розвиток технологій ситуативного управління під час прийняття управлінських рішень.								
7.4. Розвиток технологій розвитку національної інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури, зокрема з використанням радіотехнології MITRIS.								
7.5. Впровадження новітніх технологій у спеціальні телекомунікаційні мережі, зокрема в Національну систему конфіденційного зв'язку.								
7.6. Розвиток технологій виготовлення оптичних носіїв для довгострокового зберігання інформації.								
7.7. Розвиток суперкомп'ютерних технологій для розв'язання задач у галузі економіки; управлінні складними об'єктами в екології, біології та медицині; обороноздатності держави.								
7.8. Розвиток технологій тривимірного реалістичного інтелектуального моделювання складних техногенних систем, що розроблені з урахуванням методів і засобів неогеографії та зоогеографії.								
УСЬОГО ЗА СЕРЕДНЬОСТРОКОВИМИ ПРІОРИТЕТАМИ								
7.9. Інше	5377,00			5377,00		2406,20		2406,20
УСЬОГО ЗА СТРАТЕГІЧНИМ ПРІОРИТЕТОМ	5377,00			5377,00		2406,20		2406,20

Таблиця 7.2

Фінансування інноваційної діяльності і трансферу технологій за стратегічним пріоритетним напрямом "Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки" у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня у 2015 р.

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	Загальний обсяг фінансування, тис. грн.			у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямками інноваційної діяльності:								
		усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд	7.1.			7.3.			7.4.		
					усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд	усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд	усього	питома вага, %	у т.ч. спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	6398,88	100,0	6398,88	732,01	100,0	732,01	366,00	100,00	366,00	978,00	100,0	978,00
	<i>Навчання та підготовка персоналу</i>	864,12		864,12									
	<i>Інше</i>	5534,77		5534,77	732,01	100,0	732,01	366,00	100,00	366,00	978,00	100,0	978,00
УСЬОГО		6398,88	100,0	6398,88	732,01	100,0	732,01	366,00	100,0	366,00	978,00	100,0	978,00

Продовження таблиці

Розпорядники бюджетних коштів	у т.ч. за видами інноваційної діяльності	<i>у тому числі у розрізі середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня - усього та за напрямами інноваційної діяльності:</i>								
		7.7.			7.8.			7.9.		
		усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.	усього	питома вага, %	у т.ч.
				спеціальний фонд			спеціальний фонд			спеціальний фонд
МОН	<i>Усього, у т. ч.</i>	150,00	100,0	150,00	12,75	100,0	12,75	4160,12	100,0	4160,12
	<i>Навчання та підготовка персоналу</i>							864,12	20,8	864,12
	<i>Інше</i>	150,00	100,0	150,00	12,75	100,0	12,75	3296,01	79,2	3296,01
УСЬОГО		150,00	100,0	150,00	12,75	100,0	12,75	4160,12	100,0	4160,12

Основні напрями та результати трансферу технологій у 2013-2015 рр.

Показники	Передання нових технологій, створених частково або повністю за рахунок бюджетних коштів								
	2013			2014			2015		
	Кількість, одиниць	Загальний обсяг, тис. грн.	Питома вага ринків та форм передавання у загальному обсязі, %	Кількість, одиниць	Загальний обсяг, тис. грн.	Питома вага ринків та форм передавання у загальному обсязі, %	Кількість, одиниць	Загальний обсяг, тис. грн.	Питома вага ринків та форм передавання у загальному обсязі, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Трансфер технологій придбання (передання) нових технологій) - усього, з них:	905	23351,05	100,0	1137	35584,71	100,0	1711	58864,44	100,0
На внутрішньому ринку - усього, з них	900	22900,17	98,1	1128	34339,73	96,5	1691	54809,48	93,1
<i>нових для України</i>	886	19342,86	82,8	928	25737,00	72,3	1569	47539,24	80,8
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі	51	965,10	4,1	37	833,81	2,3	20	1157,20	2,0
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей	747	16441,16	70,4	821	23439,58	65,9	975	33365,08	56,7
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	102	5493,91	23,5	270	10066,34	28,3	569	10648,28	18,1

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
інші види договорів							127	9638,92	16,4
На зовнішньому ринку - усього, з них:	5	450,88	1,9	9	1244,98	3,5	20	4054,96	6,9
<i>принципово нових</i>	5	450,88	1,9	3	353,60	1,0	20	4054,96	
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі									
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей	1	284,78	1,2	1	30,00	0,1	1	244,23	0,4
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	4	166,1	0,7	8	1214,98	3,4	17	3006,53	5,1
інші види договорів							2	804,20	1,4
<i>у тому числі за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності:</i>									
1. Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії - усього, з них:	19	363,90	1,6	48	1209,40	3,4	81	6575,36	11,2
На внутрішньому ринку - усього, з них:	19	363,90	1,6	48	1209,40	3,4	80	6343,19	10,8
<i>нових для України</i>	19	363,90	1,6				30	3813,53	6,5
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі							4	783,90	6,5

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей							4	13,66	0,02
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	19	363,30	1,6	48	1209,40	3,4	14	1131,80	1,9
інші види договорів							58	4413,83	7,5
На зовнішньому ринку - усього, з них:							1	232,17	0,4
<i>принципово нових</i>							1	232,17	0,4
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі									
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей									
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій									
інші види договорів							1	232,17	0,4
2. Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки - усього, з них:	9	174,73	0,7	7	322,8	0,9	24	2523,83	4,3
На внутрішньому ринку - усього, з них:	9	174,73	0,7	6	292,8	0,8	17	2155,6	3,7
<i>нових для України</i>	9	174,73	0,7	2	12,8	0	6	215,4	0,4
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі									

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей									
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	9	174,73	0,7	6	292,8	0,8	6	215,4	0,4
інші види договорів							11	1940,2	3,3
На зовнішньому ринку - усього, з них:				1	30	0,1	7	368,23	0,6
<i>принципово нових</i>				1	30	0,1	7	368,23	0,6
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі									
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей				1	30	0,1			
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій							7	368,23	0,6
3. Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій - усього, з них:	27	2602,87	11,1	43	2235,83	6,3	50	3467,47	5,9
На внутрішньому ринку - усього, з них:	23	2163,09	9,3	40	1735,35	4,9	48	2492,04	4,2
<i>нових для України</i>	18	503,28	2,2	2	139,00	0,4	33	2013,44	3,4
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі				4	53,61	0,2			
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей	6	30,31	0,1	8	18,71	0,1	11	19,85	0,03
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	17	2132,78	9,1	28	166,02	0,5	26	1391,19	2,4
інші види договорів							11	1081,00	1,8
На зовнішньому ринку - усього, з них:	4	439,78	1,9	2	500,48	1,4	2	975,43	1,7
<i>принципово нових</i>							2	975,43	1,7
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі									
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей	1	284,78	1,2						
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	3	155,00	0,7	2	500,48	1,4	1	403,40	0,7
інші види договорів							1	572,03	1,0
4. Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу - усього, з них:	790	16997,00	72,8	905	26536,82	74,6	1448	39450,66	67,0
На внутрішньому ринку - усього, з них:	789	16985,90	72,7	905	26536,82	74,6	1444	38231,46	64,9
<i>нових для України</i>	789	16985,90	72,7	845	22904,70	64,4	1438	38071,68	64,7
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі	25	217,60	0,9				16	373,30	0,6

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей	733	16296,50	69,8	803	22649,50	63,6	947	31581,78	53,7
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	31	471,80	2,0	102	3887,319	10,9	478	6176,38	10,5
інші види договорів							3	100,00	0,2
На зовнішньому ринку - усього, з них:	1	11,10	0,0				4	1219,20	2,1
<i>принципово нових</i>	1	11,10	0,0				4	1219,20	2,1
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі									
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей									
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	1	11,10	0,0				4	1219,20	2,1
5. Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики - усього, з них:				5	741,69	2,1	7	2347,11	4,0
На внутрішньому ринку - усього, з них				5	741,69	2,1	6	2102,88	3,6
<i>нових для України</i>							5	2097,88	3,6
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі									
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей				3	631,69	1,8	4	1704,88	2,9

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій				2	110,00	0,3	2	398,00	0,7
На зовнішньому ринку - усього, з них:							1	244,23	0,4
<i>принципово нових за формами придбання (передання) технологій:</i>							1	244,23	0,4
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі									
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей							1	244,23	0,4
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій									
6. Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища - усього, з них:	6	430,16	1,8	36	2375,32	6,7	22	1465,55	2,5
На внутрішньому ринку - усього, з них:	6	430,16	1,8	31	1660,81	4,7	17	449,85	0,8
<i>нових для України</i>	5	210,96	0,9	2	990,80	2,8	14	278,85	0,5
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі									
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей	3	66,16	0,3	3	52,91	0,1	4	30,16	0,1
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	3	364,00	1,6	28	1607,90	4,5	5	233,30	0,4
інші види договорів							8	186,39	0,3

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
На зовнішньому ринку - усього, з них:				5	714,50	2,0	5	1015,70	1,7
<i>принципово нових</i>				3	352,60	1,0	5	1015,70	1,7
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі									
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей									
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій				5	714,50	2,0	5	1015,70	1,7
7. Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки - усього, з них:	8	519,70	2,2	17	473,16	1,3	49	2730,96	4,6
На внутрішньому ринку - усього, з них:	8	519,70	2,2	17	473,16	1,3	49	2730,96	4,6
<i>нових для України</i>	3	21,79	0,1				13	744,96	1,3
<i>за формами придбання (передання) технологій:</i>									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі									
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей	1	0,19	0,0	4	86,76	0,2	5	14,75	0,03
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	7	519,60	2,2	13	386,40	1,1	8	798,71	1,4
інші види договорів							36	1917,50	3,3
На зовнішньому ринку - усього, з них:									
<i>принципово нових</i>									

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
за формами придбання (передання) технологій:									
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі									
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей									
8. Інше - усього, з них:	46	2262,60	9,7	76	1689,70	4,7	30	303,50	0,5
На внутрішньому ринку - усього, з них:	46	2262,60	9,7	76	1689,70	4,7	30	303,50	0,5
<i>нових для України</i>	43	1082,30	4,6	76	1689,70	4,7	30	303,50	0,5
за формами придбання (передання) технологій:	26	747,50	3,2						
виключних майнових прав власності на винаходи, промислові зразки, корисні моделі	4	48,00	0,2	33	780,20	2,2			
ліцензій, ліцензійних договорів на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей	2	155,00	0,7						
ноу-хау, угод на придбання (передання) технологій	14	1312,10	5,6	43	909,50	2,6	30	303,50	0,5